

„A nemzetközi migráció kihívásai és kezelésének módja hazánkban,
valamint
a balkáni migrációs útvonal államaiban”

**„A nemzetközi migráció kihívásai
és kezelésének módja hazánkban,
valamint
a balkáni migrációs útvonal államaiban”**

Tudományos konferencia

Győr, 2021. szeptember 28-29

Kiadja
a Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozata

Felelős kiadó
Kovács Gyula elnök

Szerkesztette, a tartalmi összefoglalókat és a kísérőtanulmányt írta
Dr. Teke András PhD.
ny. határőr ezredes

Szakmai konzultáns
Kovács Gyula
ny. rendőr dandártábornok

Kézirat lezárva: 2021.10.20
Korrekciós pontosítás: 2021.10.31

A borítólapot készítette: dr. Teke András ©

ISBN: 978-615-81879-4-7

Készült 300 példányban
Nyomdai munkák: Kódex Nyomda Kft.

Felelős vezető

Simon Béla

Kiadói előszó

Kovács Gyula, ny. rendőr dandártábornok, a volt BMH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóságának nyugalmazott igazgatója, az MRTT Migrációs Tagozatának elnöke¹

Tisztelt Olvasó!

2016-tól kezdve az idén sorrendben már az ötödik nemzetközi, tematikus tudományos-szakmai konferencia megrendezésére került sor (2020-ban a pandémia miatt a tervezett konferencia elmaradt), amelynek a címe is jelzi, hogy kvázi „visszatértünk” a kiinduláshoz. Az elmúlt időszak sok változást hozott úgy, hogy sok minden nem változott meg, így maga az alapprobléma sem, ami „némileg cizellálódott” is. Viszont az elmúlt hat év tapasztalatai alapján lehet már egyfajta mérleget is vonni

(1) a nemzetközi migráció alakulása, (2) a nemzetközi migráció kezelése, (3) az eddigi konferenciákból leszűrhető tanulságok kapcsán. Az első kettőre a konferenciák előadásáiban, a hozzászólásokban, a megjelent kiadványokban korrekt és tudományosan, szakmailag is megalapozott válaszokat lehet találni. Nem fognak találni viszont egyfajta „mindenre jó” és „mindenkinek jó” megoldási javaslatot. Ennek megvan a maga oka!

A harmadik felvetésre a válaszom az lehet, hogy az eddigi nemzetközi, tudományos-szakmai konferenciasorozat teljesítette a vállalt küldetését, érthető, értelmezhető és validálható migrációs (rész)helyzetképet vázolt fel, és mind stratégiai, mind taktikai, mind operatív szinten, adaptálható, mások által (is) már kipróbált vagy éppen kompatibilis megoldásokat (is) javasolt. Az idei konferencia aktualitását és fontosságát alátámasztja az a tény, hogy újabb migránshullám indult el Afganisztánból. Bár a médiában menekülthullámról beszélnek, a nagyságrendje is kisebb, mint 2015-ben volt, de számolni kell a járulékos következményekkel és nem szabad megfeledkezni a „dominó-elv”-ről sem.

---

¹ Fotó: OIF.

Hat év alatt, öt alkalommal, 9 konferencia-nap keretében, három helyszínen (1-3. Budapest, Andrásy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem; 4. Budapest, Belügyminisztérium, Márványaula; 5. Győr, Zsinagóga épülete.) folyt. Az öt rendezvényre összesen 461 fő regisztrált, és 426 fő vett részt, egy átlagos konferencia-napon 47 fős részvétellel. Elhangzott: 13 köszöntő és/vagy megnyitó, 5 záróbeszéd/összefoglaló, 55 önálló/közös előadás, 6 alkalommal volt kérdések feltevésére külön blokk tervezve. Az előadásokat 23 esetben nem magyar előadó tartotta, 4 esetben magyar előadó nem magyar szervezetet képviselt. Az előadók összetétele magyar, olasz, osztrák, török, észak-macedón, bolgár, svéd, román, lengyel, francia, görög, észt, spanyol, szerb, horvát, szlovén volt.

Azt tartja a mondás, minden dolog annyit ér, amennyit kezdeni lehet vele. Ennek a megközelítésnek is próbált és próbál eleget tenni a konferenciasorozat. Ahhoz, hogy érdemben tenni tudjunk valamit bármilyen területen, tisztában kell lenni azzal, hogy mivel is állunk szemben! Jó kérdéseket kell feltenni és lehetőleg adekvát válaszokat kell adni rájuk. A 2018-as konferencia-kiadvány végén szereplő kísérőtanulmányban (*A migrációkezelés és a problématerkép dilemmája*) a szerző logikusan érvel amellett, hogy miből adódik a sok „hogyan és miért nem” a megoldáskeresésben. Ha egy stratégiát akarunk alkotni valamire, akkor négy kérdésre kellene elsődlegesen választ adni: (1) hol tartunk most - hogy jutottunk ide; (2) hova és mikorra akarunk eljutni - akkor milyenek leszünk; (3) hogyan jutunk el a kitűzött állapotig - módszerek, ütemezés; (4) mibe fog ez kerülni - források biztosítása? Sajnos a hol tartunk most kérdésre sem sikerült eddig EU-s és nemzetközi szinten is megálló választ kapni, és ami az egészben elgondolkodtató, a „hova” kérdésre sincs igazán EU-s és autentikus nemzetközi válasz sem. Az afgán helyzet kapcsán ez a probléma ismét a figyelem középpontjába került. Néha úgy tűnik, hogy a nemzeti szuverenitás védelmének és a föderatív keretek bővítési szándékának érvényesítésére fordított energia, források és idő éppen az érdemi migrációkezelés rovására történik. A szándékok és a deklarációk önmagukban sohasem bizonyultak elegendőnek a történelemben valamely kérdés rendezése kapcsán. A cselekvő szándék esetében sem mindegy, hogy az milyen döntési szintet képvisel és milyen potenciál áll mögötte vagy éppen vele szemben.

Gyakran említésre került a konferenciasorozat kapcsán az EU-s intézményrendszer, annak hozzáállása a migrációhoz és a migrációkezeléshez. A szakirodalom a szervezetek/intézmények egyik meghatározó értékmérőjének tartja a változásokhoz való viszonyulást: egyrészt, mint változtatást a működésben, és mint változtatást magában a szervezetben/intézményben. A változásokat a szervezetek/intézmények lényeges jellemzői valamelyikében, így a folyamatokban, azok kezelésében, az alkalmazott technikában/technológiában, az outputokban, a struktúrában, a kultúrában, a működési filozófiában, a

hatalmi viszonyokban, az általános és kérdés-specifikus magatartásban is azonosítani lehet. Ezek közül a legfontosabb a tudatosság érvényesítése. A változásokhoz való viszonyulás alapján az intézményrendszer lehet inaktív, reaktív, preaktív, proaktív és co-aktív. Gyakran elhangzott az is az előadásokban, hogy a megelőzésre nagyobb figyelmet kellene fordítani. Az elmúlt hat év, bár bizonyos kérdésekben hozott előrelépést a migráció megközelítésében, de az alapprobléma továbbra is fennáll. Születtek értékelések, amelyek előre lépésről számoltak be, de nehéz olyankor tisztán látni, amikor úgy beszélnek az érdekeltek és az érintettek a teljesítményről, eredményről, hatékonyságról, hogy azt nem lehet kontextusba helyezni a reál-folyamatokkal. Ebbe a folyamatba az utóbbi években a pandémia is markánsan „beleszólt”.

Egy valamiről nem szóltak eddig az EU-s migrációkezelési értékelések: a hatásosságról. A hatásosság terén éppen a nemzetállamok mutattak fel eddig komoly előrehaladást, de tekintve, hogy a nemzetközi migráció globális jelenség, így a kezelése is csak globálisan lehet igazán eredményes, hatékony és hatásos.

A gondolkodásfilozófia a migrációkezelésben erősen megosztott nemzeti, EU-s és nemzetközi szinten is. Márpedig éppen a gondolkodásfilozófia alapozza meg a hozzáállást is. Nehéz azonosítani a migráció és a migrációkezelés valós érdekeltjeit, érintettjeit, alanyait-tárgyait, haszonélvezőit, veszteseit és a valós következményeit. Általánosságban működik, de általánosságban nehéz eredményt elérni. A következményeken lenne a hangsúly, mert a politikák, a stratégiák, az intézkedések is a következményekre kellene, hogy irányuljanak.

A migrációkezelésre nemzetközi szinten általánosan jellemző a kivárás (inaktív), az utólagos megoldások (reaktív), és csak nyomokban azonosítható az előrelátó megoldáskeresés (preaktív és proaktív), és ami a legaggasztóbb a dologban, hogy a késik az összefogás, a közös megoldás (co-aktív). Egyidejűleg folyik a fentiekből fakadó azonnali „tűzoltó munka”, a rövidtávú (látványos) megoldáskeresés, (az egymásra mutogatás és vádaskodás), a politikai megfelelés prioritása, és csak ezután következne a közép- és hosszú távú gondolkodás, ami az újabb problémák jelentkezése miatt egyre csak tolódik. Úgy tűnik, hogy mindez ciklikusan, régóta ismétlődik. A paradigmák lerázhatatlan teherként továbbra is jelen vannak.

Ezért is volt többek közt hasznos egy nemzetközi kitekintés a konferenciákon arra, hogy hogyan csinálják mások? Mi az, ami más nemzetállamok számára is hasznosítható és mi az, ami magasabb szintre is emelhető lenne?

Az eltelt hat év alatt a konferenciasorozattól függetlenül számos tanulmány, cikk, könyv jelent meg a migráció elméletéről, kisebb mértékben a kezeléséről. Ezekben is tükröződik a gyors változások hatása. Már semmi sem a régi,

mondhatnánk, s ez a migráció vonatkozásában különösen igaz. Az egyes jelenségek reális értelmezése fontos lenne az érdekeltek és az érintettek számára, de sajnos a folyamatok megértése csak késve követi a reál-történéseket. Újabban sok szó esik a migrációkormányzásról (egyesekek óvatosabban migrációirányításról/igazgatásról beszélnek), mint a migrációkezelés egyik, talán fő eszközéről. Hogyan működhetne ez globális keretek közt, ha regionálisan sem kivitelezhető?

2019-ben az Európai Parlamenti választásokat követően nagy volt a várakozás az EU új vezetésének és intézményrendszerének a migrációhoz való viszonyát illetően. Az intézményi értékrend úgy tűnik, semmit sem változott és az Európai Unió országai továbbra sem egységesek a migráció pozitív és negatív hatásait, az azt ösztönző, vagy tiltó/korlátozó szabályok megítélését illetően. Szembetűnő viszont, hogy egyre több tagállam viszonyul kritikusan a migráció kérdéséhez, többek közt olyanok is, akik élesen kritizálták a korábbi magyar megoldásokat.

Ha a migrációról, a migrációkezelésről van szó, azonnal statisztikákkal találkozhatunk. Ehhez társul a fogalmak és kategóriák sajátos értelmezése is. Megfigyelhető, hogy időről időre áthelyeződnek a hangsúlyok. Úgy tűnik, hogy komoly és támogatott érdek fűződik ahhoz, hogy a nemzetközi szervezetek szintjén és retorikájában a migránsok „homogenizálását” ösztönözzék. Ez azt is jelenti, hogy egyre jobban elmosódnak az értelmezési határok. Ilyen megközelítéssel sem nemzetállami, sem regionális szinten nem lehet funkcionális hozzáállást tanúsítani, nemzetközi, globális szinten pedig kaotikus helyzetet teremt, a globális egyenlőtlenségek további növelését idézi elő.

Komplex megoldásokat emlegetnek a nemzetközi szervezetek, de e helyett integrált megoldásokra lenne szükség. Az integráltság növekvő szintje viszont a nemzetállami szuverenitás csökkenését is eredményezné, és ez egy paradox helyzetet igazol, mert jelenleg a nemzetállami szintű és keretű migrációkezelés tűnik a hatásosabbnak.

Az ideai kiadvány is folytatja a hat éve elindult kezdeményezést. Ezt szolgálja a magas szakmai és tudományos színvonalú előadások eredeti szövegének lehetőség szerinti közreadása. A konferencia előadásai árnyaltabb értelmezését az idén is egy újabb kísérőtanulmány támogatja, ami az előzőkkel szerves keretben van. Ezúttal három témakörben a számokról, mennyiségekről, a méretről, viszonyításról van szó.

Köszönöm a nemzetközi tudományos-szakmai konferencia szervezőinek², támogatóinak és résztvevőinek, a lebonyolításban funkcionálisan közreműködő

---

² Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, Hanns-Seidel-Alapítvány Magyarországi Képviselete, MRTT Migrációs Tagozat.

munkatársaknak, hogy hozzájárultak egy újabb igényes, nemzetközi látószöveget megcélzó, talán már valóban hagyományosnak tekinthető rendezvényhez! Bízom benne, hogy kezdeményezésünk és munkálkodásunk együttesen hozzájárultak, és a jövőben is hozzájárulhatnak a migrációs és a migrációkezelési folyamat strukturált megértéséhez, az összefüggések tartalmi és következményszintű felismeréséhez, a megoldások kereséséhez és azonosításához.

Hasznos olvasást és együtt-gondolkodást kívánok!

Győr, 2021. október 20.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Kovács', written in a cursive style.

Tartalomjegyzék

Kiadói előszó.....	5
PROGRAM.....	11
Bevezetés	17
Köszöntő	25
Köszöntő	28
Köszöntő, valamint tájékoztatás a Hanns-Seidel-Alapítvány magyarországi tevékenységeiről	30
A migrációs helyzet Magyarországon, a kormányzati álláspont bemutatása.....	35
A migráció kezelése az OIF szemszögéből.....	44
Az embercsempészet európai dimenziói.....	49
A Rendőrség nemzetközi szerepvállalása az illegális migráció kezelésében, bűnügyi helyzetértékelés	56
JCP, Közös Koordinációs Platform, egy új eszköz.....	63
A balkáni útvonal migrációs helyzete Görögország vonatkozásában.....	69
Horvát migrációs helyzet és a nemzetközi védelem aktualitásai	75
Szerb migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések	81
Szlovén migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések.....	87
Kelemen Krisztina amatőr festőművész helyszíni, alkalmi kiállításának megnyitója.....	92
Törökország migrációs helyzetképe.....	94
A menekültügyi eljárások helyzete: az EASO műveleti támogatása	102
A Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratóriumának képességnövelő hatása az illegális migráció kezelésében	108
Az Európai Határregisztrációs Rendszer hazai bevezetésének helyzete, várható hatása a migráció kezelésében	116
Rövid beszámoló a Széchenyi István Egyetemen tanuló külföldi diákokkal kapcsolatos eljárási tapasztalatokról	122
Konferencia zárása	126
Rövidítések jegyzéke	130
Kísérő tanulmány az előadásokhoz.....	134

 Hanns
Seidel
Stiftung

MRTT Nemzetközi Konferencia

2021. szeptember 28-29.

Győr, Zsinagóga **PROGRAM**

A nemzetközi migráció kihívásai és kezelésének módja hazánkban, valamint a balkáni migrációs útvonal államaiban

1. nap

(2021. szeptember 28., kedd)

9.00 – 9.30	Regisztráció
9.30 – 9.45	Köszöntő Dr. Seres József r. ezredes, általános főigazgató-helyettes, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság; Széles Sándor, Győr-Moson-Sopron megye kormány-megbízottja
9.45 – 10.00	Köszöntő, valamint tájékoztatás a Hanns-Seidel-Alapítvány magyarországi tevékenységeiről <u>Előadó:</u> Fixl Renáta, irodavezető, Hanns-Seidel-Alapítvány
10.00 - 10.15	Rövid beszámoló a Széchenyi István Egyetemen tanuló külföldi diákokkal kapcsolatos eljárási tapasztalatokról <u>Előadó:</u> Dr. Lukács Eszter, nemzetközi rektor-helyettes, Széchenyi István Egyetem (<i>Megtartva a konferencia 2. napján.</i>)

- 10.15 – 10.45 A migrációs helyzet Magyarországon, a kormányzati álláspont bemutatása
Előadó: Dr. Bakondi György, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója
- 10.45 – 11.05 Kávészünet
- 11.05 – 11.35 A migráció kezelése az OIF szemszögéből
Előadó: Dr. Mágó András r. alezredes, igazgató, Menekültügyi Igazgatóság, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság
- 11.35 – 12.05 Az embercsempészet európai dimenziói
Előadó: Sztankovics Gábor r. alezredes, műveleti csoportvezető, Migráncsempészet Elleni Küzdelem Európai Központ, Europol
- 12.05 – 12.35 A Rendőrség nemzetközi szerepvállalása az illegális migráció kezelésében, bűnügyi helyzetértékelés
Előadó: Balog Gábor r. alezredes, osztályvezető, Illegális Migráció Elleni Osztály, Nemzetközi Bűnözés Elleni Főosztály, Nemzeti Nyomozó Iroda
- 12.35 – 13.15 Ebéd
- 13.15 - 13.40 JCP – Közös Koordinációs Platform – egy új eszköz
Előadó: Berndt Körner, Belügyminisztérium, Ausztria
- 13.40 – 14.05 A balkáni útvonal migrációs helyzete Görögország vonatkozásában Előadó: Marios Kaleas, igazgató, Görög Menekültügyi Szolgálat, Görögország
- 14.05 - 14.20 Kávészünet
- 14.20 – 14.50 Horvát migrációs helyzet és a nemzetközi védelem aktualitásai
Előadó: Zvonimir Vrbljanin, megbízott főosztályvezető, Illegális Migrációs Főosztály, Határrendészeti Igazgatóság, Horvátország
Anita Dakić, főtanácsadó, Bevándorlási, Állampolgársági és Adminisztrációs Igazgatóság, Horvátország
- 14.50 – 15.20 Szerb migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések
Előadó: Ivana Mcilwaine, Illegális Migráció Visszaszorításáért Felelős Főosztály, Belügyminisztérium, Szerbia
- 15.20 – 15.50 Szlovén migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések
Előadó: Tomaž Pavček, Rendőrség, Szlovénia, Žiga Tomc, Migrációs Igazgatóság, Szlovénia

- 15.50 – 16.05 Kérdések, hozzászólások
- 16.05 – Kelemen Krisztina MRTT tag amatőr festő kiállításának megnyitója
A kiállítást megnyitja: Kovács Gyula ny. r. dandártábornok, elnök, MRTT Migrációs Tagozata
- 18.00 – Vacsora
2. nap
 (2021. szeptember 29., szerda)
- 9.00 – 09.30 Törökország migrációs helyzetképe
Előadó: Dr. Ormai Tamás Zoltán r. alezredes, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság vízumtanácsadó szakdiplomataja, Isztambul, Törökország
- 9.30 – 10.00 A menekültügyi eljárások helyzete: az EASO műveleti támogatása Előadó: Dimitrios Pagidas, a Görög Műveleti Iroda vezetője, Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal
- 10.00 – 10.15 Kávészünet
- 10.15 – 10.35 A Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratóriumának képességnövelő hatása az illegális migráció kezelésében
Előadó: Dr. Balla József r. ezredes, tanszékvezető, Határrendészeti Tanszék, Nemzeti Közszerződési Egyetem
- 10.35 – 10.55 Az Európai Határregisztrációs Rendszer hazai bevezetésének helyzete,
 várható hatása a migráció kezelésében
Előadó: Szabó Károly r. alezredes, osztályvezető, Határrendészeti Főosztály, Országos Rendőr-főkapitányság
- 10.55 – 11.30 Kérdések, hozzászólások, a konferencia zárása
- 11.30 – 12.30 Ebéd

A konferencia moderátorai/ levezető elnökök:

Levezető elnökök:

1. nap (2021. szeptember 28.):

- Dr. Janza Frigyes nyá. r. vezérőrnagy, az MRTT elnökségi tagja

2. nap (2021. szeptember 29.):

- Dr. Németh József r. ezredes, elnök, a Rendőrség Tudományos Tanácsa
- Crisán Andrea r. alezredes, elnök, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Tudományos Tanácsa
-

A konferencia fővédnökei:

- Dr. Felkai László, közigazgatási államtitkár, Belügyminisztérium
- Papp Károly, belbiztonsági államtitkár, Belügyminisztérium

A konferencia védnökei:

- Dr. Balogh János r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány
- Dr. Halmosi Zsolt r. vezérőrnagy, főigazgató, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Közreműködő szervezők:

Balról jobbra: **Halmos Amarillisz**, Ügyviteli csoport, Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság; **Stumphauer Szilvia**, OIF Nemzetközi Kapcsolatok és Alapok Osztálya; **Lesták Tamás** r. alezredes, főosztályvezető, OIF Nemzetközi Együttműködési Főosztály; **Rendi Esztella**, Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság; **Dr. Borsa Csaba** r. ezredes, igazgató, Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság; **Kelemen Krisztina**, Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság; **Horváth Ármin**, OIF Nemzetközi Kapcsolatok és Alapok Osztálya. (A rendezvény szervezéséért felelős Iglainé Balassa Diána r. alez. főosztályvezető-helyettes, OIF Nemzetközi Együttműködési Főosztály, nem szerepel a képen.)

Fotó: **Török Ádám**,
OIF Sajtó, Kommunikációs és Protokoll Osztály
(Képaláírásnál: OIF)

A rendezvényt szervező, támogató szervezetek:

- Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság
- Hanns-Seidel-Alapítvány Magyarországi Képvisellete
- Magyar Rendészettudományi Társaság
- Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs és Határrendészeti Tagozatai
- Rendőrség és OIF Tudományos Tanácsai

Bevezetés

2016-ban került megrendezésre az első olyan tematikus, nemzetközi, tudományos-szakmai migrációs konferencia, amelyről – az Olvasó kezében lévő - sajátos megközelítésű, de a konferencia valós lényegének és tartalmának hiteles visszaadására törekvő, ötödik kiadvány is készült. A sajátos megközelítést az takarja, hogy lehetőleg minden úgy került megjelenítésre, ahogy az a helyszínen elhangzott. Ebben fontos szerepet kapott a moderátor is, aki a programterv érvényesítése mellett a „konferencia szakmai-tudományos mederben tartásáról” is gondoskodott és megjegyzései a konferencia szerves részeként, hozzáadott értékként jelentek meg. Tehát nem az íróasztal-fiókból előszedett és leporolt konzervanyagok kerültek aktualizált bemutatásra és rögzítésre, hanem az elhangzott, nagyon is érdemi előadások, vélemények. A konferencia-folyamat, s ezzel együtt az adott időszak migrációs és migrációkezelési helyzete a kiadványok alapján (is) jól nyomon követhető. A pandémia „közbeszólt”, így 2020-ban a tervezett konferenciára nem kerülhetett sor. Az idei konferenciára hatással bírt az afgán helyzetből fakadó újabb migrációs effektus is.

A folyamatszempléletet követve, és az eddig megrendezett nemzetközi migrációs konferenciák (2016 - *2020. kimaradt* - 2021) címeiből kiindulva az alábbi kulcsszavak állíthatók össze: **válság, megoldási lehetőségek, válságkezelés, közös rendszer, változások, legális-illegális migráció, ösztönző-fékező megoldások, mobilitás, együttműködés, intézményrendszer, kihívások, nemzeti és regionális megoldások.**

Ha leegyszerűsítve vizsgáljuk az időrendben bemutatott tárgyszavakat, akkor látható, hogy a hat év alatt a nemzeti és regionális megoldáskeresés tapasztalatainak a feldolgozáshoz „jutottunk vissza”. A pandémia hatásmechanizmusáról a nemzetközi migráció vonatkozásában vannak elképzelések, léteznek részleges tapasztalatok is, de a valós viszonyrendszer természete átfogó módon még nem került tisztázásra, így az a kiadványsorozatban eddig integrált módon nem jelenhetett meg.

A (nemzetközi) migrációról leegyszerűsítve az alábbiak emelhetők ki: (1) A migráció emberek mozgása szerte a világon. *(Mindig a mozgás kerül hangsúlyozásra annak valós jellegének és motivációjának kiemelése nélkül.)* (2) A migráció globális jelenség, de nem globálisan kezeljük a kinyilatkoztatások ellenére sem. *(Ma az emberek nagyobb számban és sokkal gyorsabban mozognak, mint valaha. A növekvő volumen hátterében a demográfiai változások, a technika és technológia fejlődése, a munkaerőpiacok gyorsan változó igényei, valamint a háborúk, a konfliktusok, az ellátási, szolgáltatási, életfel-*

tételi hiányok, az emberi jogok megsértése és az éghajlatváltozás is kere- sendő.) (3) Az egyes országokat úgy is szokták nevesíteni, mint a migránsok kibocsátói, vagy célországok, egyeseket tranzit országként. A legtöbb ország azonban mindhárom szempontból – származási, tranzit- és célországgént – is érintett. (pl. *Nem sokat beszélnek róla, de az Európában egyik legfőbb célországként nevesített Németország komoly migráció kibocsátó is, és főleg a nyugdíjas és magasan képzett értelmiségi fiatalok vándorolnak ki.*) (4) Az Egyesült Nemzetek Szervezete tagállamainak a biztonságos, rendezett és szabályos migrációról szóló globális megállapodása tovább bonyolította, az amúgy is kaotikusan érdekmotivált nemzetközi viszonyrendszert. (*Látszólag tagállami vitáról van szó, valójában a civil szervezetektől a multinacionális vállalatokon át az egyes emberek érdekei is pozicionálási igénnyel merülnek fel.*) (5) A hagyományos észak-dél „ellentét” a migráció irányultságában és volumenében is megmutatkozik. (6) A hagyományos nemzetgazdaságok átstrukturálódtak, számos fejlődő ország számára ma már a migránsoktól érkező átutalások (*remittencia*) jelentik a legnagyobb külső finanszírozási forrást, sokszor meghaladva a hazai forrásokat. (7) A migráció megítélésének egyik fő tényezője és hozzáállási-manipulálási terepe a statisztika. (*A migráció valósága a statisztikákban nem mindig felel meg annak, amit a nyilvános viták során hangoztatnak az érintettek és érdekeltek. A bemutatott adatok hitelessége és kompatibilitása sem ellenőrizhető az esetek többségében. A legális migráció pozitívumaival az illegális migráció káros hatásait próbálják az illetékesek ellensúlyozni. A statisztikákból a befogadó, vagy a migrációval terhelt helyi, őshonos közösség problémái rendszerint nem szerepelnek.*) (8) Bár globális migrációról beszélünk, *de facto* (jelenleg) továbbra is a nemzetállamok lennének képesek érdemben tenni a migrációkezelés érdekében, amit a nemzetközi szervezetek egyfajta *virtus rei* alapján, kvázi *de jure* próbálnak befolyásolni. (9) Alaphelyzetben a migráció egy választási lehetőség és nem mindig szükségszerűség. Ennek ellenére és ezzel együtt nő az ún. kényszer-migránsok száma és aránya. (10) A migráns is ember, akinek vannak jogai és kötelezettségei, és ezeket az adott felségjogi környezetben, az általános elveket figyelembe véve, de az adott ország törvényei alapján kell(ene) és lehet érvényesíteni. (11) Paradox helyzetet teremt, hogy egyéni sorsokra hivatkozva, olyan embertömegek helyzetét kellene rendezni, akiket a migrációs léten kívül sok esetben más szálak nem kötnek össze. (12) A nemzetközi migráció esetében a fenntarthatóság kérdése még elvi síkon sem kezelhető reális evidenciaként. (13) A pandémia kezelése átmenetileg elterelte a figyelmet a nemzetközi illegális migrációról, azonban a migrációs folyamatok továbbra is, bár eltérő intenzitással, de komolyan éreztették a hatásukat. Ehhez jön most az afgán helyzet aktualitása.

A fentiek egyúttal több komoly ellentmondásra is ráirányítják a figyelmet: (1) A nemzetközi migráció „kerete” a globalizáció, „terepe” minden, ember által lakott kontinens, mozgatórugója pedig bonyolult „összefüggésekben” gyökerezik. (2) A nemzetközi szervezetek eddigi kezelési kísérletei nem hoztak olyan eredményt, ami az egyes nemzetállami elvárásokat is kielégítette volna úgy, hogy találtak volna valamilyen érdemi és előre vivő, globális megoldást (is). (3) A nemzetállami megoldások sok esetben a nemzetközi szervezetek mögöttes érdekeit is sérthetik. (4) A migráció egy régóta meglévő és vélhetően még sokáig tartó folyamat. A folyamaton van a hangsúly, ahol a folyamatok hálózatos környezetben érvényesülnek, a kezelési megközelítés a folyamatszakaszokat prioritásokként nevesíti. (5) Mivel a migráció, mint jelenség, folyamat, következmény, stb. globális keretek közt valósul meg, logikusan a kezelése is csak globálisan lehet(ne) kivitelezhető. (6) A jelenlegi migrációkezelésnek nevezett nemzetközi és nemzeti szintű tevékenységek, stratégiák, ötletek, stb., csak egyes folyamatszakaszokat érintenek, ami a teljes folyamatot nem képes kardinálisan befolyásolni, azaz az ok-okozati viszonyrendszert nem képes szabályozni. (7) Ha a nemzetközi összefogás hiányában egy nemzetállam az államhatáránál és a területén eredményesen, mérhető módon fellép az illegális migrációval szemben, annak legfeljebb regionálisan mérhető, főleg terelő hatása lehet a migrációs útvonal adott szakaszára nézve, de magát a migrációt nem képes megállítani és oly módon befolyásolni, hogy az szabályozott mederbe kerüljön. (Több szomszédos nemzetállam összehangolt tevékenysége esetében is csak hasonló lehet az eredmény.) (8) EU-s szinten egy valóban folyamat- és rendszerszemléletű, integrált megoldás már mind rövid, mind hosszú távon is eredményes lehetne, ha ehhez egyhangú politikai akarat, összehangolt érdek, reális megvalósítási szándék és az EU-s intézményi kompatibilitás is rendelkezésre állna. (9) Bár globális jelenségről van szó, a megközelítések kontinensekhez kötöttek, kisebb hangsúlyt kap az egyes térségek közötti migrációs és migrációkezelési összefüggések elemzése, mint az indokolt lenne. (10) Sok esetben figyelmen kívül hagyásra kerülnek azok a nézetek, filozófiák, megközelítések, stb., amelyek nagy befolyással vannak, vagy lehet(né)nek a globális migrációkezelésre. (11) Továbbra sem egyértelműen értelmezett a migrációs és a migrációkezelési folyamatok közti különbség, így a megközelítésük, és a kapcsolódási pontjaik azonosítása sem hatékony. (12) Mivel ehhez egy hosszú távú, stratégiai megoldásokra kivetített közös és egységes szándéokra lenne szükség, a kilátások nem túlságosan biztatóak. (13) A nemzetközi szintű probléma-kezelési rendszerek egyidejűleg csak egy folyamatra képesek koncentrálni, így a migrációkezelést a prioritásképzés szabályai alapján a pandémia alatt nem tekintették elsődleges feladatnak.

Az eddig született számos kutatás, tanulmány, nyilatkozat, jogszabály, szándékok, stb. nem vittek közelebb a globális, rendezett, szabályozott és fenntartható migrációhoz és/vagy migrációkezeléshez.

Illik ide Jean Anouilh - Becket, vagy az Isten becsülete című művéből³, a következő idézet: „*De nekünk, Szentatyám, nagy erőt ad, hogy nem tudjuk pontosan, mit akarunk. A szándékok teljes bizonytalanságából bámulatos manőverezési szabadság születik*”.

Európára nézve nem derült ki egyértelműen, hogy mit akar az EU intézményrendszere, mert a nyilatkozatok és tett intézkedések érzékelhetően nincsenek összhangban és szinkronban. A tagállami érdekkülönbségek és potenciálok is gátolják a konszenzusos megoldásokat. Az is tény, hogyha az EU-t, mint egy hierarchikus-bürokratikus (mega)intézményrendszert vizsgáljuk, akkor számolni kell azzal is, hogy jellegénél és helyzeténél fogva egyszerre csak egy „nagy dologra” tud reagálni, a megelőzésről nem is beszélve, amit a szervezeti-intézményi tehetetlenségi nyomaték és a politikai háttér még tovább korlátoz. Ha megnézzük a COVID-19 vírushoz kötődő EU-s megközelítést, akkor hasonló megnyilvánulások tapasztalhatók a korábbi és a jelenlegi migrációkezeléshez. Egyes szakírók szerint a globalizáció a COVID-19 vírus miatt „megroppant”. Igen, valóban nem úgy működnek az egyes mechanizmusok, mint korábban. A globalizáció azonban továbbra is érvényesül, csak a „játékszabályok” módosulnak. Erre a kiadványt záró kísérőtanulmány is utal.

A hangsúly az ok-okozati összefüggések pontos ismeretén, a kezelési szándék komolyságán és a járulékos következmények azonosításán kellene, hogy legyen. A migráció vonatkozásában továbbra is folyik a „számháború”. Az IOM - International Organization for Migration – 2020. évre szóló jelentésében⁴ 2000 és 2020 közötti időszak elemzésére vállalkozott. (*A pandémia idejére vonatkozó globális adatfeldolgozás még várat magára.*) A terjedelmes írásban számos neves szerzőt, tudóst, elemzőt, stb. felsorakoztatva, egy „ömlesztett” adatokkal és következtetésekkel, sajátos koncepció alapján összeállított, nehezen áttekinthető anyagban a migrációról és a migránsokról olvashatunk. Ebből kerültek kiemelésre azok az adatok, amelyek a témával foglalkozó publikációkban is hivatkozási alapul szolgálnak, csak más – más összefüggésben kerülnek megjelenítésre. (*A következő felsorolásban az első számú adat 2000. évre, a második 2020-ra utal.*) A nemzetközi migránsok becsült száma: 150 Mfő/272Mfő; A világ migráns népességének becsült aránya:

---

³ Jean Anouilh: Drámák, Európa Könyvkiadó, 1977.ISBN 963 07 1217 2, 460.old.

⁴ WORLD MIGRATION REPORT 2020, © 2019 International Organization for Migration (IOM)

ISSN 1561-5502; e-ISBN 978-92-9068-789-4

https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf (Letöltve: 2020.04.27.)

2,8%/3,5%; A nemzetközi migráns nők becsült aránya:47,5%/47.9%; A gyermekek nemzetközi migránsainak becsült aránya: 16,0%/15,9%; A nemzetközi migránsok leghátrányosabb arányával rendelkező régió: Óceania/Óceania; A nemzetközi migránsok leghátrányosabb arányával rendelkező ország: United Arab Emirates/ United Arab Emirates; Migráns munkavállalók száma: --/ 164 Mfő; Globális nemzetközi átutalások (USD):126 Mrd USD/ 689 Mrd USD; A menekültek száma: 14 Mfő/25,9Mfő; A belsőleg kiszorított/elűzött személyek száma: 21Mfő/ 41,3Mfő; Hontalan személyek száma:--/3,9 Mfő. A The World Economic Forum honlapján⁵ 2020. január 10-én Charlotte Edmond sajátosan értelmezte a World Migration Report 2020 (IOM) adatait, „Globális migráció, a számok szerint: Ki vándorol, hová mennek és miért?” címmel.

Kiindulási alap: „**A migránsok a világ népességének 3,5 %-át teszik ki.** (...) A becslések szerint 272 millió nemzetközi migráns van világszerte, és ez már most meghaladja a 2050-ra vonatkozó előrejelzéseket. (...) 1970 óta megháromszorozódott azoknak a száma, akik más országban élnek, mint ahol születtek. Míg a globális népesség arányában az összesített adatok viszonylag stabilak maradtak, a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) által közzétett, 2020. évi migrációs világlejtes (World Migration Report) adatai egyértelműen bizonyítják, hogy az elmúlt két év eseményei milyen hatást gyakoroltak az emberek mozgására az egész világon. (...) Bár a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek a migránsok számának viszonylag kis részét teszik ki, gyakran leginkább segítségre szorulnak. (...) Mivel világszerte több mint 132 millió ember szorul humanitárius segítségre, a humanitárius segítségnyújtásnak hatékonyabbá kell válnia abban, hogy segítséget nyújtson a leginkább rászorulóknak. (...) A készpénzes segítségnyújtást a humanitárius segítségnyújtás gyorsabb és hatékonyabb formájaként ismerték el, mint az olyan természetbeni segítségnyújtás, mint az élelmiszer, a ruházat vagy az oktatás. A készpénzáttalalások nagyobb ellenőrzést biztosítanak a kedvezményezettek számára, lehetővé téve számukra, hogy saját szükségleteiket prioritásként kezeljék. Bizonyítottan támogatják a vállalkozói szellemet és fellendítik a helyi gazdaságokat. (...) Amikor az ENSZ főtitkára felhívást tett közzé a pénzalapú humanitárius segítségnyújtás javításának innovatív módjaira, a Világgazdasági Fórum 18 szervezetet tömörített össze annak érdekében, hogy iránymutatásokat dolgozzon ki a köz- és magánszféra közötti együttműködésre a humanitárius pénzáttalalások terén.”

---

⁵ Charlotte Edmond: Global migration, by the numbers: who migrates, where they go and why?

<https://www.weforum.org/agenda/2020/01/iom-global-migration-report-international-migrants-2020/> (Letöltve: 2020.04.27.)

Ebből a rövid hivatkozásból is kiderül, hogy körül határolható érdek fűződik ahhoz, hogy a migráció támogatást (is) kapjon. Alapvetően a migránsok támogatásáról van tehát szó. Összemosódik az általános értelemben vett migráns, a menekült, az elüldözött, a rászoruló fogalma és kategóriája. A közös a pénzforgalom szorgalmazása, ami kiemelt jelentőséget kap.

Ez csak egy utalás volt arra, hogy milyen érdekekkel (is) kell számolni a migráció és kezelésének megközelítésekor. (A pandémia idejére is érvényesek a fentiek.)

Prognosztizálható volt-e a 2015-s európai migrációs boom? A vélemények megoszlanak az „igen”, a „nem” és a „talán” között. Az elméleteknek, a modelleknek pontosan az lenne a szerepe és funkciója, hogy a kiszámíthatóságot, az előrelátást erősítsék. A politikák és a stratégiák pedig a problémakezelési folyamat bázisát kellene, hogy képezzék. Az eddigi konferenciákon visszatérően elhangzott, hogy az EU nem készült fel a 2015-ös eseményekre és a tett intézkedések is inkább az inaktív és a reaktív kategóriába sorolhatók, a preaktivitás talán 2018 után tetten érhető, de a proaktív megoldások még váratnak magukra. Az EU-nak a migrációkezelésre külön intézményi bázisa van...

Mi szól amellett, hogy várható volt az Európába irányuló nemzetközi illegális migráció intenzitásának növekedése? Az ICMPD 2002-es évkönyvében ez olvasható:

„Az illegális migráció és emberkereskedelem továbbra is társadalmi, gazdasági és politikai probléma, továbbra is címlapon szerepelnek a sajtóban. (...) a fejlődő és a harmadik világból származó embercsoportok továbbra is Európában keresik a jobb életet és ebben a szervezett bűnözés szolgáltatásait is igénybe veszik, tehát az emberkereskedők és az embercsempészek nem tűntek el. Éppen ellenkezőleg, új útvonalakat, új megoldásokat fejlesztettek ki, megtalálták a hiányosságokat jogszabályokban és javították a kialakított működési gyakorlaton. Ez régió határellenőrző intézményeinek a fokozott erőfeszítését váltotta ki”⁶

Az ICMPD 2005-ös évkönyve szerint. *„Az elmúlt években jelentős változások történtek az európai államok kapacitásában az illegális migráció kihívásainak kezelésében. A legdinamikusabb fejlemény Közép- és Kelet-Európában zajlott, ahol a térség országai korszerűsítették határigazgatási rendszerüket, és korszerűsítették a visszafogadási és visszatérési eljárásokat. A politikai és*

---

⁶ 2002 Year Book on Illegal Migration and Trafficking in Central and Eastern Europe Prepared by Thomas A. Tass and Dr. Peter Futo For ICMPD May 2003, 2003 ICMPD Budapest, CD-ROM

http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Project_material/_100__2002_Year_Bookv1draftfinal.pdf (Letöltve: 2019.11.21.)

gazdasági válságok, valamint az új destabilizáló konfliktusok kitörésének valódi lehetőségei továbbra is sok ország helyzetét jellemzik, ami azt jelenti, hogy Európában továbbra is nagy a migrációs nyomás, amely nagyszabású illegális migrációs mozgásokhoz vezet”.⁷ Emellett a hazai források is utalnak a migrációs veszélyre.

„A válságövezetek számának gyarapodása miatt várható, hogy növekszik az illegális migránsok száma. (...) Amennyiben az útiokmányok valótlanúságára valamelyik közbelső országban fény derül, az érintettek azonnal menedékjogot kérnek, és – főként a liberális menekültügyi szabályokat alkalmazó európai államokból – embercsempész hálózatok segítségével távoznak az adott országból.”⁸ 2013-ban a 2010 utáni időszak kapcsán az ICMPD évkönyve szerint: „Miatán sok éven keresztül csökkent az elfogások száma a könnyebb határátlépési feltételek miatt, az elfogások általános száma kissé nőtt a régióban 2010-ben. (...) A feltartóztatott embercsempészek száma csökkent, míg a csempészek száma nőtt a térségben. Emellett nőtt az emberkereskedelem áldozatainak száma a régióban. Az idei kiadás speciális témája a menedékkérők és a migránsok fogva tartása a kitoloncolás előtt.”⁹ A későbbi statisztikák is a folyamatjellegét erősítik.

Jelen nemzetközi tudományos-szakmai konferencia térben és időben is kisebb szegmens átfogására vállalkozott, mint a globális migráció és annak kezelése, ugyanakkor rámutat azokra a fontos és egyre kevésbé elodázható kérdésekre, problémákra, amelyekkel valóban folyamat- és rendszerszemlélet alapján kellene érdemben foglalkozni.

Mint ahogy a kiadvány előszavában megfogalmazásra került, hogy az eddigi visszacsatolások kedvezőek, ami csak erősíti a konferencia szervezőit, támogatóit, előadóit, résztvevőit a folytatásban.

A tartalmas és színvonalas előadásokhoz az idén is kapcsolódik egy kísérő tanulmány, amely próbál betekintést adni az összefüggések mögöttes vilá-

---

⁷ 2005 Year Book on Illegal Migration, Human Smuggling and Trafficking in Central and Eastern Europe A Survey and Analysis of Border Management and Border Apprehension Data from 22 States, International Centre for Migration Policy Development, Vienna- 2006, ISBN: 3-900411-05-0

http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-eb-site/Project_material/181_ICMPD_2005_Yearbook_Final.pdf (Letöltve: 2019.11.21.)

⁸ NBH-Évkönyv, 2006. Budapest, 2007. ISSN 1785-9212, (49-50.old.)

⁹ Yearbook on Illegal Migration, Human Smuggling and Trafficking in Central and Eastern Europe A Survey and Analysis of Border Management and Border Apprehension Data from 2010 With a Special Module on the Detention of Migrants and Asylum Seekers International Centre for Migration Policy Development, Vienna 2013 http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Yearbook/ICMPD_Yearbook2010_A5_final.pdf (Letöltve: 2019.11.21.)

gába is. Olyan kérdéseket jár körül, amelyek sok esetben hiányos, vagy hiányzó ismeretek alapján készült összefüggések formájában gyakran adtak és adnak okot, és tág lehetőséget az érdekalapú kommunikációra.

A kiadvány készítői és támogatói bíznak abban, hogy az idén is sikerül(t) megtalálni azt a közös nyelvet, fogalomkört, cselekvési lehetőséget és szándékot, amely az adott szintekre kivetítve, pozitívan járulhat hozzá a további közös gondolkodáshoz és az érdemi cselekvés megalapozásához.

Hasznos és kellemes olvasást kívánok!

A Szerkesztő

Dr. Seres József r. ezds. az OIF általános főigazgató-helyettese köszöntötte a megjelenteket. Jelezte, hogy az első nap moderátora, dr. Janza Frigyes ny. r. vörge. később csatlakozik a konferencia munkájához, ezért ő helyettesíti. Ezt követően megtartotta a köszöntőjét.

Dr. Seres József

*r. ezredes, általános főigazgató-helyettes,
Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*

Köszöntő¹⁰

Tisztelt Miniszterelnöki Megbízott Úr!

Tisztelt Kormány megbízott úr!

Tisztelt Előadók és Vendégek!

Sok szeretettel köszöntöm Önöket a Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs és Határrendészeti Tagozatai, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, valamint a Hanns-Seidel-Alapítvány szervezésében és támogatásával megrendezett nemzetközi szak-

mai konferencián. A rendezvény dr. Felkai László a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának és Papp Károly a Belügyminisztérium belbiztonsági államtitkárának a fővédnökségével, valamint dr. Balogh János r. altábornagy országos rendőrfőkapitány és dr. Halmosi Zsolt r. vezérőrnagy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság főigazgatójának védnökségével valósul meg.

A koronavírus járvány miatt az előző évben, valamint 2021. elején megszokott videó-konferenciák után, nagy örömmel veszek részt ismét személyesen ezen a konferencián és azt gondolom, hogy ezzel nem vagyok egyedül. A rendezvény hagyományosnak tekinthető abban az értelemben, hogy immáron sokadik éve a Hanns-Seidel-Alapítvány támogatásával, itt a Győri Zsinagóga épületében nyílik lehetőségünk a migrációt érintő aktuális kérdések megvitatására. Ez a kétnapos konferencia kiváló alkalmat biztosít arra, hogy az utóbbi évek migrációs kihívásait, folyamatait különböző perspektívákból ismerjük meg, köszönhetően annak, hogy számos magyar és külföldi szakértő elfogadta a felkérésünket előadás tartására. Az előadók között külön köszöntöm dr. Bakondi György miniszterelnöki megbízott urat, aki a magyarországi migrációs helyzetről, a migrációval kapcsolatos kormányzati álláspontról tart előadást. A rendezvény külföldi előadói között köszönhetjük idén Ausztriából

---

¹⁰ Az Előadó által rendelkezésre bocsátott szöveg változatlan közlése. Fotó: OIF.

Berndt Körner urat, Görögországból Marios Kaleos igazgató urat, Szlovéniából Tomaz Pavcek urat, Horvátországból Anita Dakic asszonyt és Zvonimir Vrbljanin urat, Szerbiából Ivana Meilwaine asszonyt, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal részéről Dimitrios Pagidas urat. A magyar előadók között köszöntöm dr. Lukács Eszter asszonyt, a Széchenyi István Egyetem nemzetközi rektor-helyettesét, dr. Balla József r. ezredes urat, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Határrendészeti Tanszékének vezetőjét, Balog Gábor r. alezredes urat, a Nemzeti Nyomozó Iroda osztályvezetőjét, Szabó Károly r. alezredes urat, az Országos Rendőr-főkapitányság osztályvezetőjét, Sztankovics Gábor r. alezredes urat a Migráncscsempészet Elleni Küzdelem Európai Központjának képviselőjét, valamint dr. Ormai Tamás r. alezredes urat, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Ankarába kihelyezett vízumtanácsadóját.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A konferencia középpontjában a migrációs kihívások és azok kezelésének hazai és nemzetközi megoldásai állnak. Ezen témához kapcsolódóan engedjék meg, hogy két gondolatot megosszak önökkel.

Egyrészt, az elmúlt időszak migrációs kihívásai rámutattak és Magyarország már jó ideje azt az álláspontot képviseli, hogy a problémákat ott kell megoldani, ahol azok jelentkeznek, ezért hazánk teljes mértékben támogatja a harmadik országokkal való együttműködés kialakítását.

Ennek jegyében Magyarország több formában biztosít segítséget, illetve támogat kezdeményezést a migráció szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró harmadik országok megsegítésére. Ennek érdekében működtetjük a Hungary Helps Programot, amelynek keretében ott nyújtunk támogatást, ahol a legnagyobb szükség van rá, illetve ahol a leghatékonyabban tudunk hozzájárulni a válságkezeléshez. De például a V4 országok migrációs szervezetei közötti együttműködés keretében, egy Migrációs Kríziskezelési Mechanizmust is működtetünk, amelynek egyik projektje a jordán menekültügyi hatóság kapacitásfejlesztésére irányul.

Magyarország a migráció kezelésében folyamatosan alkalmaz új megoldásokat, és más tagállamtól is vesz át bevált módszereket. 2015-ben Magyarország története legnagyobb mértékű migrációs nyomásának volt kitéve. Ebben az évben a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal 177.135 menedékjog iránti kérelmet rögzített és közel 400.000 illegális migráns érkezett az országba. Ezért 2015-ben Magyarország biztonsági határzárát létesített a déli határainál és gondoskodott annak jogi és élő erős védelméről.

Ez a megoldás nem egyedülálló, hiszen az elmúlt években határzár épült és épül például a görög-török, a bolgár-török, az észak-macedón-görög határon. És az elmúlt hónapok eseményeinek hatására Lengyelország és Litvánia is bejelentette, hogy határzárát épít az illegális migráció megakadályozása érdekében. Lettország már 2015-ben bejelentette, hogy 135 kilométer hosszú kerítést épít a Fehéroroszországgal közös határ mentén és ez év nyarán ezek az elképzelések felerősödtek, a Belorussziából érkező migrációs nyomás hatására.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Biztos vagyok benne, hogy a konferencia programja valamennyi résztvevő számára tartogat szakmai érdekességeket, gondolatébresztő elemeket, olyan pontokat, amelyek fontos kérdéseket érintő szakmai eszmecsereket és együttgondolkodást eredményeznek. Remélem, hogy az itt elhangzó előadások vitaindítóként szolgálnak majd, amely viták mentén a migrációs kihívások kezeléséhez szükséges új megoldási javaslatok és szorosabb együttműködések alakulhatnak ki.

Az Afganisztánban kialakult válság egy újabb migrációs hullámot indít Európa irányába és ahhoz, hogy megfelelő módon tudjuk ezt az amúgy sem egyszerű migrációs helyzetet kezelni, szükségünk van ezekre az új, vagy újra alkalmazott megoldásokra, a migráció kezelésében résztvevő országok érintett szervezeteinek szoros együttműködésére.

Engedjék meg, hogy ennek érdekében eredményes és hasznos konferenciát kívánjak minden résztvevő számára!

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Seres József r. ezds. az OIF általános főigazgató-helyettese felkérte Széles Sándor Győr-Moson-Sopron megyei kormány megbízottat, köszöntő beszéde megtartására.

Széles Sándor

Győr-Moson-Sopron megye kormány megbízottja

Köszöntő¹¹

A kormány megbízott úr köszöntötte a rendezvény szervezőit, résztvevőit, megköszönte a meghívást. Megtisztelő, hogy ilyen eseményre a megyében kerülhet sor. Külön köszöntötte dr. Bakondi Györgyöt, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadóját, akivel már korábbról is van munkakapcsolata. A jelenlegi rendezvény a változó világ kihívásainak a kezeléséről szól. Globális, regionális, helyi problémákról van szó, amelyeket szakemberek vitatnak

meg és keresik a kihívásokra a megfelelő válaszokat. A szakszerű és megfelelő válaszokra a politikusoknak égető szüksége van, mert csak ezekre építve lehet felelős, megoldásra törekvő, érdemi döntéseket hozni.

A helyzetet pontosan kell ismerni. A megye neves szülöttjére, gróf Széchenyi Istvánra hivatkozott, amikor idézte őt: „*Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelenet, és munkálkodhass a jövőn*”.

A világ folyamatos változásban van. Száz éve még nem volt ilyen közigazgatási egység, mint a mai Győr-Moson-Sopron megye. Létezett a történelmi Győr, Moson, Sopron, Pozsony vármegye, ide tartozott még Veszprém vármegye egy kis része is. Akkoriban az állandóságról, az éppen aktuális jelenről volt szó.

A rendezvénynek helyszínt adó impozáns zsinagóga-épület egyszerre szól az állandóságról és a változásról. 1870-ben avatták fel. Tavaly a 150 éves fennállást ünnepelték volna, de a pandémia közbeszólt. Az ünneplés eltolódott. Ilyen az élet. Az épület elvesztette korábbi funkcióját, állaga erősen leromlott, de a kormányzati támogatás lehetővé tette az újjáépítést, új funkciót kapott és a város egyik emblemikus nevezetessége tudott maradni.

A régi múltat most egy drapéria hirdeti, emléket állítva az elődöknek. Így ágyazódik be a múlt a mába, és így támogatja a jövő megértését.

---

¹¹ A köszöntő tartalmi összefoglalója. Fotó: OIF

A mai rendezvényen a folyamatokat vizsgálják. Nem tudni, mi lesz a folyamat vége, vagy egyáltalán beszélhetünk-e egy folyamat végéről? A szakemberek tapasztalatokat cserélnek. Ez viszi előre a dolgokat. Egy ilyen fórum lehetőséget adhat a nyílt és őszinte párbeszédre. Jó és megalapozott válaszokra van szükség. Reméli, hogy a résztvevők jól érzik magukat a városban, a rendezvényen, amelynek eredményes lebonyolításához sok sikert kívánt. A konferencia munkájára Isten áldását kérte.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgey megköszönte a kormány megbízott úr szavait és felkérte Fixl Renata asszonyt, a Hanns-Seidel-Alapítvány irodavezetőjét, köszöntőjének és tájékoztatójának a megtartására.

Fixl Renáta

irodavezető, Hanns-Seidel-Alapítvány

Köszöntő, valamint tájékoztatás a Hanns-Seidel-Alapítvány magyarországi tevékenységeiről¹²

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm Önöket a mai MRTT konferenciánkon, amely egy sorozat része, az MRTT, az OIF és a Hanns-Seidel-Alapítvány együttműködésében. Önök közül sokakkal ismerjük egymást, együttműködünk hosszú évek, sőt évtizedek óta.

A 30 éves jubileumok, évfordulók szezonját megszakította a koronavírus járvány. De előtte még 2019-ben Sopronban megünnepeltük a Páneurópai Piknik 30. évfordulóját. Rá pár héttel, szeptember 11-én pedig Körmenten a határnyitásra emlékeztünk, szintén a 30. évfordulón. 2020 elején a Hanns-Seidel-Alapítvány is megünnepelhetette 30 éves magyarországi jubileumát. Ahhoz, hogy egy német politikai alapítvány miért támogat ilyen szakmai rendezvényeket, mint a mai, vissza kell kanyarodnunk a rendszerváltás időszakához.

Az 1980-as évek legvégén, a 1990-es évek elején a kelet-közép-európai térségben végbement politikai, gazdasági és társadalmi változások e régióban is új értékek és lehetőségek felé irányították a figyelmet.

Nagy szerepe volt ebben a két említett eseménynek, a Páneurópai Pikniknek és a határnyitásnak is. De persze az azt megelőző politikai, gazdasági társadalmi folyamatoknak is.

Mindenekelőtt a nyugat-európai országok demokratikus hagyományai, a szociális piacgazdaság működésének tapasztalatai és a politikai kultúra ismeretanyaga kerültek az érdeklődés homlokterébe. Megismerésük és megértésük nélkülözhetetlen volt az átalakulási és az integrációs folyamatokban. A Hanns-Seidel-Alapítvány a bajor kormányzópárthoz, a CSU-hoz közelálló, a keresztény szociális hagyományokra épülő politikai oktatási intézmény. Egyike a német politikai alapítványoknak, amelyek az 50-es és 60-as években

Mindenekelőtt a nyugat-európai országok demokratikus hagyományai, a szociális piacgazdaság működésének tapasztalatai és a politikai kultúra ismeretanyaga kerültek az érdeklődés homlokterébe. Megismerésük és megértésük nélkülözhetetlen volt az átalakulási és az integrációs folyamatokban. A Hanns-Seidel-Alapítvány a bajor kormányzópárthoz, a CSU-hoz közelálló, a keresztény szociális hagyományokra épülő politikai oktatási intézmény. Egyike a német politikai alapítványoknak, amelyek az 50-es és 60-as években

---

¹² Az Előadó által rendelkezésre bocsátott szöveg változatlan közlése. Fotó: OIF.

jöttek létre. Céljuk a politikai kultúra, a demokratikus gondolkodás népszerűsítése, valamint a szociális piacgazdaság értékeinek, hagyományainak megőrzése és tapasztalatainak tovább örökítése.

A Hanns-Seidel-Alapítvány névadója, Hanns Seidel, bajor miniszterelnök és a CSU elnöke volt, aki azt vallotta, hogy a politikát az egyénnek, mint értéket kell elsajátítania, hogy könnyebben el tudjon igazodni a társadalomban.

Az Alapítvány Németországon kívül külföldön is működtet irodákat, ún. projekteket, kb. 60 országban több mint 100 projekttel, irodával vagyunk jelen. A programok megvalósításához szükséges anyagi fedezetet a német állam biztosítja. Költségvetési támogatással működik és a központi pénzekből finanszírozott programok végrehajtásáért a Szövetségi Számvevőszéknek tartozik felelősséggel.

Magyarországon a Hanns-Seidel-Alapítvány a „Management-tanácsadás a politikai, gazdasági és közigazgatási vezetők részére” projektje keretében számos konferenciát, szemináriumot, tanulmányutat szervezett és finanszírozott közigazgatás-fejlesztési és biztonságpolitikai témakörökben. Egészen pontosan 1990. március 1-jén nyitottuk meg Budapesten az irodánkat, még az első szabad választások előtt pár héttel. Erre utaltam az elején, hogy tavaly március 2-án még a lezárások előtt sikerült megünnepelnünk magyarországi jelenlétünk 30 éves jubileumát. Önök közül többen is velünk voltak ezen a szép megemlékezésen, ahol visszatekinthettünk a magyarországi tevékenységünkre.

A 90-es évek első felében a közigazgatás-fejlesztési és társadalompolitikai képzési programok mellett Alapítványunk egyik legfontosabb projektje az „egyenruhás állampolgár” elnevezésű, több évig tartó programsorozat volt, melynek elsődleges célja a fegyveres testületek demokratikus átalakításának vizsgálata és annak segítése volt az akkori Belügyminisztériummal, Honvédelmi minisztériummal és a Batthyány Lajos Alapítvánnyal együttműködve. Majd ennek folytatásaként az euro-atlanti integrációs folyamatok a figyelmet a biztonságpolitikai, rendészeti együttműködés felé irányították. Az EU tagságra való felkészülés kapcsán fontos téma volt a Schengeni Egyezmény, és a határrendészeti együttműködés.

A Hanns-Seidel-Alapítvány a Határőrség Országos Parancsnokságával együtt jegyezte 20 éven át a nagyszabású Nemzetközi Határrendészeti Konferenciát, melynek szakmai munkájában kb. 40 ország és 20 nemzetközi szervezet vett részt, és amely a legrangosabb nemzetközi szakmai konferenciák közé tartozott. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjak azon partnereinknek, akik ebben a munkában segítettek minket.

Nem kell messze mennem, hiszen az itt jelenlévő dr. Bakondi tábornok úrral 1993-ban is egy elnökségi asztalnál ültünk az első Nemzetközi Határrendészeti Konferencián, fenn a hegyen, a Rendőrtiszti Főiskolán. Ezen az első

konferencián 9 ország vett részt Törökországtól Bajororszáig. Akkor hallottunk először olyan kifejezésekről, mint balkáni útvonal, vagy a bajor találmanyról, a mélységi ellenőrzésről.

A Nemzetközi Határrendészeti Konferenciát, amely „Siófok konferencia” néven került be a szakmai köztudatba, sajnos 2012-ben bezártuk. A munka azonban folytatódott, ha még kisebb körben is. A Hanns-Seidel-Alapítvány a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatallal ill. az MRTT-vel folytatta a szakmai párbeszédet, melynek most itt egy újabb állomásához érkeztünk immár az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal együttműködve.

A migráció, a menekültügy és az idegenrendészet témája súlyponti kérdésként szerepel más programjainkban is, így a KERA (a Közép-Európai Rendőrákadémia) képzésein, az ORFK-val való együttműködésünkben, de még a közigazgatásfejlesztést célzó programjainkban is, például a MÖSZ-szel, a Magyar Önkormányzatok Szövetségével való együttműködésünkben is. Az ORFK-val közösen szerveztünk ill. támogattunk több interkulturális szenzitivitást fejlesztő tréninget is migránsokkal foglalkozó szakemberek számára. Ennek a programnak elsődleges célja a szakmai önismeret és az interkulturális kompetencia fejlesztése volt.

A már említett nemzetközi határrendészeti konferenciák kapcsán számos bi- és trilaterális találkozót is szerveztünk, elsősorban magyar, szerb és horvát határrendészek között, amely munkába esetenként bajor és osztrák szakemberek is részt vettek.

A Hanns-Seidel-Alapítvány a magyar rendőrséggel együttműködve számos nemzetközi konferenciát rendezett a nyugat-balkáni útvonalon fekvő országok rendészeti együttműködéséről, az illegális migráció megfékezésére. Erre az elmúlt években számtalan intézkedés született nemzeti, nemzetközi és európai uniós szinten. Ennek ellenére ezen migrációs útvonal továbbra is aktív és megköveteli a határrendészeti feladatok megfelelő összehangolását. Hallhattuk a friss adatokat, miszerint az idén már 80.000 illegális határsértőt és közel 800 embercsempészt sikerült előállítani.

A Hanns-Seidel-Alapítvány Európai és Transzatlanti Párbeszéd Intézete, ahova a magyarországi irodánk is tartozik, fontosnak tartja, hogy az aktuális problémák áttekintésre kerüljenek, illetve születessenek javaslatok, megoldási lehetőségek, amelyekkel egymásnak segítséget tudunk nyújtani és erősíteni az érintettek együttműködését, a párbeszédet.

A rendészeti munka mellett a társadalmi felzárkózás egy másik súlyponti terület, amivel Magyarországon foglalkozunk. Ahhoz, hogy a felgyorsult társadalmi életünkben az egyén megbízható keretek és átlátható struktúrák között tudjon orientálódni, a társadalomnak segítséget kell nyújtani, különösen a hátrányos helyzetben élőknek. Ez a helyzet súlyosabban érinti a roma közössé-

get. Üdvözljük Magyarországra erőfeszítéseit e téren és gratulálunk az ambiciózus roma stratégiához. Lehetőségeinkhez képest mi is szívesen részt vállalunk a társadalmi felzárkóztatást segítő programokban.

De a roma integrációs programjaink kapcsolódnak részben a rendészeti munkához is, hiszen roma rendőröket is támogatunk főleg kompetenciafejlesztési programokkal. Ebben a témában is összekapcsolódunk, hiszen a roma felzárkóztatást segítő munkánkkal kapcsolatos fő partnerünk, a társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkárság is átkerült a Belügyminisztérium kötelekébe.

Kiemelt programunk ebben az együttműködésben, amelyet a magyar kormánnyal és a történelmi egyházakkal együttműködve támogatunk, az úgynevezett „Keresztény Roma Szakkollégiumok Hálózata”, amely most már a „nem keresztény” roma szakkollégiumokkal együttműködve segíti a tehetséges diákokat abban, hogy elvégezhessek egyetemi tanulmányaikat. Alapítványunk kompetenciafejlesztő és társadalompolitikai képzéssel nyújt platformot ezeknek a diákoknak ahhoz, hogy magukat és majd az általuk képviselt intézményt jól tudják képviselni. A Roma alumni programunkban pl. végzett rendőr is van.

A bevezetőben említettem a névadónk politikai hitvallását, melynek minden generációnak újra el kell sajátítania a demokratikus alapértékeket.

A Hanns-Seidel-Alapítvány nemzetközi véleménycserék szervezésével, mint amilyen a mai konferencia is, szeretne hozzájárulni ahhoz, hogy országaink Európában a közös fellépéssel jobban kihasználhassák az Európai Unió nyújtotta lehetőségeket, az emberi erőforrásokat, ezeket hasznosítani és fejleszteni tudják úgy, hogy az adott országokban figyelembe vegyünk az ott érvényes szociális, kulturális, politikai és gazdasági adottságokat. Alap gondolatunk, hogy az előadások, a hozzászólások, a vita, a közös gondolkodás hozzásegít a politikai stabilitáshoz, még több kapcsolat létrejöttéhez, a bizalom megerősítéséhez, a közös jövő építéséhez.

Ezen dolgozunk majd továbbra is két igazán elkötelezett személyiséggel is, akiket itt megemlítek.

Szeretném megköszönni dr. Kiss Attila r. vezérőrnagy, OIF Főigazgató úr eddigi munkáját és a gyümölcsöző kapcsolatot. De nem veszítjük őt el, hiszen az MRTT-ben továbbra is segítségünkre lesz. Miskolci rendőr főkapitányi kinevezéséhez pedig szeretettel gratulálok és minden jót kívánok Alapítványunk nevében is.

Ugyanakkor nagy öröm számomra, hogy az OIF vezetését a belügyminiszter úr dr. Halmosi Zsolt r. vezérőrnagy úrra bízta, akivel évtizedekre nyúlik vissza az együttműködésünk. Biztos vagyok benne, hogy támogató szakmai közreműködésére Főigazgatói minőségében továbbra is számíthatunk.

Köszönöm figyelmüket! A konferenciához jó munkát kívánok!

Dr. Janza Frigyes ny. r. vör. megköszönte a részletes tájékoztatót, a betekintést az Alapítvány által támogatott rendezvények eredményeibe, a konferenciák széles skálájának a bemutatását. Bíz benne, hogy a támogatás a jövőben is fennmarad és lesz lehetőség a további közös, hasznos együtt-dolgozásra. Felkérte dr. Bakondi Györgyöt, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadóját előadása megtartására.

Pillanatkép a konferenciáról (Fotó: OIF)

Dr. Bakondi György

a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója

A migrációs helyzet Magyarországon, a kormányzati álláspont bemutatása¹³

Az Előadó köszöntötte a szervezőket és a résztvevőket, megköszönte a konferenciára szóló meghívást. Az előtte felszólaló Fixl Renátára, a Hanns-Seidel-Alapítvány magyarországi irodavezetőjére utalt a korábbi munkakapcsolatokat illetően. Elgondolkodtató, hogy bizonyos dolgok csak később realizálódnak és kapnak értelmet. Itt a számokra gondolt az Előadó.

Az MRTT-konferencia hasznos szerepet tölt be a szakmai-tudományos közéletben, de ugyanakkor mindig töre-

kedni kell a középút megtalálására is. A számok sok mindent elmondanak. Az Előadó felidézte a rendszerváltozást követő szakmai útját Amerikába, a mexikói határra. Az ott elhangzott statisztikai adatokat összevetette az akkori magyarországi mutatókkal. Nagy volt akkor a kontraszt. Ma is vannak ilyen számok és vannak kontrasztok is. A számok is megváltoztak. A megváltozott helyzet megváltozott szemléletet is igényel. Az ORFK nincs irigylésre méltó helyzetben a határrendészetet, határvédelmet illetően. E téren Magyarország és az EU is teszi a dolgát, a maga módján intézkedik.

2015-ben Magyarország döntési helyzetbe került. 400.000 illegális határsértővel szemben valamit tenni kellett. Felmerült a kérdés, hogy mi legyen ebben a helyzetben? Védjük meg az országot és az EU-t, vagy engedjük be a migránsokat és ne akadályozzuk a további mozgásukat sem? A kormány döntött: az államhatárt őrizni kell! A kérdés, mint mindig, akkor is a „hogyan” volt. 3 dolog volt a meghatározó: (1) Műszaki akadályra volt szükség, Európa ezt nem támogatta. (2) Jogi szabályozás, kiskapuk nélkül. (3) Biztosítani kellett a megfelelő élőerőt. Mi történt? Ha elfogtak egy határsértőt, az azonnal menekültügyi kérelmet nyújtott be. Jött a tábori elhelyezés. A személy elszökött. Ezzel a menekültügyi eljárás azonnal okafogyottá vált és megszüntetésre ke-

---

¹³ Tartalmi összefoglaló, az Előadó a megjelentetéshez hozzájárult. Fotó: OIF.

rült. Ez a tevékenység komoly rendőri és katonai erőt igényelt. A V4-ből jöttek és most is jönnek segíteni. Csehországból most várnak újabb 50 fős rendőrkontingenst. Komoly kérdés volt 2015-ben, hogy milyen rendszerre lenne szükség? Az Előadó ismét említette mexikói tapasztalatait, de megvizsgálták az izraeli, bolgár-török, görög-török határokon üzemelő modelleket is. Nemcsak egyszerű kerítésről van szó, de kell még hozzá mozgásérzékelő és egyéb technika is.

Összegezve: 2015 óta a kormányzati álláspont következetes. Működik a 3 pilér: külső határok védelme, jogi határzár, élő erő. Alapelv: a segítséget kell odavinni, ahol a baj van. A munkaerőpiaci vagy demográfiai kihívásokra nem a migráció a helyes válasz. Európa legbiztonságosabb országa vagyunk. Az Európai Unió a kötelező betelepítés és a migráció legalizálása mellett döntött. A németek mindenkit befogadtak. Akkor hirtelen minden migráns szír lett, január elsején született és lehetőleg kiskorú volt. Az indok az volt, hogy az öregedő és fogyó népesség ellentételezésére a munkaerő-szükségletet pótolni kell, ám a társadalmi integráció nem valósult meg, így a demográfiai gondokra nem a migráció a helyes válasz. Magyarország nemzeti konzultációt és népszavazást is tartott. A magyarok többsége nem akart és nem akar bevándorló országban élni. Az Előadó egy térképvázlaton mutatta be Magyarország schengeni külső és belső határait. A 2214,6 km-es államhatárnak nagyjából fele-fele külső, illetve belső határ. Ebből a többször említett szerb határszakasz 174,4 km. Az idén júliusban a szerb szakaszon 34.000 fős volt a mozgás. A migrációs útvonalak alapvetően Szerbián keresztül irányultak kezdettől fogva Magyarország felé, a helyzetnek megfelelő kisebb kitérőkkel. Több párhuzamos irány is kialakult (Görögország, Albánia, Montenegró, Horvátország, Szlovénia, Ausztria, illetve „középen” Görögország, Macedónia, Szerbia, ez elágazott Horvátország felé, majd Magyarország, a keleti szárnyon Törökország, Bulgária, Románia és Magyarország.)

Az Előadó kiemelte a migráció tömeges, illegális és erőszakos jellegét. Erre példaként a 2015. szeptember 16-i, röszkei eseményeket említette. A „röszkei csata”-ként elhíresült esemény, valójában egy erőszakba torkolló összecsapás volt a migránsok és a határőrizeti hatóságok közt, amely több száz ember sérüléséhez vezetett. A következmények ismertek: ideiglenes biztonsági határzár a szerb-magyar zöldhatáron; jogszabályok megváltoztatása és szigorítása; 6 pontos javaslat az EU részére. Ezek közül a biztonságos harmadik országok listáját, a menekültek és a gazdasági migránsok szétválasztását, a partnerséget jelölte meg az Előadó.

A magyar-szerb határon a határzár felállítása után (2015.10.16.) közel 102.000 fő migráns lépett be a horvát-magyar határszakaszon (csúcsidőben 5.000-8.000 fő/nap). Ezt követően került felállításra a határzár a magyar-horvát zöldhatáron is. 2015. 12.31-ig összesen 391.384 fő lépett be illegálisan

Magyarország területére. Az Előadó ismételt utalt a számokra, az USA-Mexikó határra. Az illegális migránsmozgásban a szervezettség egyértelműen felismerhető volt. A Magyarország által bevezetett intézkedések következtében az irányába folyó mozgás csökkent. Az útvonal kitérőt tett Románia felé. (Határsértő mozgások: 2012/5.523; 2013/20.365; 2014/44.709; 2015/391.384; 2016/37.000; 2017/21.000; 2018/6.500 fő.)

Európai léptékben nézve a folyamatot, az intézkedések terelő hatása egyértelművé vált. Görögországban a helyzet kritikussá vált, a szigetek megteltek és a nyomás már a szárazföldre nehezedett. A török-görög viszonyra emlékeztetett az Előadó. Az EU erőltette a kötelező migráns-befogadási kvótákat, de ez komoly ellenállásra talált, de erre is „találtak megoldást”, a Belügyi Tanács értekezletén „cselesen” elfogadtatták a kvótákat többségi szavazással. 2016.március 26-án létrejött az EU-Törökország Nyilatkozat, amely alapvetően a szír helyzet migrációs rendezését célozta meg. Egy darabig működött is. Mivel az egész kontextus a kölcsönös zsarolásra is alkalmat adott, időnként egészen kaotikus helyzetek is kialakultak. Az Előadó hangsúlyozta, hogy nincs leküzdhetetlen határ.

A balkáni útvonal lezárásának komoly következményei voltak az érintett országokban. Horvátország, Szlovénia szigorított. Ausztria deklarálta kerítés helyett kapukat épített „szárnyakkal”. Azzal magyarázták a magyar fülnek szokatlan retorikát, hogy a kapuk irányába szeretnék terelni a migránsokat, mert a kapu a belépést szolgálja. Ők várják a migránsokat.

Olaszország hirtelen telítődött illegális migránsokkal: 2016/181.436; 2017/119.369; 2018/23.370 fő. 2018. hozott jelentést csökkenést a Salvini-kormány következetes migrációs politikájának köszönhetően.

A migrációs irány módosult: az új irány Spanyolország! A spanyol számok: 2016/8.162; 2017/22.103; 2018/58.569 fő. Ez 120%-os növekedést jelentett. Magyarország 2016-ban benyújtotta a Schengen 2.0 javaslatát. *(Ha akkor az EU érdemben foglalkozott volna a javaslattal és el is fogadja, akkor vélhetően nem következett volna be Európában olyan mértékű bűnözés-növekedés.)*

- Külső határok védelme;
- Azonosítás;
- Zárt és ellenőrzött hotspotok;
- Visszaküldés a biztonságos származási vagy tranzitországokba;
- Pénzügyi és egyéb támogatások;
- Közös európai lista a biztonságos harmadik országokról;
- Demográfiai és munkaerő-piaci kihívások szuverén tagállami döntések legyenek;
- A közös európai menekültügyi rendszer korrigálása;
- A visszafogadásra és visszatérésre vonatkozó megállapodások.

Az EU másképp gondolta. Az Európai Unió célja a bevándorlókat behozni Európába és szétosztani a kötelező betelepítési kvóták alapján. Magyarország, Lengyelország, Csehország elutasította ezt az elgondolást. Az ügy az Európai Bíróság elé került (2018). Közben létrejött az ENSZ Globális Migrációs Paktuma is (2018), aminek a célja a migráció legalizálása, hangsúlyozva, hogy a migráció jó dolog és megállíthatatlan. Egészen eljutottak odáig, hogy a migráció emberi jogi kategóriába tartozik. Ezzel a hozzáállással ellehetetlenítik a nemzetállamok migrációkezelési mozgásterét.

A közvélemény-kutatások szerint az EU országokban mind nagyobb az igény a migrációs folyamat leállítása és a biztonság helyreállítása iránt. Az Előadó rátért a sokat emlegetett szolidaritásra. A szolidaritás egy kollektív érték, amely azt jelenti, hogy az EU szerint az tekinthető szolidárisnak, aki elfogadja a befogadási kvótákat. A magyar megközelítés szerint a szolidaritás nem, vagy nem csak a kvóta szerinti kötelező elosztást jelenti! Magyarország a humanitárius segítségnyújtást támogatja. Ilyen az Európai Unió Szükséghelyzeti Vagyongazdálkodási Alapjához való magyar hozzájárulás. És ilyen a Hungary Helps Program is: 2017-től 150 humanitárius segítség nyújtása, 50 országban, mintegy ¼ millió emberen segítve. Ez a fajta segítség komoly elismerést kapott és kap. Más a munkaerő-piaci megítélésünk is. Németországban az össznépeség kb. 70%-a dolgozik, munkával tartja el magát, a migránsok, főleg a fiatalok 18%-a dolgozik hivatalosan, van munkahelye, és a beérkező migránsok kb. 2%-a tudott csak úgy beilleszkedni a társadalomba, hogy beszél németül. A munkaerő-pótlásnak számos lehetősége létezik, lehetne legálisan válogatni, a kölcsönös igényeket figyelembe venni. Azonban Németország bárkit beengedett az országába, így az EU-ba is. Amikor jogállamiságról beszélünk, akkor az ilyen típusú hozzáállás, ami semmibe veszi a törvényeket, tömeges, illegális migrációt idéz elő, számos kérdést vet fel.

Az Előadó a szárazföldi határok védelméről áttért a tengeri határőrizetre. Az EU álláspontja az volt és ma is az, hogy a Földközi-tengeren nem lehet megvédeni az Unió déli tengeri határát. Azután jött Matteo Salvini kormánya, és kiderült, hogy Európa határait – köztük a tengeri határt – meg lehet védeni, az embercsempészetnek gátat lehet szabni. 2018/2019-ben egy sajátos helyzet alakult ki. A balkáni útvonalon közel 70 ezer ember várakozott. Egyre szigorodott a bosnyák-horvát határ őrizete és a spanyol-marokkói útvonal ellenőrzése. Magyarországon nőtt a migrációs nyomás a déli határon. 2018: 6500 fő (napi átlagban 17 fő); 2019: közel 17 000 fő (napi átlagban 47 fő). Az Előadó emlékeztetett a kerítés megépítésére. 2015-ben Európában nem lehetett szögesdrótot kapni. Ha volt is, kerítés-építésre nem adtak. Magyarország akkor úgy döntött, hogy saját gépsorokat vásárol és maga készít szögesdrótot. Közben kiderült, hogy a szögesdrót rentábilis exportcikk is lehet. A fokozódó migrációs nyomásra a balkáni útvonalon válaszokat kellett adni.

A Magyar Kormány 7 pontos javaslata így szól:

1. A migráció kezelését el kell venni a brüsszeli bürokratáktól, és vissza kell adni a nemzeti kormányoknak!
2. Egyetlen ország se legyen kötelezhető migránsok befogadására akarata ellenére!
3. Senkit ne engedjenek be Európába érvényes igazolvány, dokumentumok nélkül!
4. Szüntessék meg a migránskártyákat és a migránsvízumot!
5. Brüsszel ne adjon több pénzt Soros György bevándorlást segítő szervezeteinek, ehelyett térítsék meg a határvédelem költségeit!
6. Európában senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés azért, mert kereszténynek vallja magát!
7. Bevándorlást ellenző vezetők legyenek az uniós intézmények élén!

Az EP-választásokon rekord részvétel melletti rekordgyőzelem született. Az EU reagálása:

ENSZ névtelen bankkártyák, EU humanitárius vízum.

Az EP által elfogadott javaslat: uniós források visszavonhatók.

2019. Olaszországi változások - új, baloldali kormány került hatalomra. A kikötők megnyitása szívóhatást fejtett és fejt ki, újabb tömegek indulhatnak Európa felé, jelentősen nőtt az Olaszországba érkezők száma, újra célország lett/lesz. 2018/23.370; 2019/11.471; 2020/34.154; 2021.09.19/ 42.878 fő.

A koronavírus járvány hatásait a migrációra vonatkozóan reálisan kell kezelni. Első dolog: a korlátozások következtében csökkenés következett be a migrációban. A balkáni útvonalra vonatkoztatva: Magyarország politikája az illegális migráció kezelése tekintetében helyesnek bizonyult. A szigorú nemzetállami és határvédelmi intézkedések képesek a folyamat megállítására. Európai szinten 2019 hasonló időszakához képest 21%-kal csökkent az illegális migránsok száma 2020-ban.

Második dolog: a korlátozások enyhítése, feloldása, automatikus mozgásnövekedést hozott. (Közép-mediterrán útvonal: 150%-os növekedés 2020-ban, Nyugat-mediterrán migrációs útvonal 2019-es évhez képest 2020-ban, de a nyár végét követően ismét jelentősen megnőtt az illegális migránsok száma, elsősorban a Kanári-szigetekre érkezettek, 7.500 fő, ami a 2019-es adat hetszerese. A Nyugat-balkáni térségben 2020-ban 100%-ban nőtt az ide érkezők száma 2019-hez képest.) Magyarország esetében a határsértők száma egyértelműen növekedett az előző évekhez képest. (2019: ~17.000; 2020: ~45.500 fő.)

2020. május 21-én EU nyomásra a tranzitzőnák bezárásra kerültek. Meg kell jegyezni, hogy ezt követően az új menedékkérelmek beadása csak Magyarország EU-n kívüli nagykövetségein lehetséges, ami sajátos képet mutat, mert

Belgrádban eddig 78 fő nyújtott be, Kijevben pedig nem nyújtottak be menedékjogi szándéknyilatkozatot.

Az Előadó rátért az aktuális helyzet értékelésére. Az EU keleti határain folyamatosan nő a migrációs nyomás (Fehéroroszország). Szerbiában 2021-ben az előző év azonos időszakához képest közel 70%-al nőtt a regisztrált migránsok száma és megháromszorozódott a menedékkérelmet benyújtók száma. Magyarország déli határán is folyamatosan nő a nyomás.

Az Európai Unióba irányuló illegális határátlépések száma: 2021 első hét hónapjában meghaladta a 82 ezret, ami 59%-kal több az egy évvel korábban mért adatoknál; a határsértések száma különösen a Közép-Mediterrán térségben és a Nyugat-Balkán régiójában növekedett.

Néhány számadat. Határsértők száma: 2015/391.984; 2016/37.200; 2017/21.400; 2018/6.500; 2019/17.000; 2020/45.500; 2021.09.27/80.157 fő. Embercsempészek: 2015/1.176; 2016/253; 2017/141; 2018/134; 2019/155; 2020/455; 2021.09.27/790 fő.

Sok szó esett az alagutakról is. Az Előadó konkrét adatokat mutatott be: alagutak Bács-Kiskun MRFK illetékességi területén/határszakaszán - 2019/1, 2020/ 28; 2021.08.31/8. Összesen 37. Ebből nem befejezett: 12 db. Csongrád-Csanád MRFK illetékességi területén/határszakaszán - 2019/1; 2020/19; 2021.08.31/ 10. Összesen 30. Ebből nem befejezett: 20 db. A két MRFK illetékességi területén/határszakaszán együtt: 2019/2; 2020/47; 2021.08.31/18. Összesen 67 db. Ebből be nem fejezett 32 db.

Magyarország védi egész Európa biztonságát. Az EU válasza: kötelezettség-szegési eljárások. Miért? 2015. Menekültügyi szabályozás (tranzitónák, visszatérítés, befogadási feltételek); 2018: a menedékkérőknek nyújtott segítség bűncselekménnyé nyilvánítása, az egyéni szabadságok korlátozása, a menedékjog jogellenes korlátozása; 2020: a magyar külképviseleteken történő kérelmek benyújtása nem felel meg az uniós jogszabályoknak. A magyar álláspont: a menekültügyi hatásköröket – közös Európai Uniói menekültügyi politika hiányában – vissza kell adni a tagállamok kezébe.

Azért vannak változások is! Több európai állam álláspontja 2021-re megváltozott.

Amiért 2015-ben Magyarország komoly kritikát kapott, az most gyakorlattá vált. Sorra épülnek a határkerítések, de ezt nem kíséri az EU kritikája, és nem fenyeget kötelezettség-szegési eljárással. Ezek már ún. „jó kerítések.”, sőt még támogatást is kapnak. Mindez azt is bizonyítja, hogy műszaki akadályok nélkül nem lehet eredményes a migránsok elleni fellépés. Az Előadó bemutatta a kerítésépítések rövid történetét: 1993:Ceuta; 1998:Melilla; 2004:Litván-fehérorosz határ; 2008:Grúz-orosz határ; 2012: Görög-török határ; 2014:Bolgár-török határ; Litván-fehérorosz határ; Ukrán-orosz határ; 2015: Magyar-

szerb határ, Magyar-horvát határ, Horvát-szlovén határ, Osztrák-szlovén határ, Dán-svéd határ, Görög- észak-macedón határ, Lett-orosz határ, Török-szír határ; 2016:Calais, Norvég-orosz határ; 2017: Bolgár-török határ kerítés bővítése, Észk-orosz határ, Litván orosz határ, Török-iráni határ; 2019: Melilla és Ceuta megerősítése, Görög-török határ; 2020: Szerb- észak-macedón határ; 2021: Lett-fehérorosz határ, Litván-fehérorosz határ bővítése, Lengyel-fehérorosz határ.

A Balkáni útvonallal kapcsolatos migrációs tendenciák. 2021 első félévében 22 ezer migránst regisztráltak a nyugat-balkáni útvonalon. Az illegális migránsok elenyésző része tartózkodik a befogadó központokban. Tömeges, erőszakos átlépési kísérletek történnek (gyakoriak az összecsapások a rendőrök és a migránsok között). A folyamatos görögországi kiáramlás miatt: fokozatosan növekvő, egyelőre nem kiugró dinamikájú tendencia tapasztalható. Az afganisztáni helyzet egy rövidtávú, intenzív növekedést eredményezhet.

Az Előadó kitért egy érdekes kezdeményezésre is, ami a balkáni országok részéről jelentkezett. Ez a „Mini Schengen” kezdeményezés. 2021. július 30-án „Open Balcan” néven – regionális kezdeményezés történt, amelynek tagjai: Észak-Macedónia, Szerbia és Albánia. Főbb céljai: az érintett országok közötti határellenőrzések fokozatos enyhítésének bevezetése; gyorsított átkeletést biztosítani a határon; lecsökkenti a várakozási időt az áruszállítók számára, megszüntetni a vámokat; az érintett országokban a munkavállalási engedélyekhez való könnyített hozzáférés biztosítása; a kezdeményezésben foglaltak végrehajtását 2021 év végéig kellene megkezdeni. A csatlakozás lehetősége nyitva áll Montenegró, Bosznia és Hercegovina, valamint Koszovó számára is.

A görög-török viták tovább folynak. A görög-török kapcsolatok történelmi mélypontra süllyedtek az elmúlt években. Az összeütközések főbb okai: menekültkérdés; Ciprus kérdése; mélytengeri energiahordozók kutatása; kulturális különbségek (Hagia Sophia). A Görögországból kiutasított migránsok törökországi visszafogadása 2016 óta gyakorlatilag szünetel. Athén a nemzetközi közösség szintjén sikeresen ellensúlyozta a török politikai és katonai agressziót. A görög kormányzati kommunikációban 2021-től egyre hangsúlyosabb elem, hogy 2015 eseményei nem ismétlődhetnek meg. A görög kormány migrációs politikáját illetően látható, hogy az Új Demokrácia párt vezette kormány alatt az elmúlt két évben jelentősen csökkent a migránsok létszáma. Jelenleg 37 befogadó központ működik az országban, ezek száma 2020-ban 127 volt. A görög kormány migrációs politikájának főbb elemei: megerősített határvédelem a görög-török határon. A menedékkérők regisztrálása, a menekültügyi eljárások és a tartózkodási idő lerövidítése. Az égei-tengeri szigetek tehermentesítése (relokációs program). Az elismert menekül-

tek részére útleveél kiállítására. A menekülteket segítő civil szervezetek regisztrálása és ellenőrzése. Információs kampány az illegális migráció megakadályozására.

Az afganisztáni helyzet hatása a migrációra. Az UNHCR becslései alapján 2021 végéig újabb 500.000 fő hagyhatja el Afganisztánt. A szomszédos országok nem kívánnak több menekültet befogadni, a visszatoloncolás bizonytalan ideig szünetel. A tálib vezetés lezárta és ellenőrzése alatt tartja a határokat. Az afgán lakosság mintegy fele – 18.000.000 fő – humanitárius segítségre szorul. A tálibok hatalomra kerülésével az ország újra bázist jelenthet a terrororganizációk (Da'esh, Al-Kaida) számára.

Összefoglalva az elhangzottakat, az Előadó kiemelte: A balkáni útvonal újra megtelt. A Soros – féle NGO-k továbbra is támogatják a migránsokat. Egy év alatt háromszorosára nőtt a magyar határon a nyomás. A politikai nyomás ellenére is megvédjük a határokat. Minden migrációs hatáskört vissza kell adni a tagállamoknak. „A kerítés erős, a gyenge pont Brüsszel.”

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszol a kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgey. megköszönte a részletes, tartalmas és érdekes előadást, s ha a korábbi előadásokat is ide vesszük, akkor egy előadás-sorozatról van szó. Bemutatásra került, mi történt, történik az államhatáron. Köszönet illet meg mindenkit, aki e folyamatok tevőleges részese. Nemrég egy OIF-delegáció járt Lengyelországban, ahol megtekintették a lengyel-belorusz határt is, és az előadásban szó volt a Hungary Helps Programról is. Szólni kell a nemrég pannonhalmi rendezvényről, amely a keresztényüldözésről szólt, a publikációkról, ezek is jelzik, hogy naprakészek vagyunk. A kihívásokat kezeljük. Az előadásban is szó volt a sajátos EU-s retorikáról. Az EU is közzétett a migráció kapcsán egy nyilatkozatot, hogy 2015 óta sok olyan intézkedést vezetett be, amelyek eredményeként napjainkra 90%-kal csökkent az illegális migráció. Arról persze „elegánsan” elfelejtettek említést tenni, milyen erőfeszítéseket tettek a tagállamok a schengeni külső határon, köztük Magyarország is. Az Előadó által bemutatott diák jól érzékeltették a valós helyzetet. A helyzetismeret mellett fontos a folyamatok pontos behatárolása, az összefüggések valós alapú feltárása is. Még egyszer megköszönte az előadást és bejelentette, hogy a program szerinti, a Széchenyi István Egyetemen tanuló külföldi diákokkal kapcsolatos eljárások tapasztalatairól szóló előadásra a konferencia második napján záróelőadásként kerül majd sor. Kávészünet következett. Bejelentett, hogy a szünetet követően dr. Mágó András r. alez., igazgató fog előadást tartani.

A konferencia elnöksége (Fotó: OIF)

Dr. Mágó András

*r. alezredes, igazgató, Menekültügyi Igazgatóság,
Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*

A migráció kezelése az OIF szemszögéből¹⁴

**Tisztelt Tábornok Urak!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Vendégeink!**

1. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság szemszögéből a migráció kezelése egyszerre feladat, szakma, kihívás és hivatás. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság azonban egy fiatal rendvédelmi szerv, a Magyarországot elérő migráció kezelésében jó részt az elődszervezetei útján összegyűjtött tapasztalata révén van hivat-

kozható gyakorlata, véleménye, eredményei.

Előadásomban természetesen az utóbbi évek történetét kívánom részletesebben bemutatni, azonban ehhez szükséges a visszatekintés.

2. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a bevándorlás minden jelentős hatáskörével és ügyfélkörével találkozott az évek során. Az utóbbi években azonban a legális és az illegális, a reguláris és az irreguláris migráció kihívásaiban és szakmai dilemmáiban kellett hatékony gyakorlatot kialakítania.

3. A Schengen együttműködés országaiban egységes, összetett, okiratokon alapuló, de minden fél számára a megnyugtató és biztonságos protokollé a főszerep. A legális migráció Hazánkban jelenleg sosem látott ügyszámokkal zajlik. Az illegális és irregulárisan érkező embertömegek, valamint a háttérben kirajzolódó embercsempész hálózatok számára azonban Magyarország tranzitország, itt eljárásba bonyolódni a részükről kényszerűség, vagy csak szükséges rossz. A magyar menekültügyi koncepcióban ez a geopolitikai alaptétel azonban csak a közelmúltban rajzolódott ki ilyen világosan. A magyar menedékjogi rendszer kezdeteikor, a rendszerváltoztatás idején a kör-

---

¹⁴ Az Előadó által rendelkezésre bocsátott anyag változatlan közlése. Fotó: OIF.

nyező országok magyar ajkú lakosságának üldöztetésére kellett jogi környezetet és intézményrendszert kialakítani. A Genfi Egyezmény ratifikálásakor Hazánk még fenntartással élt: csak az Európán belülről érkező menedékkérők kérelmeit fogadta. Későbbi években ugyanúgy a környező országok – de már főként idegen ajkú – menekülőinek fogadására kellett szabni a kereteket és idővel megjelentek a távolabbi, egzotikusnak ható országokból is a menedéket keresők.

Az utolsó évtizedben elszabaduló, kontinenseket leküzdő népvándorlás azonban a korábbi szabályozás teljes átgondolását tette szükségessé, látva, hogy Hazánk immár nem a Genfi Egyezmény szerinti első menedék országa; jelentőségét ekkor már csupán a migrációs útvonal optimalizálása adja.

4. A távoli származási országok belső viszonyai és gazdasági lehetőségei nyilvánvalóan rosszabbak, mint a célként megálmodott Nyugat- vagy Észak-európai országoké.

5. A Magyarországra nehezedő migrációs teher kezelése, a tömeges migráció megállítása érdekében hatékony eljárás kidolgozására volt szükség.

6. A magyar koncepció ezért határozott jogalkotás és megerősített határvédelem útján reagált. Jogi és műszaki határzárakat alakított ki, a törvényalkotás eszközével hangsúlyt fektetve a menedékjogi igény komolyságára és az öncélú tovább utazás megakadályozására – tehát a határok védelmére.

7. Az Országos Rendőr-főkapitányság adatai jól szemléltetik, hogy a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet nem feltétlenül a menedékjogi kérelmek számában jelenik meg leginkább. Sőt. A közvélemény pedig rendre ebben keresi. 2021. szeptember 22-ig mintegy negyvennégyezer személyt kísért ki a rendőrség az ideiglenes biztonsági határzáron.

8. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ezzel együtt azonban a rendelkezésére álló, illetve a rögtönzött, veszélyhelyzeti intézményeiben folyamatosan biztosította a külföldiek elhelyezését és a jogszerű, hatékony hatósági munkát.

9. A magyar menekültügyi koncepció azokat részesíti előnyben, akik valóban Magyarországra számítanak a nemzetközi védelmük biztosításában és akiknek az esetében valós indokokkal magyarázható, hogy miért Hazánk az első biztonságos ország, ahol a védelmi igény kivizsgálandó.

Álláspontunk szerint a magyar koncepció, amelyet partnereinknek is ajánlottunk, és nagy számban mutattunk be a helyszínen nemzetközi delegációk tagjainak, hatékonyan elválasztotta egymástól a gazdasági migráció, az embercsempész tevékenység, a határsértés, illetve a megalapozott nemzetközi védelmi igény eseteit.

A határkerítés külső oldalán zajló – feltehetően embercsempész – szervezői tevékenység eredményeként egyfajta rend alakult ki. A kísérő nélküli kiskorú kérelmezők mindig Rösztke Tranzitónába érkeztek. A perzsa anyanyelvű

migránsok hasonlóképpen. Tompa Tranzitória irányába szinte kizárólag arab anyanyelvű és csekély számú afrikai menedékkérő érkezett meg a beléptető kapukhoz.

10. A magyar migráció-kezelési koncepció a menedékkérő rendelkezésre állásának biztosítása érdekében a tranzitónai kérelmezést és elhelyezést írta elő. E rendszer egyszerre biztosította, hogy a kérelem az irányadó nemzetközi, uniós és nemzeti joganyag szerint megvizsgálásra kerüljön továbbá a kérelmezővel kapcsolatos nemzetbiztonsági átvilágítás a Schengen térség szabad elérése előtt megtörténhessen.

11. Itt egészségügyi és edukációs értelemben is megfelelő gondoskodást kaptak a menedékkérők, egyfajta európai elő-integráció is megkezdődhetett. 2015 és 2020 között 14.059 fő menedékkérő került beléptetésre a két intézménybe összesen.

12. Magyarország – és azon belül az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság – határozott álláspontja, hogy ennek az egyedülálló szisztémának a kiépítése és működtetése megfeleltethető azon humanitárius, és a tagállamok közötti szolidaritási követelményeknek is, amelyeket kritikusainktól gyakorta hallottunk. Bár ez nem kizárólag pénzben kifejezhető, de Magyarországnak jelentős saját pénzügyi forrásait emésztette és emészti fel, csak a tranzitónak 2015 és 2020 között a menekültügyi hatóság részéről 5 285 772 €-ba kerültek.

13. A magyar koncepció jogi és egyes gyakorlati elemeit számos kritika érte és számos bírósági eljárás indult e kérdésekben. Kezdetben egymásnak is elmentmondó álláspontra helyezkedett a nemzetközi jogi alapon eljáró Emberi Jogok Európai Bírósága, valamint az Európai Unió Bírósága. Előbbi az Ilias és Ahmed néven ismertté vált ügyben kimondta, hogy a tranzitónai elhelyezés nem tekinthető menekültügyi őrizetnek. Utóbbi ezzel szemben úgy foglalt állást, hogy a kérelem-benyújtás szinte kizárólagos tranzitónai lehetősége továbbá az elhelyezés maga is jogkorlátozó, illetve sérti a személyes szabadságot. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság mindvégig hangsúlyozta, hogy a külföldiek önként lépnek be és tartózkodnak az intézményben. 2015 és 2020 között 540 fő önként Szerbia irányában el is hagyta a tranzitónát.

14. A Magyarországra irányadó uniós kötelezettségek miatt azonban az EUB ítélete nyomán nem születhetett más döntés, mint hogy a tranzitónákat haladéktalanul ki kell üríteni, a menedékkérőket és a kitoloncolás megszervezésére várókat más befogadó intézményekben kell elhelyezni. 289 személyt költöztettünk ki 2020. május 20-21-én, mintegy 24 óra leforgása alatt. Az ország mélysége irányában is nyitott intézményeket azonban mintegy 2-3 hónap leforgása alatt valamennyi ellátott elhagyta, ismeretlen helyre távozott.

15. Az EUB ítélete értelmében a tranzitónai kérelmezés és elhelyezés tehát felszámolásra került. Alkalmazásuk megvitatása kérdését felülírta egy új

helyzet, a COVID-19 világjárvány. Erre a nyilvánvaló, migrációs tömegekben fokozottan megjelenő veszélyre figyelemmel a magyar menekültügyi intézményrendszer elérhetőségét új konstrukció szerint kellett biztosítani. A külképviseleti szándéknyilat előterjesztésének lehetősége így került hatályos joganyagunkba. Hangsúlyozandó, hogy ez egy átmeneti, ez idő szerint 2021. december 31-éig fennálló szabályozás. Tapasztalataink szerint a szándéknyilatkozat benyújtására időpontot kapott külföldieknek mindössze a fele jelent meg a nagykövetségen.

16. A számos bírósági jogvita egyikének eredményeként újabb EUB ítélet született 2020. december 17-én. Ebben a korábbiaknál is szélesebb körben ítélik a magyar koncepció elemeit – különösen a határon való átkísérés és a tranzitónai kérelmezés és elhelyezés szabályait – EU joggal ellentétesnek.

17. Az EUB ítéletei a menedékjog intézményét a történelmi realitástól függetlenül, a Schengen szabályrendszert *expressis verbis* felülíró módon, fundamentalista tisztaságban értelmezik. Ennek az attitűdnek érvényesülése az EU Menekültügyi és Migrációs Paktumának szövegeiben is tetten érhető. Egyes gyakorlatias korlátok beépítésére törekszik ugyan, azonban pragmatikus számítások alapján hatályba lépése esetén Európa migrációs helyzetén nem lesz képes változtatni. A tervezet által kivételnek tekintett személyi körök számításaink szerint ténylegesen a menedékkérők 80-90%-át teszik ki.

18. Mindeközben az USA és szövetségeseinek Afganisztánból való kivonulása, a gyors tálib térnyerés új helyzetet teremtett az Európa felé induló migráció területén. Egy olyan országban lángolt fel a krízis, amely már eddig is jelentős kibocsátó ország volt. Az EU-nak ebben a kérdésben nem volna szabad a Szíriával összefüggésben már elkövetett hibákat újra elszenvednie. A kontinens migrációs térképén ezen felül új útirány jelent meg, melynek belső támogatója is akad. A Belorusz Köztársaság nyilvánvalóan nyomás alá helyezett Közép-Európa északi részén több tagállamot is. Mindezek az uniós migrációs vita feleledését hozták, a magyar koncepció szélesebb körben ismét megfontolás tárgyává vált.

A migrációs és menekültügyi jogtárgyak nemzeti jogalkotás szuverenitásába történő visszahelyezése mind erősebb igényként merül fel.

A magyar koncepció ismert, a hazánkat elérő migrációt a nemzetközi védelmi igény megalapozottsága alapján, Európa további országainak védelmét is szolgálva szűrni kell. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ennek gyakorlati megvalósításában jelentős tapasztalatot szerzett. A magyar szervezetrendszer alappillérei ehhez kiépítésre kerültek.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket, ha kérdés merülne fel, szívesen válaszolok.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vör. megköszönte az érdekes szemszögből megközelített, de átfogó, és a témára koncentrázó előadást. Az ambiciózus hozzáállás feltételezi a kihívásokra adandó válaszhoz szükséges képességek meglétét és a megfelelést. A szervezetet most OIF-nak hívják. Az elmúlt három év a megfelelésről szólt. Maga szervezet is átalakult a nevével együtt. Ez az állami szintű megfelelést is magába foglalja. A szervezet és az általa végzett tevékenység mindenképpen kiérdemli a dicséző jelzöt. Felkérte Sztankovics Gábor r. alez.-t az embercsempészet európai dimenzióiról szóló előadásának a megtartására.

Sztankovics Gábor

r. alezredes

műveleti csoportvezető,

Migráncscsempészet Elleni Küzdelem Európai Központ, Europol

Az embercsempészet európai dimenziói¹⁵

Tisztelt Elnök Úr, Kolléganők, Kollégák, Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm a meghívást, megtisztelő, hogy itt lehetek, és beszélhetek arról a tevékenységről, aminek én is részese vagyok. Sajátos helyzet alakult ki, amelynek a kezelése nem egyszerű!

Ha megengedik, rátérnék az előadásomra! Az általános helyzettel kezdek. Az illegális migráció folyamatos nyomás alatt tarja nemcsak a hazai, de a nemzetközi rendészeti és nemzetbiztonsági szerveket. Európából tekintve

a nyomás hullámvasút-szerűen változik egyik régióról a másikra. Nehéz előre megjósolni, hogy mi lesz a következő kihívás, de hogy lesz az szinte bizonyos. Ezért is folyamatos, proaktív hírszerzésre kell törekedni, aktívan figyelemmel követve az interneten fellelhető eseményeket.

A szír és afgán helyzet megoldatlansága továbbra is folyamatosan fűti a migráció kazánját. Továbbra is tömegek indulnak el és elsősorban a balkáni útvonalon Németország felé tartanak. Manapság ez a mozgás a felszín alatt, embercsempészek segítségével történik. A Balkánon egyre több embercsempész termelődik ki a különböző migráns-közösségekből, akik aztán piacra lépve tovább pörgetik ezt az illegális üzletet. A piaci igény nagy és egyre több a vállalkozó. A szír náció tekintetében különös óvatossággal kell eljárni, hiszen a terrorizmus szele belengeti jövetelüket. Amikor egy ilyen embercsempész ügyet vizsgálunk, könnyen olyan szálra bukkanhatunk, ahol felmerülhet a terrorgyanú. Ebben az évben is volt olyan eset például, hogy egy személyautóval vontatott lószállítót ellenőriztek a Balkánon. A lószállító üres volt, de láthatóan rejték hely volt kialakítva benne; maga a sofőr pedig szerepelt az Europol adatbázisaiban. Rutinszerű rendőri ellenőrzés volt, nincs bűncselek-

---

¹⁵ Az Előadó által rendelkezésre bocsátott szöveg változatlan közlése. Fotó: OIF.

mény, de a körülmények miatt szükséges az eset kivizsgálása. Az ilyen esetekben szorosan együttműködünk az Europol szervezetén belül működő Európai Teroresellenes Központtal. Ha kell forenzikus szakértőket is bevonunk az adatelemzésbe. Egész addig végezzük ezt a munkát, amíg megnyugtatóan ki nem zárjuk a külföldi harcosok visszatérésének gyanúját.

A török-görög viszony mélypontja a 2020 februári evros-i krízis volt, ami többek között azért nem vált elhúzódó válsággá, mert a COVID-19 járvány első hulláma márciusban megérkezett. Kellett persze az EU érdekérvényesítő ereje is, hogy Törökország felhagyjon a migránsok buszokkal Isztanbulból Edirnebe történő szállításával. Azóta viszonylagos nyugalom van, a görög szigetekre sem érkezik annyi migráns, mint a pandémia előtt. De tudjuk, hogy ez a helyzet bármikor eldurvulhat, ezért a görög hatóságok ezért meg is erősítették a határkerítést a görög-török szárazföldi határon. Az ilyen fizikai akadályok megtorpanjták a nagy migrációs mozgásokat, de egy idő után az embercsempész tevékenység felerősödik. Pontosan ezt látjuk most a görög-török szárazföldi határon (is).

AZ EU-t minden irányból nyomás alá helyezik a rendezetlen jogi és egyéb hátterű migránsok.

- Spanyolországba nemrég 8.000 migráns tört át az egyik enklávéba, míg Olaszországba heti 60-70 hajó landol Tunéziából. A görög szigetekeken most viszonylagos a nyugalom, de a szárazföldi határon folyamatosan erős a csempésztevékenység.
- A kontinensről induló és a csatornán Nagy-Britanniába átkelő kishajók száma rekordokat döntöget; a napi rekord épp a héten dőlt meg 482 migránssal. Ebben az évben eddig 1.100 kishajós csempészés történt, amelynek során 26.000 migráns kelt át így a brit csatornán. Az iraki csoportok kvázi monopóliumhelyzetben szervezik ezt az illegális tevékenységet.
- A Balkánon és az unió belső területein számtalanul állítják meg azokat a járműveket, amikbe migránsokat rejtettek. Magyarország e tekintetben újra az élre állt a több mint 700 embercsempész elfogással ebben az évben.
- És itt van a legújabb sztori, hogy Fehéroroszország - az EU szankcióira válaszul - eszközként használja fel a migránsokat. Litvániába folyamatosan napi 2-300 iraki érkezik okmányok nélkül, akiknek az utazását enyhén szólva is megkönnyíti a fehérorosz kormány.

Szóval nincs jó állapotban az unió, recseg-ropog a migrációs teher alatt. Viszont ami jó hír, hogy a 2015-ös válságból sokat tanultunk és ez segít abban, hogy még egy olyan helyzet ne alakulhasson ki.

A Nyugat-Balkán

A balkáni útvonalon manapság egyre erősödő mozgások tapasztalható. Rengeteg migráns szorult be és folyamatosan érkezik az utánpótlás. A görög szigeteken viszonylagos a nyugalom, viszont az Evros folyó térségében egyre erősödő csempésztevékenység tapasztalható. Theszalonikiból különböző útvonalakon és járművökön indulnak tovább a migránsok. Észak-Macedóniából rendszeresen teherautós elfogásokat jelentenek, míg Albánián át gyalogosan és helyi taxik igénybevételel jutnak el a migránsok Szerbiába vagy Bosznia-Hercegovinába. A bihácsi Una-Sana kanton, a Vajdaság és Temesvár is jelentős gyűjtőhelyévé vált az EU-ba vágyó néptömegeknek. Az első igazi akadály a szerb-magyar vagy bosnyák-horvát határ. A migránsok innen csak embercsempészek segítségével tudnak tovább jutni. El is szaporodott az embercsempészetek száma Horvátországban és Szlovéniába, de e téren, mint már említettem, hogy Magyarország a napokban „átvette a vezetést”, több mint 700 embercsempész elfogásával az idén. Ezekben az országokban annyira túlterhelt a rendészeti és igazságügyi szervezet, hogy a nyomozások pár napon belül vádemeléssel és a sofőrök elítélésével befejeződik. Egyszerűen nincs idő nyomozni, mert jön a következő ügy. Nagyon sok csempészt fognak el, a nyomás viszont nem csökken, mert folyamatos az utánpótlás és az önkéntes, aki gyorsan akar meggazdagodni.

Magyarország és Europol

Nemrég koordináltunk a magyar, bolgár és görög bűnüldöző szervek között. Egy bolgár család és a köré szerveződött klán közel száz luxusutót importált Grúziából. Ezek mind nagyteljesítményű autók voltak, amiket átrendszámoztak, majd Görögországba, valamint Magyarországra küldtek trélerekkel, hogy ott migránsokat csempésszenek. Magyarországon csak ez a csapat legalább 18 esetben követett el csempésztést. Ezeket a jelenségeket csak akkor tudjuk megszüntetni, ha nemzetközi együttműködés keretében a bűnszervezet vezetőit elfogjuk. Ebben az esetben ez sikerült is, sőt a horvátországi kikötőben lévő jachtot is éppen most foglalják le, amit a bűnszervezet vezetője vásárolt a megszerzett profitból. Fontos volt, hogy az Europol-nál felismerjük az összefüggéseket és biztonságos infokommunikációs eszközökkel elősegítsük a valósidejű információ-cserét az adott nyomozók között.

Digitális Embercsempészet

Mind a migránsok, mind a csempészek közkedvelt területe a digitális világ, ami rendkívüli előnyöket biztosít számukra elsősorban a gyors információ csere és a valódi személyazonosság elrejtése kapcsán.

Convoy of Hope

Sok migráns szorult be a Balkánra, akik csak arra várnak, hogy tovább csempésszék őket. Ennek ellenére én kevés esélyt látok egy újabb tömeges menekülthullámra. Nem azért, mert nincs egy újabb invázióra „igény”, hanem azért is, mert hatékony hírszerzéssel ezeket a kezdeményezéseket csírájában el lehet folytatni. Így történt például a 2018-as görög migránskaravánok esetén is, amit Telegram csatornákon szerveztek, vagy például a 2020 februári görög-török szárazföldi határ mentén kialakult konfliktus során is. Ha sikerül a megszerzett információkat időben a megfelelő helyre eljuttatni az sokkal hatásosabb, mint több ezer határőr/rendőr/katona kivezénylése. Sajnos e téren nem mindig az történik, amit szeretnénk. Az államok kerítést építenek, mialatt az unió szászásával veszi fel a határőröket. Ez persze üzenetnek szép, de sokkal olcsóbb lenne hatékony felderítéssel megakadályozni ezeket a kezdeményezéseket. **Az Európai Embercsempészet Elleni Központot pontosan a 2015-ös válság után azzal a céllal hozták létre, hogy hatékony támogatást nyújtson a tagállamoknak az embercsempész szervezetek elleni küzdelemben. Nekünk tovább kell lépnünk és ügyek helyett a jelenségeket kell kezelni Európai szinten. Ehhez hatékony hírszerzési struktúrára lenne szükség, ami különleges nyelveket beszélő es a nyílt végű információk gyűjtésében jártas szakértői gárdát jelent.**

100.000 okmány vár eladásra a közösségi hálón

2019 legnagyobb európai nyomozása volt, amelynek kapcsán többéves nemzetközi nyomozás keretében sikerült felszámolni a jelenséget elfogni a díleket es megakadályozni, hogy több ezer európai okmány a migránsok kezébe kerüljön. Ezek között számos, hatóság által kiállított magyar okmány is szerepelt. Már kialakult a korábban értéktelen okmányok új piaca is, az ellopott vagy elvesztett okmányokat összegyűjtik és a migránsok részére különböző közösségi hálókön árulják.

TikTok a biztonságos csempészésre

Fontos azt látni, hogy szoros kapcsolat van a kibocsátó országok és a célállomás között, elsősorban rokoni vagy nemzetiségi alapon. Nyugat-Európában jelentős nagyságú bevándorló tömegek élnek különböző nemzetiségi háttérrel és több generációra is visszanyúlva. Ezek a rokoni/nemzetiségi szálak erősítik a migrációs mozgásokat. Egy Németországban vagy Hollandiában élő, tartózkodási engedéllyel rendelkező személy kapcsolatait felhasználva sofőröket keres abból a célból, hogy a Balkánra küldje. Nagy ismerősi körrel rendelkezik, akár a közösségi hálót is igénybe veszi, hogy sofőröket toborozzon. Különböző közösségi platformokat vesznek igénybe – pl. Telegram, TikTok

- ahol anonim módon reklámozhatják a szolgáltatásaikat, meghatározva az árakat és módszereket. Fontos, hogy bemutassák, hogy ők biztonságosan szállítanak; ez növeli a bizalmat a csempész és a migráns között. Van, hogy élő videóban közvetítik a csempészt, így a rokonok is követhetik az eseményeket. Amikor megtörténik egy szállítás, arról a videót feltöltik valamelyik applikációra. Ezt követően „földalatti bankrendszeren” (Hawala) elrendezik a fizetséget a csempésszel, vagy Belgrád egyik kávézójában a letétbe helyezett pénz kifizetésére telefonon intézkednek. Sokszor autót bérelnek és azzal utaznak le Horvátországba vagy akár Magyarországra is. A határon átsétáltatott migránsokat a sofőr felveszi és azonnal az adott országból elszállítja. Egy-két sikeres túra után megvan a bevétel, amivel tovább tudja fejleszteni a bizniszt. Ha egy sofőr megbukik, gyorsan szereznek helyette egy másikat az adott közösségből. Idővel tovább terjeszkedik, csempésztársakat keres a Balkánon, aki majd beszervezi a migránsokat. Ezeket a szervezőket nehéz elfogni, hiszen ők nem vesznek részt a fizikai szállításba. De ők azok, akik a legnagyobbat kaszálják, ezért mi őket célozzuk meg.

Pénzügyi nyomozások

Kiemelten foglalkozunk a vagyon-visszaszerzéssel bár ez az embercsempészek esetében nehézkes. Az embercsempészetért járó pénzek elenyésző mennyisége megy legális bankrendszeren keresztül. A migránsok sokkal jobban bíznak saját földalatti bankrendszerükben (Hawala), ahol valódi pénzmozgás nem is történik. Emellett előnyben részesítik az olyan arab utazási irodákat vagy kávézókat, ahol letétbe helyezik a csempészésért járó pénzt. Persze mindezt az EU-n kívül.

Belarusszia

Idén nyáron az Európai Unió először találta szembe magát olyan ellenséges fellépéssel, aminek során a migránsokat eszközként használják. Olcsó vízumok, meghívólevelek, és államilag generált utaztatások jellemezték ezt az időszakot. Csak a meglévő mechanizmusok és politikai eszközök gyors bevetésének köszönhetően sikerült visszaszorítani a jelenséget. A veszély nem múlt el, ezért folyamatosan monitorozni kell a helyzetet.

Afganisztán

Nyilvánvalóan a legutóbbi afgán események minket is aggodalommal töltenek el. Afganisztán mindig is kiemelt kategóriába tartozott, ami az illegális bevándorlást kibocsájtó országokat illeti; ebből a szempontból nem újdonság

az afgánok legújabb hulláma. Ugyanakkor az EU is sokkal érzékenyebb az ilyen hírekre és ennek megfelelően alakítja a politikát az EU-n kívüli országokkal. Hogy mást ne mondjak Törökország megépítette a kerítést az iráni határon. Ez nyilvánvalóan le fogja lassítani a mostani migrációs hullámot, afgánok kisebb csoportjai különböző időkben és útvonalon fognak megérkezni a Balkánra. Ott jellemzően más nemzetiségekkel fognak keveredni és ilyen csoportok tagjaként, elsősorban embercsempész szervezetek segítségével kísérelnek meg majd eljutni a kiválasztott célországba.

Europol válaszok

Az Europol a szervezet bűnözés elleni harc keretében küzd az embercsempészet jelensége ellen. Sajnos látjuk azt, hogy a célországokba megérkező migránsok egy része küzd az integráció nehézségeivel; képzetlenségük miatt nem tudnak legális munkát vállalni és ilyenkor mindig felmerül az illegális „munkavállalás” lehetősége. Ennek során akár klánokba is szerveződhetnek, ami jelentős kihívás elé állítja a rendészeti szerveket manapság. A klán alapú szervezett bűnözés sok helyen uralja az ember vagy kábítószer-kereskedelmet; utcai erőszakos bűncselekmények elkövetésében ölt testet, megbotránkozást keltve sok emberben. **Az Europol éppen ezért a szervezett bűnözői csoportok elleni küzdelmet helyezi az előtérbe függetlenül attól, hogy annak a csoportnak mi a tevékenysége. A felderítés hangsúlya eltolódik a kiemelt célszemélyek elleni küzdelemre; azokat akarjuk felderíteni és letartóztatni, akik a legtöbb kárt okozzák az uniónak és annak tagállamainak. Ennek során fontos az együttműködés, mert Magyarországon sok bűnszervezet csak a bűncselekmény idején van jelen, maga a szervezés az egy másik tagállamba történik.** Egészen addig, amíg ezeket a részleteket nem rakjuk össze, a migránsok csempészete nem fog lecsökkeni az adott tagállamokban. Látható, hogy amikor egy nemzetközi csoportot felszámolunk, akkor pár hetes nyugalom költözik a magyar utakra is.

Terroristák embercsempész útvonalakon is érkehetnek Európába. Ez a 2015-ös párizsi és brüsszeli terrorcselekmények kapcsán sajnos tényként kezelhető. Amikor kontrollálatlanul érkeznek tömegek Európába, az kiváló lehetőség a bűn- vagy terrorista szervezeteknek, hogy az embereiket a célterületre bejuttassák. Az Europol éppen ezért sokat tesz, hogy ilyen esetek ne fordulhassanak elő. Az Europol vendégtiszteket alkalmaz a migránsok regisztrációs pontjain (Hot Spot) a terrorgyanusú személyek kiszűrésére. Ettől függetlenül - még a legnagyobb körültekintés esetén is - megeshet, hogy valaki átcúszik az ellenőrzésen. Itt van például a 2020-as nizzai késelő esete, aki egy olasz hot spot-on keresztül lépett be Európába. A nizzai merénylő Tunéziából indulva

egy migránshajó utasaként érkezett Lampedusára. A szükséges regisztrációkat és ellenőrzéseket elvégezték, de gyanú nem merült fel vele kapcsolatban. Az, hogy egy büntetlen előéletű, okmányok nélkül érkező migráns fejébe milyen tervek szövődnek elég nehéz megfejteni. Aznap egyébként több mint 512 migráns érkezett 25 hajóval Lampedusára. Ilyen tömeg biztonsági szűrése jelentős kihívás elé állítja a biztonsági szerveket, ezért a politikának fontos szerepe van (lenne) abban, hogy ezeket a folyamatokat lelassítsa. Nem szabad meghívólevelet adni a migránsoknak! Ha ez megtörténik, akkor az lesz, amivel épp most küzd az EU Fehéroroszország kapcsán. Pillanatok alatt tömegek indultak meg Irakból, akik érkezésének kezelése egy kis EU tagállam számára szinte lehetetlen feladat.

Mi várható?

Egyértelműen egyre erősödő nyomás várható, elsősorban a szárazföldi határokon. A Nyugat-balkáni útvonal újra felerősödik, ezért ősszel az lesz a célunk, hogy szétverjük a kommunikációjukat a közösségi hálón. Ezáltal megszüntetjük az „ingyen reklámot” a csempészeknek és megelőzzük a migráns karavánok megszervezését.

Ennyit szerettem volna elmondani, remélem az elmondottak és a prezentáció keretében bemutatott képek hiteles képet adtak a tevékenységünkről! Ha van kérdésük, szívesen válaszolok rá.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket és türelmüket!

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörögy. szívesen hallgatta volna tovább az érdekes és tanulságos előadást, de haladni kell a program szerint, ezért felkérte Balog Gábor r. alez.-t, az NNI képviselőjét az illegális migráció bűnügyi aspektusainak a bemutatására.

Balog Gábor

*r. alezredes, osztályvezető, Illegális Migráció Elleni Osztály,
Nemzetközi Bűnözés Elleni Főosztály, Nemzeti Nyomozó Iroda*

A Rendőrség nemzetközi szerepvállalása az illegális migráció kezelésében, bűnügyi helyzetértékelés¹⁶

Az Előadó köszöntötte a konferencia szervezőit és résztvevőit, megiszteltetésnek veszi, hogy ismét az előadók közt lehet. Hallva az előző előadásokat, ismerve a korábbi konferenciák anyagát úgy látja, hogy kompetens szakmai-tudományos környezetben fejtheti ki a gondolatait. Elgondolkodott az előző előadó, Sztankovics Gábor rendőr alezredes szavain. Fontos dolgokról beszélt, a szomszédos országokkal való bűnügyi és rendészeti együttműködésről, az eredményekről. A szakma mellett eddig

főleg a politikai síkról volt szó. Vannak szintek, amiket figyelembe kell venni. Ő az előadásban a gyakorlat felől próbál közelíteni és rávilágítani a folyamatokra, történésekre és a konkrét tevékenységekre.

A 2020-as év releváns adatai beszédek. 2020-ban, 434 esetben, 458 embercsempész lett elfogva; összesen 46.894 illegális migránssal szemben történt intézkedés. Ezek számok, de ha tovább nézzük az elemzést, akkor már kezd árnyaltabb lenni a kép.

2020-ban 327 esetben, 414 embercsempész, és 2.743 illegális migráns lett elfogva Magyarország területén, a mélységben. Összehasonlításként 2021. szeptember 27-ig 667 esetben 763 embercsempész, 6.194 illegális migráns lett elfogva Magyarország területén (a mélységben). Ez komoly leterheltséget jelentett és jelent a végrehajtói állománynak, a nyomozó szerveknek.

Ezek a számok nem egyformán oszlanak meg Magyarország egyes határszakaszain. Az ukrán határszakaszon szakzsargonnal kifejezve, „nincs nagy nyomás”. Most nem ez a fő irány. A figyelem a Nyugat-Balkánra irányul. A 2015-ös eseményeket követően bevezetett intézkedéseknek komoly terelő hatása van. Megfigyelhető a migránsok útvonalában Szerbia területén egy elágazás Románia, illetve Horvátország irányába. Az illegális migráció, illetve

---

¹⁶ Tartalmi összefoglaló, az Előadó a megjelentetéshez hozzájárult. Fotó: OIF.

a háttérben működő embercsempész bünszervezetek alkalmazkodnak a körülményekhez és igyekeznek kijátszani azokat. A román határszakaszon, a klasszikus zöldhatáron nem nevezhető túl aktívnak a mozgás, sokkal inkább a közlekedési útvonalakon. Romániából Magyarországra az illegális migránsok a tehergépjárművekben rejlő megbújás adta lehetőséggel próbálnak élni. Az Előadó szójátékkal élt, amikor kifejtette, hogy a Magyar-Szerb határszakaszon egy monstre „játék határok nélkül” folyik. Mindenre van példa és mindenki is próbálnak az illegális migránsok, ami azzal kecsegtet, hogy magyar területre érhessenek, mert onnan már a cél Nyugat-Európa. Használják létrákat a műszaki akadályok leküzdésére, alagutakat ásnek, amiről a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója is beszélt, a Tiszán át csónakkal próbálnak bejutni az országba. Minden lehetséges technikai eszközt, technológiát bevetnek a siker érdekében. Nem okoz gondot nekik az éjszakai mozgás sem. A megoldásokhoz az embercsempészek jó pénzért biztosítják a megfelelő eszközöket. Létrákat a határközeli szerb barkácsáruházakból, mezőgazdasági boltokból, ugyanonnan a rövid nyelű, alagút ásásra alkalmas ásókat, lapátokat, a vízi átkeléshez segédeszközöket. Az illegális migránsok kapcsán sokan csak a szerb határra gondolnak. Ez nem egy egyszerű játék. A következő lépést is meg kell akadályozni a magyar rendészeti szerveknek, ez az északnyugati irányú mozgás blokkolása.

Tehát egy folyamatról van szó, amelyet teljesen át kell fogni. Magyar vonatkozásban a módszertan a szerbiai menekült és gyűjtőtáborokban kezdődik, ahova az embercsempészek szabadon bejárnak és „promótálják” magukat. A zombori táborot akár informális utazási irodának is lehetne nevezni. Az embercsempészek „utasokat” toboroznak. Vannak olcsóbb, nyilván veszélyesebb és vannak drágább, bár veszélyes, de némileg komfortosabb megoldások is. Ha az üzlet megkötött, akkor az embercsempészek az illegális migránsokat kiközvetítik másik embercsempészeknek. Erre számos technikai, technológia lehetőség, platformok állnak rendelkezésre. Sokszor csak egy telefonszám, egy elérhetőség, esetleg egy GPS-szel meghatározott helyszín. A hatóságok természetesen figyelik ezeket a platformokat és próbálják lekövetni, blokkolni őket. Az előbbieket is mind a „fizetős” szolgáltatások körébe tartoznak. Mindennek piaci ára van. Vannak tarifák: pl. a létrák esetében az ár függ az áthidalási lehetőségektől, ez lehet kettő vagy négy is. Az egyszerűbb megoldásoknál 2.000 Euro a kiindulás, kombinált esetben akár 3.500-4.000 Euro is lehet. A létrák alkalmazása révén sok migráns balesetet szenved, amikor a kerítés tetejéről leugranak, végtagtörések, esetenként marandó sérülések is keletkeznek. A létrákat a helyszínen hagyják, amit a magyar hatóságok bizonyítékként begyűjtenek. Az illegális migráció tehát a szerb oldalon a határ közelében létra-bussines-t generál, már konkrét létrahiány is jelentkezik. A létra mellett az alagutak kínálnak, az előbbinél kisebb

számú, de a migránsok szempontjából biztonságosabb megoldást a határ tiltott átlépésére. Itt a tarifa magasabb, ez az „ügylet” akár 4.000-5.000 Euroba is kerülhet. Ez a „szolgáltatás” tartalmazhatja a GPS-koordinátákat az alagút bejáratához, a „sétáltatók” találkozóhelyéhez, vagy az esetleges átjutás után a tovább szállító járműhöz. Az alagutakat magyar oldalon, Szerbia felől, az arra alkalmas, növényekkel fedett helyen ássák ki. Egy kb. 30-40 méter hosszú, 70-90 cm átmérőjű alagút 3-5 nap alatt készül el, kézi erővel. Ha átjutott a migráns, akkor igyekszik a megadott pihentető helyhez, ahol az embercsempész lánc következő tagja átveszi. Az embercsempész bűnszervezetek által használt módszer, hogy ugyanazon időpontokban, szervezeten egyszerre 4-5 helyen kísérelik meg az ún. belétrázásokat, a nagyobb migráncsoportokat 10-12 főre szétszedik. A migránsokat több esetben sétáltató nélkül navigálják szerb oldalról, közvetlenül az egyik migránsnak küldenek egy pozíciót, majd ha az visszajelez, hogy odaért a csoport a helyre, akkor kapja a következő pozíciót, így nincs fix útvonal.

A szállítást is összehangolják. A szállítók viszonylag kevés pénzt kapnak kb. 400-500 Eurot. Az üzlet egyik szabálya itt is érvényesül: sok kicsi sokra megy. El kell oszlatni egy téves vélekedést, miszerint az embercsempészek hívják Európába a migránsokat. A megnövekedett migrációs nyomás teremt táptalajt a szervezett bűnözői körök számára, amelyek tevékenysége alapvetően embercsempészés szervezésében nyilvánul meg.

Az embercsempészek bevételei egy magasabb szinten a szervezett nemzetközi bűnözést támogatják, ami aztán „visszaforgatásra” kerül.

Az illegális migránsok csempészése, szállítása során sok baleset is történik. Az Előadó megemlítette, hogy az előadást megelőző napon Komárom térségében egy 40 fős migráns csoport gépjármű balesetében 8 fő súlyosan megsérült. Nemcsak a migránsokra veszélyes megoldásokat alkalmaznak, hanem a többi, közúti közlekedésben szabályosan részt vevőt is veszélyeztetik. A „fuvar” jellege miatt a megengedett sebességhatárokat a szállítók túllépik, a közlekedési előírásokat nem tartják be, sokszor be vannak drogozva, vagy ital hatása alatt állnak. Veszélyes „szakma” ez is. 2021.09.27-én az elfogott vagy realizált embercsempészek száma elérte a 670 főt. A bűnszervezetek élén rendszerint arabok állnak. A folyamat Törökországból indul ki. Csomópontok: Szerbia, Magyarország, Ausztria, Németország. Az embercsempész bűnszervezetek tagjai az illegális migráció útvonalán elhelyezkedő tranzit-országok mindegyikében jelen vannak, jogellenes tevékenységük minden apró részletét mérnöki pontossággal tervezik és hangolják össze. A bűnszervezetek elleni fellépést nehezíti, hogy a bűnszervezet vezetői az embercsempészek tervezését, szervezését török, görög, szerb, román területen, valamint a célországok (Ausztria, Olaszország, Franciaország, Németország) területén inté-

zik, ezért a bünszervezetek tevékenységének maradéktalan felszámolása érdekében fokozottan fontos az érintett országok illetékes hatóságaival való műveleti együttműködés.

Érdemes megvizsgálni az embercsempészek állampolgárság szerinti megoszlását! A románok, magyarok és a szerbek vezetik a top-listát. 2021.01.01.-2021.09.27. között az elfogott embercsempészek közül román 145; szerb 134; magyar 121; ukrán 60; moldáv 27; szír 24; bolgár 22; szlovák 18; török 18; lengyel 16; osztrák 15; bosnyák 13; albán 13; montenegrói 12; holland 12; német 11; litván 11; cseh 9; horvát 8; grúz 7; francia 6; orosz, iraki, olasz 4-4; pakisztáni, észak-macedón, észt, belorusz, tunéziai, belga, koszovói 3-3; egyiptomi, svéd, afgán, ukrán-magyar, török-német 2-2; üzbég, hontalan, finn, lett, libanoni, brit, azerbajdzsáni, macedón, görög, spanyol, iráni, bosnyák-szerb, indiai, román-magyar 1-1 fő volt. Mint látható az embercsempészek állampolgársági kategóriái között jelentős számban vannak jelen román, szerb, magyar, ukrán és szír és moldáv állampolgárok. Ezek jól behatárolják az embercsempész bünszervezetek megoszlását, szerveződési alapját.

Sokat meg lehet tudni a folyamatokról az embercsempészek által használt járművek elemzése kapcsán. Embercsempész járművek honosság szerinti megoszlása: 2021.01.01.-2021.09.27. (08.00). Magyar 223; román 97; szerb 95; német 64; osztrák 62; lengyel 31; szlovák 30; bolgár 21; cseh 18; francia 18; olasz 9; holland 7; szlovén 6; svéd 5; brit 4; litván 4; grúz 4; belga 3; török, montenegrói, horvát, görög, bosnyák 2-2; észak-macedón, svájci, luxemburgi, spanyol, észt, finn, moldáv, dán, ukrán, norvég 1-1 db. Az illegális migránsokat szállító járművek közül sok a kölcsönzött. Meg kell jegyezni, hogy a tapasztalataink szerint a kölcsönző cégek vonatkozásában a nyomozások adatai alapján nem mutatható ki bűnös kapcsolat, a cég nem követ el bűncselekményt. Mint a korábban említett platformoknál, így a kölcsönzőknél is van lehetőség a lekövetésre. Ezek a cégek sok hasznos információt tudnak adni a kocsik bérlőiről, az időpontokról, a megtett távolságokról, rendszámokról, úticélokról, stb.

Az Előadó hangsúlyozta, hogy speciális elemző tevékenységre van szükség a külföldön szerveződő bünelkövetői körökkel szembeni fellépés érdekében. Az embercsempész bünszervezetek külföldön szerveződnek és képviselőik kizárólag az elkövetés idejére érkeznek Magyarország területére. A bűnüldöző munka eszközeivel történő reagálás terén előtérbe került az elemző-értékelő munka, mely alapvetően a szállításra alkalmazott járművek mozgási adataira építkezik. Az embercsempészség visszaszorítása érdekében a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. kamerarendszerének, valamint egy speciális elemzőszoftver (Gangikonspi) alkalmazásával végrehajtott szűrő-kutatómunka lehetővé teszi az esetleges embercsempész járművek azonosítását, az

embercsempészek elfogását, ezáltal az embercsempész bűnszervezetek bomlasztását és felszámolását. A KR NNI koordinációs feladatkörében eljárva biztosítja a határterületen és mélységi területen az illegális migráció elleni fellépésben érintett szervezeti elemek tevékenységének célirányos megszervezését, valamint az erők és eszközök hatékony elosztásához szükséges információk áramlását hazai és nemzetközi szinten is.

Az illegális migrációval összefüggő bűnüldöző munka keretében azonosított új elkövetési módszereket, elkövetői, valamint a migránsok szállításához használt járműprofilokat (továbbiakban: profilok) feltölti az illegális migrációval összefüggő cselekményekkel kapcsolatos információk megosztására szolgáló SharePoint oldalra. A megyei rendőr-főkapitányságok az eligazítások során a feladatok végrehajtásába bevont állományt célirányosan készítik fel a mélységi ellenőrzési feladatokra az említett portálon megosztott bűnügyi információkra figyelemmel. Magyarországon egy-egy szállító jármű max. négy órát tartózkodik, ebből is fakadnak a sebesség-túllépések. Ehhez társul még a VÉDA¹⁷ lehetőségeinek a kihasználása. Rendelkezésre áll: 134 földrajzi helyszín; 365 forgalmi sáv (fix); 160 KKEP mobil (Komplex Közlekedési Ellenőrzési Pont). A NÚSZ: (Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. - NÚSZ Zrt.) 128 földrajzi helyszín, 1.200 kamera.

Rendelkezésre áll a Rendőrségi RIASZTÁSI modul, ami lehetővé teszi a valós időben történő értesülést/reagálást, az egyidejű (összes TIK + akinek beállításra kerül), azonnali értesítési rendszert biztosít, segíti a realizálások összehangolását és lehetővé teszi a párhuzamos kommunikációt.

Kialakítottak egy Nyugat-Dunántúli régiós ellenőrzési (mélységi) rendszert 3 régióval. I. Régió: Komárom-Esztergom MRFK, Győr-Moson-Sopron MRFK, Fejér MRFK, Pest MRFK; II. Régió: Tolna MRFK, Somogy MRFK, Baranya MRFK, III. Régió: Veszprém MRFK, Zala MRFK, Vas MRFK.

Kialakítottak egy mélységi ellenőrzési rendszert is, amely a már említett három régiós épülve az irányba eső hidak lezárásával tudja biztosítani az ellenőrzést. (1-3. szektor az M5, M7, M6 utak csomópontjainál, a Duna-hidak folyamatos ellenőrzése 2021.08.27-től. M8 Pentele híd, 52.sz. főút – Beszédes József híd, M9 – Szent László híd, Türr István híd.)

Az Előadó áttért azokra a módszerekre, amelyek az illegális migránsok szállításánál ismertté váltak. Itt speciálisan kialakított, a hidegháború időszakára jellemző csempészési megoldásokat is lehet találni. Pl. traktor utánfutó speciális üreggel, 31 személy elhelyezésre és amivel a fél Alföldet és Dunántúlt

---

¹⁷ Véda: Célzottan közlekedésbiztonságot javító fejlesztések – A közlekedésbiztonság növekedése terén kifejlesztett rendőrségi tevékenység komplex fejlesztése (gyorsforgalmi úthálózaton, országos főúthálózaton, városi és egyéb úthálózaton)

átutazták, álcázott sit-szállító autó. Jellemző a találékonyságra, hogy kiselejtezett mentőautót is felhasználtak szállítás céljaira.

A fenti példákkal is illusztrált esetek kapcsán ismertette a nyomozások elrendelését megelőző intézkedéseket. Ezt megelőzte egy titkos információgyűjtés, amely az Ásotthalom-Ruzsa térségéből kiinduló migrációs nyomás hátterének felderítésére; migránsok felvételi helyének beazonosítása; helyi lakos közreműködésének megerősítésére irányult; az eljárás keretében együttműködő személyek alkalmazására, és vadkamerák telepítésére is sor került.

Megállapítást nyert, hogy a tanyákat nem ott élő személyek használták. Egyfajta „átutazó migráns motelként” működtek. A bűnszervezet tagjaként beazonosított környékbeli lakos a „turnusok” közt rendbe rakta a szállást, vizet, élelmet vitt és a következő alkalomig nem volt látható.

A nyomozás aktuális állása: 2020 októberétől a 2021. május 11-én szervezett elfogásukig működő bűnszervezetről van szó, amelynek célja volt, hogy a Szerbia irányából illegálisan bejuttatott, a tovább szállításuk megszervezéséig tanyákon pihentetett, főként szír származású illegális migránsoknak segítséget nyújtsonak Nyugat-Európába történő jogellenes szállításához.

A szállítási feladatokkal magyar, román és lengyel állampolgárságú sofőröket bíztak meg, és a szállításhoz használt járművek beszerzéséről is gondoskodtak. Kezdetben ponyvás kisteherautókat vásároltak, majd a hatóságok figyelmének elterelése érdekében a szállítójárműveken átalakításokat végeztek, a migránsok rejtkehelyét kialakítva. A bűnszervezet működése során több, mint 600 fő illegális migránsnak nyújtott segítséget, illetve kísérelt meg segítséget nyújtani az illegális tovább utazáshoz. Az elfogott személyek otthonaiban a KR NNI munkatársai kutatást tartottak és több – embercsempészés büntett elkövetésével összefüggő – tárgyi bizonyítási eszközt foglaltak le. A szervezetet irányító személytől lefoglalásra került 30 millió forintnak megfelelő összegű készpénz (euró, angol font, forint), valamint egy nagyértékű terepjáró gépkocsi, továbbá ékszerek.

Az ügyben jelenleg 17 fő gyanúsított van letartóztatásban.

Az Előadó kitért az NNI illegális migráció elleni bűnüldöző munkájára, amivel ő is foglalkozik. Vázlatosan ezek a következők: embercsempész bűnszervezetekkel szembeni fellépés, nemzetközi bűnügyi együttműködés kiemelt szerepe; a migrációs útvonalon lévő országok értesítése; az illegális migráció kezelésében résztvevő szervek együttműködése hazai és nemzetközi szinten; célirányos ellenőrzések szervezése; erők, eszközök hatékony elosztásának biztosítása; bűnügyi koordináció, profilok készítése. Az Előadó hozzátette, hogy hatalmas mennyiségű adattal, információval kell megbirkózniuk. Találtak olyan migránstól származó telefont, amelyben kb. 6500 azonosításra alkalmas képet, címetet, neveket, koordinátákat találtak és ez csak egy a sok közül. Az osztrák társhatóságokkal az NNI jó együttműködést alakított ki, és

sokszor igénybe veszik adatelemzés és pontosítás céljából az EUROPOL segítségét is. Az új helyzetnek megfelelően új szoftverekre lenne szükség, úgy tűnik, hogy erre Ausztriával kooperálva lesz lehetőségük. Speciális szoftverek beszerzése szükséges az EUROPOL bevonásával a telefonok adatmentése során keletkezett hatalmas adatmennyiség feldolgozásának elősegítése és felgyorsítása érdekében. Egyetértve az előtte előadást tartó kollégával az embercsempész szervezetek által alkalmazott Social Media felületek (Tik-Tok, Facebook, Telegram) monitoringja, valamint blokkolása is szükséges. Az Előadó megköszönte a lehetőséget a részvételre és a figyelmet, ha valakinek kérdése lenne, szívesen válaszol rá.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgy. úgy értékelte az előadást, hogy azon túl, hogy az életről szólt, jól mutatta be az elmélet és a gyakorlat viszonyrendszerét a határbiztonság és a migrációkezelés terén. Mivel az ebéd időpontja fix, ezért a kérdésekre az előadásokat követően kerül sor. Bejelentette, hogy az ebédre az épületben kerül sor.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgy. Az ebéd után bejelentette, hogy Berndt Körner úr fog előadást tartani a Közös Koordinációs Platformról.

Berndt Körner

Belügyminisztérium, Ausztria

JCP, Közös Koordinációs Platform, egy új eszköz¹⁸

Az Előadó köszöntötte a konferencia szervezőit. Megköszönte a megtisztelő meghívást. Örült, hogy személyesen is itt lehet, és lehetőség van egy fizikai valójában megvalósuló találkozóra, amin eszmecsere folytathatnak egy ilyen érdekes és kihívást jelentő témáról. Kiemelte, hogy lehetősége volt olyan kollégákkal találkozni, akikkel személyesen – sok más tevékenység mellett – megünnepelhette Magyarország teljesjogú schengeni tagságát (2007.12.21.)

Egy előadónak három eset jelenthet kihívást: az ebéd előtti utolsó, az ebéd utáni első és a napi utolsó előadás. Neki a második jutott. Szeretne érdekes és figyelem-felkeltő lenni. Nem fog diákat használni. Sok nézőpont van, ő a sajátjáról indít. A múlt héten részt vett egy Afganisztánról szóló konferencián (később erre visszatér), és a hétvégén is dolgozott. Mindkét esetben volt egy meglehetősen érdekes tapasztalata a fogalmakat illetően. A konferencián és a dokumentumokban kétszer is közös együttműködési platformként, egyszer pedig közös operatív platformként foglalkoztak JCP-vel (*Joint Coordination Platform*), de leginkább közös koordinációs platformként emlegették. Ez lenne a helyes. Majd ez is letisztul. Mindenhez kell egy kis „marketing” is. Egy kis bemutatkozással kezdett – kicsodák ők?

Ő a Közös Koordinációs Platform (JCP) képviselője. Az intézmény 2021. január 1-je óta „csapatként” működik. A kiindulás a Bécsi Nyilatkozat (*Vienna Declaration*, 2020.07.22/23.) volt, a kezdeti lépéseket a Prágai Nyilatkozat (*Prague Declaration*, 2021.06.23.) határozta meg: **ez egy olyan megbízatás, amely politikai iránymutatások formájában az irreguláris migráció EU-s szabályozás mentén folytatott hatékony leküzdését irányozza elő.**

Egy (jelenleg még) 10 fős csapatról van szó – köztük 7 fő Ausztriából, 2 fő Németországból (1 tanácsadó a Német Szövetségi Rendőrségtől és 1 fő a Migrációs és Menekültügyi Hivataltól), van 1 egy cseh kollégájuk is, akivel

---

¹⁸ Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

együtt vezetik a platformot. Folyamatosan bővülnek, reméli, hogy hamarosan magyar kollégájuk is lesz.

A JCP célja a Földközi-tenger keleti térségében és a nyugat-balkáni útvonalon található irreguláris migráció kezelésére irányuló közös erőfeszítések támogatása és az eddiginél jobb összehangolása. Négy munkaterületet fednek le: a határigazgatást, a migránsok visszatérését, az embercsempészet elleni küzdelmet és a menekültügyet. Kapcsolatuk van már több mint 20 EU-tagországgal és schengeni országgal, valamint az összes nyugat-balkáni országgal. Szorosan követik a rájuk ruházott megbízást, erős kapcsolataik vannak az uniós ügynökségekkel is, azzal, hogy támogatják munkájukat, szigorúan törekednek arra is, hogy elkerüljék az átfedéseket és a párhuzamosságokat. (EU-Delegációk, EASO, FRONTEX, EUROPOL, CEPOL, stb.)

A kezdeti lépéseknél tartanak egy Bosznia-Hercegovinával közösen kidolgozott kísérleti munkaprogramban (a kidolgozás alatt álló *follow up* programot követve), a további megbeszélések október elején várhatók.

Munkaprogramot dolgoznak ki az EU-tagországokkal és több multinacionális vállalattal közösen. És további kidolgozásra váró munkaprogram van még előttük Albániával, Koszovóval és Macedóniával.

A „koordináció” értelmében vett közös tevékenységekről további megbeszéléseket kell még folytatni Németországgal, Albániával, Macedóniával, Bosznia és Hercegovinával, Szlovákiával, Csehországgal (Bosznia és Hercegovina vonatkozásában és általánosan is).

Nem akarnak újabb „játékosként” feltűnni a területen, de szeretnék biztosítani a fogadóképes koordinációt a hatékony és eredményes fellépés érdekében. Közös céljuk: jó és szilárd áttekintést adni a migrációs helyzetről annak érdekében, hogy összehangolt módon segíthessék a folyamatok támogatóit és a kedvezményezetteket az igények megfogalmazásában, és minden lehetséges módon elkerüljék a párhuzamosságokat és az átfedéseket.

A jó és szilárd áttekintés problémája már az előadás második részéhez vezet: az Előadó előadásának a témája „JCP – egy új mechanizmus” (ezt így is olvashatják, vagy kérdőjellel is). Mi az „új” benne? Az új helyzet értékeléséhez mindig alaposan meg kell nézni az adott munkához elengedhetetlenül szükséges helyzetképet; a jó helyzetkép lehetővé teszi a megalapozott döntések meghozatalát. Hogyan áll össze a helyzetkép?

2021 első nyolc hónapjában az előzetes számítások szerint Európa külső határain az illegális határátlépések száma meghaladta az 103.630-at, ami 64%-kal több, mint egy évvel azelőtt, amikor különböző Covid 19-korlátozások voltak érvényben. Augusztusban 17.788 illegális határátlépést regisztráltak, ami 53%-kal több, mint az előző év azonos hónapjában.

A Földközi-tenger keleti térségében az illegális határátlépések száma az irreguláris migráció 2021. áprilisi csúcspontját követően csökkent. Az év első

nyolc hónapjában az észlelések száma körülbelül 11.030 volt, 25%-kal kevesebb, mint tavaly ez idő alatt. Augusztusban a régió hatóságai 1.382 illegális átkelést regisztráltak, ami 11%-kal több, mint tavaly. Az észlelt főbb nemzetiségek a szíriaiak, a törökök és az afgánok voltak. A becslések szerint január és augusztus között 27.180 illegális határátlépés történt a nyugat-balkáni útvonalon, ami 99%-kal több, mint tavaly.

A növekedés annak tudható be, hogy a Covid 19-korlátozások feloldását követően újra megindultak a migrációs mozgások. A Szíriából, Afganisztánból és Marokkóból érkező migránsok „felelősek” ezen az útvonalon a legtöbb észlelésért. Augusztusban a becslések szerint 3.980 illegális határátlépést észleltek, ami 119%-kal több, mint az előző évben.

Január és augusztus között a nemzeti hatóságok mintegy 41.000 illegális határátlépést regisztráltak a Földközi-tenger középső térségében húzódó útvonalon, ami a tavalyi évhez képest több mint 90%-os növekedést jelent. Csak augusztusban 8.790 fő kimutatására került sor, ami 61%-kal több, mint a tavalyi év azonos hónapjában. Az érkezések nagy részét a líbiai és tunéziai folyosókon jelentették.

Az Európa felé vezető nyugat-mediterrán útvonalon észleltek száma is enyhe növekedést mutat. Ebben az évben eddig 10.160 illegális behatolást észleltek, ami 16%-kal több, mint tavaly. Csak augusztusban 1.526 illegális belépést tártak fel, 27%-kal kevesebbet, mint tavaly. Ezen az útvonalon a legtöbb migráns Algériából, Marokkóból és szubszaharai Afrikából érkezett.

Az elemzett időszakban jelentős növekedés volt tapasztalható a nyugat-afrikai útvonalon. Január és augusztus között a hatóságok 8.562 illegális határátlépést tártak fel, ami 118%-os növekedést jelent a tavalyi évhez képest. Augusztusban 1.008 illegális átkelést regisztráltak ezen az útvonalon. 2021-ben a migránsok többsége szubszaharai Afrikából származott (67%), ezt követték a Marokkóból származók.

Augusztusban végül 1.058 illegális határátlépést észleltek a külső keleti szárazföldi határokon, ami 67%-os csökkenést jelent a júliusi 3.242-hez képest. Ebben az évben eddig több mint 5.300 észlelést regisztráltak. A leginkább érintett határszakasz jelenleg Litvánia szárazföldi határa Belorussziával, 4.116 illegális határátlépéssel.

Az Előadó a jelenlegi helyzetet a várható kihívások tükrében így jellemezte: A Covid-19 utáni szakaszban vagyunk. Ezt figyelembe véve reálisan kell látni, amikor összehasonlítjuk az adatokat, 2019-hez képest növekedés tapasztalható. Az EU-külső határon a helyzet erősen ingadozó. Bár az égei-tengeri és a szárazföldi határon meglehetősen nyugodt a helyzet, a külső szárazföldi határon (Belorusszia – Lengyelország, Belorusszia – Litvánia, Belorusszia – Lettország) azonban vannak kiugró kísérletek, a Közép és Nyugati Mediterrán Régió, beleértve Nyugat-Afrikát is, ismét komoly kihívást jelent.

Az Előadó biztos volt benne, hogy görög kollégák még tovább fognak elmenni, és a hotspot-szigetéről a szárazföldre költöznek. Most két fő útvonal van: az egyik az Macedónián, a másik Észtországon át. Románián (Horvátország és Magyarország) keresztül, Albánián, Észtországon vagy Montenegrón keresztül Bosznia és Hercegovinába (vagy ismét Románia, Horvátország és Magyarország) mozognak a migránsok. A számadatok alapján alapos a gyanú, hogy egyre növekszik a nők csempészése. Csempészútvonalak vannak közvetlenül az Olaszországba, és láthatólag egy új csatornát is nyitottak Albánián keresztül (légi).

Az Előadó jelezte, hogy mielőtt tovább menne a témában, hadd tegyen hozzá egy konkrét kérdést, Afganisztánt illetően (mivel ez egy tipikus ad hoc kihívás, amelyet azonnal meg kell oldani).

Amikor Afganisztánról és a közelmúltról van szó, el kell fogadni, hogy az afgánok nem valamikor a jövőben jelennek majd meg nálunk, hanem már most Görögországban, Bulgáriában, Romániában, Horvátországban Szlovéniában, Észtországon, Bosznia és Hercegovinában, Macedóniában, Albániában és Koszovóban is a legnagyobb arányú illegális migránsok lesznek. Ez azonban nem a jelenlegi afgán helyzet miatt van csak, ez már a másodlagos migráció, és ezen belül ők máris a statisztika élére ugrottak. Afganisztán vonatkozásában gondosan nyomon kell követni származási országoként az EU-s határokat megelőző területen az illegális migránsokat, így az afgánokat is.

Megfelelően figyelembe kell venni a származási országok szomszédságában folyó tevékenységeket (az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága szerint az afgánok tekintetében 2.211.828 fő regisztrált menekült van Iránban, Tádzsikisztánban, Pakisztánban, Üzbegisztánban).

Mérhető másodlagos migrációt tapasztaltak az EU külső határán kívül (Líbia, Szíria, és a Törökország által viselt teher), és a másodlagos migráció markáns jelenség az EU külső határain belül is.

Mindig alaposan meg kell vizsgálni az egész működési környezetet, így az afgánok esetében a jelenleg is zajló evakuációkat és a kapcsolódó kezeléseket is. Itt főleg Albániáról, Koszovóról Macedóniáról van szó. Információ van arról, hogy a hétvégén Albániába összesen 694 fő afgán érkezett és 249 fő még várható. Koszovó jelentései azt mutatják, hogy jelenleg 701 fő NATO-érintettségű afgán van a „Bechtel-Inka” táborban és kb. 69 afgánállampolgár a „Bondsteel” táborban. 150-ből 117-et áthelyeztek az Egyesült Királyságba (a fennmaradó 33-at még vizsgálják, 51-et áthelyeztek a „Camp Bondsteel-ből” az USA-ba), és számos más ország is készen áll arra, hogy átvegye a polgárokat a „Camp Bechtel-Inka”-ból.

A Német Szövetségi Rendőrség hétvégi jelentése alapján már 70 afgán állampolgárt mutattak ki az amerikai evakuációs erőkkal való kapcsolatban, akik

menedékjogot kértek egy másik EU-s országban (32 fő Lengyelország, 26 fő Olaszország, 7 fő Franciaország, 5 fő Spanyolország). További jelentések szerint afgán állampolgárok evakuálását/csempészését észlelték Olaszország és Németország között.

Az eddigiekkel összefüggésben az Előadó visszatért a JCP szerepére. Mindig szoroson elemzik az összes releváns útvonalat, és valós időben kicserélik az érintettekkel az összes megállapítást, hogy mindig valós helyzetképet kapjanak. A megállapítások kapcsán nem csak a migrációs adatok szerepelnek. A migrációs csatornák sorában az Egyesült Arab Emírségek is részt vesz, indiai, bangladesi, pakisztáni, egyiptomi polgárok az érintettek. A jogalkotás és jogalkalmazás terén is vannak eltérések a legális belépéstől és a befogadásig, ez különösen szembeűnő a migrációkezelés teljes körét illetően (befogadás, migráció, menekültügy, visszatérés). Vannak kacifántos ügyek: Bangladesből egy ottani állampolgár az Egyesült Arab Emírátsból hamis dokumentumokkal Albánián át akart Athén érintésével Ausztriába bejutni. Görögországban még hamis tartózkodási papírokat is vásárolt.

A fenti példa is mutatja, hogy ébernek kell lenni. A kockázatok mindig jelen vannak, ezért is fontos a megfelelő koordináció. Ehhez kiemelten fontos az informatikai rendszerek összekapcsolása és harmonizálása, az új konfigurációk implementálása. Tolmácsokra van szükségük – ezek elengedhetetlenek az ügyek sikeres kezeléséhez (bűnügyi rendőrség és migráció). (Kevesen beszélnek helyi nyelveket.)

Nem megnyugtatóan és nem egységesen rendezett a migránsok esetében az önkéntes visszatérés kivitelezése. Az Előadó kiemelte, hogy szükség van a visszatérések rendezett kezelésére, ehhez egységes visszatérési határozatokra, cserekézségekre van szükség a visszatérések megszervezésére, a kíséret képzésére, a nyomon követés módjára, az önkéntes és a nem önkéntes visszatérések végrehajtására vonatkozóan.

Összefoglalva: szorosan együtt kell működni az érintettekkel és érdekelttel a migrációkezelés megfelelő alkalmazása érdekében, a rászorulókat a helyes megoldások felé kell irányítani (terelni), gyorsan és egyértelműen azokkal kell foglalkozni, akik rászorulnak a védelemre, és azokat, akik nem rendelkeznek tartózkodási joggal, akár önkéntesen, akár nem önkéntesen, az alkalmazandó szabályoknak megfelelően kell visszaküldeni a származási országukba, vagy az érvényes szabályok szerint megállapított országba.

A fentiekből látható, hogy milyen szerepet tölt be a JCP. **A tevékenység megkezdődött, folyik, egyfajta közös ellenőrző bizottsággként jelenleg is dolgoznak a meglévő igények felmérésén és testre szabott megoldások kidolgozásán, a potenciális támogatók és kedvezményezettek összekapcsolá-**

sán, a szabványok és tanácsadás támogatásán. Mindezt a hatékony nemzetközi együttműködés szellemében végzik. Ez az, amit elkezdtek, és ezt az utat kívánják követni.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszol a felmerülő kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vör. megköszönte a szuggesztív előadást, Magyarország mindenképpen érdekelt az érdemi együttműködésekben. Bejelentette, hogy a görög menekültügyi helyzetről következik előadás.

Marios Kaleas

igazgató, Görög Menekültügyi Szolgálat, Görögország

A balkáni útvonal migrációs helyzete Görögország vonatkozásában¹⁹

Az Előadó köszöntötte a résztvevőket és megköszönte a konferenciára szóló meghívást. Úgy látja, hogy sok a közös érték, hasonlók az alapelvek és azonos az aggályok megfogalmazása is. A balkáni helyzetről fog előadást tartani és a Görög Menekültügyi Szolgálatot képviseli jelen minőségében. 2013 óta dolgozik a Szolgálatnál, 2015-ben Lesbosz szigetén terepmunkán vett részt, tehát megalapozott tapasztalatok alapján fejti ki a véleményét. Röviden megfogalmazva: féktelen migráció-beáramlás fi-

gyelhető meg. Ciprus, Málta, Görögország, Spanyolország és Olaszország az az öt európai tagállam, amelyek hagyományosan és földrajzi helyzetük miatt az elmúlt 7 évben aránytalanul nagy mértékben vállalták fel az irreguláris migrációs áramlások terhét. 2015-2019 között Európa fő bejárata Görögország volt. Mintegy 1.000.000 migráns ment át ezen a kapun. A meghirdetett nyílt határok keretében Németország, Franciaország és a skandináv országok voltak a fő cél a migránsok számára.

A több ezer irreguláris migráns ellenőrizetlen hulláma, és a határokat szabadon átlépő emberek képe, mint jelenség és a folyamat a közéletben komoly ellenérzést váltott ki, túlterhelte az európai kormányokat és a közvéleményt, és ennek következtében 2016 márciusában aláírták az Európai Unió és Törökország Közös Nyilatkozatát annak érdekében, hogy visszatartsák a további beáramlásokat az európai kontinensre való eljutástól.

Maga nyilatkozat is ellentmondásos. A Görögországba bejutó migránsok megsértik az előírásokat, azonnal menekülnek adják ki magukat, mert csak a menedékkérők maradhatnak és kaphatnak később munkavállalási engedélyt. Akinek a kérelmét a görög hatóságok elutasították, azt visszaküldik Törökországba vagy a származási országába.

---

¹⁹ Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

Maga a befogadási eljárás lefolytatása is gondot jelent. A hotspotokon nagyon rossz állapotok uralkodnak. Az Előadó elmondta, hogy nemcsak az illegális, de a legálisan érkező iraki, szíriai, iráni migránsok közt is találtak már terroristákat. A Görögországba Törökországon és az Égei-tenger öt szigetén (Leszbosz, Chios, Szamosz, Lerosz és Kosh) keresztül érkező valamennyi migránsnak a fenti szigeteken kell(ene) maradnia a menedékjog és nemzetközi védelem iránti kérelmeik végső vizsgálatáig. Ezeken a szigeteken csak akkor szüntetik meg földrajzi mozgási korlátozásukat, ha megkapják a menekültstátuszt. Az illetékes görög hatóság által menekültként elismert menedékkérők élvezhetik a görög állampolgárokkal azonos státus előnyeit és kiváltságait: ingyenes belépés a munkaerőpiacra, az állami oktatási rendszerbe, az egészségügyi rendszerbe stb.

A többi menedékkérő, akiknek a kérelmét első és másodfokon egyaránt elutasították, visszafogadásra, kitoloncolásra és visszatérésre kötelezett/jogosult a származási országukba vagy Törökországba az együttes nyilatkozatnak megfelelően. Az Előadó a nyilatkozat hatására utalva megjegyezte, hogy miközben a migrációs áramlások aránya csökkent, emberek ezrei ragadtak az Égei-tenger öt szigetén, mert a görög hatóságok nem voltak megfelelően felkészülve arra, hogy megbirkózzanak a menedékjog iránti kérelmek ilyen nagyságrendjével. (Erre szám szerint később utalt.) A megfelelő személyzetrel nem rendelkező hatóságok, a szakértelem hiánya, a rossz életkörülményekkel rendelkező táborok létrehozása/fenntartása tovább rontotta a helyzetet és rontotta Görögország, mint befogadó ország nyilvános képét, miközben az emberi jogok megsértésére vonatkozó állítások megsokszorozódtak. Ugyanakkor pletykáltak arról, hogy a Görögországba illegálisan érkező irreguláris migránsok közül sokan olyan országokban, mint Szíria, Irak, Irán, Afganisztán, Szomália stb., terrorista hálózatok és félkatonai csoportok tagjai voltak, akik hazájukban az önkényuralmi rendszereik összeomlását követően léptek be Európába, hogy áldozatokat és sztrájkokat provokáljanak a nyugati országokban és azok civilizációjában.

2013-ban bejárták a világot Moria Befogadó Központról (*Reception Center*) készült felvételek, amelyek az áldatlan állapotokat mutatták be. A központ hamarosan bezárásra is került. Moria és Leszbosz befogadó táborokban 8.500 főre volt hely és több, mint 25.000 migráns zsúfolódott itt össze. Az Előadó beszámolt az új fejleményekről is. A bemutatott körülmények között és tekintettel arra, hogy 2019 júniusában új kormányt választottak Görögországban, radikális változások történtek, és olyan intézkedések születtek, amelyek célja az igazság, a közrend és a nemzetbiztonság érzésének megteremtése volt. Szigorodtak a határellenőrzések. Az EU is besegített, a Frontex és a görög hatóságok közös őrzőrendszert hajtottak végre. Gyorsított, szigorú, de méltányos migrációs politika végrehajtása került a középpontba. Ezzel együtt kiemelten

kellett kezelni a menekültügyi rendszerrel való visszaélések megelőzését is. A görög parlament a kérdéshez kapcsolódóan elfogadott egy új törvény-sorozatot. 2020-tól érződtek a változások, bár a pandémia is beleszólt a folyamatokba.

Az Előadó bemutatta a számszerű változásokat. A migráció alakulása 2020. augusztus és 2021. augusztus között. Összesen 76.184 fő. Ennek havi megoszlása: 2020.08/5.481; 2020.09/6.989; 2020.10/4.181; 2020.11/5.743; 2020.12/4.881; 2021.01/3.485; 2021.02/4.189; 2021.03/7.774; 2021.04/3.698; 2021.05/3.636; 2021.06/9.502; 2021.07/12.089; 2021.08/4.536 fő.

A regisztráltak száma 2020. augusztus és 2021. augusztus között: összesen 27.635 fő. Ennek havi megoszlása: 2020.08/2.646; 2020.09/2.683; 2020.10/1.799; 2020.11/1.532; 2020.12/1.773; 2021.01/2.053; 2021.02/2.013; 2021.03/1.682; 2021.04/2.361; 2021.05/2.458; 2021.06/2.294; 2021.07/2.194; 2021.08/2.147 fő. A számsorokat vizsgálva, szembeszökő a teljes mozgás és a regisztráció közti különbség, és ezzel együtt míg a migrációban voltak "kiugrások", addig a regisztráció viszonylag egyenletes volt. *(Ez utal a kapacitásokra is.)*

Az előbbi adatokkal összefüggésbe hozta az Előadó a Menekültügyi Szolgálat „hátralékait” is, ami a függő ügyekben nyilvánul meg. 2020. augusztus és 2021. augusztus között 76.184 függő ügyük volt. Ezek havi megoszlása: 2020.08/88.286; 2020.09/84.212; 2020.10/82.646; 2020.11/79.353; 2020.12/76.335; 2021.01/74.597; 2021.02/72.685; 2021.03/66.331; 2021.04/65.233; 2021.05/63.817; 2021.06/56.792; 2021.07/47.468; 2021.08/45.312 fő.

2020.augusztusa (17.679) és 2021.augusztusa (3.239) összevetésében a regisztrációban -82%-os eltérés van, azaz ennyivel csökkent a beadott kérelmek száma, míg a lemaradások tekintetében ugyanerre az időszakra az eltérés -40%. Tehát javult a feldolgozottság is.

Folyamodványok alakulása: 2021-ben 31.608 fő.

Havi bontásban - Szigetek: 2021.01/170; 2021.02/363; 2021.03/398; 2021.04/1.438; 2021.05/450; 2021.06/582; 2021.07/618; 2021.08/298; total 4.317 fő. - Szárazföld: 2021.01/457; 2021.02/513; 2021.03/379; 2021.04/453; 2021.05/490; 2021.06/862; 2021.07/1.165; 2021.08/1.372; total 5.691 fő. - Mind összesen: 2021.01/627; 2021.02/876; 2021.03/777; 2021.04/1.891; 2021.05/940; 2021.06/1.444; 2021.07/1.783; 2021.08/1.670; total 10.008 fő. Másodfokú döntések. 2021. 08.31-ig. A szigeteken 3.840 (ebből pozitív 583, negatív 3.233, visszatéve első fokra 24. Szárazföldön 5.034(ebből pozitív 251, negatív 4.774, visszaadás első fokra 9. Mindösszesen: 8.874 fő.

Az Előadó megjegyezte, hogy Szamosz példáján okulva öt Égei-tengeri szigeten új, jobban kezelhető és ellenőrizhető befogadó állomást alakítottak ki.

Törökországot 2021 júniusában biztonságos harmadik országgá nyilvánították, összhangban a Genfi Konvencióval. Az elutasított kérelmezőket vissza lehet küldeni a származási országba.

(Az Előadó magyarázata: A biztonságos harmadik ország fogalma az, hogy a tagállamok küldhetnek kérelmezőket olyan harmadik országokba, amelyekkel a kérelmező kapcsolatban áll, oly módon, hogy észszerű lenne odamenni, és amelyben fennáll a menekült jogállás kérelmezésének lehetősége, és ha megállapítást nyer, hogy menekült, lehetővé kell tenni számára, hogy az 1951. évi egyezményrel összhangban védelemben részesüljön. Ebben a harmadik országban a kérelmezőt nem fenyegetheti üldöztetés, visszaküldés vagy bánásmód veszélye.)

Minden egyes esetet egyedi alapon vizsgálnak. A törökországi helyzetre vonatkozó jelentéseket és hivatkozásokat folyamatosan frissítik. Az új miniszteri határozat keretében 3.500 ügyet vizsgáltak meg. Az afgán menedékkérők: 34% elfogadható és 66% elfogadhatatlan. A szíriai menedékkérők: 18% elfogadható és 82% elfogadhatatlan. A pakisztáni, szomáliai és bangladesi: 11% elfogadható és 89% elfogadhatatlan. A fellebbviteli hatóság bizottságainak másodfokon nincs semmissége.

A kitoloncolások és önkéntes visszatérések helyzetét az Előadó 2021. január 1-jétől 2021. augusztus 31-ig tartó időszakban mutatta be. 2.698 fő kitoloncolás volt kétoldalú megállapodások révén. 1.790 fő önként távozott a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM.) támogatásával. 3 hivatalos kérelmet adtak át a török hatóságokhoz annak érdekében, hogy az EU-Törökország Együttes Nyilatkozatának keretében összesen 3.800 elutasított menedékkérőt térítsenek vissza, de a törökök ezt nem fogadták el.

Az önkéntes visszatérésekről készült kimutatás szerint nemzeti-ség/összes/szárazföld és Kréta/szigetek bontásban az alábbiak alapján hagyták el a migránsok Görögországot: pakisztáni/637/516/21; grúz/381/373/8; iraki/260/238/22; Bangladeshi/89/88/1; afgán/77/58/19; iráni/75/71/4; indiai/59/58/1; egyiptomi/54/54/0; marokkói/19/19/0; moldáv/17/17/0; ukrán/15/15/0; orosz/12/12/0; ghanai/10/8/2; jordán/10/8/2; tunéziai/8/8/0; nepáli/7/7/0; libanoni/6/6/0; sri-lankai/6/6/0; szomáliai/6/5/1; filippino/5/5/0; szenegáli/4/4/0; nigéria/4/4/0; tanzániai/3/3/0; gambiai/3/2/1; brazil/3/2/1; columbiai/ 2/2/0; kongói(dem)/2/1/1; togói/2/2/0; etiópai/2/2/0; mali/2/2/0; angolai/1/1/0; mauritaniai/1/1/0; azerbajdzsáni/1/1/0; ugandai/1/1/0; argentinai//1/1/0; örmény//1/1/0; kameruni//1/1/0; guineai//1/1/0; perui//1/1/0; Összesen: 1790 fő, a szárazföldről és Krétáról 1705, a szigetekről 85 fő.

Az Előadó az előttük álló kihívásokról elmondta, hogy a beáramlásokat kezelhető szinten kell tartani. Az embercsempészek hálózata elleni küzdelmet fokozni kell. A migrációs áramlások más országok általi „eszközzé tételének” megelőzését kiemelten kell kezelni, ehhez nemzetközi összefogásra van szükség. A menekültügyi eljárásokat fel kell gyorsítani. A Görög Menekültügyi Szolgálat által elért eredményeket mind a magas mennyiségi, mind a megfelelő minőségi vonatkozásban tartani és javítani kell. A kitoloncolások és az önkéntes visszatérések számának növelését folyamatos célként kell kezelni. Megállapodás megkötése javasolt a dublini rendeletnek a szolidaritáson, valamint a nemzeti szuverenitáson és a nemzetközi jog tiszteletben tartásán alapuló új európai migrációs megállapodással való felváltásáról.

Vannak még tennivalók a menekültügyi területén!

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszol a kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgey. megköszönve az előadást, hangsúlyozta, hogy Görögország az elmúlt időszakban az események és a figyelem középpontjában állt. Nehéz helyzetben voltak, vannak. Magyarország mindig is szolidáris volt a görög erőfeszítéseket illetően. Öröndetes, hogy migrációkezelés terén kézben tartják a helyzetet, számunkra is megnyugtató eredményekről számolnak be és annak külön örülni lehet, hogy itt vannak a konferencián. Kávészünet elrendelésére került sor.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgey. A kávészünetet követően a horvát migrációs és menekültügyi helyzetről következik egy dupla előadás. Felkérte az első előadót az előadása megtartására.

Zsinagóga épülete (Saját fotó-Szerk.)

Zvonimir Vrbljanin

*megbízott főosztályvezető, Illegális Migrációs Főosztály,
Határrendészeti Igazgatóság, Horvátország*

Horvát migrációs helyzet és a nemzetközi védelem aktualitásai ²⁰

(1) Az Előadó megköszönte a konferenciára szóló meghívást, megbízott főosztály-vezető minőségben van jelen. Előadása a bevándorlók helyzetére, a visszaküldésekre fókuszál. A jelenlegi horvát migrációs helyzetet tekinti át a kolléganőjével, aki a menekültügyi kérdésekről tartja majd az előadását, őt követően. Bemutatta a horvát államhatárt. Összesen – 3 298 km. Ebből külső határ – 2 260 km (68%); belső határ – 1 040 km (32%). A tengeri határ – 865,7 km. A száraz-

földi határszakaszon erős a nyomás. A tengeren egyelőre még nem jellemző, kb. 10 éve egy hajó, a fedélzetén 66 migránssal eltévedt és Olaszország helyett náluk kötött ki. Az Előadó kitért az országát érintő migrációs útvonalakra is. A migránsok hozzájuk délről és keletről érkeznek. Montenegró felől, Bosznia és Hercegovinából és Szerbiából. A bosnyák-horvát határról visszafordított migránsok átmennek Szerbiába és onnan újra megkísérlik az átjutást Horvátországba. Ezzel párhuzamosan van egy Szerbia-Magyarország útvonal is. Szerbiából sok irányban mehetnek a migránsok, így számos variáció létezik. Horvátország is tipikus tranzitország. Az adataik alapján a náluk lévő menekültek 1%-a marad az országban, a migránsokról nem is beszélve. 325 fő kért az idén védelmet Horvátországban, az összes migráns 19%-a. Áprilisban 11 kislány került hozzájuk Görögországból. Érdekes a történetük. Amszterdamból szöktek el, most már Hollandiában vannak. Ha ránézünk a térképre, látható, hogy Horvátország a balkáni útvonal végén van. Ez a legnehezebb szakasz az útvonalon. A migránsokra jellemző, hogy a schengeni külső határ előtt már nem akarnak visszafordulni. 2001-ben alakult meg a BM-n belül egy stratégiai szervezet, amely a migrációval is foglalkozik. Ez a Határrendészeti Igazgatóság.

---

²⁰ Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

Belügyminisztériumon belül van a Rendőrségi Főigazgatóság, ennek alárendeltségében három igazgatóság van. Határrendészeti Igazgatóság – Büntetőrendészeti Igazgatóság – „Egységes” Rendőrségi Igazgatóság. A Határrendészeti Igazgatóság központi, regionális és helyi szintű határrendészeti szervezeti egységekből áll. 20 rendőri hatóság (ebből 11 az államhatáron), 36 szakosodott és 36 vegyes kirendeltség/állomás/őrs, 173 határátkelőhely (ebből a külső határon 100), ezeken összesen 6.500 hivatásos határőr teljesít szolgálatot.

A schengeni csatlakozásra való felkészülés és maga a csatlakozás komoly változást hozott az ő életükben is. Meghatározó szabályozás-változások léptek életbe és a létszámuk is ekkor érte el a mait. Az EU-hoz való csatlakozás előkészítése/schengeni megfelelés megmérettetést is jelentett. 2016. júliusi schengeni értékelés – 2017. novemberi helyszíni látogatás – 2019. május – 2019. októberi helyszíni látogatás – az Európai Bizottság 2020. novemberi értékelése – célzott látogatás 2021. márciusa – az Európai Bizottság értékelése. (Ratifikálási aktus.)

A migrációs hullám Horvátországot sem kímélte. 2015. szeptembere és 2016. márciusa közt 650.000 migránssal kellett foglalkozniuk. A szerb határszakaszon kettő befogadó állomást alakítottak ki. 2016 végén már a Schengeni egyezmény 13 cikkelye alapján kellett eljárniuk. A környező országok határőrizeti szigorításai miatt új migrációs útvonalak alakultak ki. Magyarország lezárta a határt, a migránsok csináltak egy „jobbra át”-ot és Horvátországon keresztül igyekeztek Szlovénia felé. Mint már említette a migrációs útvonal horvát szakasza nem könnyű. Sok a rendőr, rendelkezésre áll a technika, technológia, a tengeri határt is szigorúan ellenőrzik. Bosznia és Hercegovinán keresztül a nehezen leküzdhető hegyi terepen is sokan próbálkoznak.

Az illegális migrációban 30%-os növekedés tapasztalható. Az Előadó ismertette, hogy 2015-től hogyan alakultak az illegális migrációs mutatók. 2015-ben a „normális illegális migráción” túl 555.751 fő, 2016-ban 102.307 fő mozgott.

A „normális” folyamatban 2015-ben 3.759; 2016-ban 4.496 fő, 2017-ben 4.808 fő, 2018-ban 8.207 fő, 2019-ben 20.278 fő illegális migráns mozgott a horvát határon. 2020. január-augusztus és 2021. január-augusztus összehasonlítása: az adott időszakban 2020-ban 16.310, 2021-ben 10.923 fő illegális migráns mozgott. Az illegális migránsok módszerei megegyeznek a balkáni útvonalon tapasztaltakkal. A kockázatos területek időre átveddnek. 2020-ban inkább a főváros térségében és attól nyugatra, az idén inkább a szárazföld belsejében, keleti irányú eltolódással tapasztalható migránskoncentráció.

A migránsok nemzetiségi összetétele 2021 első nyolc hónapjában: afgán 28%; Algériai 1%; bangladeshi 13%; iraki 4%; iráni 3%; sri lankai 4%; marokkói 2%; pakisztáni 20%; szír 4%; török 11%; egyéb 10%. volt

Az utóbbi időben az afgánok és a pakisztániak száma növekszik. Gyalog közlekednek alapvetően és az embercsempészek segítségét veszik igénybe. Horvátországban a tiltott határátlépés, az embercsempészet és az illegális tartózkodás is bűncselekménynek számít. Az illegális migránsok az ország központi és keleti tartományaiban vannak inkább. Azonban elmondható, hogy az ország minden része valamilyen mértékben, de érintett a migráció által.

2019-ben 983, 2020-ban 698 embercsempészési ügyük volt. 2021. első nyolc hónapjában 535, az illegális migrációhoz köthető bűncselekményt fedtek fel, ami 161-gyel több, mint az előző év azonos időszakában. A kriminalitás terén egyértelmű a növekedés.

A horvát hatóságok kiemelt figyelmet fordítanak az emberi jogok érvényesítésére. Ennek ellenére van perük az Európai Emberjogi Bíróság előtt. 3 szír férfihez köthető az ügy még 2016-ban.

Sok panasz érkezik hozzájuk a migránsoktól és a migránsok kapcsán, de ezek rendszerint nem megalapozottak. Előfordultak véletlen sérülések, és gyakran a más országból magukkal hozott sérülések kapcsán a horvát hatóságokat vádolják. A határrendészeti és migrációkezelési tevékenységet független monitoringok keretében az ombudsman vizsgálja, de kaptak már külső monitoringot is. Független határőrizeti ellenőrzés volt 2008–2011, 2012–2014; 2018, 2019-ben.

Független nyomon követési eljárás 2021 júliusában: partnerek – NGO-k; monitoring area – külső határ közvetlen betekintés a migránsokkal szembeni bánásmódba – hozzáférés a panasztételi ügyek aktáihoz. Független ellenőrző szervek: nem kormányzati szervezetek koordinációs testülete – a nem kormányzati szervezetek tanácsadó testületének képviselői – informális testületek.

Horvátország ezekkel szervezetekkel 2021. júliusában új megállapodásokat kötött. Bármikor ellenőrizhetik őket. Működik egy Koordinációs Bizottság is, amely összehangolja a monitoringokat, az elkészült jelentések mindig nyilvánosak. Emellett létezik egy Tanácsadó Bizottság is, amely segíti a munkájukat. Ennek tagja az Előadó is.

Ezzel szeretné átadni a szót a kolléganőjének, aki az előadás második részét tartja meg.

Anita Dakić

főtanácsadó, Bevándorlási, Állampolgársági és Adminisztrációs
Igazgatóság, Horvátország

(2) Az Előadó megköszönte a meghívást és a vendégül látást. Ebéd után nehéz figyelni az előadásokra, de megpróbál érdekes lenni. Az előadásában a nemzetközi oltalomról, a kihívásokról lesz szó. 2 befogadó állomással rendelkeznek összesen 700 főre. A COVID miatt a befogadottaknak 10 nap karantént rendelnek el, a 700 férőhelyből erre 250-et szánnak. Az elhelyezési és ellátási körülményeket folyamatosan javítják. A befogadó központ

felújításra kerül Zágrábban (bővítik a kapacitását is) és átalakítják a Kutina-i központjukat is. Új felszereléseket szereznek be. Kiváló a kapcsolatuk az NGO-kal, különösen a Horvát Vöröskereszt szervezetével. A Vöröskereszt segít az orvosi vizsgálatokban, ha kell még pszichológust is tud biztosítani. Éves szinten kb. 2.000 fő ellátásra készülnek fel. Az EU-tól is folyamatos támogatást kapnak.

Korábban a férfi migránsok nagyobb száma volt a jellemző, mostanában jönnek a családosok, egyre növekszik a kísérő nélküli gyermekek száma is. Mennyiségben is a növekedés a jellemző. Férfi: 2019/1287; 2020/1193; 2021/1004; nő: 2019/699; 2020/793; 2021/639 fő.

Gyerekek: családdal: 2019/699; 2020/756; 2021/593; kísérő nélkül 2019/73; 2020/186; 2021/135 fő.

A menekültek származási ország szerint: Afganisztán: 946 fő (69%); Irak: 152 fő (11%); Irán:126 fő (9%); Törökország: 83 fő (6%); Pakisztán: 63 fő (5%).

Az Előadó szakterületét illetően szervezeti változások várhatók, ami kiterjed az oltalmi elbírálásra is. A szervezeti egysége eggyel feljebb lép. *(Magyar értelemzésben első vagy második fokot célszerű érteni.)*

Az Előadó hangsúlyozta, hogy a menekültek integrációjára nagy hangsúlyt kell fektetni. A másodlagos migráció is jelen van Horvátországban, a menekültek 77,5% elhagyja az országot. Nehéz azonosítani a migránsokat, nemzetiség, életkor szerint. Nincsenek okmányaik (elvesztették, elvették tőlük, nem is kaptak, megsemmisült, stb.)

Az Előadó kitért arra is, hogy sokan kiskorúnak adják ki magukat. A fentiek tükrében is módosítani kell a vonatkozó jogszabályokat, szükség lenne a migrációval foglalkozó állomány folyamatos képzésére. A kapacitásbővítés a menekültek ügyeinek a kezelésében és a nemzetközi oltalom érvényesítésében újabb, jól felkészült szakembereket igényel. Hangsúlyozta a digitális technika és technológia minél szélesebb körű alkalmazásnak szükségességét.

A COVID ideje alatt sok megoldást találtak a közvetlen fizikai érintkezési alkalmak csökkentése érdekében. De alkalmas lehet a személyazonosítás meggyorsítására és az anyanyelvi azonosításra is.

A kihívásokat kezelni kell.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszolnak kollégájával együtt a kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgey. megköszönte mindkét előadónak a jól összehangolt, lényegre törekvő előadást. Magyarország és Horvátország határhelyzeti összekapcsolódása vitathatatlan, ezért is fontos, hogy az azonos gondok mellett a gondolkodásmódunk is közelítsen egymáshoz. Magyarországnak nincs tengerpartja, viszont figyelve az eseményeket, a horvát kollégákat ott még érhetik meglepetések. Az vitathatatlan tény, hogy a balkáni útvonal ellenőrzése összehangolt tevékenységet igényel. Ezen belül is fontos a képzés, a felkészítés. A NKE-en már folyik ilyen képzés, a felsőoktatás mellett a tanfolyamszerű felkészítésekre is oda kell figyelni. Az ingerekre való reagálás nem mindig egyértelmű. Ezt meg kell érteni. Azt is el kell fogadni, hogy a felsőoktatás a napi élet nem minden szegmensét fedi le, ezért megfelelő módon kell közelíteni hozzá. Bejelentette a szerb előadót, aki a migrációs helyzet kapcsán a kihívásokról és az alkalmazott intézkedésekről tart előadást.

Ivana Mcilwaine

*Illegális Migráció Visszaszorításáért Felelős Főosztály,
Belügyminisztérium, Szerbia*

Szerb migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések²¹

Az Előadó köszöntötte a jelenlévőket. Megjegyezte, hogy a mai napon ő az első olyan előadó, aki nem EU-s országból érkezett. Ez különbség ugyan, de közösek a problémák.

Sok minden elhangzott már a térségi helyzetről, ami hasonló problémákat vet fel Szerbiában is. Vannak párhuzamok a magatartásban, a gondolkodásban is. Szerbia sajátos helyet foglal el a Balkánon: rajuk keresztül az EU-ból az EU-be mennek a migránsok. A migrációkezelés a BM hatáskörébe tartozik

(emellett működik egy migrációs ügyekkel foglalkozó Kormányzati Bizottság is), ezen belül van a Rendőrségi Főigazgatóság (*General Police Directorate*), amin belül a Határrendészeti Igazgatóság (*Border Police Directorate*) végzi a migrációval összefüggő funkcionális, igazgatási feladatokat.

A Határrendészeti Igazgatóságnak területileg 27 rendőri szervezeti egysége (főosztálya) működik.

Az igazgatóságon belül van egy “Külföldi Állampolgárok Ügyeit Intéző Szolgálat” (*Service for Foreign Nationals*), amelyben három főosztály található: (1) Külföldi állampolgárokkal foglalkozó főosztály (*department*): a jogállással kapcsolatos kérdésekért és a külföldiek mozgásának ellenőrzéséért felelős részleg; Külföldi állampolgárokkal szembeni intézkedések ellenőrzésével foglalkozó részleg.

(2) Külföldi állampolgárok felvételi és elhelyezési főosztálya: külföldi állampolgárok befogadásával és elhelyezésével foglalkozó részleg, őrzési központ, biztonsági egység.

---

²¹ Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

(3) A szabálytalan migráció visszaszorításáért felelős főosztály: a szabálytalan migráció visszaszorításával foglalkozó szekció. Az Előadó az utóbbi munkatársa. A feladatokat meg kellett osztani. Ő a határrendészet és a bűnügyi terület közötti együttműködésért felel.

Az illegális migránsi státuszt jogszabályok határozzák meg. Az illegális migránsok fogva tartását a rendőrség végzi, de ezek nem büntetés-végrehajtási intézmények.

Az Előadó ismertette a tevékenységük jogi kereteit meghatározó főbb jogszabályokat.

A Szerb Köztársaság alkotmánya; A rendőrségről szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 6/16. sz., 24/18. és 87/18. sz.); A külföldiekről szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 24/18. és 31/19.); A külföldiekről szóló hatályos törvény értelmében 13 szabálykönyvet fogadtak el, amelyek a törvény végrehajtásának részletes feltételeit és módját egyaránt szabályozzák, azzal a céllal, hogy harmonizálják a törvényt a nemzetközi normákkal és a legális migrációra és az irreguláris migrációra vonatkozó uniós irányelvekkel; A határellenőrzésről szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 24/18. sz.); A menedékjogról és az ideiglenes védelemről szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 24/18. sz.); A külföldiek foglalkoztatásáról szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 128/14, 113/17, 50/18 és 31/19); Büntető törvénykönyv, büntetőeljárás törvénykönyv; A köztársasági közigazgatási díjakról szóló törvény stb.; Visszafogadási megállapodások és egyéb nemzetközi megállapodások; + Nemzetközi jogi keret.

A jogok fontosak ugyan, de néha nehéz helyzetbe kerültek, mert úgy tűnt, hogy a migránsok sok esetben „jobb” bánásmódban részesültek, mint a saját állampolgárok.

A migrációkezelés során fontos szerepet töltenek be a vízumok. Azt tapasztalták, hogy a vízummentes személyek és a munkavállalási engedéllyel rendelkezők gyakran visszaélnék a helyzetükkel.

A szerb hatóságok rendszeresen vizsgálják a cégeket. Gyakori jelenség, hogy az indiai, bangladeshi, pakisztáni vendégmunkások menedék iránti kérelmet nyújtanak be Szerbiában.

A jogállással kapcsolatos kérdéseket, a külföldiek mozgásával és a külföldiek tartózkodásával foglalkozó részleg kezeli: együttműködnek a Külügyminisztériummal, Nemzeti Foglalkoztatási Ügynökséggel, mindezt elektronikusan összekapcsolva végzik = „VIS”;

A különböző nemzetiségű vízumkérelmek száma általában növekszik. A regisztrált ideiglenes tartózkodási engedéllyel rendelkező, jóváhagyott huza-

mos tartózkodási hellyel, kiállított személyazonosító igazolványokkal, elutasított és a határátkelőhelyen kiadott vízumokkal kapcsolatos nyilvántartások, megsemmisített, visszavont és meghosszabbított vízumok ügye tartozik ide.

Az irreguláris migráció visszaszorításáért felelős osztály szorosan együttműködik a „Stabilitási kérdések, a külföldiek mozgásainak ellenőrzése és a külföldiek tartózkodása” szekcióval – az irreguláris migráció folyamánai például a maradékon keresztül, vagy hamis meghívólevéllel és a Szerb Köztársaság vízumrendszerével való visszaélés, szintén vezethetnek az irreguláris migrációs státuszhoz.

A migránsokat először regisztrálják. Az adatokat jogszabály szerint adatbázisokban tárolják. A visszatérőket biometrikus adatok alapján azonosítják. Sokszor szembesülnek azzal, hogy nehéz az eredeti nemzetiséget (származási országot) megállapítani. Emellett gond az életkor megállapítása is.

Nem etikus ilyent mondani, de egy kiskorú migráns a kezelés szempontjából nagyon költséges és az ügymenet is kényes és bonyolult. Az adatbázis komoly segítséget jelent a munkájukban. Hamar kiderül belőle az adott személy esetében a cselekményisméltés, a büntetett előélet, és az egyéb magatartási problémák. Ezért a kitiltott, kiutasított külföldiek adatai maradnak az adatbázisban. A fentiek miatt is fontos a bűnügyi szervekkel a szoros együttműködés. Bosznia és Hercegovinában sok muszlim él, nehéz sok dolgot azonosítani, különösen a terroristákat ismertén kibocsátó régiók kapcsán.

Az Előadó elmondta, hogy szervezetük az országba bekerült menekültek ügyét is rendezi. Vannak táboraik e célra. Ha Bulgáriából érkezik illegális migráns, akkor rendszerint visszaadják. A Vajdaságban most építenek elhelyezésre szolgáló központokat. Reméli, hogy hamarosan üzemelni is fognak. A menekültállandóságok egy biztonsági rendszer keretében működnek majd. A befogadottak igazolványt kapnak. Az igazolványt bemondás alapján adják ki részükre. Tudnak róla, hogy ezeket az embereket rendszeresen és visszatérően megkeresik az embercsempészek. A központokba szabad a belépés látogatás céljából. Ezek a találkozások biztosítják az embercsempészek „promócióihoz” a hozzáférést a migránsoknak. Ezt a hatóságok ki is használják, mert itt sok hasznos információt lehet gyűjteni. Rendszeresen monitorozzák a szerbiai migrációt, ebben a tevékenységben is szoros a kapcsolatuk a nemzetközi szervezetekkel.

Nemrég kubaiak érkeztek Oroszországon keresztül Szerbiába. Számuk szeptemberre elérte az 1.500 főt. Ezek közül 170 főt nem engedtek belépni az országba a belgrádi repülőtéren.

2018-ban főleg irániak jöttek Szerbiába. Módosult a vízumpolitika, most főleg az indiai, bangladeshi és török munkaerőre kell odafigyelni. Mint már említette, hogy vízummal, legálisan érkeznek, de menekült státuszt szeretnének kapni.

A hatóságok a munkaadókat teszik felelőssé az általuk foglalkoztatott nem szerb személyek jogszabály-sértései esetén. A munkaadók jogszabályi következményekkel való fenyegetettsége visszatartó erő lehet a nem megfelelő munkaerő behívása esetén és meg lehet előzni a visszaélések tömegessé válását. Volt olyan esetük, hogy 60 vendégmunkásból minden eltűntek.

Az Előadó hivatkozott a korábbi előadókra (*dr. Bakondi György, Balog Gábor*), akik az alagutakról beszéltek a műszaki akadály leküzdése kapcsán.

Szerbiában eddig kb. 10 alagutat találtak. Ez a szám adatok alapján kevesebb, mint Magyarországon. Főleg az afgánok ásna. Ők kisebb termetűek és hajlamosabbak ezt a módszert vállalni. Szó volt már a létrás akadályleküzdésről is. Ezt a módszert főleg a sírek alkalmazzák. El lehet mondani, hogy Szerbiában az államhatár közelében valóban hiánycikk lett a létra. Olyan ez, mint a fegyverviselés, nehéz a speciális szabályozás. Amíg a létra nem válik egy bűncselekmény segédeszközévé, a forgalmazást nem lehet feltételekhez kötni.

A változások figyelemmel kísérhetők a migráció, ezen belül az embercsempészet terén is. A kishalak kategóriájába kerültek a szerbek, az igazi nagyhalak a sírek és a marokkóiak. Jellemző, hogy alapvetően a saját nemzetiséget csempészik. Magyarország és Ausztria a fő célállomás. Az ellenük való fellépés a Művelési Akció Központtal történő egyeztetés alapján folyik. Vannak ún. „akciónapjaik”, amikor célzott műveleteket hajtanak végre.

Az Előadó felhívta a figyelmet a szerbiai másodlagos migráció jelenségére is. Találkoztak több olyan migránssal, aki már 6-7 esetben korábban letartóztatásra került.

Az elmúlt 3-4 évben Szerbiában sok volt a migrációhoz kapcsolódó bűncselekmény. Gyakori, hogy kábítószerrel fizetnek az embercsempészeknek, volt már több autós üldözésük is, egyszer a járműben 4 kg heroin találtak. Az embercsempészés és a kábítószercsempészés gyakran párhuzamosan történik.

A területi befogadó központokban gyakoriak a befogadottak közti durva ellentétek, ami gyakran erőszakba megy át. A cél, hogy minél előbb EU-s országba jussanak. Szakszargonnal élve, sok a balhé, nem ritka a gyilkosság, a rablás, a testi sértés. Ez utóbbiak főleg a tunéziaiakra, a marokkóiakra érvényesek.

A migránsok kihasználják a technikai, technológiai lehetőségeket, figyelik a közösségi oldalakat, az applikációkat. A hatóságok is tapasztalták, hogy ezen az oldalon főleg Indiában Szerbia komoly „reklámot” kap. A pletyka gyorsan terjed, aminek a következményeit elég hamar lehet érzékelni Szerbiában is. Az indiaiakat az utóbbi időben alaposabban ellenőrzik. Egy időben népszerű volt a felsőoktatási turizmus is, aminek egyértelmű volt a célja.

Amikor a jogszabályok megsértése miatt tömegesen visszaküldték az indiaiakat, már öt nap múlva érzékelték az újonnan érkezők számának radikális csökkenését.

A hírek visszafelé is mennek. Hasonló „üzenetet” próbáltak Törökország felé is küldeni, de az nem volt ennyire hatásos.

Néhány szó a tendenciákról. Macedónia határán falat építenek. A migránsok főleg Albánia, Koszovó felől érkeznek Szerbiába és Románia, Magyarország, Horvátország felé próbálnak tovább jutni. Sok szíriai és bangladeshi érkezik. Ez a másodlagos migrációs mozgást is támogatja, sok a „visszatérő”. A régió és a Szerb Köztársaságon belüli „másodlagos migrációs mozgások” számának növekedése a hatékonyabb határőrizet, a Covid-helyzet, egyes uniós országok menekültügyre vonatkozó nemzeti jogszabályainak megváltoztatása, a származási országokban továbbra is fennálló politikai instabilitások, az éghajlatváltozások összefüggésben vizsgálendő. A Szerb Köztársaságnak világos képe van erről a migránsok nyilvántartásba vételének folyamata révén, amikor ugyanaz a személy már 5–6, vagy több alkalommal is megjelent

A polikriminalitás befolyással van az irreguláris migrációra. A kábítószer-csempészetre, az embercsempészetre, a dokumentumok hamisítására, a rablásokra, a terrorizmusra utaló kapcsolódásra a szerb hatóságok különös figyelmet fordítanak, főleg a közelmúltbeli afganisztáni események miatt is. Az irreguláris migránsok számának növekedését a Szerb Köztársaságban 2020-ban a szükséghelyzet kihirdetéséig (2020. március 15.) rendszeresen regisztrálták. Miután a Covid19-világjárvány miatt kihirdették a szükséghelyzetet, az irreguláris migrációs áramlások leálltak, de 2020 közepén újra indultak, és 2020-ban összesen 38.226 irreguláris migránst regisztráltak, akik illegálisan lépték át az államhatárt, ami 2019-hez képest nagyobb számban történt. 2021. január 1. és szeptember 1. között összesen 14.499 szabálytalan határátlépést akadályoztak meg, amelyből 8.361 közvetlenül realizálódott, míg 6.138 az államhatár-biztonsági hatóságok által végrehajtott megelőző intézkedések eredménye volt.

Az irreguláris migráció visszaszorításáért felelős osztály összegyűjtötte a „modus operandi-kat”. A csempészetet jelenleg a zöld vonalon keresztül végzik (leggyakrabban az államhatárt illegálisan átlépve az Észak-macedón Köztársaságból Magyarországra és Romániába).

Van egy „visszatérő” út Észak- Macedónia és Görögország érintésével, amelyet túlnyomórészt másodlagos migrációs csoportok használnak.

Hajóval történő csempészet (általában Bosznia-Hercegovinával és Horvátországgal közös államhatáron) is működik. Vonatokban és teherautókban bujkálva (általában az Észak-macedón Köztársasággal, Horvátországgal és Magyarországgal közös államhatáron) és alagutak ásásával próbálnak a határon átjutni.

A „*use of Look-a-Like*”, azaz az úti okmány birtokosához hasonló személyeknek hatóságok által kiállított eredeti okmányok használata (általában a Magyarországgal közös államhatáron) is gyakori.

Az irreguláris áramlások működési módja és útvonala nagyon bonyolult, és a határ egy bizonyos részén a hatóságok magatartásnak függvényében gyakran és gyorsan megváltozik. A Szerb Köztársaságban kialakult helyzet nagyban függ a görög-török és a bolgár-török határ helyzetétől, azaz az ezen uniós országok területére belépő új irreguláris migránsok számától, szem előtt tartva a nyugat-európai országokba irányuló irreguláris migrációt, mint a Szerb Köztársaság és a szomszédos országok területén keresztül kívánt célországokat.

Figyelembe véve az afganisztáni helyzetet, a Szerb Köztársaság szorosán figyelemmel kíséri a folyamatokat, eddig nem tapasztaltak közvetlen kapcsolatot az afganisztáni eseményekkel és a Szerb Köztársaságban élő afgán állampolgárok számával, de az elkövetkező időszakban a migrációs áramlások növekedésére számítanak. A migránsok erőszakosságára példa, hogy egy Audi 8-ast a múlt héten Dél-Szerbiából kiindulva Belgrádig üldöztek, csak ott tudták elfogni. Rengeteg a baleset.

Visszatérve az afgánokra, az USA kivonulása után Pristina 4.000, Albánia 2.000 afgán menekültet tervez befogadni. Számítani lehet a migrációs hullám megélénkülésére. A kabuli repteret újra megnyitották, tehát egy újabb migráns csatorna nyílt meg, ami a folyamat fennmaradást jelzi. Ennyit szeretett volna elmondani.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszol a kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörögy. érdekes volt hallgatni az előadást a horvát kollégákat követően. A szerb-magyar együttműködés jól működik. Velük is közösek a gondjaink és láthatóan a térségben egy sajátos „migráns-fogócskabujócska” zajlik, amelynek „eredményei” először Ausztriában válnak ismertté. Ezeket a kérdéseket kulturáltan, szakszerűen és hatékonyan kell rendezni és kordában tartani.

Bejelentette egy újabb dupla előadás megtartását a szlovén kollégák részéről.

Tomaž Pavček
Rendőrség, Szlovénia,

Szlovén migrációs helyzet, kihívások, alkalmazott intézkedések²²

(1) Az Előadó megköszönte a konferenciára szóló meghívást, mint a Szlovén Határőrizeti Szerv képviselője van jelen és a szakterülete az illegális migráció kezelése. Előadásnak a címe: „Migrációs kép Szlovéniában”. Utalt dr. Bakondi György előadására a műszaki akadályok, ismertebb nevükön, a határkerítések kapcsán. A szlovén határon 195.976 méteren van műszaki akadály/kerítés. 2021. szeptemberében, ebből 88.975 méter a drótakadály, és 107.001 méteren panelkerítést állítottak

fel. A teljes határszakasz 670 kilométeréből nagyjából 1/3-án van kerítés. (Panelkerítés és NATO-szögesdrót. A jövőben a szögesdrótot panelkerítésre cserélik, ami csővázra rögzített drótkerítés-elemekből áll.) Az az elvük, hogy a kerítés szerepe a megállítást helyett inkább a terelést szolgálja. A terelés funkciója abban van, hogy ha a migránsok a nyílt határszakaszon próbálkoznak, ott már várják őket a hatóságok és elfogják. Az illegális migrációs görbe 2018 és 2021 között meglehetősen hullámzó, télen általában kevesebb a mozgás, a havi átlagok 200 és 2.000 fő között nivellálnak. Részleteiben:

2018.01/243; 02/211; 03/222; 04/644; 05/1283; 06/1038; 07/1112; 08/1152; 09/971; 10/1281; 11/726; 12/353 fő.

2019.01/319; 02/326; 03/1075; 04/1389; 05/1314; 06/1271; 07/1807; 08/2390; 09/2030; 10/2331; 11/1156; 12/827 fő.

2020. 01/614; 02/564; 03/ 659; 04/586; 05/907; 06/1807; 07/2437; 08/2720; 09/1620; 10/1.307; 11/824; 12/519 fő.

2021.01/313; 02/345; 03/481; 04/531; 05/793; 06/957; 07/1.117; 08/1.296 fő.

---

²² Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

Az elfogott irreguláris migránsok vonatkozásában:

2018. 9.262 fő (1. Pakisztán, 2. Afganisztán, 3. Algéria) nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtására irányuló szándék 4.266 (46,06%); szökés vagy engedély nélkül maradt 3.998 (93,48%).

2019. 16.259 fő (1. Pakisztán, 2. Algéria, 3. Afganisztán) szándékában áll nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtani 4.933 30,71%; szökés vagy engedély nélkül maradt 4.526 (90,65%).

2020. 14.633 fő (1. Pakisztán, 2. Afganisztán, 3. Marokkó) szándékában áll nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása/kérelme 4.007 (27,38%); szökés vagy engedély nélkül maradt 3.815 (90,93%).

2021.06. 3.386 (1.Afganisztán, 2.Pakisztán, 3.Bangladesh) nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtására irányuló szándék 1,290 (38,30%); szökés vagy engedély nélkül maradt 1.173 (90,90%).

A rejtőzködők „clandestine” kapcsán az Előadó megjegyezte, hogy viszonylag nagy a számuk. Gyakran veszélyes rejtékhelyeket választanak a bejutáshoz: teherrakományokban, átalakított rakterű tehergépjárművekben, vasúti vagonokban, mindenféle olyan járművön, ahol kialakítható rejtékhely. A számuk: 2018/494; 2019/722; 2020/758; 2021.09/572 fő.

Az elmúlt egy hónap során a leggyakoribb migránsok nemzetiség szerint, csökkenő sorrendben az alábbiak származási országokhoz köthetők: Afganisztán, Bangladesh, Pakisztán, Irán, Tunézia, Gambia, Kamerun, Burkina Faso, Guinea, Kongó.

A tranzitországok hasonló gondokkal küzdenek. Az elfogott illegális migránsok közül sokan azonnal menedékkérelmet nyújtanak be, 1/3-duk azonnal el is tűnik, de lehet, hogy akár 90%-uk is.

Ha viszont nem kérelmezik a menekültstátust, akkor vissza kell őket adni Horvátországba.

Elfogás esetén Dublint kell(ene) alkalmazni, azaz visszaküldeni az első belépesi EU/schengeni országba. A menedékkérők tisztában vannak azzal, hogy nem áll fenn a harmadik országokba való visszaküldés közvetlen veszélye. Ha még mindig menedékkérői státusszal rendelkeznek, akkor a schengeni országokban általában nincs szabadságkorlátozás, igyekeznek továbbmenni nyugatra/északra. A Szlovéniába érkező illegális migránsok 35% menedéket kér, 65% visszaadásra kerül Horvátországba. A képlet egyszerű: 35% eltűnik, 65% visszaadásra kerül.

Jellemző, hogy tendenciózusan visszaélnék menekültügyi eljárással Szlovéniában. Horvátországgal jók a bilaterális kapcsolatok. Egyelőre képesek kezelni a helyzetet.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és átadta a szót a kollégájának.

Žiga Tomc

Migrációs Igazgatóság, Szlovénia

(2) Az Előadó megköszönte a konferenciára szóló meghívást, mint a Szlovén Migrációs Igazgatóság képviselője van jelen és a szakterülete a menedék iránti kérelmek intézése. Előadásának a címe: „Nemzetközi védelem Szlovéniában”. Csatlakozva a kollégájához elmondta, hogy a számok emelkednek. Szlovéniai menekültügyi statisztikai adatok 2015 és 2021 között, éves bontásban: 2015/277; 2016/1.308; 2017/1.476; 2018/2.875; 2019/3.821; 2020/3.548; 2021 aug./ 2449 fő.

A származási top-országok szerinti megoszlás 2021-ben: Afganisztan/1.019; Pakisztán/301; Irak/172; Iran/162; Bangladesh/151 fő.

Évenkénti megoszlásban a származási országok szerinti sorrend: **2020**/Marokkó 1.226; Afganisztán 751, Pakisztán 498; **2019**/Algéria 1.060, Marokkó 741, Pakisztán 540; **2018**/Pakisztán 780, Algéria 488, Afganisztán 470; **2017**/Afganisztán 578, Algéria 201, Pakisztán 140; **2016**/ Afganisztán 419, Szíria 281, Irak 120; **2015**/Afganisztán 48, Irak 43, Irán 34fő.

Statisztikai adatok a menekültügyi eljárásokról Szlovéniában 2015-2021 között. A döntési mechanizmus alapján 2021-ben szeptemberig: engedélyezett-12; elutasított-123; kiutasított-785; felfüggesztett-1442 fő.

Engedélyezett- elutasított - kiutasított(tolonc) – felfüggesztett – összes sorrendben évente:

2015: 46-87-44-89-266 fő; 2016:170-96-249-621-1.136 fő; 2017: 152-89-382-949-1.572 fő; 2018:102-135-277-2.372-2.886 fő; 2019:85-128-352-3.273-3.838 fő; 2020:89-215-457-2.875-3.636 fő. A származási országok alapján is látható, hogy elég „vegyes” az összetétel, ami sok esetben tolmácsolási gondot is okoz. Nem beszélnek angolul, egyre több a Nyugat -és Közép-Afrikából érkező kérelmezők száma és aránya. Gyakran a tolmács megjelenésekor derül ki, hogy nem is a feltételezett nemzetiségről van szó. Ez nem könnyíti meg a helyzetüket. Az összehangolt tevékenységnek köszönhetően sikerült csökkenteni a menedék iránti kérelmek intézési idejét. A legtöbb kérelmező Törökországból érkezik hozzájuk, a dokumentumokkal való ellátottságuk nagyon vegyes. Törökországból a hagyományos balkáni

útvonalon keresztül érkeznek. Sok a szökés a menekültügyi központból, a menekültnek magukat kiadó migránsok kb. két hétig maradnak az országban. Az eljárások eredményessé tétele érdekében 2017-ben bővítették a szálláskapacitásokat. 2019-ben a menekültügyi meghallgatásokra új kapacitásokat biztosítottak. Céljuk a jobb felkészülési rendszer kialakítása. 2018-ban »Vészhelyzeti terv« készült. Kialakítottak egy »Korai Riasztási Rendszert«. Szorosan együttműködnek a Szlovén Határrendőrséggel, a Statisztikai Irodával és a Kormányzati Befogadási Hivatallal (*Government Bureau for Reception*). Felhasználják ehhez a Frontex, az EASO, az Eurostat, monitoringstatisztikáit, a sajtóhíreket is. A balkáni migrációs útvonallal kapcsolatos híreket és statisztikákat gyűjtik és nyomon követik. Ez vonatkozik a lehetséges származási országokból származó hírekre is. Mint már említette az Előadó, a szlovén kormány egy veszélyhelyzeti-felkészülési tervet fogadott el, amely két fő részből áll: 1. A menedékkérők fogadása és az oltalom előkészítése alaphelyzetben 420-tól 750 kérelmezőig (750 kérelmező feletti létszámra is van terv); 2. A menekültügyi eljárások végrehajtása ütemezett bevezetéssel: havi 100–150 kérelmező, majd 150–250 kérelmező havonta, végül havonta 250–400 kérelmező. A tervet 2021-ben aktualizálták. Most már 1.000 főre terveznek. Fontos ehhez a megfelelő erőforrások időben történő biztosítása.

Módosultak a szabályzók is, így új Nemzetközi Védelmi Törvényt (*International Protection Act*) fogadtak el a menedékkérelmek és a menekültügyi rendszer növekvő száma miatt Szlovéniában, ami idén november 9-én lép hatályba. Fő célok: gyors és hatékony menekültügyi rendszer kialakítása és fenntartása; A különböző hatósági eljárások akadályozását szankcionálják; Jobb jogalap biztosítása az őrizetbe vételhez és a későbbi kérelmek elbírálásához. Ezen túl és ezzel együtt az integrációra való ösztönzés elősegítése.

Az új törvény főbb változásai: A kérelem elutasítási lehetőségeinek a növelése (pl. okmányok hiánya); Az életkor megállapítása a nyilvántartásba vételt követően, de még a kérelem benyújtása előtt; Külön figyelem a kísérő nélküli kiskorúakra; Elzárás-őrizet-korlátozás bevezetése (szökés megakadályozása); főleg a Dublini érintettek ne szökhessenek meg; Fellebbezési lehetőség a Legfelsőbb Bíróság (*High Court*) előtt. Integrációs tevékenységek támogatása (nyelvtanulás, tanfolyamok, minden személyre külön integrációs terv készül).

Mindenképpen szeretnék felgyorsítani a menekültügyi eljárásokat. Ezt számítástechnikai eszközökkel való ellátással is segítik.

Örömléne végre egy közös migrációkezelési rendszer kialakításának.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy kollégájával együtt szívesen válaszolnak a kérdésekre.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörge. Ismét látható, hallható volt, hogy a kialakult helyzetben az érintettek hasonlóan gondolkodnak. Megnyugtató, hogy a horvát, a szerb és a szlovén előadások hangvétele a látásmód összecseng, párhuzamként felhozható, hogy a magyar futball-csapatokban is szép számmal vannak horvát, szerb és szlovén játékosok. A közös gondolkodás tehát példászerű. Lehetőség volt kérdések feltételére. (...) Mivel ezzel nem éltek a jelenlévők, a moderátor folytatta a nap értékelésével.

Hosszú és nehéz napon vannak túl. Az első konferencianapon még korai értékelni. Azt viszont el kell mondani, hogy amíg így együtt vagyunk van értelme a dolognak.

Eddig is voltak ilyen és hasonló konferenciák, amelyek a győri kollégáknak is köszönhetőek, és remélhetőleg lesz folytatás is.

A JCP keretében Körner úr megfogalmazta és méltatta a kapcsolódási pontokat. A képzéseket, mivel azok a tevékenységi terület teljes volumenét érintik a „fontos kategóriába” kell sorolni.

A rendőri, rendészeti képzést együttműködve pl. az ILEA-val, a KERA-val, a NAV-val, stb. ki kell terjeszteni a Balkánra is.

Megköszönte a rendezőknek, szervezőknek az előkészítést és lebonyolítást, a külföldi előadóknak megjelenést.

A nap vége felé közeledve felkérte Kovács Gyula ny. r. ddtbk. urat, hogy nyissa meg Kelemen Krisztina helyszínen bemutatott festményeinek a kiállítását.

Kelemen Krisztina amatőr festőművész helyszíni, alkalmi kiállításának megnyitója

A kiállítást **Kovács Gyula** ny. r. ddtbk., nyugalmazott regionális igazgató nyitotta meg. Elmondta, hogy **Kelemen Krisztina**²³ titkárnóként dolgozik az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság – Nyugat-Dunántúli Regionális Igazgatóságán, az MRTT Migrációs tagozat tagja. Kb. 45 festményt készített viszonylag rövid idő alatt. Fiatal korában képzőművészeti pályára készült, de az élet más fordulatot hozott.

2020 tavaszán jelentkezett egy élményfestés tanfolyamra, ami után inkább autodidakta módon kezdte el képezni magát. Az elmúlt másfél év alatt született alkotásait szabadidejében festette, akrillal. Kelemen Krisztina elmondása szerint a festés teljesen kikapcsolja a napi élet terheiből, gondjaiból, ez számára testi-lelki felfrissülést, feltöltődést jelent.

Úgy érzi, hogy megtalálta önmagát, és még sokáig szeretne festeni.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgy. gratulált az alkotásokhoz. Elmondta, hogy aktív vezetőként mindig olyan munkatársakat keresett, akiknek volt valamilyen hobby-ja. Meggyőződése szerint a magasabb rendű egyetemes elvek segítenek az élet gondjainak a megoldásában. Az értékek megőrzése, megújítása érdekében a folyamatokat nem lehet abbahagyni, mindig újra kell kezdeni, ez teremti meg a folyamatosságot, a biztonságot. A hasznos tevékenységet mindig, mindenhol meg kell becsülni. Mindig is volt, van és lesz is értelme a közös munkának. Megköszönte a lehetőséget, hogy részt vehetett a megnyitón. A jelenlévőknek élménydús tárlatlátogatást kívánt.

---

²³ Fotó: OIF.

2. nap

Dr. Németh József r. ezds. (NJ) Köszöntötte a résztvevőket és bemutatkozott, mint a Rendőrség Tudományos Tanácsa elnöke és a második konferencianap egyik moderátora. A program szerint haladva bejelentette az első előadót, aki a törökországi migrációs helyzetképet mutatja be.

Pillanatkép a konferenciáról, Fotó: OIF.

Dr. Ormai Tamás Zoltán

r. alezredes, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság vízumtanácsadó szakdiplomatája, Ankara, Törökország

Törökország migrációs helyzetképe²⁴

Az Előadó köszöntötte a szervezőket és a résztvevőket, megköszönte a lehetőséget, hogy elmondhatja az elmúlt két és fél hónap témába vágó tapasztalatait. Ez év július 1-jével került kihelyezésre Ankarába. Jelezte, hogy megpróbál az előadásában olyan dolgokra koncentrálni, amelyek az interneten bárki számára nem elérhetők. Autentikus forrásokra igyekszik támaszkodni. Ismertette a vízumtanácsadói feladatokat: vízumügyben végzett tanácsadás, közreműködés: személyes meghallgatások

tartása, támogató dokumentumok kiértékelése, ellenőrzése, döntési javaslat-tétel adott kérdésekben; Országon belüli és nemzetközi utazások: Isztambul-Törökország, Teherán-Irán, Bejrút-Libanon; Előadások/konzultációk/szakmai egyeztetések: helyi hatóságok, reptéri személyzet, konzuli részlegek munkatársai részére; Repülőtéri ellenőrzés: okmányellenőrzés, visszaélések kiszűrése érdekében; Kéthavonta jelentések készítése.

Az eddigi tapasztalatai alapján tenni kell azért, hogy elnyerje a török hatóságok képviselőinek a bizalmát és az elismerését, hogy minden olyan helyre eljuthasson, ami a munkájához szükséges. Egyelőre a járványügyi szigorítások miatt még nem került sor a feladatköréből fakadó további nemzetközi utazásokra, de Isztambulba már eljutott. A migrációs és menekültügyi helyzetből kiindulva Törökország sajátos helyzetben van. Az EU oldaláról eddig inkább Törökország nyugati határai kaptak nagyobb figyelmet, de az afganisztáni történések most a keleti határokat is a figyelem középpontjába állították.

Törökország menekültügyi rendszere is sajátos. A szír állampolgárok az „Átmeneti Védelemről Szóló Szabályozás” (*Geçici Koruma Yönetmeliği*) alapján tartózkodnak az országban. Az egyéb harmadik országbeli állampolgárok tar-

---

²⁴ Tartalmi összefoglaló, az Előadó a megjelentetéshez hozzájárult. Fotó: OIF.

tózkodását a „Külföldiekről és Nemzetközi Védelemről” szóló 6458. sz. törvény szabályozza (*Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu*). Ez a törvény hívta életre a Bevándorlásügyi Főigazgatóságot (DGMM=*Directorate General of Migration Management= Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*). Az az alapeljárás, hogy az illegálisan Törökországba érkezőnek is fel kell keresnie a DGMM legközelebbi tartományi hivatalát, ahol regisztrálják és kijelölik a tartózkodási helyét, azaz egy „alkalmas” tartományba elhelyezik, ahol a gyakorlatban a szállásról és az ellátásról magának kell gondoskodni (a migránsoknak alig 10%-a él táborokban).

Az Előadó röviden ismertette a török BM alárendeltségébe tartozó DGMM felépítését és tevékenységét, kiemelve, hogy mind a 81 tartományban van a főigazgatóságnak területi kirendeltsége (összesen 148).

Az Előadó ezt követően ismertette a jogszerűen Törökországban tartózkodó külföldi állampolgárok helyzetét, mely kapcsán elsőként áttekintette a tartózkodási engedélyek fajtáit: rövid távú, családgyesítési, tanulmányi, hosszútávú (8 év), egyéb – humanitárius, pl. emberkereskedelem áldozatai.

Tartózkodási engedéllyel rendelkezők száma Törökországban 1.208.314 fő volt 2021.09.16-án. Éves megoszlás: 2005/178.964; 2006/200.058; 2007/225.208; 2008/174.926; 2009/163.326; 2010/182.301; 2011/234.268; 2012/321.548; 2013/313.692; 2014/379.804; 2015/422.895; 2016/461.217; 2017/593.151; 2018/856.470; 2019/1.101.030; 2020/886.653; 2021.09.16/1.208.314 fő.

A kiadott tartózkodási engedélyek megoszlása típus szerint: (2021.09.16.) rövid lejáratú engedély/883.391; tanulói tartózkodási engedély/89.659; családos tartózkodási engedély/ 87.789; egyéb/147.475 fő.

Tartózkodási engedélyek megoszlása állampolgárság szerint, jelenleg kiadva mindösszesen 1.208.314 fő; ebből iraki/149.647; türkmén/122.477; szír/99.245; iráni/81.529; üzbég/65.035; orosz/60.172; azerbajdzsáni/56.915; afgán/53.883; kazah/34.699; egyiptomi/29.576; egyéb/ 455.136 fő.

Az Előadó érintette a török állampolgárság megszerzésének eseteit is, mely alapesetben 5 év (kedvezményes és kivételes esetekben 3 év) törökországi tartózkodást feltételez. Létezik a kivételes eljárás is, ha valaki befektető, ingatlant vásárol, banki megtakarításai vannak. Pl. ingatlantulajdonos 2017=1.500.000 USD; 2018=500.000 USD; vagy banki megtakarítás 2017=3.000.000 USD; 2018=500.000 USD; ezen kívül államkötvény 2017=3.000.000 USD; 2018=500.000 USD;

Felhívta a figyelmet a jelenlegi török gyakorlatra (2021). Internetes hirdetés szerint, 250.000 USD értékű ingatlan vásárlás esetén, 60 napon belül garantálják a török útlevél megszerzését. Az így megszerzett állampolgárság hatá-

lya kiterjed a házastársra, és a 18 éven aluli gyerekekre is, távolról is igényelhető (nem kell ezért beutazni), a török állam tolerálja a kettős állampolgárságot, 115 országba vízummentességet garantál, és elősegíti az üzleti opciók átköltöztetését az UK-ba és az USA-ba.

A török állampolgársághoz való jutás feltételrendszere/elbírálása is elég sajátos, fontos szerepe van a felmenők státusának, iskolai végzettségének, esetleges korábbi török érintettségének. Török állampolgárság megszerzési körülményei saját tapasztalat alapján (interjú): nem kizáró ok a hiányzó török nyelvtudás, az alacsony (általános iskolai végzettség, 6-7 év iskola), a hiányzó szakképzettség, a megfelelő pénzügyi háttér hiánya. Előny, ha valamilyen felmenő vagy rokon egyetemi végzettséggel is rendelkezik (ez előre sorolást jelent.) Vannak olyan „nyomós” indokok, hogy pl. a dédnagypapa Törökországból vándorolt ki Szíriába. S mint már korábban említésre került, a feleség is jogosult az állampolgárságra. Vízumügyekben gyakran állampolgárság alapján kerül meghatározásra a jogosultság, ami a szír származású személyek tömeges török állampolgársághoz jutása esetén elgondolkodtató lehet a jövőben, mivel a török állampolgárok számára a konzul bocsát ki „C” típusú schengeni vízumot. Az állampolgársághoz jutás fenti gyakorlatát szakmai konzultációk során a német kollégák is megerősítették, elég érdekes példákat bemutatva.

Az Előadó külön kitért az átmeneti védelem alatt álló szír állampolgárokról. (Összesen 4-4,5 millió fő migrációs háttérű személy él(het)Törökországban). Az átmeneti védelemben részesülő szír állampolgárok számának évenkénti alakulása: 2012/14.237; 2013/224.655; 2014/1.519.286; 2015/ 2.503; 2016/2.834.441; 2017/3.426.786; 2018/3.623.192; 2019/3.576.370; 2020/3.641.370; 2021.09.16/3.710.497 fő.

A szír állampolgárok területi megoszlása sajátos, a legtöbben Isztambulban és a nagyvárosokban várakoznak és leginkább Európába akarnak eljutni.

A lakossághoz viszonyított szír-arány tartományonként: **Kilis/74,92%**; Gaziantep/21,92%; Şanlıurfa/20,17%; Mersin/12,70%; Adana/11,32%; Mardin/10,58%.

Az Előadó bemutatta a menekülttáborok elhelyezkedését, ezek leterheltsége a közhiedelemmel ellentétben kezelhető szintű. Alapvetően nyílt táborokról van szó, léteznek emellett zárt, őrzött táborok is, ahol a bűncselekményt elkövetőket őrzik az eljárás lefolytatásáig. Ezt követően kitért a nemzetközi védelem/menekültügyi kérelmek számának évenkénti alakulására: 2010/8.932; 2011/17.925; 2012/29.678; 2013/30.311; 2014/34.112; 2015/64.232; 2016/66.167; 2017/112.415; 2018/114.537; 2019/56.417; 2020/ 31.334 fő.

Az Előadó megjegyezte, hogy sok tartományban nincs lehetőség a kérelmek benyújtására. Az afgán állampolgárok száma jelenleg Törökországban hivatalosan kb. 300.000 fő, a valószínűsített inkább kb. 500.000 fő lehet.

Menekültkérelmek számának megoszlása állampolgárság szerint: afgán/22.606; iraki/5.875; iráni/1.425; egyéb/1.428 fő. (Magas az afgánok aránya.) Nemrég egy online konferencián Farhaza Rahimi, az ankarai, még egyelőre működő afgán nagykövetség menekültügyi attaséja elmondta, hogy az afgán menekültek száma világviszonylatban kb.6,5 millió fő lehet.

A többségük Iránba és Pakisztánba, fennmaradó részük európai országokba, az USA-ba és Ausztráliába vándorolt. Egy általa nemrégiben készített felmérés alapján a Törökországban elfogott menekültek átlag életkora 21 év volt. Afganisztánból Nimroz tartományon keresztül léptek ki: Pakisztán-Irán útvonalon, vagy közvetlenül Iránon keresztül jutottak el Törökországba. Nimroz Afganisztán egyik délnyugati tartománya, jellegzetes, az illegális migrációt megkönnyítő terepviszonyokkal rendelkezik.

Az afgán helyzet bonyolult. Kabul elhagyása céljából az amerikai hatóságok több ezer, vízumnak látszó, egyszerű (A/4 formátumú) nyomtatott lapokat adtak ki, hogy birtokosaik bejuthassanak vele a kabuli Hamid Karzai nemzetközi repülőtérre, és ott felszállhassanak egy evakuációt segítő repülőgépre. Az szerepelt rajtuk, hogy bemutatásukkal átjuthatnak a biztonsági ellenőrző pontokon, s hogy igénybe tudják venni az Egyesült Államokba induló járatokat. Ezt a vízumot az Amerikai Egyesült Államok nagykövetsége adta ki amerikai állampolgároknak, törvényes állandó lakosoknak és valamennyi kategóriába tartozó bevándorló vízum birtokosának, de csak repülőtérre való bejutást segítette, nem jogosított az USA-ba való beutazásra. Ez számos félreértésre és atrocitásra adott okot.

Törökország keleti határai közül az iráni a „legforgalmasabb”. Határátkelőhelyek a török-iráni határon: Gürbulak, Kapiköy és Esendere. A határátkelőket lezárták a Covid és az iráni építkezések miatt (Kapiköy esetében). Határátlépés kizárólag áru fuvarozás, tartózkodási engedéllyel rendelkezők, egészségügyi, oktatási és családi okokból utazók esetében lehetséges. Az áruszállító vonat hetente kétszer közlekedik Kapiköynél. Speciális engedély kell Van kormányzóságától a határátlépésre Irán felé. Kapiköy naponta mindössze 50 utast enged át (a szokásos 2.500 helyett). A Török Parti Őrség tevékenykedik a Van-tónál az illegális migráció ellen 2021 szeptemberétől (2 hajóval Edremit kikötőjében). A török hatóságok mindent megtesznek, hogy elrettentsék a belépőket. Az illegális határátlépésért, csempészésért bár nagy büntetési tételekkel fenyegetnek hivatalosan, a valóságban meglehetősen enyhe büntetéseket szabnak ki, igazán kemény büntetést csak fegyver, kábítószert csempészése esetén állapítanak meg.

A török-iráni határon sajátos helyzet alakult ki: általánosan érvényesül a „push back”, amire az ASAM (*Association for Solidarity with Asylum Seekers and Migrants*=*Szervezet a Menedékkérőkkel és a Migránsokkal Szembeni Szolidaritásért*) és a Török Ügyvédi Kamara úgy hivatkozik, mint az „elretentő politika eszközére”. A hatóságok a mélységben is eredményesen elfogják a migránsokat, akik ezután a kiutasítási központokba kerülnek. (Ezek lehetnek más városokban is, és akár 6 hónapig is eltarthat az eljárás). Akit nem kaptak el a hatóságok, azok főleg Van tartományban bujkálnak. Meg nem erősített információk szerint az illegális határátlépés során szülőktől elszakadt gyermekeket Van város parkjaiba viszik, remélve, hogy találkoznak majd a szülőkkel (ez az „elveszett gyerekek parkja”). Ősszel nagyobb migráns mobilitás várható a közelgő téli viszonyok, és a járórozés csökkenése miatt. Az UNHCR jelenléte a térségben nagyrészt hiányzik, és főként jelentő, nem pedig ellenőrző szerepet tölt be. Az Előadó hangsúlyozta, hogy a csempészek rendkívül szervezettek, a “szolgáltatásaik” során különböző “csomagokat” kínálnak, a török hatóságok aktivitásától függően hatékonyan módosítják stratégiájukat. A kísérek 50-60 fős csoportokban (2019-ben 500-as csoportok voltak még jellemzőek) “sétáltatják” a migránsokat át a határon. A tarifa 800-1.500 USD fejenként. Van Törökország 6. legnagyobb városa, tartományi központ, 1.2 millió lakossal, az átlagéletkor 22 év, 35%-os a munkanélküliség. Mint már volt róla szó, az embercsempészet büntetési tétele elvben magas (3-8 év), de a gyakorlatban minimálisak a büntetések, így kicsi a kockázat, ráadásul a többi csempészesi formával ellentétben ehhez nem kell beruházni különösebb eszközök beszerzésébe. A török-iráni határon át szinte mindent csempésznek. A leggyakrabban csempésztett áruk: az üzemanyag (2015-2016: 7.814.000 tonna), a tea, a dohány, a mobiltelefon (30 millió az elmúlt 10 évben). Az átlagos “utazás” gyalogosan Afganisztánból Törökországba körülbelül 35 napot vesz igénybe. Ismert iráni gyülekezési pontok: Khoy és Salmas.

A Törökországon belüli migrációt is a jól azonosítható útvonalak jellemzik. Törökország lassan megtelik. Telítődő tartományok (abc-rendben): Ağrı, Aksaray, Ankara, Antalya, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kilis, Kırıkkale, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Mersin, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Sivas, Trabzon, Van, Yalova, Yozgat.

Kialakított migráns-ellenőrző monitorpontok vannak: Agri, Van, Gaziantep, İstanbul, Kırklareli, Çanakkale, İzmir tartományokban. (Ezek jelzik a mozgási irányokat is. Nagyobb csomópontok: Ankara, Kocaeli, Bilecik, Izmir.)

Az EU delegációja (EUDEL) ellátogatott Van tartományba 2021.09.13-14-én. Megállapították, hogy az elmúlt 3 évben érdemi intézkedések történtek a határőrizet terén, 750 fős speciális rendőri és csendőri egységet hoztak létre,

rendszerbe állítottak 50 speciális páncélozott járművet, moduláris betonfalat építettek az 560 km-es határszakasz 159 km-én. Mintegy 100 millió Euro-s IPA támogatást kaptak a határvédelemre. (Megjegyzendő, hogy a beszerzett eszközök egy része inkább a terrorelhárítást, PKK elleni fellépést, mint az illegális migráció elleni küzdelmet szolgálja.) A török hatóságok Van-ban 2021-ben 69.000 főt akadályoztak meg az illegális belépésben (push back), 100 rejtkehelyként szolgáló épületet romboltak le, és 1.000 fő embercsempészt fogtak el.

Van tartományi kormányzója szerint a migrációs nyomás állandó, de jelenleg még nincs tömeges beáramlás, a keleti határ megfelelő ellenőrzés alatt áll. A bevándorlók profilja változott: nemcsak egyedülálló férfiak, de anyagilag jobb helyzetű családok is érkeznek.

A Törökországban elfogott afgán migránsok száma 2 hét adatai alapján: 2021.07.27-08.12/4.932; 2021.08.13-08.26/2.831; 2021.08.27-09.09./3.195 fő.

Az Előadó bemutatta a keleti határon készült képeket a kész és az épülő betonkerítésről. Az EUDEL szakértőjének elmondása alapján jelenleg a migrációs útvonalak Törökországból Görögország helyett inkább Ciprus felé tevődtek át.

Az Előadó ismertette a Frontex 2021. szeptemberi havi elemzését, mely alapján 2021 januárja és augusztusa között a Földközi-tenger keleti térségében húzódó útvonalon mintegy 11.000 illegális migránst regisztráltak. 2021 augusztusában ez a szám nagyjából 20%-kal csökkent (1.380) júliushoz képest, bár 2020 augusztusához képest 11%-kal nőtt.

2021 első nyolc hónapjában a Földközi-tenger keleti térségében húzódó útvonalon bejelentett illegális migránsok közel felét Cipruson észlelték (kb. 5.500). Ez 112%-os növekedést jelent a Ciprus által 2020 megfelelő időszakában bejelentett migránsok számához képest, és – az Előadó szerint – ez alátámasztja az EUDEL által említett migrációs irányok változását.

Az Előadó érzékletesen bemutatta a török migrációs és menekültügyi politika jellemzőit. Süleyman Soyly török belügyminiszter nyilatkozata szerint „Törökország 2016 óta több mint 2.300.000 migránst fogott el és a 2021-ben elfogott illegális afgán migránsok 71%-át visszaküldték. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság adataira hivatkozva elmondta, hogy Szíria lakosságának 39,4%-a még ma is menekült. Törökország alapvetően két fő időszakban kezelte a migrációt: az első a „nyitott kapuk”, amely a Szíriából érkezők időszaka volt. A második pedig az „alkalmazkodás” időszaka. Talán ma, a megnövelt határbiztonsággal és a nemzetközi kezdeményezésekkel teli harmadik időszakunkat nem lenne helytelen „a globális megosztás” időszakának nevezni, csak 2019-ben 71.000 afgánt küldtek vissza hazájába egy megállapo-

dás keretében. Ugyanebben az évben 40.000 pakisztánit küldtek vissza hazájukba. Megismételte a korábban kormányzati részről elhangzott álláspontot, hogy „nem vagyunk a nyugat migráns depója”.²⁵

Az Előadó szerint a fentiek egyértelmű állásfoglalást jelentenek arról, hogy a török politika hogyan gondolja az afgán helyzet kezelését, és nyilvánvalóan kiváló alkualapot kívánnak képezni, hogy további támogatásokat kaphassanak a jövőben

A címben megjelölt témáról az Előadó ennyit kívánt elmondani és a rendelkezésre álló idő függvényében, az igények szerint az Albániába érkező afgánok helyzetéről pár mondatot még szeretett volna közzé tenni. (Friss adatok). Albániába nemrég 694 afgán menekült érkezett, akiket Shengjin, Durres, Lezha szállodáiban helyeztek el. Az USA szervezésében, csoportokban érkeztek, korábban az USA-hatóságokkal, és az NGO-kal dolgoztak együtt. Ideiglenes védelmezetti státuszban tölthetnek egy évet Albániában, amit később fél évente meghosszabbítva, max. 3 évig lehet kitolni. Az érintettek az országon belül szabadon mozoghatnak, munkát vállalhatnak, de az engedélyük Albánia elhagyására nem jogosítja fel őket.

A befogadás feltétele: igazolni kell az afgán állampolgárságot, az USA által szervezett repülőjáratral kellett érkezzenek Albániába. A hatóságok közlése szerint ellenőrizték a befogadott személyek mindegyikét az Europol és az Interpol adatbázisokban, így nem jelentenek veszélyt a közrendre és közbiztonságra.

A hír gyorsan elterjedt és azonnal mérhető volt az isztambuli és az ankarai albán külképviseleteken a tömeges érdeklődés menedéjog iránt.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy szívesen válaszol a kérdésekre.

Dr. Németh József r. ezds. megköszönte az érdekes előadást. Törökország fontos szerepet játszik az Európába irányuló migrációs folyamatban és erről kaphattak a résztvevők egy átfogó képet. A török-iráni határfal a maga hosszával komoly akadályt jelent, ugyanakkor más megítélést kap, mint más hasonló építmények pl. Európában. Mint már említette, nem egyedül ő a második konferencianap moderátora, bemutatta Crisán Andrea r. alezredest, az OIF Tudományos Tanácsa elnökét, akivel a mai napon együttműködési megállapodást írnak alá a két szervezet tudományos szervezeti egységének a további közös munkájáról.

---

²⁵Forrás:<https://www.sozcu.com.tr/2021/gundem/icisleri-bakani-suleyman-soyludan-gocmen-aciklamasi-6650770/>

Crisán Andrea r. alezredes élve a lehetőséggel egy kérdést tett fel az előadónak, hogy a szírek valóban csak adott körzetekben lakhatnak Törökországban? Dr. Ormai alez. válaszában kitért arra, hogy konkrét számokat nem tud mondani, de a török kormány az általa felszabadított zónákba kívánja „visszaszanyomni” a szíreket. Mint említette, a táborok nem zártak, és elég rendszeren „szét vannak szórva” az ország területén. Ez is arra irányul, hogy ne alakulhasson ki kezelhetetlen migráns-sűrűség egyes helyeken. Egyébként nemrég Törökországban közvéleménykutatás volt, ahol kiderült, hogy a török állampolgároknak nem nagyon tetszik a kormány migrációs politikája a migránsok elhúzódó jelenlétét illetően.

Dr. Németh József r. ezds. bejelentette a következő előadót, aki az EASO tevékenységének legfrissebb műveleteiről számol be.

Dimitrios Pagidas

*a Görög Műveleti Iroda vezetője,
Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal*

A menekültügyi eljárások helyzete: az EASO műveleti támogatása²⁶

Az Előadó megköszönte a konferenciára szóló meghívást, jelezte, hogy a rendezvény első napját is figyelemmel kísérte. Ő az EASO munkatársa, az EASO-t képviseli és arról a tevékenységről szeretne beszámolni, ami az ő feladatkörükbe tartozik. Először is tisztázni kell, hogy mi az EASO szerepe? Az EASO egy egyedülálló menekültügyi szakértői központ, amely helyszíni műveleti kapacitásokkal rendelkezik, és képes támogatást nyújtani a menedékkérők ügyei kezelése terén a

migrációs nyomás alatt álló EU-tagállamoknak.

Kiemelt feladatuk a Közös Európai Menekültügyi Rendszer (KEMR, CEAS=*Common European Asylum System*) gyakorlatban történő realizálása. Emellett lényeges szerepük van a tagállamok menekültügyi rendszerei közötti nagyobb konvergencia előmozdításában. A KEMR rendelkezéseinek gyakorlati átültetéséhez a szükséges (főleg helyszíni) támogatást biztosítják úgy, hogy az egyéni menedékjog iránti kérelmeket valamennyi tagállam koherens módon kezelje. Ismerve a kialakult helyzetet ez nem egy egyszerű küldetés. Az Előadó áttért a menedékjog iránti kérelmek az EU-i helyzetének alakulására. A menedékjog iránti kérelmek számának jelentős csökkenése tapasztalható, érződik a világjárvány és a sürgősségi intézkedések (különösen a mozgáskorlátozások) erőteljes hatása. Csökkenés volt 2020-ban szinte valamennyi állampolgársági kategória körében. Megfigyelhető, hogy 2021-ben több a szíriai és a marokkói, mint 2020 második felében. 2020-ban mintegy fél millió kérelem érkezett be. Ez 32%-kal kevesebb 2019-hez képest. Úgy ítélte meg, hogy a COVID-nak is „köszönhetően” 2013 óta ez a legalacsonyabb kérelmi szám. 2021 első felében nagyjából 250.000 fő adott be kérelmet, ami

---

²⁶ Tartalmi összefoglaló az angol nyelvű előadásról, fordítás és jegyzet alapján. Fotó: OIF.

havi 40.000-45.000 kérelmet jelent. A preCOVID alatti számok ennél lényegesen magasabbak voltak. Országonként is nagy különbségek vannak. Az északi EU-s országokba továbbra is sokan szeretnének eljutni. Vannak ún. „sláger országok” is, ilyenek pl. Németország, Franciaország és Spanyolország. Bulgáriában és Romániában csökkenés tapasztalható. Az állampolgársági összetételben a síretek és az afgánok vannak most a top-on, ezzel együtt a venezuelai és columbiai menekültek száma 2021-től mérhetően csökkent. A síretek és a pakisztániak esetében gyakori az ismételt kérelem beadása, többek közt Németországba való eljutás céljából. Érdekes jelenség, hogy a nigériaiak több helyen és helyre nyújtanak be kérelmet.

Függőben lévő ügyek. A KEMR most annyira nem leterhelt (-18%), mint korábban, tehát több idő és lehetőség van az alaposabb (protokoll-szerű) munkára. Nagyjából 800.000 függőben lévő kérelem van az EU-ban, ennek 50-50% első- vagy másodfokon van. A síretek és az afgánok esetében 6 hónapos elbírálási határidőkkel kell számolni. (Az afgánok, a síretek és az irakiak továbbra is a döntésre váró legnagyobb csoportok.) Az EASO szerepe abban is megnyilvánul, hogy szeretné támogatni az elbírálások lefolytatását.

Az Előadó beszélt az Operatív Támogató Központ (*OSC=Operational Support Centre*) szerepéről is. Az operatív támogatás a következőket jelenti: „Az EASO szükséghelyzeti támogatást nyújt a különösen nagy nyomásnak kitett EU+ országoknak azáltal, hogy menekültügyi támogató csoportok (*AST=Asylum Support Team*) formájában kiküldi az EU+ országok szakértőit, vagy szükség esetén egyéb támogatást nyújt...”

2015 után segítségnyújtás. 1. ütemben Görögország, Olaszország, 2. ütemben Ciprus, Málta, Spanyolország, 3.ütemben (2021) Lettország, Litvánia.

AZ EASO GÖRÖGORSZÁGI MŰVELETEI: 2021 január – 2021. június. Ennek keretében 5.600 regisztrációban vettek részt; 8.300 interjút bonyolítottak le (határ- és rendszeres eljárás); 6.300 záró megjegyzést tettek.

Az áthelyezések (*relocation*) során 600 interjút készítettek, 590 egyező eset volt, 1.690 áthelyezésben működtek közre.

A műveletben 580 kirendelt szakértővel dolgoztak, 1.000 fellebbezés érkezett, 1.300 esszé (*essay*) készült. Az Előadó kiemelte, hogy az EASO munkatársai nem hoznak döntést, ez nemzetállami kompetencia, csak ajánlást vagy megjegyzést tesznek. A jelenlévő szakértők segítik az egyéb kérelmek intézését és az önkéntes távozások lebonyolításában is közreműködnek.

Az EASO CIPRUSI MŰVELETEI. 2021 január – 2021. június. Ennek keretében alkalmazott személyi állomány (2021. június 30.): 88 személy; (56 ideiglenes alkalmazott 28 alkalmazott, 4 tagállami szakértő.)

Részt vettek a regisztrációban. Bejegyzés tétele 2 249 esetben; sebezhetőségi esetek: 254; belépés a regisztrációba 44 nap során. Első fokon részt vettek:

tervezett interjú 907, + 256%; elvégzett interjú 841, + 25%, záró megjegyzések 507, + 72%. Másodfokon (áprilistól): 139 egyedi ügyben

Konfinou-i események: fogadás, befogadási stratégia első tervezett műhelyvitája, információs ülés, tanácsadás, közösségi támogató tevékenységek, sebezhetőségelemzés, rangsorolás és besorolások, elsőfokú interjúk Kofinouban.

Az EASO MÁLTAI MŰVELETEI. 2021. január - 2021.június.

700 regisztráció elvégzése, 2021-ben Máltán az összes regisztráció 92%-ában részt vettek. 623 interjút készítettek, 379 esetben az IPA-nak értékelés benyújtása. 228 kimenő dublini kérelem lezárása. Az EASO munkatársai 36 fellebbezést regisztráltak az IPAT-nál.

COI (*certificate of insurance*) és minőségbiztosítás végzése, 18 COI termék szállítása – a kérdések 100%-a; 276 értékelés, melyet az EASO QASO készített el.

Ad hoc partraszállások következményeinek rendezése, 110 jelentkezőt regisztráltak és 184 jelentkezőt áthelyeztek a 2020-as esetekből; Sebezhetőségi értékeléseket végeztek. Benyújtottak 589 befejezett értékelést. Szociális munka terén, 48 ügyfelet delegáltak az EASO szociális munkásaihoz.

Kiküldetések Máltán: 102 bevetés; 77 ideiglenes kölcsönzött munkavállaló; 21 tagállami szakértő; az EASO 3 munkatársa; 1 kirendelt nemzeti szakértő. A máltai tevékenységük Olaszország helyzetén is könnyített.

AZ EASO SPANYOLORSZÁGI MŰVELETEI: 2021. évi működési terv.

FOGADÁSI MODELL: Intézkedés - a spanyol befogadási hatóságok ismereteinek bővítése az alternatív, decentralizált befogadási modellekről. A célnak megfelelő új befogadási modell kidolgozásának támogatása.

FOGADÁSI SZERVEZET: Intézkedés - a változáskezeléshez által nyújtott támogatás egy új befogadási modellhez; A nemzeti befogadás-ellenőrzési keret támogatása. Az adatkezelés optimalizálásának támogatása. A sebezhetőségi eljárások, munkafolyamatok és eszközök harmonizálásának támogatása. Támogatás az uniós forrásokhoz való hozzáféréshez és azok kezeléséhez.

KÉPZÉS: Intézkedés - szakmai fejlesztési tevékenységek fogadási tisztviselőkkel és partnerügynökségekkel, amelyeket mind a szárazföldi, mind a Kanári-szigeteken alkalmaznak.

A spanyol hatóságok támogatása nemzeti képzések nyújtásában az EASO vonatkozó képzési moduljainak lefordítása, közzététele és terjesztése révén.

SÜRGŐSSÉGI FOGADÁS: (Kanári-szigetek) – intézkedés - támogatás és a nemzeti kapacitás növelése a veszélyhelyzet-reagálás és a MISSM (*Befogadási, Szociális Biztonsági és Migrációs Minisztérium, Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones*) koordinálása terén. Segítségnyújtás a vészhelyzeti befogadóállomások műszaki tervezésénél, fejlesztésénél. A

vészhelyzeti helyszínek kezelésére és a munkafolyamatokra vonatkozó harmonizált eljárások javítása (info-szolgáltatás/sérülékenység).

ÁTTELEPÍTÉS: - intézkedés - az áttelepítés területén folytatott együttműködés kezdeti szakasza. Személyre szabott képzési program a letelepítésről az MISSM-tisztviselők számára.

AZ EASO LITVÁNIAI MŰVELETEI: 2021. évi működési terv.

Tartalma: Menekültügyi támogatás. Az állami határőrség fokozott kapacitásképzése a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételére. A Migrációs Főosztály megnövelt kapacitása a menedékjog iránti kérelmek első fokon történő feldolgozására. Fogadási támogatás. A Belügyminisztérium és az Állami Határvédelmi Szolgálat megnövelt kapacitása a befogadólétesítmények kezelésére. A szociális biztonsági és munkaügyi minisztérium megerősített kapacitása a kiszolgáltatott menedékkérők befogadására szolgáló létesítmények kezelésére.

AZ EASO LETTORSZÁGI MŰVELETEI: 2021. évi működési terv

Tartalma: Menekültügyi és befogadási támogatás. Az Állampolgársági és Migrációs Ügyek Hivatalának fokozott kapacitása a menedékjog iránti kérelmek feldolgozására. Támogatás tolmácsolási szolgáltatásokkal a következő területeken: pl. menekültügyi meghallgatások, értesítések. Költségmentesség biztosítása. Egyedi nemzetiségű interjúkkal kapcsolatos, személyre szabott munkaértekezletek támogatása. Az Állampolgársági és Migrációs Ügyek Hivatalának fokozott kapacitásbővítése a befogadólétesítmények kezelésére. A tolmácsolási szolgáltatások támogatása az alábbi területeken: napi tevékenységek a Muceniek-i befogadó központ létesítményében.

EASO – NYUGAT-BALKÁNI EGYÜTTMŰKÖDÉS: Idővonal bemutatása. Ad hoc együttműködés. A munkacsoport részvétele az EASO képzéseiben (2014–2016). EASO Hivatal az EUDEL Belgrádban 2021. március; IPA-projekt I. szakasza 2016–2019; Ütemterv Szerbia és Észak-Macedónia 2017–2019; IPA-projekt II. fázisa 2019–2021. Szerbia, Észak-Macedónia, Bosznia és Hercegovina, valamint Albánia 2020. évi ütemterve, Montenegró és Koszovó* 2021. évi ütemterve (*Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.)

Az IPA-projekt III. szakasza 2022. Igényfelmérések, az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

FŐ KIHÍVÁSOK A MENEKÜLTÜGY ÉS A BEFOGADÁSOK TERÜLETÉN:

A menekültügyi eljárások eredményessége és hatékonysága sok tényezőtől függ. **Nagyobb hangsúlyt fektetnek az államok a határigazgatásra és a biztonságra, mint a menekültügyre és a migránsok védelmére.** A bírói kar

szakmai fejlődési lehetőségeit támogatni kell. Az erőforrások és a szakmai fejlődési lehetőségek hiánya általános jelenség a térségben. Korlátozott befogadási kapacitás és irányítás tapasztalható. A veszélyeztetett csoportok azonosítása és tovább irányítása nem egységes.

EASO A NYUGAT-BALKÁNI RÉGIÓBAN:

Az EASO szerepvállalásának fő jellemzői és mozgatórugói: kombinált regionális és nemzeti megközelítés. A menekültügy és a befogadás keretében vannak kiválasztott tematikus területek, amelyeket egyértelmű hozzáadott érték, az erőforrások elosztásának hatékonysága és a Világbank-partnerek bevonása jellemez. Kapacitásfejlesztés kontra kapacitáshelyettesítés.

Közvetlen és egyenrangú kapcsolatok garantálása. (az EU+ nemzeti rendszerével kapcsolatos szakértelem). Uniós csatlakozási perspektíva (az EU bővítési politikája). Uniós csapat – egységes fellépéssel – az EU+ támogatás koordinálása és megkönnyítése révén, többek között az uniós partnerügynökségekkel (FRONTEX) és más belső partnerekkel (IOM, UNHCR, Európa Tanács).

REGIONÁLIS, NEMZETI MEGKÖZELÍTÉS ÉS JÖVŐ:

Regionális prioritások. Alapfogalmak és jó gyakorlatok bevezetése. A jó gyakorlatok cseréjének megkönnyítése az egész régióban és az EU-val. COI-szakértők hálózata. A szakmai fejlődési lehetőségek bővítése. Az EASO eszközeinek és gyakorlati iránymutatásának terjesztése. Életkor-meghatározási eljárások.

KÉTOLDALÚ EGYÜTTMŰKÖDÉS A NYUGAT-BALKÁNNAL

Célzott, nemzeti együttműködési keretek, testre szabott tevékenységekkel, amelyek megfelelnek a nemzeti közigazgatások sajátos igényeinek. Az uniós csatlakozási prioritások kezelése, beleértve a 24. fejezet cselekvési tervét.

Ütemtervek a következőkkel: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia és Szerbia.

Kidolgozás alatt álló ütemtervek az alábbiakkal: Montenegró és Koszovó* (*Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.)

Hozzájárulás a menekültüggyel kapcsolatos jogszabályok, intézmények és rendszerek megerősítéséhez. Hozzájárulás a hatékony menekültügyi eljárásokhoz. Hozzájárulás a hatékony befogadási rendszerhez.

Milyen jövő várható? A programozás (2022–2025) már beindult. Cél az Európai Menekültügyi Ügynökség működőképessé válása (*EUAA=EU Agency for Asylum*). A nemzeti hatáskörök rögzítése mellett fontosnak tartja az egységes menekültügyi eljárásrend kialakítását.

Az Előadó megköszönte a figyelmet és jelezte, hogy válaszol a kérdésekre is.

Dr. Németh József r. ezds. Megköszönte az előadást. Mindenképpen tiszteltreméltó az EASO működése és tevékenysége. Ez az EU-hivatal sokat tesz a KEMR kiépítése és elismertetése terén. A nemzeti hatáskörök megtartása mellett ez az intézmény komoly segítséget nyújthat a folyamatokban, ehhez lényegi dolog az eljárásrendek kialakítása. Bejelentette, hogy kávészünet következik. Azt követően dr. Balla József r. ezredes előadása következik egy nagyon fontos projektről.

Dr. Balla József

*r. ezredes, tanszékvezető, Határrendészeti Tanszék,
Nemzeti Közszoigálati Egyetem*

A Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratóriumának képességnövelő hatása az illegális migráció kezelésében²⁷

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kettős minőségben köszöntöm Önöket, egyrészt, mint előadó, másrészt, mint az MRTT Határrendészeti Tagozat elnöke, szervezőként, az ORFK képviselőjében. Örülök, hogy a COVID-os időszak ellenére sikerül személyesen is találkozni egymással. Rátérnek az előadásra!

A szabadság, a biztonság és a jog térségének, a schengeni térség megteremtésének és fenntartásának elsődleges célja, hogy a részes tagállamok közös határain a személyek, a járművek és szállítmá-

nyok megállás nélkül, szabadon – ellenőrzés nélkül – közlekedhessenek.²⁸

Egységes szabályrendszer alapján történik többek között a harmadik országbeli állampolgárok esetében a beutazási feltételek ellenőrzése.²⁹ Nincs, és nem lehet különbség pl. egy harmadik ország állampolgárának ellenőrzési mechanizmusában azért, mert más-más tagállam schengeni külső határán szeretne belépni az övezetbe.

Ennek a biztonságnak a megteremtésére és fenntartására, a közösségi szolidaritási alapok, források célirányos felhasználása is támogatást ad.

---

²⁷ Az Előadó által rendelkezésre bocsátott, változatlan formában közölt anyag. Fotó: OIF.

²⁸ Egyezmény a Benelux Gazdasági Unió államai, a Német Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról (Schengeni Végrehajtási Egyezmény)

Letöltés: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:42000A0922\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:42000A0922(02)) (2021.05.20.)

²⁹ Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/399 Rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)

Letöltés: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32016R0399> (2021.05.21.)

A schengeni külső határok biztonságos és hatékony igazgatásához szüksége képességek – technikai és technológiai – kialakítását a jövőben csak tervszerűen megtervezett, kivitelezett és működtetett kutatási és fejlesztési tevékenységgel, a kutatóközpontok és a tagállamok közötti tudástranszferrel, valamint az ipari szektor aktív bevonásával lehet biztosítani.

Ezt az igényt erősíti és támasztja alá a Határigazgatási és Vízum Eszköz (HAVE) Fejlesztési Program (2021-2027) 2030-ra prognosztizált jövőképében rögzített megfogalmazás is:

*„Magyarország rendelkezik a modern technológiák határellenőrzési alkalmazhatóságának eszköz- és módszer-specifikus követelményeknek megfelelő minősítési eljárásrendjével, a közép- és hosszú távú fejlesztéseket tudományos alapokon nyugvó, gyakorlati példák vizsgálatával alátámasztott és labortesztek által igazolt kutatási tevékenység alapozza meg, melybe a nemzetközi biztonsági kutatási projektek eredményei is beépülnek. A szakmai igényeket kiszolgáló határrendészeti kutatás-fejlesztési és technikai eszköz minősítő egység a Rendőrségtől elkülönült, független szervezet, amely célirányosan a határrendészeti szolgálati ág által megfogalmazott eszközfejlesztési igényekre reagálva teszteli a kereskedelmi forgalomban kapható, az alkalmazási területnek részben vagy egészében megfeleltethető eszközöket.”*³⁰

A közösségi és a nemzeti stratégiai dokumentumok egyértelmű célkitűzése az ismert és az új kihívásokra érdemben reagálni képes, a változó körülmények dinamikáját követő, a rendszerszemlélet koncepcióját valló markáns szakmai tudásbázisra épülő rendszer kialakítása, amely az európai integrált határigazgatás koncepciójába illeszkedve a legmodernebb technológiák bevezetését segíti elő a határellenőrzésben.

Ha a jövő határellenőrzése a kérdés, és a technológiai fejlődés korábban szinte soha nem várt léptékben megy végbe – gondoljunk például a mesterséges intelligencia adta lehetőségekre, a chatbotokra, vagy akár az Amazon robotjaira –, akkor nem kérdés, hogy a kutatás és innováció lesz a jövő határellenőrzésének az alapja és eredményességének záloga. A kutatások eredményeinek hasznosulnia kell a fejlesztési koncepciókban és be kell épülniük az oktatásba is.

A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal (a továbbiakban: NKFIH) célja, hogy kialakítsa a hazai Kutatás-Fejlesztés-Innováció (a továbbiakban: K+F+I) kormányzati koordinációjának és kiszámítható finanszírozásának stabil intézményi rendszerét, biztosítva a rendelkezésre álló források hatékony, átlátható és értékteremtő felhasználását.

---

³⁰ Határigazgatási és Vízum Eszköz (HAVE) Fejlesztési Program (2021-2027) tervezet
Forrás: Belügyminisztérium

Az NKFIH küldetése, hogy kialakítsa a kutatásfinanszírozás koordinált, kiszámítható és fenntartható ösztönző rendszerét, amelyben a kiváló tudományos kutatások támogatásával és az innováció ösztönzésével Magyarország ne csak szabályszerűen, hanem célszerűen használja fel a K+F+I célú forrásokat, erősítse hazánk globális versenyképességét, és minél eredményesebb kapcsolódjon be az Európai Kutatási Térségbe.³¹

Az NKFIH és az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) szakpolitikai támogatásával a tudományos kutatási eredmények társadalmi, gazdasági és környezeti hasznosítására Nemzeti Laboratóriumok Programot hirdetett. A hálózat egyik tagjaként alakult meg a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen (a továbbiakban: NKE) a Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratórium (a továbbiakban: BTNL). A 2024 végéig tartó projektben a technológia-alapú biztonság három pilléréként (egyben önálló alprojekteként) a Biztonságos Intézmény, a Biztonságos Település, valamint a Biztonságos Ország – Biztonságos Határ került elkülönítésre.

Egy ország biztonsága rendkívül komplex megközelítést igényel. Egyrésztől biztonságos, ha maguk az ott élők, az ország polgárai biztonságban érzik magukat. Másrésztől biztonságos, ha megteremtjük a szűkebb élettér közvetlen környezetének – egy épület, egy intézmény, egy település – biztonságát, hiszen ez pozitívan fog kihatni az egyén biztonságára. Harmadsorban pedig, ha biztonságos egy ország, akkor biztonságos az országot alkotó megannyi öszszetevője, amely hatással van az ember és mikrokörnyezete biztonságérzetére is. Az előzőken túl egy ország biztonsága nagyban függ a szuverenitását „látatató” határainak biztonságától is, azaz, ha biztonságos a határ, akkor (nagy valószínűséggel) biztonságos az ország is.

„Biztonságos Ország – Biztonságos Határ” (a továbbiakban: BiO-BiH) alprojekt piaci és állami szereplőkkel karöltve nemcsak a schengeni külső és belső határokon, de az ország teljes területén komplex rendszerben alkalmazható biztonsági technológiákat kíván kifejleszteni. Céljai között szerepel az államhatár őrizetének „okos” és autonóm támogatása szárazföldön, vízen és a légtérben, illetve az ország területén eltűnt személyek felkutatása drónok segítségével, a határforgalom ellenőrzés fejlesztésének előmozdítása utas előrejelző rendszerrel, valamint MI által vezérelt képelemzés során a jogszerű és a jogellenes cselekmények elhatárolásával.

Az alprojekt célul tűzte ki, hogy olyan területeken erősítsen, mint:

---

³¹ Az Európai Kutatási Térség (EKT) a kutatók, a tudományos ismeretek és az innováció szabad mozgását, valamint a versenyképesebb európai ipart ösztönző, egységes, határ nélküli kutatási és innovációs piac.

- Az államhatár őrizetének „okos” és autonóm támogatása szárazföldön, vízen és a légtérben. Olyan, az egyén természetes életének zavarása nélküli autonóm dróntámogatás kialakítása, amely hatékonyan szűri az államhatáron jogellenesen bejutni szándékozó és a biztonságra veszélyt jelentő személyeket, árukat, tárgyakat.
- Az ország teljes területén eltűnt, keresett személyek autonóm eszközökkel való felkutatása, mentése.
- Az utasbarát, automatizált átléptetési rendszer előfeltételeinek meghatározása, amely kialakításával csökkenteni lehet a határ menti településeket érintő zsúfoltságot.
- Automata Kisoroló Rendszerek rendszerelemeinek és működési mechanizmusának meghatározásával, technikai eszközök bevetésével a jogellenes cselekményt elkövetők feltartóztatása, elfogása.

Az alprojektbe illeszkedő „Határrendészeti Kutató, Fejlesztő és Eszközminősítő Egység” (a továbbiakban: Egység³²) javaslat a HAVE fejlesztési programjában is megfogalmazódik. A tervezett Egység, az eredeti szakmai célok „sérülése” nélkül beilleszthetővé válik a BTNL struktúrájába.

Az NKE Rendészettudományi Kar (a továbbiakban: RTK) Határrendészeti Tanszékén (a továbbiakban: Tanszék) már 2017-ben felmerült elképzelésként, hogy az RTK-n kerüljön létrehozásra egy Egység, amely elsődlegesen a határrendészeti szakmai igények kiszolgálására fókuszálna. Kiemelt feladata a határrendészeti szolgálati ág fejlesztési igényeinek tudományos megközelítésen is alapuló támogatása, a rendőrség, mint megrendelő által megfogalmazott alap és alkalmazott kutatások – hosszú távon fejlesztések – végrehajtása, koordinálása, valamint a határrendészetben alkalmazandó eszközök, eszköz- és módszer-specifikus követelmények szerinti minősítése.

Az Egység feladatrendszere az NKE küldetésével összefüggő, jövőbe mutató és a kor kihívásaira fókuszáló feladatok elvégzését jelentené, mely során erősíti az egyetemre válás azon követelményét, hogy tudományos alapon a gyakorlati életben felmerülő problémák megoldására keressen alternatívákat.

A lehetséges szervezeti struktúrák és működési mechanizmus vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a tervezett Egység létrehozására reális lehető-

---

³² Az ORFK és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem együttműködésében megvalósítani tervezett, a Rendőrségtől elkülönülő intézet vagy intézmény, amely tudományos alapokon nyugvó válaszokat ad a határrendészeti szakmai kérdésekre, végzi a technikai eszközök tesztelését és – hazai és EBCGA sztenderdek szerinti – minősítését, valamint közreműködik a nemzetközi biztonsági kutatási projektek eredményeinek hasznosításában. Az egység státuszából adódóan más kutatóintézetekkel és gazdasági szereplőkkel is képes együttműködni új eszközök és eszközfunkciók kifejlesztésében, valamint nyomon követi a globális és európai fejlesztési irányokat. Szervezete kutatókból és adminisztratív személyzetből áll.

séget jelent, ha – az NKE-n 2020-ban létrehozott Ludovika Collegium³³ mintájára – **Határrendészeti Innovációs Programként** (a továbbiakban: HIP) kerülne létrehozásra és működtetésre.

A HIP létrehozása infrastrukturálisan megoldható a Rendészeti Oktatási Épület és Kollégium jelenleg használaton kívüli – tárolóként – helyiségeiben. A HIP alapja lehet a tervezett Rendészeti Labor/Kutatóintézet létrehozásának is. Magyarországon a Rendészeti K+F Labor hiánypótló jelleggel jöhetne létre, mert nincs ilyen, de jogos igényként merül fel a szükségessége, amelye feladatrendszere a HIP szakmai koncepciójával hasonló tartalmú, csak a teljes rendszerre vonatkoztatott lenne.

Az eredmények kezdeti publikálása és disszeminációja tekintetében a Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozatának tudományos kiadványa, a Határrendészeti Tanulmányok (MTA ÁJB D; HTB D besorolás) tudományos folyóirat nyújthat megfelelő platformot. A későbbiekben – célzottan az eredmények és a publikációk színvonalának növekedésével összhangban – a folyóiratot célszerű lehet angol nyelven is megjelentetni, illetőleg törekedni a magasabb bizottsági besorolás elérésére.

A BTNL működésével szemben támasztott elvárás, hogy kézzelfogható és alkalmazható innovációk szülessenek. A projekt rendeltetése tehát az, hogy annak végtermékeiként ne kizárólag elméleti kutatások, tudományos publikációk, hanem a gyakorlatban alkalmazható, kézzelfogható és piacképes innovációk is szülessenek. A fent ismertetett BiO-BiH alprojektekből is jól látható, hogy a BTNL működése több kompetenciát érint, mint a HIP által „lefedni” kívánt, elsősorban és kizárólagosan határrendészeti vonatkozású szakterület, azonban a HIP szintén kézzelfogható eredménytermékeket, innovációkat, határrendészeti fejlesztéseket is kíván a jövőben megvalósítani. Céljainak megvalósítását hosszú távú működésben kívánja elérni, mely során felépíti önálló portfólióját, megjelenik a hazai- és nemzetközi pályázati és projekt szintéren, hosszútávú stratégiai és gyakorlati együttműködésekkel dolgoz ki piaci és állami szereplőkkel, külföldi partnerekkel.

A HIP kiemelt célkitűzése a különböző szereplők által vezérelt dinamikus hazai és nemzetközi szakmai környezetben érvényesülve piacképes termékek, technológiák, szolgáltatások elérése, beszerzése, értékelése és minősítése, melyek hozzájárulnak a határrendészet mind irányítási, mind végrehajtási szegmensben történő innovációjához, versenyképessége (megítélése, hatékonysága, stb.) erősödéséhez.

---

³³ A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rektorának 44/2020. számú utasítása a Ludovika Collegium hallgatói tehetséggondozó program megvalósításáról

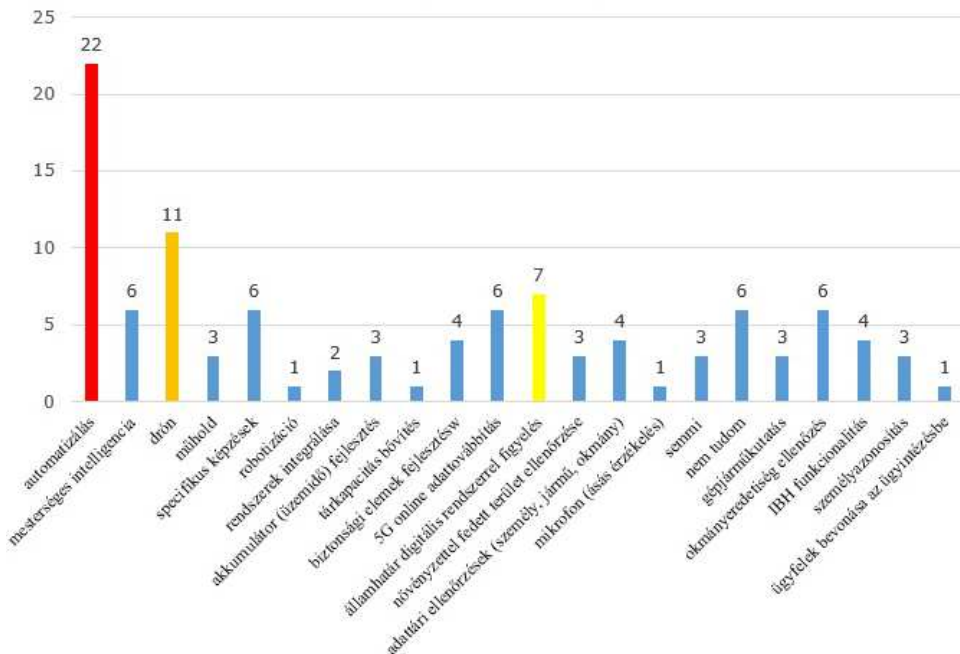
A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rektorának 3/2021. számú utasítása a Ludovika Collegium hallgatói tehetséggondozó program működési szabályzatáról

Fentiekből konzekvenciaként vonható le, hogy a HIP 2024-ig a BTNL megfelelő és kapcsolódó – egymásra épülő – szinergiaprojektje lehet egyértelműen elkülönítve a fejlesztéseket (részfejlesztéseket), illetve a párhuzamosságok kizárásával, a kettős finanszírozás elkerülését. A HIP 2024-től pedig a BTNL egyik, a határrendészeti fejlesztések utódprojektjévé válhat.

A HIP megvalósulása szükségességét tovább erősíti, hogy a BTNL keretén belül szakmai kompetencia kérdőívek kidolgozására került sor, amely – bizonyos tekintetben túlmutat a BTNL működési idején és szakmai megalapozottságot, iránymutatást biztosít a HIP-nek – azt hivatott alapjaiban felmérni, hogy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnél szolgáló beosztotti és vezetői állomány részéről milyen alapvető szakmai igények merülnek fel, amelyeket a megvalósítás során indokolt szem előtt tartani. A határrendészeti szakterületen dolgozók visszajelzéséből jól látható, hogy a megjelölt jövőkép többségi alapja a már ismert eszközök fejlesztése, az automatizált és mesterséges intelligencia alkalmazása, mely teljes mértékben összhangot mutat a HIP célkitűzéseivel és erősíti annak létjogosultságát.

Jövőkép fejlesztési javaslatok (N=106)

Határrendészeti jövőkép fejlesztési javaslatokhoz kapcsolódóan javasolt tevékenységek³⁴

³⁴ BTNL BiO-BiH alprojekt keretében végrehajtott kérdőíves felmérés kiértékelése Éberhardt Gábor határrendészeti szakértő által. 4.sz. ábra.

A jövőkép határrendészeti innovációs fejlesztésére 114 rendőr rögzített értékelésre alkalmas választ, mindösszesen N=106 tételt, 22 csoportba sorolhatóan – figyelemmel a szabadmezős válaszadás lehetőségére –.

A HIP stratégiai célkitűzésként azonosítható a technológiai fejlettségből adódó vívmányok rendszerszemléletű alkalmazása, a jelenleg is alkalmazott infokommunikációs technológiához kapcsolódó infrastruktúra korszerűségének felülvizsgálata, az infrastruktúra megújítására vonatkozó célok kitűzése, a nemzetközi szintű kutatás-fejlesztési projektekből való részvétel erősítése és azok eredményeinek integrálása. Ezen feladatok végrehajtása a megfelelő hatékonyság elérése érdekében csak intézményesített kutatás-fejlesztés révén valósítható meg.

A HIP stratégiai céljain túl megfogalmazott konkrét tevékenységek alapvetően az alábbiak:

- kutatás-fejlesztési szükségletek felmérése;
- kutatás-fejlesztési stratégia (stratégiák) meghatározása, kidolgozása;
- alap, és alkalmazott kutatások végrehajtása;
- eszközminősítés rendszerének meghatározása;
- pályázatok figyelése, azokban részvétel, továbbá potenciális partnerscsoportok felkutatása, tevékenységbe való bevonása;
- piackutatás és nemzetközi alkalmazási trendek begyűjtése, tapasztalatok feldolgozása;
- hazai és nemzetközi K+F kompetenciák felmérése és fejlesztési tervek kidolgozása;
- technológiai transzfer és (elsősorban technológiai) inkubáció lehetőségének felmérése, támogatása;
- megvalósíthatósági és hatástanulmányok készítése, szakmai elgondolások megalapozása;
- szakmai és tudományos konferenciák szervezése, eredmények szakmai megosztása.

A HIP hazai és külföldi együttműködési kapcsolatai és megrendelői az NKE partnereivé válhatnak az egyetem egyéb kutatási területein. Az egyetem kapcsolati hálózatát rendkívül eredményesen növelheti a partnereken keresztül.

A HIP egyedülálló technológiai vizsgálatait, a kapcsolódó kutatások és együttműködések nagymértékben emelik a NKE oktatásának színvonalát a hallgatók és doktoranduszok bevonásával, összhangban az egyetem intézményfejlesztési terv 2020-2025 stratégiai dokumentumban kitűzött célokkal.

A HIP működése jövőbeli együttműködések modelljeként szolgálhatja az egyetemet, hasonló kezdeményezések elindítására sarkalhatja az NKE oktatási és kutatási egységeket.

Ennyit szerettem volna elmondani. Köszönöm megtisztelő figyelmüket, ha kérdésük lenne, szívesen válaszolok rá.

Dr. Németh József r. ezds. Egy nagyon fontos projekt került az előbbieken bemutatásra. Ez a projekt jelenleg a NKE-n működik, és a magyar kormány nemzetgazdasági és nemzetbiztonsági érdekeket figyelembe véve, és kutatás-fejlesztésben, az innovációban rejlő lehetőségeket felismerve és azokat támogatva, indította el a nemzeti laboratóriumi hálózatot, amely jelenleg 17 projektszervezetből áll össze. Ebből a biztonságtechnológia részt a NKE nyerte meg a konzorciumi partnerekkel közösen, jelentős támogatással, ennek három alprojektjében folynak jelenleg is a kutatások. Nem könnyű feladat a célokat a kitűzött határidőkre teljesíteni. vannak EU-s és hazai elvárások is. Ezeket a célokat kell harmonizálni a nemzetgazdasági érdekekkel. A létrehozott termékeknek mindenképpen jól hasznosíthatóknak kell lenniük és emellett a nővum, az eladhatóság is fontos tényező. A fenti elvárások, elvek megjelennek mind a 17 projektben. Gratulált az eddigi eredményekhez és sok sikert kívánt a további, nem könnyű munkához. Az ORFK ebben a tevékenységben konzorciumi partnerként van jelen. A szakértői elvárások megfogalmazásra és összehangolásra kerültek.

Bejelentette a program szerinti utolsó előadását, amit még követ majd egy előadás, de erről akkor, ha odaérnek.

Szabó Károly

*r. alezredes, osztályvezető, Határrendészeti Fejlesztési
és Koordinációs Osztály,*

Határrendészeti Főosztály, Országos Rendőr-főkapitányság

Az Európai Határregisztrációs Rendszer hazai bevezetésének helyzete, várható hatása a migráció kezelésében³⁵

Az Előadó köszöntötte a résztvevőket és megköszönte, hogy meghívást kapott a konferenciára. Megemlítette, hogy együtt dolgozott Berndt Körner úrral, aki az előző napon tartott előadást. Ez egy kiváló alkalom a kollégákkal való találkozásra, a szakmai tapasztalatok átadására és a kapcsolatépítésre. Röviden bemutatkozott és bemutatta a szervezeti egységét is. A munkájukban fontos elem, hogy előre gondolkodjanak, képesek legyenek megfogalmazni és kezelhető módon továbbítani azokat a

szakmai igényeket és megoldásokat, amelyek a határrendészeti tevékenységet segíthetik, az elkövetkező 5-10-15 évben. Tehát hosszú távú elgondolásokkal dolgoznak és egyelőre végzik a koordinációt is. Az előadása kapcsolódik a dr. Balla ezredes úr által korábban elmondottakhoz. A mai előadáson az Európai Határregisztrációs Rendszer bevezetéséről,

annak várható hatásairól kíván beszélni. Mivel ez a rendszer már a bevezetés előtt áll, a jelenlévők valószínűleg már sokat tudhatnak róla.

Javasolta, hogy képzeletben lépjenek vissza 2015/16-ra, hogy akkor milyennek is látszott a jövő? Akkor még jelentős, növekvő utasforgalommal számoltak, a COVID-ről még szó sem volt. Az egyre növekvő határforgalom kezelése volt a kihívás és ekkor Európa túl volt már a migrációs hullám elején. Ezekre keresett választ az Európai Bizottság is. Az előzmények tehát 2016-ra nyúlnak vissza. A schengeni térségbe és az onnan kifelé irányuló határátlépések száma egyre növekedett, (2025-ben a becslések szerint a harmadik országbeli állampolgárok határátlépéseinek száma 300 millió körül lesz). A harmadik országbeli állampolgárok engedélyezett tartózkodási idejére irányuló

---

³⁵ Tartalmi összefoglaló, az Előadó a megjelentetéshez hozzájárult. Fotó: OIF.

jelenlegi ellenőrzés hibakockázata, lassúsága és következtelen alkalmazása komoly veszélyeket rejtett. Az akkori és a jelenlegi határellenőrzési eljárással nem lehetséges következetesen, egyszerűen és megbízható módon nyilvántartásba venni és azonosítani az engedélyezett tartózkodási időt túllépő személyeket, így nincsenek megbízható információk az irreguláris bevándorlásról és a visszatéréssel kapcsolatos problémákról. Ehhez járult még a nemzetközi bűnözés, terrorizmus és egyéb biztonsági fenyegetések elleni küzdelem további erősítésének szükségessége. Hozzá kell tenni, hogy akkor még nem számoltak a pandémiával.

Elindult egy megoldáskeresés. Egy egységes rendszerben gondolkodtak, itt az Előadó megjegyezte, hogy akkor Magyarországon és néhány tagországban is már volt ilyen rendszer. Az Európai Határregisztrációs Rendszer lényege az elgondolás szerint abban fogható meg, hogy hogy lehetőséget ad a harmadik országokból érkezett, ki-belépő, túltartózkodott személyekről egyfajta jelzésadásra a schengeni külső határos határrendészeti szervek számára és ezt egy egységes nyilvántartásban valamilyen szinten kezelni is tudják. És emellé biometrikus adatok gyűjtését és tárolását is kell rendelni. Ezt a Bizottság is felismerte és a gyors ki- és belépés feltételeivel kötötte össze. A javaslat akkor az önkiszolgáló rendszerekre fókuszált.

Tehát az EU egyetlen egységes rendszerben gondolkodott = határregisztrációs rendszer. A határregisztrációs rendszerben négy ujjnyomat és az arckép együttesét használják biometrikus azonosítóként. A könnyítést célzó megközelítés az önkiszolgáló rendszerek kialakításán alapul. Önkéntes alapon nemzeti regisztrált utasprogramokban is gondolkodtak. Ezt Magyarország nem támogatta és remélhetőleg erre a tárgyalásokon vissza lehet majd térni. Az adatokat öt évig tervezik tárolni, ami csökkenti az újbóli nyilvántartásba vétel gyakoriságát és minden utazó számára előnyös lesz. A rendszertől biztonság-növelő hatást is vártak. A tagállami bűnüldöző hatóságok és az Europol a működés kezdetétől fogva – szigorú feltételek mellett és a vonatkozó adatvédelmi szabályokkal összhangban – hozzáférhetnek a határregisztrációs rendszerhez. Kiemelt bűncselekmények esetén a lekérdezést hozzáférhetővé kell tenni az illetékes és arra jogosult szervek részére. Az Előadó megjegyezte, hogy a lekérdezés nemzeti szinten már működik. (Rtv.)

Ehhez jött a jogszabályi háttér, az Európai Parlament és a Tanács 2017. november 30-i (EU) 2017/2226 rendelete (*közismert nevén az EES-rendelet*) a tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES= Entry/Exit System) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról.

Tehát egy rendszerről volt szó, amely a harmadik országok polgárai schengeni határon történő ki- és belépésnek helyét, idejét és a tartózkodás időtartamát rögzíti és erről az ellenőrző határrendésznek eltérés esetén jelzést ad. Emellett a Szabadságon, a Biztonságon és a Jog Érvényesülésén Alapuló Tér-ség Nagyméretű IT-rendszereinek Üzemeltetési Igazgatását Végző Európai Ügynökség (eu-LISA)³⁶ létrehozásáról szóló 1077/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet is módosításra került. (A létrehozandó rendszert is az eu-LISA működteti majd.)

A Személyek Határátlépésére Irányadó Szabályok Uniós Kódexéről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2016. március 9-i (EU) 2016/399 rendelete is módosításra került, hatályba csak az EES beinduláskor lép majd.

Ezekből már látható, hogy a meglévő rendszereknél milyen módosításokra lesz szükség és ez kihat a határellenőrzés technológiájára is.

Mik lesznek az EES funkciói? Rögzíti és tárolja a tagállamok olyan határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésének és kilépésének dátumát, idejét és helyét, ahol az EES-t működtetik; Kiszámítja az ilyen harmadik országbeli állampolgárok engedélyezett tartózkodásának időtartamát; A tagállamoknak szóló figyelmeztető jelzéseket hoz létre az engedélyezett tartózkodás időtartamának lejártakor, és rögzíti, tárolja a rövid távú tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgárok beléptetése megtagadásának dátumát, idejét és helyét, a beléptetést megtagadó tagállami hatóságot és a beléptetés megtagadásának indokait.

A Bizottság felhívta a figyelmet, hogy most is létezik egyfajta megoldás arra, hogy a tartózkodási napokat kiszámítsák, konkrétan a bélyegző lenyomatok alapján. Ebben a tagállami gyakorlat elég eltérő. Ezzel együtt nehezen kérhető számon a végrehajtása is. Azzal is egyet kell érteni, hogy ez a számítási mód nem garantálja a következetes végrehajtást. Az új rendszer nemcsak jelzést ad, hanem rögzít és tárol is.

A jelenlegi forgatókönyv szerint 2022. májusától kellene átállni az Európai Határregisztrációs Rendszerre. Ebben három főszereplő van: az EU és az eu-LISA, a tagállami fejlesztések, ehhez új technikai beszerzési igény is járul (biometria).

Hol tartunk és hogyan állunk? A vírus közbeszólt! Az eu-LISA fejlesztő cége már most kétségbe vonja a 2022-es indulást. (Idén október elején lesz döntés a határidő tartásáról.) Halasztás esetén BiÜt-ön lesz döntés sora. A jelenlegi kalkulációk szerint az indulás 2022. szeptember 1-je lehet. Lehet sajnálkozni

---

³⁶ European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice (eu-LISA). Alapítva: 2011. Működés: 2012.12.01. Székhely: Tallin.

a csúszáson, de minden szereplőnek ad némi haladéket és lehetőséget a felkészülésre. Ez vonatkozik a technikai eszközök beszerzésére is. A közbeszerzések beindultak, de az ismert USA-Kína viszony miatt az IT szállítások eltolódnak, akár ½-1 évvel is számolni lehet. Ez komoly kockázati tényező.

Mi lesz az EES hatása, mit lehet tőle várni? Első helyre a visszairányításokat kell tenni, amelyek szám szerint komoly részt képviselnek a statisztikákban.

A visszairányítások okai: érvényes útiokmány hiány; érvényes úti okmány hiánya a szállítót vállalat felelőssége; hamis útiokmány, érvényes vízum hiánya, érvényes útiokmány hiánya szállítót vállalat felelőssége, hamis vízum, támogató dokumentum hiánya, túltartózkodás, anyagi fedezet hiánya. szerepel nemzeti nyilvántartásban, szerepel SIS rendszerben, fenyegetést jelent.

Hazai visszautasítások: 2017/5.600; 2018/6.208; 2019/4.872; 2020/5.293.

Azzal is számolni kell, hogy a túltartózkodási felfedések száma jelentősen növekedni fog a rendszer bevezetése után. Hasonló problémákkal kell számolni kilépő irányban is. Itt vizsgálásra kerül a schengeni övezetben a 180 napon belüli 90 nap, erre nagy forgalom esetén a bélyegző lenyomat alapján történő számítás nem a legalkalmasabb.

Az Előadó emlékeztetett, hogy 2017-ben az eu-Lisa is szervezett egy hasonló témájú konferenciát, amelyen nem elsősorban a határrendészek, hanem a szociológusok vettek részt, és azt vizsgálták, hogy milyen üzenete lesz a harmadik országbeli polgárok felé, hogy 2022 után eljön a pillanat, hogyha elhagyják a schengeni térséget, amelyben esetleg illegálisan tartózkodtak, hogy nem térhetnek majd vissza. Az eljárás létszám és gazdasági érintettségének volumene egyelőre nem ismert.

Feltételezhető, hogy most is sok harmadik országbeli személy tartózkodik jogszerűtlenül schengeni területen, a rendelet hatályba lépése után, ha a határon át mozognak, az ő státuszukat is vizsgálni kell majd. Egy mód van a megoldásra: a jogellenes állapot megszüntetése. Ez akár egy tömeges kérelemhullámot is elindíthat. A fentiekkel mindenképpen szembesülnek a hatóságok.

A másik hatás a közokirathamisítások terén várható. Közokirat hamisítások elkövetése: bélyegző, gépjármű okmányok, tartózkodási engedély, vezetői engedély, támogatói dokumentum, egyéb okmány, személyi igazolvány, útlevél, vízumbélyeg vonatkozásában. Hazai közokirathamisítások alakulása: 2017/2.145; 2018/2.153; 2019/ 2.022; 2020/1954.

Ez az elkövetési magatartás a jogszerű tartózkodás jogellenes igazolására irányul. Ez meg fog változni, mert az új rendszer működtetésekor nem lesz átléptető bélyegző lenyomat elhelyezve az okmányokban, hanem az elektronikus rendszer veszi át a szerepét. Ez határozza meg a tartózkodási idő számítását is, tehát mindenképpen át fog rendeződni a közokirat-hamisítások jellege, és ez kényszer lesz a harmadik országok polgárai számára, hogy helyzetük miatt megoldást keressenek és szabályosan jussanak be a schengeni

övezetbe. Ehhez kapcsolódik a biometrikus adatok ellenőrzése. (Ujjnyomatok és arcképek EES rögzítése).

Ekkor minden, ami az adattárakban szerepel, azonnal elérhető lesz az ellenőrzéskor. Ez a változás a külső határon mindenki által érezhető lesz. Különösen a szárazföldi határokon. Képzeljünk el egy önkiszolgáló rendszert. Gyalogos és autóbuzos átléptetés esetében elvileg lehetséges, de személygépjármű esetében a jelenlegi infrastruktúra mellett nehéz lenne megoldani.

Vannak már kísérleti projektek ennek a megoldására, viszont a jelenlegi kapacitások a jelenleginél is hosszabb várakozásokat vetítenek előre.

A BM felé jelezték a problémát és szerveztek is egy konferenciát a szárazföldi határátkelőhelyek vezető képviselőivel, ők is arra jutottak, hogy az önkiszolgáló rendszerek hosszú távon, megfelelő feltételek mellett megoldást jelenthetnek ugyan, azonban jelenleg, a jelenlegi infrastruktúra mellett a helyzet csak rosszabb lehet. Egyelőre úgy tűnik, hogy a gyorsító hatás nem fog érvényesülni.

Amivel mindenképpen szembe kell nézni: 2022 májusától vagy szeptembertől lesz egy szigorú ellenőrzési rendszer a külső határokon, lesz egy növekvő volumenű ellenőrzési feladat, növekszik a leterheltség, növekszik a felfedezett jogsértő cselekmények száma, ez a jelenlegi kalkulációk alapján várhatóan megnövekedett idejű várakozásokat generál majd. Nagyjából ezekkel kell számolni 2022. évvégére.

Az Előadó felvetette kérdésként, hogy mit lehetne tenni annak érdekében, hogy mégse legyen ez a dolog annyira fájdalmas? Azonban ez majd egy következő konferencia, egy következő előadás témája lehet.

Az Előadó megköszönte a figyelmet. Ha van kérdés, szívesen válaszol rá.

Kérdés: dr. Ormai Tamás Zoltán r. alez. - Hogyan lehet hozzáférni ezekhez az adatokhoz?

Válasz: A rendőrség keretében nemzeti hozzáférési pontot kell létrehozni 2022. februártól. A Rtv. most is szabályozza az adatokhoz való hozzáférést nemzeti szinten.

Dr. Németh József r. ezds. Megköszönte az előadást. Néhány gondolatot szeretne megosztani. Az EU részéről nemcsak a határregisztrációs rendszerről van szó, ez egy elem, amely egy nagyobb rendszer része. A migráció miatt előállt helyzet biztonsági kezeléséről van szó. A külső határokat mindenképpen meg kell erősíteni, ide tartozik az Európai Határregisztrációs Rendszer, a Parti Őrség megerősítése, a SIS, a VISA és más rendszerek is, stb.

A vázolt megoldás nagyban kapcsolódik az automatizáláshoz, kiegészülve a MI technológiával. Ezek nem új dolgok, korábban (2014) kiírásra került az

EU Horizont 2020 projektje, több ilyen projekt is elindult Európa-szerte. Bejelentette, hogy egy tegnapi tervezett előadásra most kerül sor és köszöntötte a Széchenyi István Egyetem nemzetközi rektor-helyettesét.

Dr. Lukács Eszter

nemzetközi rektor-helyettes, Széchenyi István Egyetem

Rövid beszámoló a Széchenyi István Egyetemen tanuló külföldi diákokkal kapcsolatos eljárási tapasztalatokról³⁷

Az Előadó köszöntötte jelenlévőket a Széchenyi István Egyetem vezetése nevében, jelezte, hogy a felsőoktatási intézmény megtiszteltetésnek tartja, hogy a rangos konferencia helyszínéül a Széchenyi István Egyetem Művészeti Karának épülete, a győri zsinagóga szolgálhat. Megköszönte a megértést, hogy a rendezvény nyitó napi előadása helyett, összefoglaló, záró előadásra került sor. Külön köszönetét fejezte ki dr. Borsa Csaba igazgató úrnak, amiért a Széchenyi István Egye-

tem nemzetközi hallgatóinak fogadásában az OIF vezetői és munkatársai mindennapos segítséget nyújtanak, továbbá kifejezte a hálóját, amiért Igazgató úrban felmerült a gondolat, hogy a felsőoktatási intézmények oktatási migrációval kapcsolatos, illetve a Széchenyi István Egyetem nemzetköziesítésének tapasztalatai az igen rangos konferencián megosztásra kerüljenek. Az Előadó elmondta, hogy a Széchenyi István Egyetem jelenleg egy kilenc karral működő felsőoktatási intézmény, amit 1968-ban alapítottak, annak idején főiskolaként. Az intézmény 2002-ben kapta meg az egyetemi rangot, jogelődje a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola volt. Oktatási hagyományait, a Műszaki, Természettudományi, Műszaki és Informatikai (MTMI) tudományterületeken való kiemelkedő tapasztalatait az Egyetem három karának (Audi Hungária Járműmérnöki Kar, Építész-, Építő és Közlekedésmérnöki Kar, Gépészmérnöki, Informatikai és Villamosmérnöki Kar) oktatói és kutatói közössége képviseli. Az Egyetem képzési portfólióját erősíti a jogász-, a közgazdás és a tanítóképzés. Az Egészség és Sporttudományi Kar diplomás ápoló és szociális munkás képzéseivel kezdte meg működését, a konferenciának otthont adó Művészeti Kar zenei és design szakokon fo-

---

³⁷ Tartalmi összefoglaló, az Előadó a megjelentetéshez hozzájárult. Fotó: OIF.

gadja a hallgatókat, utóbbi karok képzési kínálata jelentősen növeli a felsőoktatási intézmény iránt érdeklődő magyar és nemzetközi hallgatók körét. Az Egyetem három oktatási helyszínnel rendelkezik: Győr, Budapest és Mosonmagyaróvár. A Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar a 2021-ben felújított óvári vár épületében helyezkedik el.

Az Egyetem kilenc kara és négy doktori iskolája mellett hét kompetencia központtal is rendelkezik, ami azért fontos, mert a kompetencia központokban lehetőség nyílik olyan iparhoz, gazdasághoz kapcsolódó munkatársak foglalkoztatására, akiknek munkafolyamatokba történő bevonását a tradicionális akadémiai keretek nem tennék lehetővé. A kompetencia központok pályázati, ipari megrendelői kapcsolatokon keresztül bevételszerző képességgel (is) rendelkeznek. A Széchenyi István Egyetem számára kiemelt jelentőségű, hogy az oktatási és kutatási tevékenység magas színvonalú folytatása mellett, a felsőoktatási intézmények harmadik missziós feladatainak is eleget tegyen. A kompetencia központok részben kutatási, részben gazdasági, azaz harmadik missziós feladatköröket látnak el. A hét kompetencia központjuk közül az egyik (Design Campus) Győrben, Sziget városrészben, a régi Győri Kecs és Ostyagyár területén, 3,6 hektáron épülő Science Parkban talál majd otthonra. A zalaegerszegi Science Park működtetéséért is a Széchenyi István Egyetem felel, így a Győr-Zalaegerszeg-Mosonmagyaróvár háromszögben a felsőoktatási intézmény az északnyugat-magyarországi gazdaságfejlesztési térség szereplőjeként is definiálja önmagát. Az Egyetem iparral fenntartott kapcsolatai között a világvállalat nagyságrendjére, az együttműködés idejére és mélységére való tekintettel kiemelkedik az Audi Hungária Zrt.-vel kialakított partnerség, ami mellett az Intézmény 3000 további vállalati együttműködéssel rendelkezik.

A harmadik missziós tevékenységekhez sorolhatók az Egyetem kormányzati és civil szervezetekkel, egyházakkal, sajtóorgánumokkal fenntartott kapcsolatai, így az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal fenntartott partnersége is. Az OIF az oktatási célú migráció megvalósításának lehetővé tételével támogatja – elsősorban – az Egyetem oktatási és kutatási teljesítményének fokozatos javulását, amiért az alábbi okok mentén nagyon hálás maga az Egyetem és személy szerint az Előadó is:

A világon nagyságrendileg 25.300 felsőoktatási intézmény működik, amiknek tevékenységét két nagy világranglista (QS Rankings és Times Higher Education) értékeli. A nemzetközi hallgatók az intézményválasztáskor ezeket a rangsorokat figyelik. A Széchenyi István Egyetem a QS besorolása alapján,

a világ ezer legjobb felsőoktatási intézménye közé tartozik, a 800-1.000 kategóriában állnak. A nagyságrendileg 70 magyar felsőoktatási intézmény közül jelenleg 9 egyetem szerepel ezen a világszinten releváns listán. A felsőoktatási intézmények döntő többsége számára a nemzetközi hallgatók vonzása bevételt jelent, ami igaz a Széchenyi István Egyetemre is, ugyanakkor az ő nemzetközi hallgatók vonzását célzó angol nyelvű oktatási tevékenységük nem elsősorban bevételi célokat szolgál.

Az Egyetem számára a modellváltás egy gazdaságilag is igen kedvező, meghatározó lépés volt, ugyanakkor azt megelőzően is stabil gazdálkodású intézményként, a központi költségvetési forrásból származó bevételeiket több tucatnyi pályázati forrással egészítették ki. Az említett világgranglistákon a nemzetközi hallgatók létszáma, így az angol nyelvű oktatási tevékenység, illetve a szintén angol nyelvű kutatási tevékenység is mérőszám, így a jelenlévő külföldi hallgatók sarkallják az egyetemet ezen tevékenységek egyre magasabb szinten való folytatására, ami által az Egyetem azt reméli, hogy a rangsorokon is egyre feljebb kerül.

A világ fejlett nemzetgazdaságú országaiban az egyetemek a csökkenő demográfia következtében kialakuló felsőoktatási jelentkezési visszaesést töreksenek hallgatói mobilitással, migrációval kompenzálni. 2030-ig várhatóan nagyságrendileg 8.000.000 mobil hallgató képezi majd felsőoktatási migránsok körét, akiknek 40%-a kínai és indiai lesz, ugyanakkor jelentős kibocsájtó országok a délkelet-ázsiai nemzetállamok, az ún. ASEAN-térség is. A világ felsőoktatási intézményei egymással érték versenyeznek. Tehát nemcsak a Széchenyi István Egyetem, hanem gyakorlatilag minden felsőoktatási intézmény. A nemzetközi hallgatótoborzást tovább nehezíti a világjárvány, ami miatt a jelen konferencia is egy évvel később került megrendezésre. A válság alatt az említett ázsiai térségekben óriási fejlesztéseket eszközöltek a felsőoktatási infrastruktúra- és HR kapacitás bővítése, vonatkozásában. Az ASEAN országok kreditharmonizációt is véghez vittek, illetve számos hallgatói ösztöndíjprogramot indítottak. A nagyvolumenű ázsiai fejlesztések eredménye lehet az, hogy kevesebb ázsiai hallgató választja majd az Ázsián kívüli felsőoktatási intézményeket, végső esetben a hallgatói mobilitás iránya meg is fordulhat.

A Széchenyi István Egyetemnek a 65 országból származó nemzetközi hallgatói közösségére leginkább azért van szüksége, hogy az ő jelenlétük által indukálva, angol nyelven folyhasson az oktatási és kutatási tevékenység, amire nemcsak a világgranglistáknak való megfelelés érdekében van szükség, hanem azért is, hogy az Intézmény valóban egy globálisan látható egyetemmé váljon.

Az Előadó még egy dolgot hozzátett: Magyarországon Szijjártó miniszter úr kezdeményezésére működik a keleti nyitás gazdaságpolitikája, ami az európai dominanciájú külkereskedelmi és tőkebefektetési tevékenység földrajzi diverzitását volt hivatott biztosítani. Ezt a trendet igyekezett Miniszter úr a keleti nyitás gazdaságpolitikájával megfordítani, amit 2013-ban kiegészített egy felsőoktatási programmal is (Stipendium Hungaricum), ami egy közel 80 országra kiterjedő, reciprocitást nem elváró bilaterális rendszer. A Program keretében a hazai felsőoktatási intézmények nemzetközi hallgatókat tudnak fogadni, illetve abban is segítséget nyújt Magyarország, hogy a küldő országok társadalmi-gazdasági problémáikat ne a migráció útján, hanem a felmerülés helyén kezeljék.

Az OIF jelentős szerepvállalása ezen a ponton mutatkozik meg. Amennyiben nemzetbiztonsági szempontból kockázatmentesen tudnak Magyarországra beérkezni a hallgatók, tanulmányaik befejeztével a Programban vállalat kötelezettségeik alapján, visszatérnek küldő országaikba, ahol a hazai egyetemeken szerzett tudás birtokában hozzájárulnak országaik társadalmi és gazdasági problémáinak felszámolásához.

Általánosan megjegyezte, hogy pl. a külföldön tanuló a kínai hallgatók 87% a bizonyítottan hazatér. A példától függetlenül kiemelten fontos az, hogy az egyetemek tudományos oktatási, kutatási és bevételszerző ambíciói ne okozzanak nemzetbiztonsági kockázatot. Megköszönte az OIF támogatását, aminek segítségével a nemzetközi hallgatók biztonságosan érkehetnek a Széchenyi István Egyetemre. A vízumokkal, tartózkodási engedélyekkel kapcsolatos mindig segítőkész ügyintézését különösen hangsúlyozottan köszönte meg az OIF vezetésének. Azt gondolja, hogy az a profizmus és az a szolgálatkészség, amivel az OIF dolgozik, páratlan. Az Előadó megköszönte a felszólalási lehetőséget.

Dr. Németh József r. ezds. Megköszönte az előadást, reméli, hogy az elképzeléseik megvalósulnak és folytatódik az eddigi eredményes együttműködés. Bejelentette, hogy kérdésekre is volt lehetőség és egyben megtörténik a **konferencia zárása** is.

Konferencia zárása

Berndt Körner: Nem kérdést tesz fel, inkább egy megjegyzéssel szeretne élni. A kétnapos konferencia végéhez közelednek. A meghívott külföldi előadók nevében szeretne szólni. Elégedettségüket fejezi ki a konferencia kapcsán, ez kiterjed a szervezésre és a lebonyolításra is, és mindez összhangban van a címmel is. Egy ilyen konferencián részt venni neki is kihívás. Tetszetek neki a témák, érdekesek és aktuálisak voltak. Jó volt találkozni régi kollégákkal és megismerkedni újakkal. Lenyűgözte az összes előadás. Minden meghívott nevében őszintén gratulált a rendezvényhez.

Összefoglalva az elhangzottakat, ki kell emelni, hogy sok országról volt szó, egészen Afganisztántól az EU tagállamokig. Ide kell sorolni még az afrikai országokat is. Így egy hatalmas földrajzi terület került áttekintésre. Az illegális migráció szárazföldi, légi és a tengeri útvonalairól is volt szó. Áttekintésre kerültek a határ melletti műszaki záruk, kerítések, mint egy komplex műszaki mechanizmus. Szóba kerültek a migrációkezeléssel összefüggő új műszaki megoldások, technológiák és az újabban épülő kerítések is. Beszéltek a kiléptetési rendszerről is. A bevezetést követően, hamarosan az ETIAS rendszer is életbe lép, ami komoly technikai, technológiai változásokat hoz majd. Szó volt más programokról, amiről neki a Copernicus Program jutott az eszébe, és most már a műholdas technológiák is segítik határrendészeti tevékenységet. Szó volt az integrált határigazgatási tevékenységről, ami szerinte a jövő egyetlen üdvözítő megoldása lesz. Hol van a jelenlévők szerepe? A siker kulcsa az lehet, ha mindnyájan együtt dolgoznak. Ő, mint a JCP képviselője sok gondolatot gazdagabban távozik a konferenciáról és ez igaz minden résztvevőre is. Biztosan hasznosítani tudják a konferencián szerzett információkat. Még egyszer megköszönte a meghívást, az előadási lehetőséget és a részvételt. Megköszönte a figyelmet.

Dr. Németh József r. ezds. Megköszönte az elismerő szavakat, bízik benne, hogy jövőre, hasonló körülmények között lesznek képesek a szervezők, támogatók megszervezni a nemzetközi migrációs konferenciát, amin szívesen látják a külföldi előadókat is. Kérdezi, hogy van-e még esteleg bárkinek kérdése a konferenciát illetően?

Mivel nem volt kérdés, a szót átvette dr. Janza Frigyes ny. r. vörgy, az első konferencianap moderátora, hogy az első nap tapasztalatait összefoglalja.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vörgy. Köszönte a lehetőséget, de úgy gondolja, hogy tegnap az előző nap tapasztalatai már összefoglalásra kerültek. Ehhez kapcsolódóan néhány dologra szeretne kitérni. Először is köszönetet szeretne

mondani a konferencia fővédnökeinek, dr. Felkai László közigazgatási államtitkárnak, aki támogatja a győri rendezvényeket és a hasonló alkalmakat és ezúton is figyelemmel kísérte a programot és Papp Károly belbiztonsági államtitkárnak, aki beosztásánál fogva felügyeli azokat a szerveket, amelyek a migráció kezelésért felelősek. Nemcsak protokolárisan fontosak az előbbieket, de emlékeztetni kell a jelenlévőket, hogy dr. Felkai államtitkár úr egyben a BM Tudományos Tanács elnöke is, így kettős szálon is kapcsolódik a konferenciához. A régi BÁH-os kollégák és az itt jelenlevők is tudják, hogy az államtitkár úr mindig is figyelemmel kísérte és a szívéen viselte az intézmény sorsát. Ott volt a létrehozásánál, kicsit gyermekének is tekinti, ennél fogva a konferencia kivételezett helyzetben tekintheti magát, ami az erkölcsi támogatást illeti. Ugyanakkor köszönet illeti a védnököket, így az országos rendőrfőkapitány urat, és érdekes helyzet, mert amikor a konferencia szervezésre került, dr. Halmosi vezérőrnagy úr még országos főkapitány-helyettes volt, de a konferencia idejére, mint az OIF főigazgatója szerepelt a programban, ő is támogatja a konferenciát. Személyes megközelítés. Janza F. már húsz éve figyelemmel kíséri ezeket a konferenciákat, úgy is mint résztvevő, s egy érdekes jelenséget szeretne megosztani a jelenlévőkkel. Az elmúlt húsz évben egyre őszintébbé váltak a konferenciák. Ma már menedzseri szemlélettel a tényeket közölve, a munkára koncentrálni lehet hallgatni az előadásokat. Régebben sokkal jellemzőbb volt bizonyos gyengeségeknek, így a nemzeti gyengeségeknek is az eltakarása, és itt szeretne köszönetet mondani a horvát, a szerb, a szlovén és görög kollégáknak, hogy abszolút tényfeltáró módon mutatták be országaik migrációs és menekültügyi helyzetét. Ez az, ami lehetővé teszi azt a szoros szakmai együttműködést, amire Körner is utalt az iménti felszólalásában. Erről szólt a történet, ki kell cserélni a tapasztalatokat, néha néhány pohár italt is el kell fogyasztani, mert az alkohol felgyorsítja az ötletelést, ez is megtörtént, erről szól a dolog. Reméli, hogy jövőre újra, ugyanitt találkoznak. Szakmai értelemben nem szeretné értékelni a konferenciát, egy megjegyzése azért lenne, bár valamennyi előadást nagyon hasznosnak találta, de azért a programba be lehetett volna még néhány témát tenni, de akkor az egész akár napokig is eltartott volna. Ez lenne az ára, ha minden területet át akarnánk beszélni. Egy dologra szeretné megkérni a résztvevőket, kiindulva abból, hogy sok vezető is jelen van, hogyha hazaviszik ezeket az ismereteket, akkor ismertessék meg ezeket a dolgokat a végrehajtási gárdával, amik itt elhangzottak. Ezt fogja támogatni az a kiadvány is, ami majd a korábbiakhoz hasonlóan elkészül erről a konferenciáról. De, ami a sava-borsa ennek a konferenciának, az a szakmai, tudományos, bajtársi, baráti, kollegiális légkör, ami jellemezte ezt a rendezvényt és ezt is kéri továbbítani, hogy ők is hasonló szellemben építsék a kapcsolataikat az együttműködő partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel.

Megköszönte mindenkinek a fegyelmezett részvételt, az időket sikerült tartani, mint az első nap levezető elnöke örömmel vett részt a konferencián, örült a találkozásoknak és várja a következő konferenciát.

Dr. Németh József r. ezds. Egyetértve Janza Frigyes tábornok úrral, a hozzáfűzött gondolataival, ő is megköszönte azt az előadás-sorozatot, ami a két napon elhangzott, nagyon sok érdekes és aktuális téma került megtárgyalásra, bemutatásra. A témákat valóban lehetne más aspektusból is megvilágítani, de a két napba ennyi fért bele. Ha sokat markolunk, akkor kevesebbet fogunk. Még egyszer megköszönte a támogatást az egyetemnek, a partnereknek, fővédnököknek, védnököknek, a szervezőknek és a külföldi előadóknak, hogy eljöttek, színesítették az előadásokat és remélhetőleg jövőre más témákban is meg tudjuk osztani az ismerteket. Átadta a szót az egyik szervezőnek, dr. Borsa Csaba r. ezds. regionális igazgatónak.

Dr. Borsa Csaba r. ezds. regionális igazgató. Megköszönte a két levezető elnöknek, hogy vállalták a szerepet és az elmúlt két napban kimagasló szakmai professzionalitással vezették rendezvényt. A szervezők nevében megköszönte Lesták Tamás alezredes úrnak is a munkát. Kicsit haza beszélve a győri rendezvény egy jó konferencia volt. Amikor egy ilyen rendezvényre sor kerül, az nem megy pénzügyi támogatás nélkül, és itt szeretne volna megköszönni az OIF gazdasági szervének, valamint a MRTT, és a Hanns-Seidel-Alapítványnak is a támogatást. A körülményeket a Széchenyi István Egyetemmel közösen tudták biztosítani. Törekvés volt már két éve arra, hogy ez a konferencia megvalósuljon, amellet, hogy szakmai dolgokról legyen szó, össze lehessen hozni egy olyan társaságot, amely a szünetekben, vagy azokon túl megtudja beszélni azokat problémákat, amelyek szakadatlanul áramlanak a szakmai szervek felé.

Megköszönte, hogy az előadók, résztvevők elfogadták a meghívást, a szervezők pedig törekedni fognak, hogy tovább vigyék a konferenciát, a jövőben is találkozhassanak.

Mindenkinek biztonságos hazautazást kívánt.

A konferencia lezárásaként minden résztvevőt meghívott egy állófogadás keretében felszolgált ebédre. Ezt a konferencia záró aktusának lehet tekinteni, de előtte szeretne volna még kiemelni Kovács Gyula ny. r. ddtbk. szerepét az elindításában, konferencia szervezésében, és szerinte a szervezőknek magukévá kell tenni azt a pozitív attitűdöt, ahogy ő áll a konferencia ügyéhez.

Zárszóként ismételten megköszönte a részvételt.

Együttműködési megállapodás aláírása az ORFK Rendőrség Tudományos Tanácsa és az OIF Tudományos Tanácsa között³⁸

Az együttműködési megállapodást a Tudományos Tanácsok elnökei látták el kézjegyükkel 2021.09.28-án Győrött a Nemzetközi Migrációs Konferencia keretében

Chrisán Andrea r. alez. és dr. Németh József r. ezds. kicserélik az aláírt megállapodásokat

---

³⁸ Fotó: OIF.

Rövidítések jegyzéke

APGR	Éves Növekedési Ráta, Annual Population Growth Rate
API	Asylum Policy Index, Menekültpolitikai Index
ASAM	Association for Solidarity with Asylum Seekers and Migrants - Szervezet a Menedékkérőkkel és a Migránsokkal Szembeni Szolidaritásért
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations, Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége
AST	Menekültügyi Támogató Csoport, Asylum Support Team
BÁH	Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (régebben)
BIOBIH	Biztonságos Ország, Biztonságos Határ (BiO-BiH)
BIPI	Bayesian immigration policy index, Bayes-i bevándorlási politikai index
BiÜT	Bel- és Igazságügyi Tanács
BM	Belügyminisztérium
BMH	Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (régebben)
BREXIT	nemzetközileg elterjedt rövidítés az Egyesült Királyság tervezett kilépésére az Európai Unióból (British Exit)
BTNL	Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratóriuma
CDI	Fejlesztési Index, Commitment to Development Index
CEAS	Common European Asylum System, Közös Európai Menekültügyi Rendszer
CEPOL	Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége, EU Agency for Law Enforcement Training
COI	Certificate of insurance, Tanusítvány biztosítás
COM	European Commission, Európai Bizottság
COVID-19	Koronavírus
CPIA	Country Policy and Institutional Assessment, Politikai és Intézményi Országértékelés
CSU	Keresztényszociális Unió (Christlich-Soziale Union)
DEMIG	Determinants of International Migration, A nemzetközi migráció meghatározó tényezői
DGMM	(török) Bevándorlásügyi Főigazgatóság, Directorate General of Migration Management
DHS	Demográfiai és Egészségügyi Felmérések, Demographic and Health Surveys
EASO	European Asylum Support Office, Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal
EBCGA	European Border and Coast Guard Agency, Európai Határ-és Partvédelmi Ügynökség
ECRE	European Council on Refugees and Exiles, Menekültek és Üldözöttek Európai Tanácsa
EES	Entry-Exit System, be- és kiléptetési rendszer

EGT	Európai Gazdasági Térség
EK	Európai Közösség
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szervezete
EP	Európai Parlament
ETIAS	European Travel Information and Authorisation System, Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer
EU	European Union, Európai Unió
EUAA	EU Agency for Asylum, EU Menekültügyi Ügynökség
EUDEL	EU Delegáció
eu-LISA	Szabadságon, a Biztonságon és a Jog Érvényesülésén Alapuló Térség Nagyméretű IT-rendszereinek Üzemeltetési Igazgatását Végző Európai Ügynökség
EURODAC	European Dactyloscopy, Biometrikus adatokat (ujjnyomat) tároló, összehasonlító rendszer, a dublini rendszer támogatására
EUROPOL	European Police Office, Európai Rendőrségi Hivatal
FRONTEX	European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Külső Határok Igazgatásáért Felelős Európai Ügynökség
GCC	Gulf Cooperation Council. Öbölmenti Együttműködési Tanács
GCM	The Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration, A biztonságos, rendezett és rendszeres migrációról szóló globális compact
GMC	Global Migration Compact, Globális Migrációs Csomag
GPS	Global Position System, Globális Helymeghatározó Rendszer
HAVE	Határigazgatási és Vízum Eszköz
HIP	Határrendészeti Innovációs Program
ICI	Immigrants' Climate Index Bevándorlók „Éghajlati” Indexe
IDFR	Családi Átutalások Nemzetközi Napja, The International Day of Family Remittances
IFAD	Nemzetközi Agrárfejlesztési Alap, The International Fund for Agricultural Development
IIPD	ENSZ Nemzetközi Bevándorlási Politikai Adatbázisa the UN's International Immigration Policies Database,
ILO	ENSZ Munkaügyi Szervezete
IMF	International Monetary Fund, Nemzetközi Pénzügyi Alap
IMPALA	International Migration Policy and Law Analysis Nemzetközi Migrációs Politika és Jogelemzés
IMPEX	Inter State Migrant Policy Index, Országon belüli migrációs index
IMPIC	Immigration Policies in Comparison, Bevándorlási politika az összehasonlításban
IOM	International Organisation for Migration, Nemzetközi Migrációs Szervezet

IPA	International Protection Assosiation
IPAT	International Protection Appeals Tribunal, Nemzetközi Védelmi Fellebbviteli Bíróság
IT	Information Technology, Információs/informatikai technika és technológia
ITM	Innovációs és Technológiai Minisztérium
JCP	<i>Joint Coordination Platform</i> -Közös Koordinációs Platform
JRC	Közös Kutatási Központ, Joint Research Centre
KEMR	Közös Európai Menekültügyi Rendszer
KERA	Közép-európai Rendőrákadémia
KKEP	Komplex Közlekedési Ellenőrzési Pont
KR	Készenléti rendőrség
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
K+F+I	Kutatás-Fejlesztés-Innováció
LMIC	Alacsony és közepes jövedelmű országok, Low-to-Middle-Income Country
LTV	Korlátozott területi érvényességű vízum, Limited territorial validity visas,
MGI	Migration Governance Index, Migrációs Irányítási/kormányzási Index
MI	Mesterséges Intelligencia
MIPEX	Migrant Integration Policy Index, Migráns integrációs politikai index
MISSM	Befogadási, Szociális Biztonsági és Migrációs Minisztérium, Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. Spanyol.
MIT	Massachusetts Institute of Technology
MÖSZ	Magyar Önkormányzatok szövetsége
MPCI	Multikulturalizmus-politikai index, The Multiculturalism Policy Index
MRFK	Megyei rendőr főkapitányság
MRTT	Magyar Rendészettudományi Társaság
MTMI	Műszaki, Természettudományi, Műszaki és Informatikai
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NGO	non-governmental organization, nem-kormányzati szervezet
NKE	Nemzeti Közszolgálati Egyetem
NNI	Nemzeti Nyomozó Iroda
NÚSZ	Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt.
ny.	nyugállományú
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, Organisation for Economic Co-operation and Development
OIF	Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság
ORFK	Országos Rendőr-főkapitányság

OSC	Operatív/Műveleti Támogató Központ, Operational Support Centre
PC	political correctness, politikai korrektség
PPT	Power Point, prezentációkészítő, számítógépes program
r.	rendőr
RTK	NKE Rendészettudományi kar
Rtv.	a Rendőrségről szóló törvény
SBC	Schengen Borders Code., Schengeni Határ Kódex
SCHEVAL	Schengen Evaluation, Schengeni értékelés
SDG	Fenntartható fejlődési Célok, Sustainable Development Goals
SIS	Schengen Information System, Schengeni Információs Rendszer
SMART	specific, measurable, available, relevant, time-based, specifikus, mérhető, elérhető, releváns, időalapú indikátorok
SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschlands, Németország Szociáldemokrata Pártja
SZIE	Széchenyi István Egyetem, Győr
TCN	Third country nationals and stateless persons, harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek
UNGA	<i>UN General Assembly</i>
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees, Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa
USA	Amerikai Egyesült Államok
USD	Amerikai Dollár
V4	Visegrádi négyek: Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia
VÉDA	Közúti Intelligens Kamera Hálózat
VIS	Visa Information System, Vízuminformációs Rendszer

Kísérő tanulmány az előadásokhoz³⁹

Teke András

Mennyi az annyi?⁴⁰

(Mérőszámok, viszonyítások, hatékonyság, hatásosság, stb. megjelenése a migráció értelmezésében és kezelésében)

1. Bevezető gondolatok

A migráció értelmezése és kezelése (menedzsmentje) kapcsán gyakran történik hivatkozás mennyiségekre, arányokra, prognózisokra, amelyek sajátos elméletekhez, modellekhez, viszonyításokhoz, döntésekhez, politikákhoz és stratégiákhoz is vezet(het)nek. A statisztikai alapú érvelések még napjainkban is erősen tartják magukat, annak ellenére, hogy egyre több szerző veti fel a rendelkezésre álló adatok hitelességének és alkalmazhatóságának a kérdését. **Miért lehet lényeges a fentiekkel foglalkozni?** (1) A globalizált világban az eltérések mozgatják a folyamatokat, (2) a folyamatok felgyorsultak, (3) az érdekmotivációs háttér sok esetben nem (teljesen) ismert, (4) a globális és nemzeti megközelítések erősen eltérőek, (5) az érdekérvényesítés érdekében nem mindig releváns adatok, mennyiségek, stb. kerülnek felhasználásra (6) a különböző döntési szinteknek eltérő jellegű adatokra, információkra van szükségük, (7) a migrációkezelés paradoxona az érdekek és megoldások divergáló viszonyában is keresendő.

Adatok, információk, elméletek szükségesek a migrációs és migrációkezelési folyamatok megértéséhez és rendszerbe illesztéséhez (is). A fentiek tükrében akár ez is paradoxonként kezelhető. Jelen tanulmány sok kérdést tesz fel. A válaszok jelenleg nem minden esetben ismertek, de talán a kérdések közelebb vihetnek egy olyan konszenzushoz, ami globális, kontinentális, regionális, nemzeti, közösségi, egyéni szinten (is) realizálható lehet. (*Ettől még messze vagyunk.*) A migráció kapcsán rendszerint nem egy dologról beszélünk, vagy ha igen, akkor eltérő megközelítésben. Vannak vélemények, amelyek szerint Európa még messze van attól, hogy korlátozni kellene a migránsok befogadását. Megdöbbentő tény, de jelenleg csak hozzávetőlegesen lehet megbecsülni az EU országainak lakosságát/népességét, az ott tartózkodókat. Hogy

---

³⁹ A téma más oldalról is kifejtésre kerül a szerző egyik másik tanulmányában - Teke András: Migrációs és migrációkezelési elméletek, modellek, politikák, stratégiák labirintusában, Hátrendészeti Tanulmányok 2021/1. 2021. XVIII. évf. 1.sz. (94-149.old.) HU ISSN 2061-3997 (Online)

⁴⁰ Bár a téma nagyon is komoly, a címet egy vicc inspirálta. A kapitány leszól a gépházba: „Mennyi?” A gépész válaszol: „Harminc”, Kapitány: „Mi harminc?”, Gépész: „Mi mennyi”?

ebből mennyi a migráns (nem európai állampolgár)? Nincs rá hiteles adat. A menekültek ismert száma már közelebb lehet a realitáshoz. A tízévente történő népszámlálások esetében különböző lakosságkategóriákra nincs is adat, a nem EU-állampolgárok esetében a számlálás nem pontos. A nyugat-európai terrorcselekmények kapcsán sokszor elhangzott, hogy azt második-harmadik generációs migránsok követték el, akik egyébként német, francia, spanyol, stb. állampolgárok. A pandémia a fentieket még tovább bonyolította.

Ki a migráns az ENSZ, az EU, a nemzetállamok szerint?

„Jelenleg a legtöbb országban (különösen a kivándorló országokban) nincs hatékony rendszer a nemzetközi migráció nyomon követésére. Ezen kívül a meghatározások és a statisztikai kategóriák jelentősen eltérnek. A hatékony nyomon követés, valamint az átfogó és belsőleg összehasonlítható statisztikák nélkülözhetetlenek a hatékony többoldalú fellépéshez.” [CASTLES 2019]

Ha kétség merül fel a kiindulási adatok kapcsán, akkor az azokból levont következtetések megalapozottsága is veszélybe kerülhet? A nemzetközi szervezetek is a nemzeti hivatalos és újabban az NGO-k, INGO-ok informális adatszolgáltatásai alapján „gondolkodnak”.

Ludger Pries a nemzethatárokon átívelő migráció négy „ideáltípusát” írta le: (1) a klasszikus modell (*Emigration/Immigration*), (2) a visszatérő migráció (*Rückkehr Migration*), (3) a diaszpóra-migráció (*Diaspora-Migration*) és (4) a transznacionális migráció (*Transmigration*).

[PRIES 2010, 59-63]

Az elméleti munkákban gyakran történik hivatkozás a fenti négy migrációtípusra, ami sokszor félrevezető is lehet, mert a migrációs folyamat különböző szakaszaiban a migráns akár mindegyik kategóriába is besorolható, ugyanakkor az egyedi adatok több helyen is szerepelnek párhuzamosan a statisztikákban, ami torz képet adhat. Hasonló a helyzet a migráns, mint gyűjtőkategória, a menekültek, vagy valamilyen nemzetközi védelemre szoruló és jogosult személyek adatainak a terén: sok az átfedés, félreértelmezés és magyarázkodás.

Az aktuálpolitikai közhelyek hatással vannak a migráció értelmezésére is.

Az állandó lakosságra nézve sem egyértelműek az adatok.

A Worldometer adatai alapján 2021.09.01-én a Világ népessége 7,89 milliárd volt. [WORLDOMETER]. Kontinensenként a lakosság létszáma: Ázsia 4,641 mrd (59,5%), Afrika 1,340 mrd (17,2%), Európa 0,747 mrd (9,6%), Dél-Amerika 0,653 mrd (8,4%), Észak-Amerika 0,368 mrd (4,7%), Óceánia 0,042 mrd (0,5%) fővolt. [WORLDOMETER CONT].

Európa lakossága 2021-ben 747 636 026 fő volt. [WORLDOMETER E]. Az EU lakossága 2020-ban 445 248 494 fő volt. [WORLDOMETER EU].

A Worldometer adatai mellett 2021 januárjában a becslések szerint az Európai Unió lakossága körülbelül 447,7 millió főt tett ki, ami 12,8 %-os csökkenést

jelent 2019 januárjához képest. (A csökkenés annak a következménye is, hogy az Egyesült Királyság kilépett a blokkból, ami csökkentette a számot 12,9 %-kal.) [SCHENGEN DATA]

A fenti számok egy számláló algoritmus alapján képződnek, tehát minden időponthoz más-más érték kapcsolódik. A lakosság pontos létszámát területi egységhez kötve, a mobilitás, a nyilvántartások hiányosságai, a kb. tíz évenkénti népszámlálások, az eltérő kategória-értelmezés (!), a legalitás és illegálitás „átjárhatósága” miatt nehéz megadni, így a viszonyítások is csak hozzávetőlegesek lehetnek.

Ez alkalmat adhat az eltérő értelmezésekre: sok vagy kevés, és mihez képest? A pontatlanság a tévhitet is táplálhatja.

Kiss Judit egy előadás (Szentés Tamás) kapcsán összegyűjtötte azokat a tévhitet is nevezhető megközelítéseket, amelyek markánsan befolyásolják a migráció (főleg mennyiségi) megítélését. (1) A migrációt úgy jelenítik meg, hogy az menekültáradat, „migrációs cunami”, „nagy menetelés”, pedig a statisztikák mást (*is*) mutatnak a nemzetközi migráció legújabb hulláma kapcsán (*Nem minden migráns menekült, de minden menekült migráns!*). (2-3) Általánosan elfogadott vélemény, hogy a migránsok alulképzett, kulturálatlan, bünyözésre hajlamos, veszélyes, homogén tömeget alkotnak, és a legtöbbször illegálisan, sokszor az embercsempészek közvetítésével érkeznek. Itt is sokkal árnyaltabb a kép. (*Mivel a fentiekre vonatkozó adatok nem mindig hitelesek, az állítás háttere átfogó vizsgálatot igényel(ne). Az illegális/irreguláris migráció elismert ténye is az adatok pontatlanságát támasztja alá*). (4) Egy további torzítása (tévhit) az egész migrációs problematikának az Észak–Dél, ezen belül is Afrika–Európa szegmensre való leszűkítése, és Európának az afrikai migránsáradattal való riogatása. (5) Egy következő tévhit, hogy a migrációnak több a negatív, mint a pozitív hatása, feltéve, ha ez utóbbit egyáltalán elismerik. (6) Az is tévhit, hogy a migrációs „áradatot” adminisztratív módon, fizikai és jogi akadályok felállításával, kerítéssel, a migrációs politikák szigorításával meg lehet állítani. Abban igaza van, hogy a migráció körüli viták a fenti hat kategóriába általánosan besorolhatók. [KISS 2019]

Folytatva Kiss Judit elméleti megközelítését „*A migráció kezelésének (megoldásának?) alapkérdése a kibocsátó ország/régió/kontinens népességeltartó és népességmegtartó képességének növelése. S az lenne a kutatók feladata, hogy a feltárt/ismert/működő push és pull faktorok mellé feltárják azokat a „de-push” elemeket, amelyek az egyes ország-stratégiák részeként csillapítanák a bármikor előforduló migrációs nyomást.*” Ugyanakkor számos kérdést meg kellene oldani: (1) a nemzetközi segélyezés elmozdítása a donorérdekek primátusától a recipiensek érdekei és céljai felé, (2) a célországok befogadási politikáinak egyértelműsítése (tudja-e, akarja-e integrálni a migránsokat), (3) a befogadó országok finanszírozási forrásai az integrációs politikákhoz. (4) A

migránsok integrálódási hajlandósága. (5) A befogadó ország/közeg és a befogadásra váró migráns közötti közvetítés megoldása. [KISS 2019]

A fentiek is arra utalnak, hogy szükség van viszonyítási tényezőkre, adatokra, mégpedig lehetőleg folyamatba illeszthető, hiteles, elemi adatokra. A migráció összetett jellegére tekintettel a statisztikák áttekinthetetlen variabilitású kombinációi állíthatók elő, ami nem könnyíti meg a tisztánlátást. Jelen tanulmány nem is vállalkozik erre, hanem három területet próbál rálátás szintjén megvizsgálni: a hazautalásokat (*remittance*), a muszlimok migráció és társadalomformáló szerepét, és a migrációhoz, a migrációkezeléshez köthető index-ek, mutatók, viszonyszámok képzését.

A folyamat- és rendszerszemlélet elveire támaszkodva vélhetően jobban körül határolhatók a trendek és a prognózisok megalapozottsága is hitelesebb lehet.

2. Hazautalások (*remittance*) és a migráció

A migrációkutatók jelentős része támogatja azt a megközelítést, hogy a migráció és a fejlődés közötti legközvetlenebb és legkövethetőbb kapcsolatot az átutalások jelentik, amelyeket általában a migránsok küldenek vissza a származási országokban élő családjaiknak és barátaiknak. (*A közvetlenség és követhetőség egzaktságát illetően a vélemények már erősen megoszlanak.*- Szerk.)

Az átutalások, a becslések alapján meghaladják a hivatalos fejlesztési támogatásokat, viszont az átutalások szigorúan magánalapok. (*Visszatérő értékelési elem a becslés.*)

A migránsok által, vagy a nevükben végzett pénzügyi átutalásokra vonatkozó globális becslések olyan ügyleteket (is) foglalnak magukban, amelyek túlmutatnak az általánosan feltételezett átutalásokon, mivel az átutalásokra vonatkozó adatok gyűjtéséhez használt statisztikai meghatározás ennél jóval szélesebb. (*Lásd később IMF Manual*) [IMF 2009]

Az ilyen becslések nem terjednek ki pl. az **informális transzferekre** sem.

Az átutalások társadalmi természetűek is lehetnek, mint például azok az ötletek, viselkedésformák, identitás, társadalmi tőke és tudás, amelyeket a migránsok az ország másik részén vagy külföldön való tartózkodásuk során szerznek meg, és amelyek átvihetők a származási közösségekbe. [LEVITT 1998, 927]

Általában az átutalásokról van szó, s ennek kapcsán a magyar média nem sűrűn szokott a Magyarországra irányuló remittenciákról írni. Ennek ellenére az érintettség itt is markánsan mérhető.

A Trading Economics közlése alapján: „A magyarországi átutalások 251,30 millió euróra nőttek 2020 első negyedévében, a 2019. negyedik negyedévi

241,40 millió euróról. Magyarországon az átutalások a folyó és a tőketranszferek készpénzben és természetben történő beáramlására vonatkoznak, beleértve a migránsok és rövid távú munkavállalói jövedelemátutalásokat (személyes átutalások), valamint a szociális juttatásokban szerzett jogokat (összes átutalások)”. [HUNGARY TE]

A fentiekből is látható, hogy a leegyszerűsítően átutalásoknak nevezett műveleteket, folyamatokat, kapcsolatrendszereket nem célszerű sablonosan megközelíteni. Először is javasolt körülhatárolni az átutalás(ok) jellegét, volumenét, térbeli kiterjedését, földrajzi koncentrációját, periodicitását, a trendek alakulását.

A továbbiakban kísérlet történik az átutalások értelmezésére, a trendek alakulásának, az átutalások hatásmechanizmusának és megítélésének a bemutatására.

2.1. Mit (is) jelentenek az átutalások?

A Nemzetközi Valutaalap értelmezésében az átutalások általában úgy értendők, mint a migránsok által a származási közösségekben visszamaradt rokonokhoz és ismerősökhöz/barátokhoz történő pénzügyi vagy természetbeni átutalások. [WDI], [DATA PORTAL]

A nemzetközi átutalások statisztikai meghatározása azonban csak részben tükrözi ezt a közös megegyezést.

A Nemzetközi Valutaalap (IMF=International Monetary Fund), a központi banki adatokon alapuló, nemzetközi átutalási statisztikák fő szolgáltatója az átutalásokat a fizetésimérleg-statisztikai kézikönyv két fő összetevőjének összegeként határozza meg:

(1) **Munkavállalók kompenzációja:** Ez a fogadó országban az ideiglenes migráns munkavállalók jövedelmére, valamint a nagykövetségek, nemzetközi szervezetek és külföldi vállalatok által foglalkoztatott munkavállalók jövedelmére vonatkozik (vagy „a határ menti, szezonális és egyéb rövid távú munkavállalók jövedelmére, akik olyan gazdaságban dolgoznak, ahol nem honosak, és a nem honos jogalanyok által foglalkoztatott lakosok jövedelmére”

[IMF 2009, 272.]

Fontos kiemelni, hogy az ideiglenes migráns munkavállalók teljes jövedelmét befoglalták ebbe a meghatározásba, bár a jövedelmet talán soha (legalábbis nem teljesen) nem lehet átutalni a származási országba, mivel a migránsoknak továbbra is fedezniük kell saját megélhetési költségeiket. Ezenkívül a külföldi munkáltatók (például nagykövetségek vagy transznacionális vállalatok) által alkalmazott személyzet fizetése is átutalásnak számít, mivel ezek a köztisztviselők, diplomaták, katonai személyzet és mások a származási

ország lakosainak minősülnek), bár e munkavállalók többsége valójában nem migráns, és nem is utalja át ezt a pénzt máshová. [IMF 2009, 272]

(2) **Személyes átutalások:** Ezek a lakosok (migránsok vagy nem migránsok) által más országokban élő személyektől vagy személyektől kapott vagy kapott készpénzben vagy természetbeni átutalások („valamennyi folyó transzfer rezidens és nem honos személyek között”). [IMF 2009, 273], [DATA PORTAL]

Az átutalások országokon belül is küldhetők, nem csak határokon átnyúlóan. Ezeket belső átutalásoknak nevezik. Továbbá nem minden átutalás pénzügyi vagy természetbeni jellegű.

A társadalmi átutalásokat úgy határozzák meg, mint „*azok az elképzelések, magatartások, identitások és társadalmi tőke, amelyek a fogadó-küldő országok közösségeiből áramlanak*”. [LEVITT 1998, 927]

A társadalmi átutalások Levitt értelmezésében magukban foglalják az innovatív ötleteket, az értékes transznacionális hálózatokat, a tudást, a politikai értékeket, a politikai reformokat és az új technológiai készségeket. [LEVITT 1998]

A nemzetközi migráció kapcsán az egyik legkorábban felismert összefüggés a pénzügyi vagy monetáris átutalások között, a származási országokba visszaküldött kapcsolódó pénzmozgások voltak. Nem meglepő, hogy a szakirodalom nagy része a pénzügyi átutalások okainak és következményeinek megértésére összpontosított mind mikro-, mind makroszinten. [RAPAPORT and DOCQUIER 2006]

A Világbank a központi bankok által készített és az IMF által összeállított nemzeti fizetésimérleg-statisztikák alapján **éves becsléseket** készít a globális (és bilaterális) átutalásokról. [DATA PORTAL] Az adatok (*jó közelítéssel-Szerk.*) lefedik az országokba beáramló és onnan kiáramló átutalásokat. Ez utóbbiak kevésbé jelentősek a migrációs és fejlesztési vitákban, de jelezhetik az ország jelentős bevándorló népességét, különösen, ha túllépik az átutalások beáramlását. A Világbank negyedéves becsléseket is készít az átutalások tranzakciós költségeiről. Ezek az „egy adott országba történő átutalások átlagos tranzakciós költségei” (*“average transaction costs of sending remittances to a specific country”*), és úgy számítják ki őket, mint „a teljes tranzakciós költség százalékában kifejezett, 200 USD-ban kifejezett átlagát, amelyet minden egyes pénzáutalási szolgáltató (*RSP= remittance service provider*) számol fel, amely szerepel az Átutalási árak világszintű (*RPW=Remittance Prices Worldwide*) adatbázisában egy adott országnak” (*“the simple average of the total transaction cost in percentage for sending USD 200, charged by each single remittance service provider (RSP) included in the Remittance Prices Worldwide (RPW) database to a specific country”*). [DATA PORTAL] A Világbank kutatói ezeket a becsléseket úgy nyerik el, hogy vagy

maguk kötnék tényleges tranzakciókat az árak megszerzése érdekében, vagy úgy, hogy érdeklődnek az átutalási költségekről számos banknak és pénzügyi szolgáltatónak [ALVAREZ et al. 2015, 45] Az IMF által meghatározott fizetésimérleg-kategória jelentősen túlbecsülheti a migránsátutalásokat, ha egy ország jelentős ENSZ- és/vagy nagykövetségi jelenléttel rendelkezik, és nagyszámú munkavállalót foglalkoztató transznacionális vállalatok gyárainak ad otthont. Ezért nem lehet megállapítani, hogy az IMF és a Világbank hivatalos számadatai pontosak-e ezekre az országokra nézve, vagy jelentős túlbecsülések vannak-e amiatt, hogy a nagykövetség, az ENSZ és a külföldi vállalatok alkalmazottainak fizetését is számításba veszik. [ALVAREZ et al. 2015] Statisztikailag a legalább 12 hónapig egy országban tartózkodó migránsokat nem lehet megkülönböztetni a nem migráns lakosoktól, mivel ezek a statisztikák a lakóhelyen és nem a migrációs státuszon alapulnak [ALVAREZ et al.2015, 43]

Az informális átutalások nagyrészt ismeretlen hatóköre miatt egyes országok, különösen a Szaharától délre fekvő Afrikában, nem szolgáltatnak átutalási adatokat az IMF-nek fizetési mérlegükben. Az átutalásokra vonatkozó adatok országonként is eltérnek, mivel az adatok, a nemzeti jogszabályi és szakpolitikai keretek, a tartózkodási jogállás helyett állampolgárságot használók, valamint az adatok feldolgozásának egyszerűsítése terén mutatkoznak meg. [HIPUMDD 2017]

Az átutalások második összetevőjében – „személyes átutalások” – az IMF úgy ítéli meg, hogy az átutalást határokon átnyúlóan hajtják-e végre, tekintet nélkül egy személy tartózkodási jogállására, állampolgárságára vagy születési országára, mivel ez az információ gyakran nem áll rendelkezésre. A pénzügyi átutalás címzettje vagy feladója tehát nemcsak migráns, hanem olyan állampolgár is lehet, aki kapcsolatban áll egy másik országgal. Így az átutalások összevonhatók a magánbefektetők és diaszpóratagok által az üzleti befektetésekre, ingatlanvásárlásra és egyéb pénzügyi tranzakciókra küldött nagyobb pénzügyi összegekkel. Ez az áthelyezések valószínű túlbecsüléséhez vezet. A pénzügyi átutalások időbeli becsléseinek összehasonlításakor fontos megjegyezni, hogy az elmúlt években világszerte dokumentált pénzügyi átutalások növekedése valójában az átutalások mérési módjának változásaiból származhatott, nem pedig az ilyen pénzügyi mozgások tényleges növekedéséből [RATHA 2003], [WORLD BANK 2006], [CLEMENS and McKENZIE] A 1990-2010 közötti időszakban a nyilvántartott átutalások növekedésének csaknem 80 %-át a mérések változásaival lehet elszámolni, és csak egyötöde tükrözheti a nemzetközi migránsok számának növekedése és a célországokban valószínűsíthetően keresett jövedelmek miatti változásokat. Emellett javult az átutalási tranzakciókról szóló jelentéstétel, és a migránsok egyre több formálisabb fi-

zetési módszert alkalmaztak, mivel az informális csatornák a pénzmosás elleni intézkedések részeként csökkentek. [RATHA 2003], [WORLD BANK 2006], [CLEMENS and McKENZIE], [DATA PORTAL]

Tuccio és Wahba közös tanulmányukban [TUCCIO and WAHBA] a „társadalmi átutalásokról” szóló gazdasági irodalmat vizsgálták. Megközelítésükben a pénzáttalások mellett, amelyek a migránsok által a származási országukba küldött pénzmozgásokat vagy árukat jelenti, a „társadalmi átutalások” is jelentősek, amelyek gazdasági, társadalmi, politikai attitűdökre, magatartásra és normákra vonatkoznak, s amelyeket a migránsok a bevándorlást követően továbbítanak. A tapasztalatok egyhangúlag rámutatnak a nemzetközi migrációnak a normák átadásában játszott fontos szerepére. (A „társadalmi átutalások” modell-értékű példája lehet a muszlim migránsok szerepe.)

Valette egyik közelmúltbeli tanulmánya közvetetten azt vizsgálja, hogy a nemzetközi migránsok hozzájárulnak-e a fejlődő országok technológiai fejlődésének növeléséhez azáltal, hogy a fejlett országokból visszavezetik a produktív ismereteket a migránsok hazájába? Megállapítja, hogy a technológiai transzferek nagyobb valószínűséggel akkor fordulnak elő, amikor az emigráció intenzitása magas, és amikor a célországokban a technológia is magas, és ezáltal a nemzetközi migráció útján a kibocsátó országok a nemzetközi trendhez hasonló tudáshoz jut(hat)nak. Eredmények arra engednek következtetni, hogy annak valószínűsége, hogy egy ország ilyen változásokat indít el az adott terméktípus előállításában, pozitív összefüggésben áll a kivándorlók számával, akik szakértők az adott terméktípus előállításában. [VALETTE 2018]

2.2. A COVID-19 előtti helyzet

2020-ban került publikálásra egy tanulmány [HOSNY 2020], amely az átutalások forrásának földrajzi koncentrációját és változékonyságát vizsgálta, 72 fejlődő ország (*developing countries*) esetében a **2010-2015 közötti** adatok felhasználásával. (Megjegyzés: Az átutalások vizsgálata szempontjából lényegi kérdés, hogy a publikált anyag a 2015-ös migrációs boom előtti helyzetet elemzi.) Kategóriák: (1) nagy összegű átutalások hatásmechanizmusa; (2) az átutalások forrásának földrajzi koncentrációja és a gazdasági ingadozások. Mint minden kutatásnak, itt is volt kiindulási hipotézis, hogy a nagyobb átutalások átlagosan stabilizálódhatnak, de a forrás-országokból származó magas átutalási koncentráció a kedvezményezett országok gazdaságában nem mindig a várt eredményt hozza, amit a globális sokkhatásoknak tulajdonítanak. 2016 végétől a világ pénzáttalásai meghaladták az 500 milliárd dollárt, és ez a szám csak a migráció folytatódásával tud fennmaradni. Az alacsony jövedelmű országokba irányuló átutalások magasak, pl. mintegy 40

milliárd dollárt érnek el a Szub-Szaharai Afrikában, vagy együttesen akár a GDP 3 %-át teszik ki. Az ilyen beáramlások az ország szintjén jelentkező kedvezőtlen gazdasági sokkok, valamint a háztartások szintjén történő zökkenőmentes fogyasztás elleni pufferként (is) működhetnek. [HOSNY 2020] Az átutalások számos fejlődő ország számára fontos devizaforrást jelentenek. Tádzsikisztán GDP-arányos részesedése a legmagasabb; 2010 és 2015 között átlagosan a GDP 40 %-a felett volt, ezt követte a Kirgiz Köztársaság, Libéria, Nepál és Comore-szigetek. Abszolút értékekben Nigéria számolt be a legmagasabb átutalásokról; 2010-2015 között évente átlagosan valamivel több, mint 20 milliárd dollár, ezt követi Banglades, Vietnam és Srí Lanka. Az átutalások eredetének földrajzi koncentrációja fontos elem, amely hiányzik az empirikus irodalomból. [HOSNY 2020]

A koncentráció számos fejlődő országban magasnak tűnik, főként az afrikai régióban, itt is a Dél-Afrikából és Franciaországból származó átutalásokkal. Az adatok arra engednek következtetni, hogy Montenegró a vizsgált időszakban a legnagyobb koncentrációt képviseli, főként a szomszédos Szerbiából származó átutalásokkal. Ezt követi számos afrikai ország, például Lesotho és Madagaszkár, amelyek csaknem teljes egészében Dél-Afrikából, illetve Franciaországból származnak. Bár ez több tényezőnek is tulajdonítható, úgy tűnik, hogy a földrajzi közelség, a formális gyarmati kapcsolatok és a közös nyelvek a legfontosabbak [ARIZALA et al. 2018], [GONZALES et al. 2016], [BARAJAS et al. 2010]

A 2010-2015 közötti időszakra vonatkozó GDP azt mutatja, hogy azok az országok, amelyek magas pénzáttalásokat kapnak, általában ezek átlagosan koncentrált forrás országokból származnak. Ez különösen igaz a fejlődő országokra. Úgy tűnik, hogy a nagy pénzáttalások alacsonyabb gazdasági volatilitásokhoz kapcsolódnak. A nagy pénzáttalással rendelkező országokat úgy határozzák meg, hogy ahol a GDP-be történő átutalások meghaladják az 1 százalékot. [CHAMI et al. 2018] Az empirikus elemzés elvégzéséhez a 2010-2015-ös időszakban 72 fejlődő országból álló kiegyensúlyozott panelt és kétoldalú átutalási adatokat használtak, hogy a HHI-t (*A közgazdaságtanban a Herfindahl–Hirschman-index, egyéb szokásos nevén HHI vagy Herfindahl-index, a piaci koncentráció egyik mérőszáma, Egy adott gazdasági szektor Herfindahl–Hirschman-indexe a piacon lévő vállalatok piaci részesedésének négyzetösszege.*) a pénzáttalások koncentrációjának mérésére használják, ami szerettek volna megmérni. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy az országoknak hasznára válna az átutalások forrásának diverzifikálása. [MITRA et al. 2016]

A fentiekhez kapcsolódva, a World Bank Group minden évben készít egy Migrációs és Fejlesztési Tájékoztatót (*Összefoglaló jelentést*), amely beszá-

mol a migrációs és átutalási áramlások globális tendenciáiról, valamint a Globális Migrációs Paktumhoz (*GCM= Global Compact on Migration*) és a Fenntartható Fejlődéshez (*SD= Sustainable Development*) kapcsolódó előző évi fejleményekről. (Megjegyzés: jelen esetben a 2018-as Összefoglaló lett alapul véve, amelyben a Covid-19 pandémia hatásai még nem jelentkeztek.) Az anyagban a módszertan az átutalások (*remittances*) volumenére vonatkozó célmutatók a Bruttó Hazai Termék (*GDP= Gross Domestic Product*) százalékában, a Fenntartható Fejlődési Célmutatók (*SDG= Sustainable Development Goals*), az átutalási költségek (*costs of sending*) és a munkaerőköltségek (*recruitment costs*) kategóriákra összpontosít, összevetve a migrációs trendekkel, adatokkal (ez utóbbiakat az Egyesült Nemzetek Szervezete, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (*OECD= Organisation for Economic Co-operation and Development*) és a Világbank Adatbázisa adataira alapozva. [BRIEF 29]

A 2018-as Jelentés [BRIEF 29] szerint a pénzáttalások tendenciáit illetően két egymást követő év visszaesése után az alacsony és közepes jövedelmű országokba (*LMIC= low- and middle-income countries*) irányuló átutalások száma 2017-ben 8,5 %-kal nőtt, ami így 466 milliárd dollárra emelkedett. Világszerte a pénzáttalások elérte a 613 milliárd dollárt. 2017-ben valamennyi régióban újra fellendült az átutalási forgalom: Európában és Közép-Ázsiában 20,9 %-kal, a Szaharától délre fekvő Afrikában 11,4 %-kal, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában 9,3 %-kal, Latin-Amerikában és a Karib-térségben 8,7 %-kal, Kelet-Ázsiában és a Csendes-óceánon 5,8 %-kal, Dél-Ázsiában 5,8 százalékkal. A tendencia folytatódását 2018-ra is prognosztizálták, a LMIC-k felé irányuló átutalások volumenét 4,1 %-os növekedéssel becsülték meg, ami így megcélozhatta a 485 milliárd dollárt. Mindemellett a kockázatok az átutalásokat illetően nem csökkentek.

A hosszú távú kockázatok azonban továbbra is fennállnak. Sok pénzáttalási forrásból származó országban a bevándorlás-ellenes érzelmek egyre erősödnek. A bevándorlási politikák egyre szigorúbbak. Az átutalások globális átlagköltsége stagnáló képet mutatott 2018 első negyedévében, és 7,1 %-kon állt, ami több mint kétszerese a 3 %-os SDG-célkitűzésnek. Késik az olcsóbb és hatékonyabb technológiák széleskörű bevezetése (internet- és okostelefonalkalmazások, blockchain-in átutalási szolgáltatások). A Pénzügyi Stabilitási Tanács (*FSB= Financial Stability Board*) szerint a bankok még mindig magas kockázatnak tekintik az átutalási szektort. [BRIEF 29]

A migrációs költségekre vonatkozó felmérések elemzése, amelyeket a Globális Migrációs és Fejlesztési Tudáspartnerség (*KNOMAD= Global Knowledge Partnership on Migration and Development*) és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (*ILO= International Labour Organization*) közösen végzett, azt mutatja, hogy a munkaerő-felvételi költségek mutatója (*RCI=*

recruitment cost indicator) – azaz az a „toborzási díj”, amelyet a munkavállalók fizetnek egy távolabbi munkahely biztosítása érdekében – a havi külföldi jövedelem többszöröseként kifejezve, mindig magasabb a viszonylag alacsony jövedelmű migráns munkavállalók esetében. A tranzit migrációnak korlátozott pozitív hatása van, és kevés nyertest hoz létre. A tranzitország szempontjából – majdnem mindig a LMIC-transzfer migráció - nyomást gyakorol a már korlátozott állami forrásokra (is). A globális gazdasági növekedés 2017/2018-as, felgyorsított üteme folytatódni látszott a globális gyártás és beruházások konjunkturális fellendülése miatt, amelyet az árukereskedelem hajtott. A bankok továbbra is magas kockázatnak tekintik az átutalási szektort. Az átutalási szolgáltatók kockázati tényezői közé tartozik, hogy a műveletek többsége készpénzes ügyletek. A célállomások közé tartoznak a magas kockázatú joghatóságok (ahol erőszakos konfliktusok, beleértve a terrorizmust is, és/vagy a kormányzati felügyelet gyenge vagy hiányzik). Fontos azonban, hogy a bankszektor kockázatalapú megközelítést alkalmaz a teljes átutalási ágazatra, és nem tesz különbséget az egyes átutalási szolgáltatók között. [BRIEF 29]

A folyamat 2019-re megváltozott. A World Bank szerint az alacsony jövedelmű és közepes jövedelmű országokba (*LMIC= low- and middle-income countries*) irányuló átutalások 2020-ben várhatóan 19,7 százalékkal, azaz 445 milliárd dollárra csökkennek, ami a közelmúlt történelmének egyik legélesebb visszaesése [BRIEF 32]. A Világbank szerint ez a visszaesés nagyrészt a COVID-19 világjárvány okozta gazdasági válságnak tudható be. A migráns munkavállalók számára a világjárvány a bérek és a foglalkoztatás csökkenését jelentette. Ez a csökkenés azután következik be, hogy a LMIC-knek történő átutalások rekordértékű 554 milliárd USD-t értek el 2019-ben, megelőzve a közvetlen külföldi befektetéseket. A bruttó hazai termék (GDP) arányában az első 5 ország, amely 2019-ben a legmagasabb átutalásokat kapta: Tonga (a GDP 37,6 %-a), Haiti (37,1 %), Dél-Szudán (34,1 %), a Kirgiz Köztársaság (29,2 %) és Tádzsikisztán (28,2 %) . [BRIEF 32] Nem elég a csökkenés, de 2020 első negyedében a 200 USD LMIC-knek történő küldésének átlagos költsége magas, 6,8 százalék volt, jóval meghaladta a fenntartható fejlődési cél 3 %-kát. [BRIEF 32] A Szaharától délre fekvő Afrikában továbbra is a legmagasabb átlagos átutalási költség, körülbelül 9 %, Dél-Ázsiában a legalacsonyabb átlagos pénzáttalalási költség 4,95 % volt. A fennmaradó régiók átlagos átutalási költségei a következők voltak: Európa és Közép-Ázsia 6,48 %, Kelet-Ázsia és a csendes-óceáni térség 7,13 %; Közel-Kelet és Észak-Afrika 7 %; És Latin-Amerika és a Karib-térség 5,97 % . [DATA PORTAL], [BRIEF 32]

2.3. A COVID-19 kapcsán kialakult helyzet változásai

A Pew Research Center elemzése [QUINN 2020] - a Világbank, az Oxfordi Egyetem és a Google adataira alapozva - megállapította, hogy sok országban a COVID-19 válság miatt az „otthon maradó megrendelések” és a munkakorlátozások következtében, az átutalások – a migránsok által a hazájukba küldött pénz – 2020-ban rekordarányosan legalább 20 %-kal esnek vissza. Az elemzés azt mutatja, hogy az a 10 ország, amely 2018-ban a világ átutalásainak 61 %-át küldte *(ez az utolsó év, amelyre kétoldalú átutalási adatok állnak rendelkezésre)*, átlagosan 10 nappal több napot töltött a korona vírussal kapcsolatos zárlatok alatt, így a munkahelyek vonatkozásában erősebben csökkent a fizikai mobilitás, mint más országokban. Ez lehet, hogy túl nagy hatással van azokra az országokra, amelyek erősen függenek ezektől a pénzáutalásoktól. **A pénzáutalások csökkenése várhatóan a világ minden régióját sújtja.** A Világbank becslése szerint 2020-ban az európai és közép-ázsiai országokba történő átutalások esetében (-28%), a szubszaharai Afrikában (-23 %), Dél-Ázsiában (-22 %), Latin-Amerikában és a karibi térségben (-19 %), valamint a Közel-Keleten és Észak-Afrikában (-20 %) lesz a változás. **Nem szokatlan, hogy a gazdasági helyzet drasztikusan kihat az átutalásokra.** 2009-ben, a nagy recesszió idején a globális pénzáutalások 5 %-kal csökkentek, 2016-ban a pénzáutalások 1 %-kal csökkentek, ami a sok országban tapasztalható gyenge növekedés és az olajárak csökkenésének tudható be. A jelenlegi várható csökkenés minden eddiginél nagyobb lehet, átlag 20%. A Pew Research Center által vizsgált 10 országban 2020 februárja és májusa között átlagosan 33 %-kal csökkent a fizikai mobilitás a munkahelyek esetében, szemben a többi 116 ország vagy terület 26 %-os csökkenésével, amelyekre vonatkozóan adatok állnak rendelkezésre. *(Fontos megjegyezni, hogy sok tényező befolyásolhatja az emberi mobilitást, és hogy nem feltétlenül minden változás tulajdonítható a csak COVID-19-nek.)* **Az átutalások várható csökkenése egyes országokat különösen súlyosan érinthet.**

A fentieket egészíti ki Keyes tanulmánya [KEYES 2020], amely szerint Az alacsony jövedelmű és közepes jövedelmű országokat (LMIC) is súlyosan érintik, az átutalási volumenük 20 %-kal, 445 milliárd dollárra csökken, ami komoly csapást jelentene az ágazatnak, mivel az LMIC-nek az előrejelzések szerint 2019-ben a globális átutalási volumen 78 %-át kellett volna kitennie a Világbank becslései szerint 2019 októberétől. A pénzáutalással foglalkozó cégek az átutalások mennyiségének hirtelen csökkenését a digitális csatornák aktivizálásával próbálják ellensúlyozni. Azok a cégek, amelyek a digitális képességüket erőltetik, valószínűleg a világjárvány idején fognak a legjobban teljesíteni, annak ellenére, hogy csökkent a mennyiség, mivel a fogyasztók elkerülik a másokkal való érintkezést. A Világbank azonban arra számít, hogy

a pénzáttalások növekedése 2021-ben 5,6 %-kal nő az LMIC-be történő átutalás volumene, és hogy a helyzet a különböző régiókban is javuljon. Ezek a fejlesztések nem pótolhatják azonnal az átutalási vállalkozások 2020-ben elszenvedett veszteségeit, de segíthetnek nekik a világjárványból való kilábalásban, amikor enyhül. És azok a cégek, amelyek digitális eszközökkel hozták be a fogyasztókat a világjárvány idején, talán a legnagyobb haszonélvezői ennek a növekedésnek, mert lehetőségük lesz arra, hogy hűséget építsenek a fogyasztókkal, ami segíthet nekik, hogy nagyobb volument nyerjenek az elkövetkezendő években.

2.4. Az átutalásokról pro és kontra

Az átutalások a migráció folyamatának természetes következményei. Lehet szűkebb és tágabb értelemben is megközelíteni őket. A globális gazdaság meghatározó jelensége a nemzetközi pénzforgalom, amely befolyásoló hatással van mind a befogadó, mind a migrációt kibocsátó országok gazdasági és társadalmi folyamataira, és nem szabad elfeledkezni a pénzforgalmat lebonyolító intézmények hasznáról sem. A megítélés tehát mindig érdekközpontú. Az átutalások különböző csatornákon keresztül befolyásolhatják a gazdaságot és a társadalmakat.

Ezek a csatornák (1) magasabb adókat tartalmaznak, amelyek révén az átutalások – a belföldi és importált áruk nagyobb fogyasztásának ösztönzésével – növelhetik a fogyasztási és kereskedelmi alapú adózásból származó kormányzati bevételeket; (2) magasabb magán-megtakarítások és bankbetétek, amelyeket a bankok állampapírok vásárlására használhatnak; (3). magasabb 'seigniorage'⁴¹ bevétel, ha az átutalások növelik a banki szektor kötelezettségei iránti belföldi keresletet, ezáltal növelve a pénzkeresletet; [ABDIH et al.] [CHAMI et.2006];

(4) a fogyasztás kiegyenlítése teljes hitelpiacok hiányában [HYDER et al.], [JACK and SURI].

Az átutalások általában a migrációs mintákhoz, a küldő és fogadó ország közötti gazdasági tevékenységhez, a küldő és fogadó ország közötti befektetési lehetőségekhez, valamint a fogadó ország intézményeinek, gazdaságpolitikáinak és kockázatainak minőségéhez kapcsolódnak. [NCUBE and BRIXIOVA]

---

⁴¹ Seigniorage (*széniorázs*) jegybankoknak a nettó készpénzkibocsátásból és a hitelintézeteknek a központi banknál kamatmentesen, vagy a piaci kamatnál alacsonyabb kamat mellett elhelyezett kötelező tartalékaiból származó jövedelme.

Az átutalások kapcsán születtek egyedi kutatási megállapítások, viszonyítások is. A háztartások szintjén az átutalások a nagyobb fogyasztással és a szegénység csökkentésével hozhatók összefüggésbe a költségvetési megszorítások enyhítésével, valamint a megtakarítások és a tőkefelhalmozás növelésével [IMF 2005].

Az átutalásoknak potenciálisan negatív gazdasági hatásai is lehetnek. Bizonyítékul szolgálhatnak arra, hogy az átutalások negatívan befolyásolhatják a növekedést azáltal, hogy csökkentik a munkavállalási ösztönzőket és növelik a rezervátum bérét (a legalacsonyabb bér, amely mellett a munkavállaló hajlandó lenne elfogadni egy bizonyos típusú munkát). [CHAMI et al.2003]

A magas szintű átutalások a gazdasági stagnálás és függőség ördögi körforgását idézhetik elő; Az átutalások az árfolyamok felértékelődéséhez vezethetnek, ami csökkenti az export versenyképességét, és az értékesíthető ágazatok zsugorodásához vezethet, különösen a nagy pénzáttalással rendelkező kis nyitott gazdaságokban. Az átutalások ezzel együtt a magasabb (fogyasztási cikkek) importot és a kormányzati hatékonyságot is ösztönözhetik. [CHAMI et al.2018], [AMUEDO et al.]

Néhány empirikus tanulmány megállapította, hogy az átutalások prociklikusak (is) lehetnek, ha a migránsok úgy döntenek, hogy átutalják őket, főként befektetési indítékok alapján. [BETTIN et al.], [COORAY and MALLIK]

Az átutalások elméletileg kétértelmű hatást gyakorolhatnak a makrogazdasági változékonyságára. Az átutalások az átutalást fogadó háztartások tevékenységén keresztül, elsősorban fogyasztási döntéseik és megtakarítási/beruházási szokásaik révén befolyásolhatják a makro aggregátumokat. [RAPOPORT and DOCQUIER], [ABDIH et al. 2009]

Egy nemzetközi kutató csoport, amely 1975 és 2007 között 109 országban tanulmányozta az átutalási tendenciákat, pozitív kapcsolatot talált az átutalások és a pénzügyi szektor fejlődése között. [AGGARWAL et al. 2011]

A nagy pénzáttalások önmagukban stabilizálják, de súlyosbíthatják a változékonyságot, ha magas pénzáttalási koncentrációval kombinálják. Az átutalásból származó devizabeáramlások potenciálisan befolyásolhatják az áruk és szolgáltatások behozatalát az árfolyamra gyakorolt hatásuk révén, akár munkaerő-kínálati döntések, akár az ipar árkereslete révén, és/vagy azt, hogy az árfolyamot megtakarításra vagy fogyasztásra használják-e. [CRAIGWELL et al. 2010]

A „társadalmi átutalások” kapcsán Spilimbergo azt vizsgálta, hogy a külföldön tanuló diákok száma javítja-e az otthoni demokráciát. 1960 és 2005 közötti időszakban 183 országból származó adatokat összevetve arra jutott, hogy a külföldi képzettségűek száma nem befolyásolja az otthoni demokráciát, viszont a célországokban a demokrácia minősége erőteljes és jelentős

hatást gyakorol a hazai demokráciára, és az a külföldi hallgatók számával arányos. A migráció két csatornán keresztül befolyásolhatja az egyének véleményét és viselkedését: Az ötletek migránsok általi továbbítása és/vagy a „megváltozott migránsokkal” való kapcsolattartás. Azonban nem mindig lehetséges ezt a két mechanizmust szétválasztani. [SPILIMBERGO 2009]

A nagy átutalások csökkenthetik a folyó fizetési mérleg megfordítását, különösen a GDP-hez viszonyított 3 %-os küszöbérték felett. [BUGAMELLI and PATERNO]

Elgondolkodtató, amit Eric A. Posner és Glen Weyl a quatari migrációkezelés kapcsán írt: „*Ha az OECD-országok lemásolnák a GCC-országok migrációs politikáját, sokkal nagyobb mértékben csökkentenék a globális egyenlőtlenséget, mint a jóléti rendszereik a határaikon belül.*” [POSNER-WEYL] *Ebből el lehet jutni akár oda is, hogy az öböl-országok egy főre számítva többet tesznek a globális egyenlőtlenségek csökkentéséért, mint azok a gazdag OECD-államok, amelyek továbbra is segélyekkel próbálnak enyhíteni a harmadik világ gondjain. Ez is lehetne a fejlődő országok megsegítésének egy fenntartható módja. Mindezek előtt persze az EU-nak szigorítania kell(ene) az állampolgárság megszerzésének a feltételeit.* [POSNER -WEYL]

Az átutalások (*remittance*) értelmezése sem egyértelmű, lehetnek „haszon”, gazdasági tényező, sőt egyfajta indikátor is. A migrációs modellek sokfélesége a huszadik század utolsó két évtizedében különböző hipotéziseket tükröz arra vonatkozóan, hogy mi minősül migrációs előnyöknek és költségeknek, és ezek a hipotézisek pedig a migrációs viselkedés változó elméleteit tükrözik. Aleshkovski szerint a humántőke migrációs modelljei általában a migrációs előnyöket és költségeket humántőkével és más változókkal váltják fel. Néhány migrációs modellben kulcsszerepet játszik a humántőke mellett a migrációs hálózatok formájában, illetve a családdal és barátokkal való kapcsolat a leendő migráns célállomásokon. **Az átutalások hatása** (*The Impact of Remittances*) kapcsán, az egyéni migrációs viselkedés modelljei nem indokolják a migránsok és a forrásháztartások közötti folyamatos interakciót, különösen a migránsok által átutalt vagy hazaküldött jövedelem révén. Emellett nem nyújtanak hasznos alapot a migráció és az átutalások migráns forrásterületekre gyakorolt hatásainak megértéséhez. Az 1970-es és az 1980-es évek elején egyes kutatók a migrációt meghatározó tényezőktől elkülönítve próbálták modellezni az átutalások hatásait, a migráns-forrásokból származó háztartások által termelékeny beruházásokra fordított átutalási célú felhasználásról készített felmérések alapján. Ezek a tanulmányok azonban nem vizsgálták az átutalásoknak a migránsok származási területein hozott migrációs döntésekre gyakorolt közvetett hatásait. [ALESHKOVSKI et al.]

A Nemzetközi Agrárfejlesztési Alap (*The International Fund for Agricultural Development= IFAD*) honlapján a COVID-19 vírus helyzethez kötődően egy

írást tettek közzé a Családi Átutalások Nemzetközi Napja (*The International Day of Family Remittances=IDFR*) alkalmából.^[IFAD 2020] Van ilyen is! Az IDFR az Egyesült Nemzetek Közgyűlése (A/RES/72/281) által 2018-ban elfogadott és minden évben június 16-án megtartott, általánosan elismert ünnepnap. Az IDFR annak az elismerése, hogy több mint 200 millió migráns járul hozzá kb. 800 milliárd családtagjuk életminőségének javításához, és reményt teremt a jövő nemzedékek számára. Ezeknek az pénzáramlásoknak a jelentős része olyan fejletlen területekre irányul, ahol a szegénység és az éhezés mérhetően koncentrálódik, és ahol a megélhetés szempontjából az átutalások számítanak a legtöbbit. A dologhoz hozzátartozik az is, hogy az ENSZ megközlítésében tényként kezelik, hogy az IDFR-t globális szinten teljes mértékben elismerik, a 2018-ban elfogadott, Biztonságos, Rendezett és Szabályos migrációról szóló Globális Paktum és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó Fenntartható Fejlődési Menetrendet és a Fenntartható Fejlődési Célokat is támogatja. Az IDFR kapcsán a pénzáttalások, mint „mentőkötélek” (*lifeline*) jelentek meg. [UNGA 2018]

2.5 Remittencia-összegzés

Az átutalások a migráció vonatkozásában nem egyszerűsíthetők le csupán a pénz és árumozgásokra. Az átutalások ténye, folyamata, következményei hatnak a migrációs elméletekre, modellekre, politikákra stratégiákra és az utóbbiak visszahatása is érzékelhető. Olyan hatalmas pénzforgalomról van szó, amely egyes országok létezésének a meghatározó eleme is. Sokkal nagyobb ennél azonban a társadalmi-szociális hatás. Ezt eddig főleg a transznacionális kapcsán vizsgálták egyes kutatók. Ratha szerint migráció kapcsán három figyelemre méltó tényre kell kiemelni, amelyeket a migrációs politikák gyakran elfelejtenek számításba venni. (1) a migránsok hozzájárulása a befogadó országokban és a hazájukba hatalmas pénzbeli átutalást jelent (ebből több mint 2/3 rész kerül a fejlődő országokba). (2) a dél-déli migráció valójában nagyobb, mint a dél-északi migráció, ami azt jelenti, hogy nemcsak a kivándorlás lényeg, hanem a fejlődő országok számára is fontos a bevándorlás. (3) a belső migráció közel négyszer akkora, mint a nemzetközi migráció, és szerves része a gazdaság szerkezetváltási és fejlesztési folyamatának. Az emberek mozgása azonban ritkán szerepel az országok fejlesztési stratégiáiban. [RATHA X] A migráns átutalások számos ország számára gazdasági mentőövet jelentenek. Mivel az átutalások személyes alapok, a kormányok nem tudják hatékonyan irányítani ezeket a pénzeszközöket meghatározott célokra. A kormányok azonban elősegíthetik az átutalások áramlását azáltal, hogy csökkentik a pénzküldés költségét, és elősegíthetik az átutalásokhoz

kapcsolódó megtakarításokhoz, hitelekhez és egészségbiztosítási termékekhez való hozzáférést. Akár az államhitelezési költségeket is csökkenthetik azáltal, hogy a jövőbeli átutalási tranzakciókat biztosítékként használják. Diaszpóra kötvényeket is kiadhatnak a diaszpóra megtakarítások mobilizálására. Mindenekelőtt azonban a kormányoknak törekedniük kell a migrációra és az átutalásokra vonatkozó adatok minőségének javítására. Az ismertetett összegek és arányok becslések alapján keletkeztek. Több szakértő szerint ez nagyjából a valós pénzforgalom 2/3-a lehet. A belső migrációs statisztikák legjobb esetben is csak találgatások, így a hozzájuk kapcsolódó pénzforgalom is egyelőre követhetetlen. Nehéz elhinni a modern technológiák korában, hogy a pénzküldés átlagosan 9 %-ba, egyes dél-déli folyosókon pedig az átutalt tőkeösszeg 15-20 %-ába (is) kerül. Az átutalási díjak szerkezete szintén rendkívül regresszív: minél kisebb az átutalás, annál magasabb a díj. A nemzetközi szabályozások, különösen a pénzmosás elleni küzdelem és a terrorellelens szabályozások finanszírozása, növelik a mobiltelefon-technológia és az internet nemzetközi határokon átnyúló pénzküldésének költségeit. Az átutalások küldése mellett a diaszpóra tagjai nagy mennyiségű megtakarítást halmozhatnak fel a célországokban, becslések szerint évente több mint 400 milliárd dollárt. Ezeknek a megtakarításoknak a zömét olyan célországokban lévő bankbetétekbe fektetik be, amelyek kevés kamatot vagy kamatot nem keresnek. Felismerve, hogy az átutalások mindenekelőtt magánforrások, de egész közösségek és országok számára is fejlesztési lehetőségeket kínálnak, az IOM célja a migráns átutalások területén olyan politikák és mechanizmusok kidolgozásának elősegítése, amelyek — a migránsoknak nyújtott átutalási szolgáltatások javítása — fokozzák az átutalások fejlesztési hatását.

A kormányokkal, migránsokkal, migráns szövetségekkel, pénzügyi intézményekkel és adományozókkal partnerségben az IOM arra törekszik, hogy a szakpolitikai és programfejlesztést, a szakpolitikai párbeszédet, valamint a bevált gyakorlatok megosztását, a kapacitásépítést és a kísérleti projekteket támogató kutatás révén megvalósítsa céljait. A valóság ettől messze van: a hazautalások a *migration bussiness* szerves részét képezik.

3. Migráció-Európa-EU-iszlám-muszlimok-számok-arányok

A 2015-ös migrációs boom kapcsán a korabeli sajtóban rendszeresen visszatérő hír-elem volt, hogy migránsok döntő többsége életerős, fiatal férfi és sok közöttük a muszlim. Ezek a hír-elemek szélsőséges következtetésekhez is vezethettek, de nagy teret kapott a „megnyugtató” kommunikáció is, hogy Európa keresztény értékei nincsenek veszélyben.

(Az afganisztáni helyzet kapcsán aktuálpolitikai kérdésként merül fel az afgán migránsok, menekültek befogadásához való hozzáállás.)

Kérdés: (1) vannak-e pontos adatok arról, hogy az EU területén és/vagy Európában hány muszlim él?

(2) mivel a muszlimok európai megjelenése nemcsak a közelmúlthoz kötődik, van-e pontos nyilvántartás a muszlimok/muszlim gyökerű népesség területi koncentrációjáról?

(3) mi tekinthető küszöbértéknek, amikor a muszlim népesség társadalombefolyásoló képessége már számottevően mérhető és változásokat idézhet elő? A jelenlegi helyzetet vizsgálva a fenti három kérdésre adott válaszok nem tekinthetők minden tekintetben hitelesnek, így megnyugtatónak.

Találgatások, becslések, veszélyre utaló becslések akadnak szép számmal. John Cody 2020 áprilisában megjelent írásában azt írja, hogy *„Az európai kontinens muzulmán lakossága a következő 30 évben háromszorosára, közel 76 millióra tehető, a Pew Research Center egyik előrejelzése szerint, de ez a növekedés nem lesz látható a négy visegrádi országban, Magyarországon, Lengyelországban, Szlovákiában és Csehországban. (...) A kutatás azt is feltárta, hogy mi lenne helyzet a migráció magas szintje esetén? Egy ilyen forgatókönyv szerint Svédországban lenne a legnagyobb a muszlimok aránya az ország lakosságának 30 %-val, ami 4,4 millió muzulmánt jelent. Németország lenne a második, 19,7 %-kal, ami 17,4 millió muzulmánt jelent.”*

Az írás szerint az európai muszlim népesség mindenképpen növekedni fog. 2016 óta a muzulmánok teszik ki Európa lakosságának 4,9%-kát, de a Pew Research Center szerint ez 2050-ra 14 %-ra nőhet, még a „nulla migrációs forgatókönyv” szerint is 7,4%-ra emelkedik 2050-re. [CODY 2020]

A számítások és becslések kiindulási adataiban nincs nemzetközi konszenzus. Érdekes módon a legtöbb kutató nemzetközi összehasonlításban a Pew Research Center adatait használja fel. [PEW RC]

A tanulmány mennyiségek, arányok, trendek mentén kísérel meg képet adni a migrációs folyamatokról, illetve rámutatni arra, hogy „mit mondhatnak a számok”, és a „mondandó” hogyan is értendő?

A kísérlet önmagában is paradoxont rejt, mert ha az Olvasó (és minden Érintett és Érdekelte) által elfogadásra kerül az, hogy a migráció és a kezelése során felhasznált adatok, információk nem mindig egyenszilárdak, nem mindig naprakészek és aktuálisak, nem mindig teljesekek és nem mindig hitelesek, relevánsak, akkor a döntések és a viszonyulási irányok is megalapozatlanok(!) lehetnek. *(A származtatott adatokhoz képest viszonylag alacsony az elemi adatok aránya.)*

A fentiek értelmezése olyan fogalmak tükrében, mint az „iszlám és muszlim” még heterogénebb, mondhatni már-már kaotikus eredményekhez vezethet. Bár a tanulmányok, kutatások, elméletek, következtetések és prognózisok nagy száma és heterogenitása is azt mutatja, hogy hogy bizonytalan adatokból

is lehet következtetéseket levonni és trendeket felvázolni, jövőképet megrajzolni.

A politika pedig előszeretettel hivatkozik a felvázolt jövőképekre, trendekre. A következőkben a muszlimok európai jelenléte és az európai kultúrára való hatásuk „számszerűsítése” a cél, amelyhez indokolt némi háttér-információt biztosítani, hozzátevé, hogy az iszlámról, a muszlimokról áttekinthetetlen nagyságú szakirodalom áll rendelkezésre.

A muszlim népesség európai lakossághoz mért aránya és az iszlámhoz kötődő hiedelmek értelmezése kaotikus helyzetet teremtett, amely a migráció támogatói és kritikusai/ellenzői táborra szakította Európát.

Hogyan tekintsünk a muszlimokra és az iszlámra? (*Ehhez nézzünk meg egy kis metodológiai összefoglalót!*)

3.1. Szociológia-csoportlélektan

A migráció és a muszlimok az átlagos európai külső szemlélő általi megítélésében közös, hogy nagyjából-egészében homogénnek tekintik őket. Pedig a migránsok is sokfélék lehetnek pl. a migráció oka, célja, motivációja, megvalósítás módja, időtartama, jogi megítélése stb. alapján, ezen belül speciális helyet foglalnak el a menekültek, a valamilyen nemzetközi védelemre jogosultak, és más a bevándorló, más a befogadott státuszú egyén, stb.

A muszlimok esetében is három fő ág van, amelyeknek számos alágai léteznek és ezek rendszerint nincsenek „beszélő viszonyban”, egymással, sőt sokszor kibékíthetetlen ellentétekről beszélhetünk.

A csoport- és szociálpszichológiában elfogadott kategória a **külső csoport egységességére (homogenitására) vonatkozó elmélet**, amit effektusként is említenek (*out-group homogeneity effect*) a szakemberek.

Az ezzel kapcsolatos kutatás eredményei többek közt Thomas Ostrom és Constantin Sedikies tanulmányában található, amely arra irányult, hogy kritikusan megvizsgálja az elméletet, a kutatási módszereket és a meglévő empirikus megállapításokat, hogy azonosítsa azokat a feltételeket, amelyek mellett a homogenitási hatás azonosítható.

A hatás lényege röviden a következőkben fogalmazható meg. Vagyunk mi (*own group*) és vagytok ti (*out-group*). Kívülről nézzük egymást. Mi vagyunk többségben. Úgy gondoljuk, hogy valami miatt ti fenyegetést, veszélyt jelentetek számunkra. Ez nem biztos ugyan, de mi nem ismerünk titeket, ezért úgy gondoljuk, hogy ti egységesen ugyan olyanok (*egyformák, differenciálatlanok*) vagytok, és mind ugyanazt akarjátok. (*Ez elvezethet akár a securitizációig, xenophóbiáig is.*)

A külső csoport tehát mint homogén csoport jelenik meg, a maga feltételezett „differentiáltságában” (*minden migráns, minden muszlim egyforma*).

Mi, akik ismerjük egymást, pontosan tudjuk, hogy mi viszont sokfélék (*heterogének*) vagyunk és bizonyos dolgokban nem (is) értünk egyet. Ezért ha valaki közölünk a külső csoporttal (*out-group*) kapcsolatban elkövet, vagy mond valamit, akkor attól mi akár el is határolódhatunk, mert nem biztos, hogy egyetértünk vele.

Ugyanakkor, ha a külső csoport részéről történik valamilyen számunkra nem tetsző megnyilvánulás, akkor nem teszünk különbséget az individumok közt, hanem „címkézünk”: migráns, muszlim, terrorista, stb.

Ez esetben az „elkövető”, mint a külső csoport reprezentánsa jelenik meg, azaz „címkézhető”. Ez elvezetett oda, hogy mind a „migráns”, mind a „muszlim” egyfajta pejoratív jelzővé váltak, elfedve magát a lényegét, az embert, a teljesen eltérő kulturális sajátosságokat, stb.

A kölcsönhatás sztereotípiák kialakulásához vezethet, amit az *out-group homogeneity effect* fel is erősíthet.

De ugyanez tapasztalható a kisebbségi külső csoportok részéről is, azzal a kitételrel, hogy ők differentiálnak a befogadást illetően, egyébként a megítélés hasonló *out-group homogeneity effect*-hez: az európaiak „nem mi vagyunk”. **Ugyanakkor zavaró a megközelítésben, hogy az Európában élő muszlimok, akik közül már sokan európai országok állampolgárai, a „mi” vagy a „ti” csoportba tartoznak-e?** [OSTROM-SEDIKIDES]

Summázva, nincs homogén migrációs tömeg, nincs egységes iszlám, amely az egyes emberek, így a muszlimok tömegeinek cselekvését, motivációit, stb. direkt módon, taxatív meghatározná, ugyanakkor a külső csoportok viselkedésmintáiban azonosítani lehet azokat a vonatkozásokat, amelyek a cselekedetekre, viselkedésmódra, gondolkodásra kihatnak és tömegesen megnyilvánulva alkalmasak az általánosításra (is), ami lehetővé teszi a „kritikus tömeg” meghatározását.

3.2. Kik a muszlimok?

Kiindulás: Az iszlámról és a muszlimokról leegyszerűsített kép terjedt el és sajnálatos módon az európai döntéshozók körében is ez a kép képezi az argumentáció alapját.

„Határozott különbséget kell tenni iszlám, iszlamizmus és dzsihadizmus között. Az Európában az utóbbi években elkövetett dzsihadista merényletek végrehajtóinak radikalizálódása az iszlám közösségi struktúrákon kívül történt, a dzsihadista terrorizmus elsősorban nem vallási, hanem szociális prob-

léma.” Rostoványi Zsolt arra is felhívja a figyelmet, hogy nem szabad általában beszélni az iszlámról és a muszlimokról, sőt az európai helyzet is sajátosan jelenik meg a fenti szereplők vonatkozásában. [ROSTOVÁNYI 2019]

A világ muszlim közösségei erősen tagoltak, szegmentáltak, ez „lecsapódik” az európai muszlim közösségek vonatkozásában, amit különböző „törésvonalak” jeleznek. Rostoványi Zsolt ezeket az alábbiak szerint kategorizálja: (1) etnikai (pl. arab, török, kurd, stb.); (2) származási hely alapján (ország, városvidék); (3) szektarianizmus (szunnita, síita, és ezek további tagozódása); (4) vallásjogi iskolák; (5) generációs megoszlás (első-második-harmadik); (6) mérsékelték-radikálisok; (7) valláshoz való viszony (vallásgyakorlás intenzitása, az iszlám kiterjesztésének volumene a napi élet vonatkozásában); (8) a befogadó társadalomhoz való viszony (szeparáció-integráció, izolacionisták-„résztvevők”). [ROSTOVÁNYI 2011, 21-22]

Az iszlám történelmi fejlődése során három markáns ágra (szunniták, síiták és a háridzsiták) szakadt, amelyek az egymás közti ellentéteket mindmáig nem tudták feloldani.

a./ A „szunnita iszlám” elnevezés az ahlu’sz-szunna va’l-dzsaamáa (a prófétai hagyomány és a közösség népe) kifejezésből ered. A szunniták a világ muszlim népességének kb. 87-90%-át teszik ki. Négy vagy öt, hivatalosan iszlámnak nevezett állam van, további kb. 22 államban az iszlám hivatalos vagy államvallás. A szunnita joggyakorlatot jogi iskolák („madzhab”-ok), képviselik: a hanafita, a sáfiíta, a málikita és a hanbalita. A négy iskola elismeri egymást, mint a saríia értelmezésének legitim módjait. Puritán mozgalmak a szunnita iszlámon belül: szalafizmus, vahhábizmus. Az iszlám misztikus irányzata: a szúfizmus (taszavvuf). [SUNNITA]

b./ A síita muszlimok, akik a világ muszlim népességének mintegy 10–13%-át teszik ki, nevüket a „sít Ali” („Ali pártja”) kifejezésből származtatják, ami azt a hiedelmet jelzi, hogy csak Ali ibn Abi Tálib és leszármazottai a próféta legitim örökösei. Ez a nézet különbözteti meg a síitákat a háridzsita és a szunnita muszlimoktól. A síita ág alágai: (1) zajdita, (2) imámita, (3) ismailita (31) nizári, (32) musztafita-tajjibi, (321) szulajmani és (322) daudi bora. (4) alavita, (5) alevita. [SÍITA]

c./ A háridzsitákról a fentiekhez képest kevesebbet lehet hallani. Az ág létrejötté fegyveres küzdelemhez kötődik. Sziffin mellett, 657 júliusában történt, a prófétai tiltás ellenére muszlim harcolt muszlimmal! Ali, az egyik tábor vezetője parancsot adott a harc beszüntetésére, és beleegyezett, hogy választott bírák döntsék el a küzdelmet, és ne a fegyverek. Ez a rendezési elv nem tett szert Ali serege egy jelentős hányadának, mert ők az vallották, „La hukma illa li-Alláh!”, azaz „A döntés egyedül istené!”, és kivonultak Ali táborából. Innen kapták legnépszerűbb nevüket, mint lázadók, vagy kivonulók, azaz kháridzsiták, de van olyan muszlim narratíva, ami egyenesen renegátok-nak,

al maraka-nak bélyegezi őket. Tulajdonképpen a háridzsiták voltak az első „fundamentalisták” az iszlám történetében. Ők mindenben a puritán prófétai modellt követték, a lehető legszigorúbban. A szigorú és kegyetlen elvek miatt nem válhatott tömegmozgalommá, mainstream irányzattá a háridzsita iszlám. Csak izolált helyeken maradt meg egy-egy irányzatuk. A háridzsita iszlám ibadita irányzata ma Omán államvallása, vezetője a mindenkori ománi szultán. [BANAI 2019]

„Az iszlám immáron markáns európai jelenléte és egyértelmű „láthatóvá válása” felvet egy nagyon lényeges kérdést, különös tekintettel arra, hogy itt – az iszlám világtól eltérően – az iszlám tartósan kisebbségi pozíciót foglal el: beszélhetünk-e egy sajátos, a mainstream iszlámtól (van-e ilyen egyáltalán?) különböző „európai(zált) iszlámról”, vagy „euro-izlámról”, avagy csupán az iszlám európai jelenlétéről? Másképpen megfogalmazva: európai (euro-) iszlám vagy iszlám Európában? Ráadásul az európai „őshonos” lakosság és a muszlim kisebbség(ek) közötti konfliktusokat hangsúlyozók kevés kivétellel egységes, homogén –általában radikális –tömbként kezelik a muszlimokat, mint ahogy egységesként kezelik magát az iszlámot is. Egységes(en értelmezett) iszlám pedig nem létezik, az európai muszlim kisebbségek tömbje pedig törésvonalakkal szabdalt. Sok más kérdéshez hasonlóan nincs egységes „iszlám” (vagy „muszlim”) álláspont arról sem, milyen is legyen az iszlám Európában”. [ROSTOVÁNYI 2011, 4-5]

3.3. Rögtön kapcsolódik hozzá a kérdés: prognosztizálható-e a kritikus tömeg mértéke és elérésének ideje?

A számok ezekre kérdésekre önmagukban nem adnak választ, de célszerű áttekinteni őket. Mint már utalás történt rá, a Pew Research Center tanulmányai mérvadó bázisként szerepelnek a legtöbb tanulmányban. Erre támaszkodott Houssain Kettani is, akinek a „Muslim Population in Europe: 1950 – 2020” (*Muszlim népesség Európában: 1950-2020*) című írásában az alábbiakat olvashatjuk: „Az írás célja, hogy megbízható becslést nyújtson a muzulmán lakosságról és annak százalékos arányáról Európa egyes országaiban 1950 és 2020 között. Ezek az adatok a muzulmán lakossággal kapcsolatos egyéb tanulmányok és viták alapjául szolgálnak. A bemutatott adatok azt mutatják, hogy a világ muzulmán lakosságának a világ népességéhez viszonyított aránya az 1950. évi 17 %-ról 2020-ra 26 %-ra nőtt. Míg a teljes európai népesség az 1950-es 548 milliőről 2020-ra 744 millióra nőtt, Európában a muszlimok aránya az 1950-es 2 %-ról 2020-ra 6 %-ra nőtt.” [KETTANI 2014]

Az idézet is jelzi, hogy alapvetően becslésekről van szó. Az arányok azonban magukért beszélnek.

Első olvasatra nem tűnik is nagyon „veszélyesnek” a dolog, mert az európai népesség növekedését a jelzett időszakra vonatkoztatva 26%-ban jelöli meg, addig a muszlimok aránya 200%-kal nőtt. (*Más a kiindulási adat!*)

Kettani a becsléseket a hivatalos népszámlálási adatokra alapozta, a népszámlálás évének megjelölésével. Ezzel az is a gond, hogy a népszámlálások során a kisebbségek nem mindig kerülnek kategorizálásra. Kettani ki is emeli, hogy „*Ezen kívül a nem állampolgár lakosokat nem számítják bele sok vallási és etnikai népszámlálásba*”. Így a második forrás a demográfiai és egészségügyi felmérések (*Demographic and Health Surveys = DHS*) voltak, amelyek magukban foglalják a vallásra vonatkozó adatokat (is). Az egyes országok össznépség-becslése és az ennek megfelelő éves népességnövekedési ráta (*Annual population growth rate = APGR*) 1950 óta volt a másik számítási bázis. Európát a számításokhoz 6 „régióra”⁴² osztották fel: Balkán-félsziget; Kelet-Európa; Északnyugat-Európa; Északi régió; Közép-Európa; Délnyugat-Európa; amelyeket az egész kontinensre, illetve a Világra vonatkozó adatok összegzése foglal keretbe.

A következő felsorolás az 1950. és 2020. évi adatokat a fenti régióknak megfelelően, az alábbi sorrendben mutatja be: régió össznépsége, ezen belül a muszlimok %-os aránya, majd a muszlimok száma.

(1) Balkán-félsziget: 1950-48.688.176, 7,81%, 3.800.918; 2020-64.967.474, 13,99%, 9.088.975. (2) Kelet-Európa: 1950-155.703.519, 4,21%, 6.550.287; 2020-195.285.078, 7,2%, 14.069.786; (3) Északnyugat Európa: 1950-114.608.528, 0,3%, 349.051, 2020-166.378.969, 6,6%, 10.974.644; (4) Észak-Európa: 2015-18.701.996, 0,03%, 6.189; 2020-26.545.401,3, 18%, 843.092; (5) Közép-Európa: 2015-126.569.175, 0,04%, 48.574; 2020-162.325.991, 3,11%, 5.052.603; (6) Délnyugat-Európa: 1950-83.153.418, 0,01%, 10.310, 2020-126.153.695, 2,12%, 2.677.646; (7) Európa Σ : 1950-547.424.812, 1,97%, 10.765.329, 2020-741.656.508, 5,76%, 42.706.747; (8) Világ Σ : 1950- 2.537.241.236, 17,06%, 432.961.301, 2020- 7.881.482.130, 26,01%, 2.050.085.347.

---

⁴² (1) Balkan Peninsula: Albania, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Greece, Kosovo, Macedonia, Montenegro, Romania, Serbia, and Slovenia. (2) Eastern Europe: Belarus, Estonia, Latvia, Lithuania, Moldova, Pridnestrovie (Transnistria), Russia, and Ukraine; (3) Northwestern Europe: Belgium, Channel Islands, France, Ireland, Isle of Man, Luxemburg, Netherlands, and the United Kingdom; (4) Nordic: Denmark, Finland, Iceland, Norway, and Sweden; (5) Central Europe: Austria, Czech Republic, Germany, Hungary, Liechtenstein, Poland, Slovakia, and Switzerland; (6) Southwestern Europe: Andorra, Italy, Gibraltar, Malta, Monaco, Portugal, San Marino, and Spain; (7) Europe; (8) World.

Összegzés: „...míg a teljes európai népesség az 1870. évi 281 milliőról 1950-ben 547 millióra, 2020-ra 742 millióra nőtt, a kapcsolódó muzulmán népesség az 1870. évi 2 %-ról 2020-ra 6 %-ra nőtt. Ezenkívül az Európában élő muzulmánok aránya 1950 óta 2 % és 3 % között van”.

[KETTANI 2014] A fenti kimutatásokra épült/épül sok kutatás, amelyek a muszlimok európai jelenlétével és társadalmi hatásával kapcsolatos elméleteket próbálják többek közt számadatokkal alátámasztani vagy magyarázni...

3.4.Európai kilátások

Az utóbbi időben a figyelem középpontjába került, hogy az iszlám és a migráció kapcsolatrendszere hogyan alakítja Európa jövőjét? A megközelítések két szélsőséghez köthetők, (1) az iszlám nem jelent veszélyt Európa jövőjére, (2) az iszlám az egyik legfőbb veszélyforrás, (3) a mérsékelt és objektivitásra törekvő megközelítések visszhangja már jóval gyengébb.

A Pew Research Center 2017 novemberében közzétett egy átfogó kutatási anyagot⁴³.

Az előrejelzések szerint a muszlimok az európai lakosság arányában növekedni fognak – még jövőbeli migráció nélkül is, adta közzé 2017-ben a Pew Research Center.

Ez kapcsolódik ahhoz is, hogy az elmúlt években Európába rekord mennyiségű „menekült” érkezett Szíriából és más, túlnyomórészt iszlám országokból. (*Most az afgán migránsok várhatóak.*)

A muszlim migránsok e hulláma számos országban vitát váltott ki a bevándorlási és biztonsági politikákról, és kérdéseket vetett fel a muzulmánok jelenlegi és jövőbeli számával kapcsolatban Európában.

A Pew Research Center a következő évtizedekre az európai muszlim lakosság méretének változása következtében három forgatókönyvet modellezett, amelyek a migráció jövőbeli szintjeitől függően változ(hat)nak.

Ezek nem arra irányuló erőfeszítések, hogy megjósolják, mi fog történni a jövőben, hanem inkább egy sor előrejelzés arra vonatkozóan, hogy mi történhet különböző körülmények között.

Az alap mindhárom forgatókönyv esetében: az európai muszlim népességet (amelyet itt az Európai Unióban akkor jelen lévő 28 országgént határoznak meg, valamint Norvégia és Svájc) 2016 közepétől 25,8 millióra (a teljes népesség 4,9 %-ára) becsülik – a 2010-es 19,5 millióhoz (3,8 %) képest.

---

⁴³ A kutatók felsorolása: Conrad Hackett, Phillip Connor, Marcin Stonawski, Michaela Potančoková, Alan Cooperman, Anne Fengyan Shi, Stephanie Kramer, Joey Marshall, Ariana Monique Salazar, Juan Carlos Esparza Ochoa.

(1) Még ha az Európába irányuló teljes migráció azonnal és véglegesen véget is érne – ez „nulla migráció” forgatókönyv, Európa muszlim lakossága várhatóan a jelenlegi 4,9 %-ról 2050-ra 7,4 %-ra emelkedik. Ez azért van így, mert a muszlimok fiatalabbak (átlagosan 13 évvel), és magasabb termékenységgel rendelkeznek (a többi európaihoz képest), ami egy globális mintát tükröz.

(2) A második, „közepes” migrációs forgatókönyv feltételezi, hogy 2016 közepétől minden migrációáramlás megáll, de az Európába irányuló „rendes és rendszeres” migráció közelmúltbeli szintje folytatódik (azaz a menedékkérőktől eltérő okokból érkezők migrációja). Ilyen körülmények között a muszlimok 2050-ben elérhetik Európa lakosságának 11,2 %-át.

(3) Egy „magas” migrációs forgatókönyv szerint 2014 és 2016 között a „menekültek” Európába irányuló rekord áramlása határozatlan ideig folytatódik a jövőben, azonos vallási összetételben (vagyis többnyire muszlimokból áll), a rendszeres migránsok tipikus éves áramlása mellett. Ebben a forgatókönyvben a muszlimok 2050-ra az európai lakosság 14 %-át tehetik ki – a jelenlegi arány közel háromszorosát, de még mindig jelentősen kisebbek, mint a keresztények és a vallás nélküliek (ateisták) európai lakossága.

A jövőbeli migrációs szintek pontos előrejelzése lehetetlen, mivel a migrációs ráták nemcsak az Európán kívüli politikai és gazdasági feltételekhez kapcsolódnak, hanem az Európán belüli változó gazdasági helyzethez és kormányzati politikákhoz is.

Bár ezek közül a forgatókönyvek közül egyik sem pontosan a tervezett módon fog lezajlani, mindegyik egy sor durva paramétert biztosít, amelyekből más lehetséges kimeneteket is el lehet képzelni.

Például, ha a rendszeres migráció a közelmúltbeli szinten folytatódik, és egyes menedékkérők továbbra is érkeznek és kapnak menekültstátuszt – de nem annyi, mint a menekültek 2014 és 2016 közötti történelmileg kivételes hulláma idején -, akkor a muszlimok aránya Európa lakosságában 2050-től várhatóan 11,2 % és 14 % között lesz.

Míg Európa muszlim népessége mindhárom forgatókönyvben várhatóan növekedni fog, Európa nem muszlim lakossága az előrejelzések szerint az egyes forgatókönyvekben teljes számban csökkenni fog. A migráció azonban némileg enyhíti ezt a hanyatlást, mert a közelmúltbeli Európába érkező migránsok közel fele (47 %) nem volt muszlim, ezen belül a keresztények alkották a következő legnagyobb csoportot.

A kormánypolitikák nagy része miatt egyes országokat sokkal jobban érint a migráció, mint másokat.

Azok az országok, amelyek az elmúlt években viszonylag nagy számban kaptak muszlim migránsokat/menekülteket, az előrejelzések szerint a legnagyobb változásokon mennek keresztül a „magas migrációs forgatókönyv”

szerint – s ez az egyetlen, amely ezeket a súlyos „menekültáramlásokat” a jövőben is tervezi.

Mindezen forgatókönyvek kiindulópontja az európai népesség 2016 közepétől. (Lásd: Kettani tanulmánya!)

A jelenleg Európában élő muszlimok pontos „megszámolása” azonban nem egyszerű feladat. A 2016-os becslések a Pew Research Center elemzésén és az egyes országokban rendelkezésre álló legjobb népszámlálási és felmérési adatok előrejelzésén alapulnak, valamint az Eurostat-tól és más forrásokból származó bevándorlási adatokon. Bár a muszlim identitást gyakran közvetlenül mérik, egyes esetekben közvetetten a migránsok nemzeti származása alapján kell megbecsülni.

A tanulmányban ismertetett jövőbeli népesség-előrejelzések tekintetében feltételezhető, hogy csak azok a muszlim migránsok maradnak meg hosszú távon, akik már rendelkeznek vagy várhatóan jogi státuszt kapnak Európában, ami 2016-tól 25,8 millió muszlimot jelent (Európa lakosságának 4,9 %-a).

Ha azonban az Európában jelenleg illegálisan tartózkodó mintegy 1-1,5 millió muszlim – ami valószínűtlennek tűnik – Európában maradna, a 2016-os „alapvonal” 26,8 millióra emelkedne, és mindhárom forgatókönyvre kiterjedne a hullámozó hatás.

A muszlimok számának növekedése Európában, valamint a nem muszlim lakosság várható zsugorodása együttesen minden forgatókönyvben várhatóan a muszlimok arányának emelkedését eredményezi Európa teljes népességében. Még akkor is, ha minden EU-s ország, valamint Norvégia és Svájc azonnal lezárja határait a további migráció előtt, a muszlim népesség aránya ebben a 30 országban várhatóan a 2016-os 4,9 %-ról 2050-ra 7,4 %-ra emelkedik, pusztán az uralkodó demográfiai tendenciák miatt.

A „közép-migrációs forgatókönyv” szerint, a tervezett jövőbeli rendszeres migrációval, de menekültek nélkül, Európa muszlim része a század közepére 11,2 %-ra nőne.

Ha pedig a következő évtizedekben is folytatódik a magas „menekültáramlás”, akkor Európa 2050-ben 14 %-ban muszlim lesz, ami jelentős növekedés, bár még mindig viszonylagos kisebbségnek tekinthető egy keresztény-többségi régióban. [PEW RC 2017]

A Pew Research Center közleményei az átlagolvasó számára nem mindig tekinthetők át egyszerűen, így a korábban már lábjegyzetben feltüntetett egyik vezető kutató, Conrad Hackett öt tényezőt emelt ki a jobb érthetőség kedvéért. [HACKETT 2017]

Hackett a felvezetésben előre bocsátja, hogy a muszlimok viszonylag kis kisebbség Európában, a lakosság mintegy 5 %-át teszik ki.

Az elkövetkezendő évtizedekben a kontinens népességének muszlim része várhatóan növekedni fog – és a Pew Research Center előrejelzései szerint

több mint kétszeresére nőhet. Ezek a demográfiai eltolódások már számos európai országban politikai és társadalmi „felforduláshoz” vezettek, különösen a menedékkérők millióinak közelmúltbeli megérkezése után, akik közül sokan muszlimok.

A Pew Research Center legfrissebb népességi becsléseinek felhasználásával öt tény került ismertetésre az európai muzulmán lakosság méretéről és összetételéről:

(1) Franciaország és Németország rendelkezik a legnagyobb muszlim népességgel Európában (a meghatározás szerint az Európai Unió 28 tagállama, valamint Norvégia és Svájc). 2016 közepétől 5,7 millió muszlim volt Franciaországban (az ország lakosságának 8,8 %-a) és 5 millió muszlim Németországban (6,1 %).

(2) Európa teljes lakosságának muszlim aránya folyamatosan növekszik, és az elkövetkező évtizedekben tovább fog növekedni. Csak 2010 közepétől 2016 közepéig Európában a muszlimok aránya több mint 1 százalékponttal nőtt, 3,8 %-ról 4,9 %-ra (19,5 millióról 25,8 millióra). 2050-ra a kontinens muzulmán lakosságának aránya több mint kétszeresére nőhet, 11,2 %-ra vagy még annál is nagyobbra, attól függően, hogy mennyi migránst engednek be Európába. Még abban a valószínűtlen esetben is, ha a jövőbeli migrációt tartósan megállítják, a muszlim népesség a becslések szerint még mindig 7,4 %-ra nőne, mivel Európa jelenlegi muszlim lakosai viszonylagos fiatalok és magas a termékenységi rátája.

(3) A muszlimok sokkal fiatalabbak, és több gyermekük van, mint más európaiaknak. 2016-ban a muzulmánok átlagéletkora egész Európában 30,4 volt, 13 évvel fiatalabb, mint más európaiak átlagéletkora (43,8).

Ha másképp nézzük, az európai muszlimok 50 %-a 30 év alatti, szemben a nem muszlimok 32 %-ával Európában. Ezen kívül Európában az átlagos muszlim nőnek várhatóan 2,6 gyermeke lesz, egy teljes gyermekkel több, mint az átlagos nem muszlim nő esetében nő (1,6 gyermek).

(4) 2010 közepe és 2016 közepe között a migráció volt a legnagyobb tényező az európai muszlim népesség növekedésében. Becslések szerint 2,5 millió muszlim érkezett Európába a menedékkérelmetől eltérő okok miatt, mint például a foglalkoztatás vagy az iskolába járás. Körülbelül 1,3 millióval több muszlim kapott (vagy várhatóan kap) menekültstátuszt, ami lehetővé teszi számukra, hogy Európában maradjanak.

A becslések szerint ebben az időszakban 250 000 muszlim hagyta el a régiót. A természetes növekedés volt a másodlagos hajtóerő: az európai muszlimok körében ez idő alatt 2,9 millióval több születés történt, mint halálestet. A valószínű váltás a becslések szerint kis tényező a muszlim népesség változásában, mintegy 160 000 ember vált ki az iszlámból.

(5) A muszlimok széles körben különböznek az európai országokban. Egy 2016 – es Pew Research Center felmérés, melyet 10 országban végeztek, megállapította, hogy Kelet- és Dél-Európában negatív nézetek uralkodtak a muszlimokról. Az Egyesült Királyságban, Németországban, Franciaországban, Svédországban és Hollandiában a válaszadók többsége kedvező minősítést adott a muszlimoknak. A muszlimokról alkotott nézetek az ideológiához kötődnek. Míg a jobboldali németek 47 %-a kedvezőtlen minősítést ad a muzulmánoknak, a bal oldaliak mindössze 17 %-a vélekedik így. A bal és jobb oldal közötti különbség Olaszországban és Görögországban is nagyjából 30 %-pont. [HACKETT 2017]

A kutatások folytatódtak és 2018-ban Conrad Hackett és Michael Lipka a muszlimok európai demográfiai tényezőként [HACKETT-LIPKA] való megítélését illetően az alábbiakat tette közzé, kitolva a 2050-es korábbi prognosztizált időszakot 10 évvel.: *„A világ legnagyobb vallási csoportjai közül a muszlimok között a legalacsonyabb a középkorúak aránya (sok a fiatal) és a legmagasabb a termékenységi ráta. E demográfiai tényezők miatt a muszlimok száma várhatóan gyorsabban nő majd, mint bármely más nagyobb csoporté 2015 és 2060 között, ami több mint kétszerese lesz a globális népességnövekedésnek.”*

A muszlim népesség több mint kétszer olyan gyorsan fog növekedni, mint a világ népessége 2015 és 2060 között, és a század második felében valószínűleg felülmúlja a keresztényeket, mint a világ (jelenlegi) legnagyobb vallási csoportját. Míg a világ népessége az előrejelzések szerint az elkövetkezendő évtizedekben 32 %-kal nő, a muszlimok száma várhatóan 70 %-kal – a 2015-ös 1,8 milliárdról 2060-ra közel 3 milliárdra – fog növekedni.

2015-ben a muszlimok a világ népességének 24,1 %-át tették ki. Negyvenöt évvel később várhatóan a világ lakosságának több mint háromtizedét teszik majd ki (31,1 %).

Az iszlám növekedésének fő okai végül egyszerű demográfiai jellemzőkkel bírnak. Először is, a muszlimoknak több gyermekük van, mint a többi hét nagyobb vallási csoportnak. A muszlim nőknek átlagosan 2,9 gyermekük van, lényegesen magasabbak, mint a következő legmagasabb csoport (keresztények 2,6), és az összes nem muzulmán (2.2) átlaga. Minden nagyobb régióban, ahol jelentős muszlim népesség van, a muszlim termékenység meghaladja a nem muszlim termékenységet. A muszlim népesség növekedését segíti az is, hogy a muszlimok a legfiatalabb középkorúak (2015-ben 24 év) az összes nagyobb vallási csoport közül, több mint hét évvel fiatalabbak, mint a nem muszlimok átlagéletkora (32 év).

A muszlimok több mint egyharmada Afrikában és a Közel-Keleten koncentráldódik, ahol az előrejelzések szerint a közeljövőben a legnagyobb népességnövekedés várható. De még ezeken a nagy növekedésű régiókon belül is –

csakúgy, mint mások – a muszlim népesség várhatóan gyorsabban fog növekedni, mint más csoportok tagjai. Például a szubszaharai Afrikában élő muszlimok átlagosan fiatalabbak, és termékenységi rátájuk magasabb, mint a régió össznépessége. A muszlim népesség várhatóan az összes régió százalékában fog növekedni, kivéve Latin-Amerikát és a Karib-tengert, ahol viszonylag kevés muszlim él.

Ugyanez a dinamika érvényes sok országban, ahol a muszlimok nagy számban élnek más vallási csoportok mellett.

2015 és 2060 között – nettó hatás mérhető a muszlim lakosság növekedését illetően. [HACKETT-LIPKA]

Folytatva a sort a Rostan szerzőpáros 2019-ben publikált írásában arra vállalkozott, hogy írásukban választ kapjanak arra kérdésre, hogy „Mikor lesz az európai muzulmán lakosság többsége és melyik országban?”

Bonyolult matematikai módszerekkel 30 európai ország népességének előrejelzésére vállalkoztak. *(Megjegyzés: az alkalmazott módszertan csak nevesítésre kerül. Hullámelemzés, (Discrete Wavelet Transform), Burg-modell, autoregresszív modell, Levinson-Durbin regresszió, végtelen impulzus-reagálási hibaszűrő, spektrált elemzés, ARIMA-modell, GARCH-modell, neurális hálózati modell, Diebold és Li modell, többlépcsős főkomponens-elemzés, zajtalanítás és tömörítés, Augmented Dickey-Fuller test, ARMA eltolódás.)*

A szerzők három forgatókönyvet vettek figyelembe. (1) A zéró bevándorlás forgatókönyve, amelyben azt feltételezik, hogy a muszlim lakosság termékenysége magasabb, mint más európaiaké, ami globális mintát tükröz; (2) A 2017-es migrációs forgatókönyv: a zéró bevándorlási forgatókönyvben elért muzulmán lakosság számára a szerzők évente folyamatos migránsáramlást tesznek lehetővé a 2017. év adatai alapján; (3) A középponti átállási forgatókönyvet a két korábbi forgatókönyv adatainak átlagolásával állítják elő. A szerzők előre bocsátották, hogy a három forgatókönyv-variáció szerint a legvalószínűbb, hogy 13 országban lehet a muzulmán népesség 2085 és 2215 között többségben: „Ciprus (2085), Svédország (2125), Franciaország (2135), Görögország (2135), Belgium (2140), Bulgária (2140), Olaszország (2175), Luxemburg (2175), az Egyesült Királyság (2180), Szlovénia (2190), Svájc (2195), Írország (2200) és Litvánia (2215). A fennmaradó 17 ország soha nem éri el a többséget a következő 200 évben.”

Egy adott országban vagy régióban a muszlimok arányának növekedése nem tekinthető helyi jelenségnek, erre globális minták vannak. [SHOAIIB 2015]

Az indiai konzervatív politikusok muszlim hatalomátvételtől való „malthusi félelmei” már régóta a politikai programjuk központi részét képezik.

1.sz. félelem: A muszlimok létszámban megelőzik a hindukat. A muszlim népességnövekedési ráta valóban magasabb, mint a hindu közösségre jel-

lemző szám. Ha valaki elfogadja, hogy a 2011-es népszámlálásból kiszivárgott adatok pontosak, akkor a hinduk 2001 és 2011 között évente átlagosan 1,4 %-kal növekedtek. A muszlimok esetében ez a szám 2,2 % volt. Ha feltételezzük, hogy mindkét közösség továbbra is ilyen ütemben növekszik, a muzulmánok 2220-ra – körülbelül 200 év múlva – utoléri a hindukat. A jövőben a muzulmán növekedési ráták lelassulnak, és a népesség stabilizálódni fog. Ami azt illeti, ez már meg is történt. Míg 1991 és 2001 között az indiai muzulmán népesség 29,3 %-kal nőtt, a 2001-2011-es időszakban 24,4 %-kal nőtt, ami csaknem 5 százalékpontos csökkenést jelent.

2.sz. félelem: A muszlim növekedési ráta abnormális. A statisztika szerint azonban számos más hátrányos helyzetű népességcsoportok növekedési rátája hasonló, mint a muszlim növekedési ráta. A muzulmán csecsemőhalandóság alacsonyabb, mint a többi populációs szegmens, ez a hatás még a teljes termékenységi ráta (vagy az egy nőre jutó születések száma) esetében is megfigyelhető. A muszlim teljes termékenységi ráta, ahogy várható volt, magasabb, mint a hinduk és a keresztény. De amikor társadalmi-gazdasági szempontból szegmentáljuk a lakosságot, azt látjuk, hogy a muszlimok jobb helyzetben vannak, mint azok, akiknek nincs oktatásuk, vagy India lakosságának legszegényebb ötéde.

3. sz. félelem: a Bangladesből kiinduló bevándorlás. Ha Bangladesből Assamba és Nyugat-Bengálba olyan nagyszabású bevándorlásra kerülne sor, amit a jobboldal hangoztat, e két állam muzulmán lakossága abnormális növekedést mutatna. De az adatok semmi ilyesmit nem mutatnak.

Összegezve: a politikai retorikában a bal és jobb oldal részéről hasonló megközelítések találhatók mind Európában, mind Indiában. A vallási alapú megközelítés egyoldalúvá teszi a megközelítéseket. Nyomatékosan fel kell hívni a figyelmet, hogy az iszlám nem egyszerűen egy a vallások közül, hanem a második világvallás a maga nagyságrendjében, de több a vallásnál: egy politikai, ideológiai, társadalmi, jogi rendszer, amely áthatja a követői életét és ez kihatással van a mindenkori környezetre is. A vallásszabadság vulgáris kiterjesztése az iszlámra, mint quasi vallásra egyben többletjogosultságot ad a muszlimoknak, amit az európai vagy indiai jogrendszerre való hivatkozással már nem lehet érdemei módon befolyásolni. A számok ez esetben ugyanúgy igazolhatnak valamit, mint ahogy meg is cáfolhatnak. [SHOAI 2015]

3.5.A kialakult helyzet dilemmái

Tények: A növekvő muszlim népesség már napjainkra is megváltoztatta Európa arculatát, mind politikai, mind gazdasági, mind társadalmi, mind etnikai-vallási szempontból. [ROSTAN 2019]

Politikailag az Európában élő muszlim közösség jelentős számú baloldali szavazót foglal magában, így meghatározó politikai tényezővé vált. A baloldali politikai pártok általában a muszlim migránsok európai társadalomba való „integrálását” támogatják. [DANCYGIER 2018].

A muszlimok erősen ragaszkodnak hitükhöz és gyökereikhez, és a migránsok/diaszpórák továbbra is kapcsolatot tartanak fenn származási országukkal. Minél erősebbek a migráns diaszpórák, annál erősebb a készlet és kísérlet a származási országok kormányai részéről a befogadó ország életébe való politikai, gazdasági beavatkozásra, befolyásolásra. (Sok EU-s döntés esetében a fenti kapcsolat már most is azonosítható.)

A legtöbb németországi török migráns egyesületet, szerveződést erős vallási, politikai és üzleti irányultságú, transznacionális kapcsolatok jellemzik, amelyek keretében kapcsolatot tartanak fenn a politikai képviselőkkel mindkét országban. [AMELINA and FAIST]

A muszlim „bevándorlók” Európában az építőiparban és a feldolgozóiparban olyan jelentős számban dolgoznak, ami az érdekképviseleti folyamatokat is befolyásolja. Szüksége van a nyugati iparnak rájuk.

A muszlim eredetű migránsok második vagy harmadik generációja (mint a befogadó ország született állampolgárai) hozzáférhet az oktatáshoz, diplomát szerezhet, és fehérgalléros állásokat foglalhat el, részt vehet a politikában is. Sok muszlim EU-s és európai állampolgár politikusi, nagy városi képviselői, miniszteri, polgármesterei posztot töltött/tölt be. (Pl. London polgármestere jelenlegi polgármestere, Sadiq Aman Khan, pakisztáni származású, Aygül Özkan szociális miniszter, török származású.)

Minél nagyobb a muszlimok aránya egy országban, annál gyorsabb lesz a változás a társadalomban.

Gazdasági okok: Az EU vezetése a fogyasztás szintjének fenntartása érdekében továbbra is a migránsok befogadását szorgalmazza, ennek „fedezete” a szociális ellátás forrásainak átcsoportosítása a fogyasztásra. A meglévő szociális ellátó rendszerek belátható időn belül meg fognak rendülni.

Speciális marketing szegmens kialakítása: a szupermarketekben egyre több helyen kapható halál termékek, amelyeket helyben, kompatibilis munkaterheléssel és a ramadánhoz kötött munkaidővel állítanak elő. Ez munkahelyeket teremt, sok új üzlet is épül, és első sorban muszlimokat alkalmaznak bennük eladóként, alkalmazottként, futárként, stb.

Félreértelmezett vallásszabadság: mecsetek építése, hangszóróktól érkező imahívások, szabadtéri istentiszteletek, a sharija „lopakodó” bevezetési kísérletei. Az Egyesült Királyságban elismerik a többnejűségből származó gyerekek jogát a szociális juttatásokra. Azt, hogy az iszlám egy adott országban nem államvallás, a muszlimok a hitük megtámadásának tekintik.

Reagálási kísérletek: az elmúlt években több EU-s tagállamban olyan törvényeket (is) fogadtak el, amelyek a muszlimokat célozzák meg, például a burka betiltását, a fejkendőket és a fátyolokat nyilvánosan betiltják, vagy a család-egyesítés elleni törvényeket, amelyek korlátozzák az emberek azon képességét, hogy újra egyesüljenek a bevándorlás ellenőrzésében Dániában, Hollandiában, Németországban, Norvégiában vagy az Egyesült Királyságban. [WEAVER 2017]

Franciaország és Németország bezáratta azokat a mecseteket is, amelyekről azt gyanítják, hogy radikalizálják és arra ösztönzik a fiatal muzulmánokat, hogy háborús övezetekbe, köztük Szíriába és Irakba utazzanak [AFP, 2018].

Beavatkozás: Törökország miniszterelnöke rendszeresen azt mondja az Európában élő törököknek, hogy nem kell beilleszkedniük a befogadó társadalmakba, arra ösztönözve őket, hogy még több gyereket „hozzanak létre”, tanácsokat adva nekik, hogy hogyan vegyenek részt a társadalomban és befolyásosabbak legyenek a politikában [PRESS 2018].

A Szaúd-Arábiai Királyság (KSA) pénzeszközei, amelyek mecsetek építését és a wahhabizmus elterjedését finanszírozták Európában, szintén azzal jártak, hogy az iszlám direkt befolyást gyakorolt a hívőkre és a befogadó ország belügyeire. A wahhabizmus az a radikális ideológia, amely uralja a KSA-t, amelyet a kormány által támogatott vallási vezetők szabadon hirdetnek. Belgium aggodalmának adott hangot a KSA által támogatott wahhabizmus terjedése miatt az egész országban és Európa többi részén [PRESSTV 2017], és megszüntette a fél évszázados brüsszeli nagymecset-bérletét a radikalizmus előmozdítása miatt.

Ok-okozat: Az iszlámot, annak valós természetét nem ismeri az európai politikai elit, vagy ha igen akkor komoly kérdéseket vet fel a hozzáállása, viszont a muszlimok pontosan ismerik a várható európai politikai reakciókat, és ezekre építve tudatosan alakítják a viszonyrendszert. A muszlimok érdekérvényesítő képessége sokkal hatékonyabb, mint az európai keresztény kultúrához kapcsolódó jelenlegi módszerek bármelyike.

Nincs lehetőség „vallásközi párbeszédre”, mert az iszlámnak nincs egységes képviselési „intézményrendszere”, nem beszélhetünk „iszlám egyházzal”, ezért az európai értelemben vett partnerségre nincs lehetőség. Ezt az iszlám ki is használja.

A muszlimoknak tett bármi nemű kedvezményt, engedményt, gesztust behódolásnak vesznek, ami újabb és újabb hasonló megnyilvánulások sürgetését vonja maga után.

Az iszlám alaptétele, hogy Allah törvényeit az ember alkotta törvények nem írhatják felül, ezért a befogadó, nem muszlim országok törvényeit, előírásait, szokásait nem tartják kötelezőnek magukra és az első adandó alkalommal tesznek ellenük.

Az EU-s politikai elit deklaráltan munkaerőt lát a migránsokban, így a muszlimokban is. Ettől adóbevételeket, a fogyasztás fenntarthatóságát remélik. Ugyanakkor egy muszlim nem akar adót fizetni annak, akitől a korán szerint adót kellene neki szednie.

A muszlimok ügyesen kihasználják az EU-s politikai elit tudathasadását, elérték, hogy ne büntessék a többnejűséget, leszedjék a keresztény jelképeket a közintézményekből, ne legyen kötelező a nyelvtanulás, pénteken ne kelljen dolgozni (ami pl. egy építkezés esetében komoly következményekkel jár, mert a keresztények viszont szombat-vasárnap nem dolgoznak). elvárják, hogy hozzájuk alkalmazkodjanak. Ha valamilyen kérés/követelés nem teljesül azonnal islamofóbiával vádolják a befogadó országot.

Marcell Lefebvre francia érsek már korábban figyelmeztetett: „Amíg a muzulmánok jelentéktelen kisebbség egy keresztény országban, addig baráti feltételek mellett élhetnek, mert elfogadják annak az országnak a törvényeit és szokásait, amely fogadja őket. De amint egyre többen lesznek szervezettek, agresszívek lesznek, és megpróbálják az európai civilizációval szemben elenségesen kikényszeríteni a törvényeiket.” [LEFEBVRE]

Bill Warner is leírja a „lopakodó” iszlám evolúcióját: „A *sharía* kijelöli egy *kafír* nemzetbe történő bevándorlás teljes folyamatát és stratégiáját és azt, hogy mit tegyenek annak érdekében, hogy iszlamizálják a társadalmat. Ha kíváncsiak vagyunk az iszlám jövőjére Amerikában/Európában, akkor olvassuk el a *Szírát (Mohamed életét)*. Amikor a muszlimok először megérkeznek, elfogadják az új otthonukat. Az első lépés az, hogy bejelentik, hogy az iszlám a kereszténység és a judaizmus testvérvallása. Párbeszéd- és „hídépítő” kurzusokat tartanak a médiának és a *kafír* közösségnek. Azt is állítják, hogy a nyugati civilizáció valójában az iszlám aranykorán alapul. Miután ezek az állítások a helyükre kerültek, és elfogadottakká válnak, jönnek a követelések arra vonatkozóan, hogy min változtasson a *kafír* nemzet. Azokat, akik ellenállnak a változásoknak bigottnak, iszlamofóbnak és rasszistának nevezik, annak ellenére, hogy soha nem teszik világossá, hogy a politikai iszlámmal szemben történő ellenállásnak mi köze van a rasszhoz.” [WARNER 2010]

Emlékeztetőül néhány idézet, amit volt líbiai diktátor, Muammar Kadhafi ezredes mondott 2006-ban: „Van 50 millió muzulmán Európában. Vannak jelei annak, hogy Allah megadja az iszlám győzelmet Európában – kardok, fegyverek nélkül, hódítás nélkül – és néhány évtizeden belül muzulmán kontinenssé változtatjuk.” 2009-ben Máltán ezt kiegészítette: „Allah mozgósítja Törökország muzulmán nemzetét, és hozzáadja azt az Európai Unióhoz.” [BORG 2009]

Lehetőségek: A fentiek elolvasása után felmerül a kérdés, hogy vannak-e egyáltalán megoldási lehetőségek, vagy az elindult folyamat megállíthatatlannul kiteljesedik, és ez csak idő kérdése?

A számok önmagukban csak számok. A társadalmi folyamatokat lehet modellezni, de döntően a kimenetel nem a számokon múlik. A migrációt megállítani nem lehet. A szabályokon lehetne változtatni és kellene is, de a gazdasági és politikai összefonódások ezt lassítják vagy gátolják.

Nem a muszlimok elleni szabályozást kell szorgalmazni, hanem a migrációt kell Európában szabályozottá, irányítottá és ellenőrzötté tenni.

A már itt lévő migráns népeesség számára egyértelművé kell tenni, hogy csak konszenzusos módon van jövőjük az adott befogadó országban.

Az iszlámmal szemben egy ateista, csak sémákban gondolkodó, a következményeket negligenciával szemlélő Európa nem tudja az érdekeit érvényesíteni.

Az újabb migránsok befogadásánál az arab országokban, Szingapúrban elfogadott módszer szerint a munkavállalási, időkorlátos szerződéseket lenne célszerű alkalmazni.

A menekültek befogadási rendszerét célszerű leválasztani az általános migránsbefogadásról.

Családegyesítés migráns esetében csak akkor legyen lehetséges, ha képes eltartani állami támogatás nélkül önmagát és a családját.

Bármely migráns, ideértve a magukat menekülteknek beállító személyeket csak akkor tekinteni partnernek, ha együttműködnek a hatóságokkal. A pozitív diszkrimináció nem alternatíva!

Ha fentiek intézményes keretet kapnak, akkor lehet a már az EU területén tartózkodó migránsok ügyét is tolerálható mederbe terelni.

A prognosztizált számok elgondolkodtatnak. Ehhez hozzá kell tenni a muszlim identitás sajátosságait, és ennek alapján nem szükséges az, hogy egy adott országban a muszlimok létszáma elérje a befogadó lakosság létszámát.

A muszlimok kisebb területeken is elérhetik az európai demokrácia eszközeivel, hogy a sharija érvényesüljön, többletjogokat kapjanak és ha már egy adott országban 2-3 ilyen terület van, akkor az ezek közeledése felgyorsul és hálózatszeren egész Európát átszövik, és beteljesülhet Khaddafi jóslata.

A számok mögött ezeket a dolgokat is észre kellene venni...

4. Migrációhoz kapcsolódó indexek, mutatók...

A globális folyamatok lényege megértésének egyik fő kérdése mérés, az összehasonlíthatóság, és az ezekre támaszkodó elemzés, értékelés, viszonyítás (hiteles) megvalósítása. A politikusok, a szakemberek, a kutatók, stb. valami-

lyen mutatót várnak. Ezek a mutatók viszont származtatott (!) adatokat eredményeznek. Az emberi jogok (*human laws*), az emberi fejlődés (*human development*), az emberi biztonság (*human security*) és nemzetközi migráció (*global migration*) megközelítése, kutatása, értelmezése „sávosan” átfedi egymást és előszeretettel vesznek át fogalmakat, értelmezéseket, sőt indexeket is egymástól. Az előbbi három közül főleg az emberi fejlődés és az emberi biztonság sok és változatos értelmű/tartalmú mutatót, indexet használ, és ezen „értékmérők” száma egyre csak gyarapszik. [TEKE 2020]

A fentiekhez kötődő mutatókat sokszor csak „átemelik” és „átnevezik” a mutatók a migráció vonatkozásában. Ez rejt magában félreértelmezésre alkalmas adó veszélyeket is. Miért?

A nemzetközi migráció egy olyan többdimenziós, globális, iterációs folyamat, amelynek kezelési megközelítése túl heterogén, „eredményeinek” és „hatékonyságának” a megítélése pedig olyan igényként jelenik meg, amely eleve paradoxonon alapul.

Adatokra, információkra van/lenne szükség, amelyeket sokszor éppen azok az igénylők szelektálnak, vagy nem biztosítanak, akik mérni szeretnének, vagy mutatókat, indexeket szeretnének előállíttatni valaminek az igazolására vagy éppen a cáfolására. Mivel nem elemi adatokról van szó, hanem származtatott értékekről, ez teret enged(het) az elvont és érdekmotivációs megközelítéseknek is.

Az elméletek, modellek főleg a migráció folyamatáról, míg a politikák és a stratégiák a migráció kezeléséről szólnak.

Meglepőnek tűnhet, de a migrációs indexek az utóbbi húsz évben már nem magára migrációra irányulnak, hanem a migrációs politikákra, amelyekből sokféle létezik. Felmerül a kérdés, hogy a politikákat lehet-e, és hogyan lehet mérni? Ha igen, miért van erre ebben a formában szükség?

A kutatók szerint (mindent) lehet mérni, csak számszerűsíteni kell a dolgokat. A számszerűsítés a legtöbb vélemény alapján legalább három pilléren épül: (1) a migráció és a migrációkezelés kapcsán keletkező dokumentált (írással) információk folyamatos gyűjtése, rendszerezése, feldolgozása, frissítése, strukturált és hierarchikus statisztikai rendszerek kialakítása és működtetése; (2) a migrációhoz és a migrációkezeléshez kapcsolódó elméletek, modellek, politikák és stratégiák megléte, ezek összehasonlíthatósága, a politikák hatásmechanizmusának/következményeinek a folyamatszempléletű leírása; (3) globális, regionális, nemzeti (intézményi) szinten a migrációval kapcsolatos statisztikai rendszerek, módszerek, kutatások kialakítása, összehangolása, általánosítható standardok rendszeresítése, a kölcsönös hozzáférés biztosítása.

Kérdés, hogy ez elegendő-e? „A 2000-es évek végéig alkalmanként megpróbálták számszerűsíteni a menekültügyi és migrációs politikákat, vagy egy-

séges politikákra (pl. menekültügy, munkaerő-migráció), vagy átfogóbb megközelítésekre összpontosítottak. A 2010-es évek eleje óta a bevándorlási politikák mérésére tett erőfeszítések lendületet nyertek, és számos mutatót állítottak elő, amelyek nemcsak az idő és a földrajzi lefedettség tekintetében különböznek az előzőektől, hanem a módszertani szigor tekintetében is.” [SCIPIONI and URSO]

A módszertan sok esetben determinálta az eredményt is. Az igények mellett a kritika is megfogalmazódik a migrációval kapcsolatos mutatókkal /indexekkel szemben. „(...) *nem mindig foglalkoztak megfelelően az indexépítés fő kihívásaival, azaz a koncepcióalkotással, a méréssel és az összesítéssel. Ráadásul ezek nagyrészt az egyes szakpolitikai területekre korlátozódnak, vagy a lefedett országok és évek száma között kompromisszum alapján készülnek.*” [HELBLING et al. 2017]

Egyfajta válaszul a fentiekre, írásukban Munck és Verkuilen „az index-építés” fő tényezőinek és egyben kihívásainak (1) a konceptualizációt, (2) a mérést és (3) az aggregációt tekintik, hangsúlyozva, hogy az előbbiekkal a szakma, a tudomány nem mindig megfelelő súllyal foglalkozott. [MUNCK and VERKUILEN]

Azt is hozzá kell tenni, hogy a tapasztalatok alapján gyakran elég nehéz megállapítani, hogy egy (migrációs) politikai index valójában mit (is) mér, és milyen mértékben tekinthető érvényes és megbízható eszköznek. Emellett a meglévő adatkészletek – amellett, hogy nem (mindig) hozzáférhetőek és komplexek – nagyrészt empirikus hatókörükben erősen korlátozottak – vagy azért, mert csak egyedi szakpolitikai területeket foglalnak magukban, vagy azért, mert valamilyen kompromisszum alapján történik a kutatás tárgyának, területének és időintervallumának a kiválasztása. [HELBLING et al. 2017]

Az indexek kialakítására maguk a politikák is mérhető módon hatnak. Ki kell emelni a „Biztonságos, rendezett és szabályozott migrációról szóló globális paktum” [GMC] és „A Fenntartható fejlődés 2030-ig szóló menetrendje” [SDG] e téren betöltött szerepét.

Scipioni és Urso kiemeli, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend keretében nagy figyelmet fordítanak a migrációra és a „*tervezett és jól irányított migrációs politikákra*”.

A politikák időbeli és térbeli összehasonlítása érdekében mutatókat lehet/kell kidolgozni éppen a politikáknak a megfelelő mutatószámai mérésére és összesítésére. A közelmúltban számos kötelezettségvállalás történt a politikák szisztematikus kódolása és összehasonlítása terén bizonyos időintervallumban és bizonyos országok között. A fő kutatási kérdések közül lényeges: „*Milyen adatbázisok állnak rendelkezésre a migrációs politikák elemzéséhez az egyes országokban?*”, „*Milyen politikákat elemeznek?*”, „*Milyen módszereket alkalmaztak?*” [SCIPIONI and URSO]

Az ENSZ 193 tagállama 2015 szeptemberében fogadta el az új integrált fenntartható fejlődési és fejlesztési keretrendszert, az Agenda 2030-at (*Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*), amely a szegénység megszüntetéséhez, az egyenlőtlenségek leküzdéséhez, Földünk környezeti rendszerének megóvásához vázol fel elképzeléseket. Az új keretrendszer egyik fő jellegzetessége, hogy – szemben a korábbi fejlesztési együttműködési tervekkel – átveszi a fenntartható fejlődési programok átfogóbb szemléletét, minden ország és régió számára célokat és feladatokat ír elő. Az Agenda középpontjában a Fenntartható Fejlődési Célok (*Sustainable Development Goals, SDG*) állnak, minden nemzetre érvényesen és senkit nem kihagyva a célok megvalósulásából („*leaving no-one behind*”). Az Agenda összesen 17 célt, ezeken belül pedig összesen 169 részcélt és közel 230/232 indikátort tartalmaz, amelyek a fenntartható fejlődés több aspektusát kívánják felmérni és 2030-ig folyamatosan monitorozni. A fenntartható fejlesztési célok központi utalást tesznek a migrációra az 10.7. célkitűzésben, hogy megkönnyítsék a rendezett, biztonságos, rendszeres és felelősségteljes migrációt [GMC] és az emberek mobilitását, többek között a tervezett és jól irányított migrációs politikák végrehajtása révén, amelyek az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenségek csökkentését célozzák meg. Más célkitűzések, amelyek közvetlenül utalnak a migrációra, megemlítik az emberkereskedelmet, az átutalásokat, a nemzetközi hallgatói mobilitást és egyebeket. [KSH SDG]

4.1. Hogyan valósulnak meg a fenti elképzelések?

Az Európai Bizottság kiadásában 2017-ben megjelent „Migration Policy Indexes” Joint Research Centre (JRC) Report alapján erről képet lehet kapni. A teljes mutatórendszer bemutatása területi korlátok miatt nem lehetséges, ezért csak a további kutatást elősegítő lényegi részek kerülnek kiemelésre. A tanulmányozás 38 országra terjedt ki Argentína, Ausztrália, Ausztria, Belgium, Brazília, Kanada, Chile, Kína, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Izland, Írország, Izrael, Olaszország, Japán, Luxemburg, Mexikó, Hollandia, Új-Zéland, Norvégia, Lengyelország, Portugália, Dél-Korea, Szlovákia, Szlovénia, Dél-Afrikai Köztársaság, Spanyolország, Svédország, Svájc, Törökország, Egyesült Királyság, USA.

(Az anyag többször történik hivatkozás 38-nál több országra is, ez nem ellentmondás, mert 1945-től vannak adatok, amelyeket figyelembe vettek a kutatók.)

Vizsgált területek: családgyesítés, határok, munkaalapú migráció, nemzetközi védelem, irreguláris migráció, tanulók, egyebek: bevándorlás, állami

migrációs politikák, migrációirányítás, lakhatóság, szavazati jog, állami támogatások, állampolgárság, etnikai együttélés, intézményi kapacitások. Magyarország érintettsége: Asylum Policy Index; DEMIG; Global Barometer; IMPIC; IMPEX; Openess Index. [SCIPIONI and URSO]

Ez a jelentés célul tűzte ki, hogy feltérképezi és elemzi a menekültügyi és migrációs politikákat mérő, rendelkezésre álló indexeket, amelyekből megállapításokra jut. Elsősorban a bevándorlási (befogadási) politikákra összpontosít, de érint más területeket is. *(Megjegyzés: heterogén kiindulásokat próbál valamiféle kontextusba rendezni.)* Megközelítésében léteznek ún. “kizárólagos”, az egyes szakpolitikai területekkel (pl. menekültügy vagy munkaerőmigráció) foglalkozó “ágazati indexek”, valamint a politikákat átfogó “teljes körű” indexek is. A jelentés a leképzett mutatók módszertanát mutatja be és azok alkalmazhatóságát is leírja a vélelmezett, vagy bizonyítható előnyeivel és hátrányaival együtt. Próbál segíteni a politikai döntéshozóknak az egyes országok migrációkezelési rendszereinek elemzésében, összehasonlításában, értékelésében, (értelmezésében), ezzel is megalapozva a különböző, migrációval kapcsolatos további szakpolitikai kezdeményezéseket.

Az indexek elsődlegesen arra irányulnak, hogy a politika korlátozza-e vagy erősíti-e a migránsok jogait? Másodsorban az indexek annak a megítélésére (is) irányulnak, hogy a politikák eredményesek-e egyáltalán, ezzel együtt hogyan azonosítható a politikák korlátozó (vagy megengedő) jellege, ezek hogyan hatnak a migrációs áramlások csökkenésére (vagy növekedésére)? A vélekedések megoszlanak: az átfogó indexek szerint a migrációs politikák összességében nem váltak korlátozóbbá az elmúlt évtizedekben [HELBLING and KALKUM]; [BEINE et al. 2016], ugyanakkor a szakirodalom szélesebb spektruma szerint az elmúlt évtizedekben a politikák túlnyomórészt inkább korlátozónak bizonyultak. **A jelentés összeállítói szerint a mutatók alapján elvileg a migrációs politikákat a migránsok kiválasztásának eszközeként kell(ene) értelmezni, nem pedig a migránsok számát befolyásoló eszközként.**

Ami legfrissebb indexeket jellemzi, az a szakpolitikai kimenetek és eredmények közötti gondos különbségtételre való törekvés. Röviden, a szakpolitikai eredmények a konkrét szakpolitikai intézkedésekre vonatkoznak, míg a politikai eredmények arra a hatásmechanizmusra utalnak, amelyet az ilyen jogszabályok gyakorolhattak volna. Módszertani okokból az újabb indexek hatókörét a kimenetekre korlátozzák. *(Nehéz lenne különbséget tenni a politikák – vélt - okai és hatásai között.)* [GOODMAN 2015, 1907] A politikai döntéshozatal egyes ciklusai erősen eltérőek lehetnek, ugyanakkor éppen az egyes ciklusok határozhatják meg a kimeneteket. [THOMANN and SAGER] Számos EU-s tanulmányban a kutatók rámutattak arra is, hogy politikák átül-

tetési szakaszában a nemzeti parlamentek jelentős mértékben megváltoztathatják az eredeti uniós irányelvek politikai tartalmát. [DÖRRENBACHER et al.] Végül, amikor a politikák hatályba lépnek, az „utca szintű bürokraták” gyakorlati nehézségekkel szembesülhetnek, vagy csak nyilvános ellenállással, vagy személyes tapasztalatokkal és hitnézetekkel, amelyek mindegyike további változásokat vonhat maga után az eredeti politikákban [ELLERMANN 2006] A földrajzi lefedettséget illetően, a jelentéshez felhasznált valamennyi tanulmány tartalmaz ugyan néhány európai országot (is), de a lefedettség szórványos, így a jelentésben leírt indexek – kivéve MIPEX - egyike sem tartalmazza az összes uniós országot. A szakirodalom elsősorban a célországokra összpontosít. A bevándorlási és a kivándorlási politikák közötti különbségtételt az elemzők általában elismerik, különösen a legutóbbi időkben. Az egyes indexek abban is különböznek, hogy mit tekintenek politikának, azt hogyan kell kódolni, és milyen forrásokból. Az indexek politikai relevanciáját illetően az átfogó mutatók az átláthatóságra törekedtek, a kutatók kiterjedt adatbázisokat építettek ki az elmúlt évtizedekben elfogadott politikákról. A mérési egység mindig maga az egyedi (migrációs) politika. A mérés módja azonban eltérő indexenként. Jellemző az egyes egységek (politikák) egészben (teljességében), vagy csak egyes részeiben való elemzése, de mérhető a politika időtállósága, vagy éppen változási folyamata is. A kódolás, súlyozás és aggregáció módszertana indexenként változik, a mutatók száma akár 1-5-35-167 is lehet. [BJERRE et al. 2015, 576] A súlyozás a jelentés szerint az indexen belüli mutatóknak (*a helyzettől függően*) nagyobb vagy kisebb relatív jelentőséget tulajdonít. A minőségi adatokon (pl. jogszabályokon, politikákon) alapuló indexek – amelyek jellemzően a migrációs indexekben fordulnak elő – hajlamosak "*szokásos változókat*" generálni, és az indexek *additív vagy átlagos reprezentációit a politikai komponensek amalgámjának használni.*" [GOODMANN 2013, 51]

Mindaddig, amíg a nyers adatokra nem alkalmaznak súlyozást, további aggregáció lehetséges. (*Lehet "manipulálni".*) Ha a súlyozást alkalmazzák, és a fő kutatási eredmények mellett nem tesznek közzé nyers (*elemi*) adatokat, akkor bonyolultabbá válik az adatok más kutatási célokra történő újrafelhasználása, vagy az eredmények összevetésével más indexek megbízhatóságának ellenőrzése. (*Valahol itt is keresendő az indexek valós helye és szerepe.*) A nyers adatok (*elemi adatok*) rendelkezésre állása kulcsfontosságú a replikáció szempontjából, de hasznos a kutatók és a politikai elemző számára is, mivel független és célzott elemzést eredményezhet, valamint jobban megérthetik és értékelhetik a konstrukciót és következésképpen az index eredményeit. A módszertani felvezetést követően lássuk röviden az egyes indexeket! A Jelentésben ezeket két nagy csoportra osztották a szerzők.

4.1.1. 1. csoport. Bevándorlási politikák (*Immigration policies*) **Átfogó megközelítés** (*Comprehensive approaches*)

DEMIG= Determinants of International Migration (*A nemzetközi migráció meghatározó tényezői*). A DEMIG adatbázis több mint 6500 politikai változást tárol 45 országban (27 Európában, 8 Amerikában, 6 Ázsiában, 4 Afrikában). Az elemzett változások mintegy 90 %-a 1945 és 2013 között történt. (*Megjegyzés: az adatbázisok és a vizsgált politikák országonként eltérhetnek.*) Néhány információ az 1945 előtti időszakra vonatkozóan rendelkezésre is áll. Nincs információ a további frissítésekről. A DEMIG 28 szakpolitikai eszközt határoztak meg: „felügyeleti technológia/ellenőrzési” hatáskörök; azonosító okmányok; fogva tartás; fuvarozói kötelezettségek; munkáltatói kötelezettségek; egyéb szankciók; utazási vízum/engedély; munkavállalási vízum/engedély; belépési vízum/tartózkodási engedély; pontalapú rendszer; kvótacél; szabályozás; belépési tilalom; toborzási/segített migrációs programok; áttelepítési programok; szabad mobilitási jogokról szóló megállapodások; nyelv: lakhatási és kulturális integrációs programok; szociális juttatásokhoz és társadalmi-gazdasági jogokhoz való hozzáférés; igazságszolgáltatáshoz és a politikai jogokhoz való hozzáférés; állandó tartózkodási helyhez való hozzáférés; állampolgársághoz való hozzáférés; újra-beilleszkedési vizsztatási programok; visszafogadási megállapodások; kiutasítás; kilépési vízumengedély vagy kilépési tilalom; intézményi kapacitások; cselekvési terv, stratégia, jelentés; ezen kívül egyéb „kontextusbeli elemek”. 14 migráns csoportot/kategóriát azonosítottak: valamennyi migráns; valamennyi migráns munkavállaló; alacsonyan képzett munkavállalók; szakképzett, magasan képzett munkavállalók; családtagok; magasan képzett munkavállalók, befektetők vagy diákok családtagjai; illegális migránsok vagy menekültek, menedékkérők és más kiszolgáltatott személyek családtagjai; nemzetközi hallgatók/tanulók; befektetők, vállalkozók és üzletemberek; illegális migránsok; menekültek, menedékkérők és más kiszolgáltatott személyek; diaszpóra tagjai; egyéb konkrét kategóriák. A DEMIG fő célja a migrációs politika természetének, szerkezetének és fejlődésének feltárása, valamint az, hogy a migrációs politikák milyen mértékben befolyásolják a (1) volument; (2) az időzítést; (3) időtartamot; (4) az irányt; (5) a nemzetközi migráció összetételét. Valójában a kutatók/szerzők kijelentették, hogy az egyik cél annak vizsgálata, hogy „*a migrációs politika korlátozása a tervezett módon befolyásolja-e a migrációt?*” [DE HAAS et al. 2015, 3] Elemzett politikák: (1) határ- és szárazföldi ellenőrzés; (2) legális belépés és tartózkodás; (3) integráció; (4) kilépés. Az index a kimenetekre és nem az eredményekre összpontosít. A DEMIG 4 pontos skálát vezetett be a szakpolitikai változások jellemzésére: (1) finomhangoló intézkedés; (2) kisebb változás; (3) középszintű változás; (4) jelentős

változás. [DE HAAS et al. 2016] szerint a DEMIG fő hozzájárulása az indexelési folyamathoz: (1) „a migrációs politikák kidolgozott koncepciójának biztosítása”; (2) „a földrajzi (keresztmetszeti) és időbeli lefedettség bővítése, beleértve mind a bevándorlási, mind a kivándorlási politikákat”; (3) „egyedi politikai intézkedések főbb politikai változásainak bontása”; (4) „az egyes szakpolitikai intézkedések által megcélzott migráns csoport meghatározása”. **GLOBALIS MIGRÁCIÓS BAROMÉTER.** 61 országot érint. A kiválasztási kritériumok a következők: (1) a migránsok nagy állománya a befogadó országban; (2) a nagy migránsok áramlásának előrejelzése olyan vezető mutatók alapján, mint a munkaerőhiány és a növekvő átutalások bizonyítékai; (3) fontos regionális gazdaság vagy központ (*Economist Intelligence Unit 2008. Gazdasági Hírszerzési Egység 2008*). Időkeret: zömében 2007. Nincs információ a további frissítésekről. Az index lényeg abban fogható meg, hogy egy olyan migrációs index legyen összeállítva, amely 61 országot sorol fel annak alapján, hogy mennyire vonzóak és elérhetők a migránsok számára (*ti. ez lenne a Globális Migrációs Barométer*), és külön értékeli az országok „migránsok iránti igényét”. A Barométer két kérdéssel foglalkozik: (1) *vonzóerő* a migránsok számára és *hozzáférhetőség* a migránsok számára; (2) a migránsok munkaerő-piaci hiánya vagy más társadalmi-demográfiai okok miatti igénye „*összehasonlító célból*”. A mutatók az „*országok élet- és gazdasági fejlődésének színvonalával, a jogszabályi politikával és a migrációval kapcsolatos attitűdökkel, valamint a demográfiai és szociális jóléti kötelezettségvállalásokkal*” kapcsolatos szempontokat fedik le. Részletesebben, a migráció vonzerejének (14 mutató alapján) az lenne a célja, hogy felmérje, „*ahova a migránsok mennének, ha a munkaerő szabad mozgása és a földrajzi elhelyezkedés nem lenne kérdés*”. Erre táblázatok, halmazok lettek kialakítva a 14 mutató szerint. Mértékegység: nincs meghatározva. Mivel csak egyszer hajtották végre, és a cél az volt, hogy az „*országnak a migránsokhoz intézett felhívását*” megjelenítsék, ez politikák öngazolását is jelentheti.

ICI= Immigrants' Climate Index (*Bevándorlók „Éghajlati” Indexe*). Földrajzi lefedettség: Amerikai Egyesült Államok. Időkeret: 2005-2012. Nincs információ a további frissítésekről.

Az USA-ban a szabályozás „*alállami szintjének*”, a bevándorlás szabályozási összefüggésének tanulmányozása volt a cél. Az éghajlat (*climate*), a szerzők szavaival élve, „*az a szabályozási környezet, amelyet a bevándorlók a mindennapi életük során tapasztalnak az egyes államok által a joghatóságuk alá tartozó bevándorlók javát vagy korlátozását célzó jogszabályok eredményeként*” [PHAM and HOANG 2013, 22] Elemzett politikák: az állami és helyi bevándorlási jogszabályok; ezeket 6 kategóriába sorolták: (1) kormányzati juttatások; (2) a bevándorlási státusz alapján a munkavállalási juttatásokhoz

való hozzáférést szabályozó jogszabályok; (3) bűnüldözés; (4) lakhatás; (5) szavazás; (6) jogi szolgáltatások. Az állami jogszabályok előállításával mellett az érdekképviseleti csoportok is „jegyzik” a helyi szintű jogszabályokat, ezekben az esetekben a helyi hatóságokkal való közvetlen kapcsolattartás is vizsgálat tárgya, ezen kívül a jogi adatbázisok és a hivatalos szövetségi szervezetek állásfoglalása is lényeges. Mértékegység: politikai „önkódolás”.

IMPALA= International Migration Policy and Law Analysis (*Nemzetközi Migrációs Politika és Jogelemzés*) [BEINE et al. 2016] A kutatók eddig kilenc országot kódoltak: Ausztrália, Franciaország, Németország, Luxemburg, Hollandia, Spanyolország, Svájc, Egyesült Királyság, USA. Az elmúlt két év-tizedben a bevándorlókat fogadó OECD-országokat is bevonják [GEST et al. 2014, 268] a kutatásba. Az országokat a „maximális variáció” elve alapján választják ki, amely szerint a „heterogenitást fel lehet használni a bevándorlási rendszerek széles skáláján működő mutatók azonosítására”.

Az EU-t sui generis esetként kezelik [GEST et al. 2014, 272] Először is, az országok azon nemzeti jogszabályait, amelyek kifejezetten megemlítik az uniós jogszabályokat, „különleges útnak” tekintik. Másodsor, az EU-t „**országként**” kezelik, és ezért ugyanazt az országos szintű módszertant alkalmazzák. Időkeret és frissítés: 1999-2008. Az adatok még nem állnak rendelkezésre. Az IMPALA célja, hogy „mutatókat dolgozzon ki a megszorítás/nyíltság átfogó koncepciójára” [GEST et al. 2014, 267] Az összehasonlító adatbázis létrehozásának fő indoka az, hogy jelenleg „nincs átfogó nemzetközi, idősoros adatbázis a bevándorlási politikákról, ami megnehezíti a politikai trendek elemzését a politikai döntéshozók és a tudósok számára is” [GEST et al. 2014, 261] Csak egy ilyen adatbázis tenné lehetővé a kutatók számára, hogy megválaszolják a migrációhoz kötődő alapkérdéseket. Elemzett politikák: A hangsúly a felvételi politika, bár a szerzők közé tartozik az állampolgárság megszerzése is, amely általában a „bevándorló politikák” részét képezi, nevezetesen, hogy mi történik a felvétel után. A választás, hogy ezt a mutatót tartalmazza, azon a meggyőződésen alapult, hogy „az államba való belépés utolsó lépését képviseli” [GEST et al. 2014, 267] A projekt öt belépési sávot sorol be és mér fel: (1) gazdasági migráció, (2) családgyegetés, (3) menekültügy és a humanitárius migráció, (4) hallgatói migráció, (5) állampolgárság megszerzése²³. Ezeket a kategóriákat az OECD adatai alapján választják ki [GEST et al. 2014, 265] A kis mintaméret miatt az IMPALA ígéretes, mivel az egyszerű kódolási módszer (főként bináris) és a migrációs kategóriákon belüli mélység, amely valóban politikai területekre is „leás”, egyértelmű hozzáadott értéket kínál a többi indexhez képest. A korlátozott időkeret és az érintett országok azonban akadályozzák a nagy léptékű mennyiségi tanulmányokban való felhasználását.

IMPIC= Immigration Policies in Comparison (*Bevándorlási politika az összehasonlításban*)

Teljes bibliográfiai hivatkozás: [HELBLING et. al 2017] Földrajzi lefedettség: 33 OECD-ország. Időkeret: 1980-2010. Nincs információ a frissítésekről. Az IMPIC adatbázis azon az elképzelésen alapszik, hogy a korábban kifejlesztett indexek nem foglalkoztak kellőképpen a „konceptualizációval, méréssel és aggregációval” kapcsolatos kulcsfontosságú módszertani kérdésekkel. A koncepció a bevándorlási politikák rendszerezését jelenti különféle szempontok szerint. Az adatok kódolása, mérési szintek kiválasztása és az összesítés nem írnak elő súlyozást. Elemzett politikák: (1) munkaerő-migráció; (2) családegyesítés; (3) menekültek és menedékjog; (4) koetnikumok. Az IMPIC különválasztja a „migrációs kontrollt” a „migráns integrációtól”. Az index a kimenetekre összpontosít, nem pedig az eredményekre.

Az IMPIC létrehozta a bevándorlás saját meghatározását azzal a kifejezett céllal, hogy az magában foglalja az „ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedélyeket is, amelyek a migráció egyre növekvő formáit képviselik” [HELBLING et al. 2017, 82] A szerzők gyakran hivatkoznak a MIPEX-re, mint egy olyan másik indexre, amely kiegészítheti a munkájukat.

MGI= Migration Governance Index (*Migrációs Irányítási Index*)

Teljes bibliográfiai hivatkozás: [IOM EIU 2016] Földrajzi lefedettség: 15 ország – a kiválasztási kritériumok a következők: „a gazdasági fejlődés szintjeinek (tíz feltörekvő gazdasági és öt fejlett gazdaság öt régióból), a migrációs profil típusának (ideértve a fogadó és a küldő országokat is) és földrajzi kiterjedésének széles körű képviselete” Időkeret: 2015 októbere és 2016 februárja közötti időszak. (*Ez az elemzésre vonatkozik!*)

Az index célja, hogy keretet biztosítson az országspecifikus migrációs irányítási struktúra értékeléséhez, különös érdeklődéssel a migrációval kapcsolatos fenntartható fejlesztési célok nyomon követése iránt. Elemzett politikák: a politikák mellett az „intézmények, rendeletek és operatív struktúrák” helyzetét is vizsgálja. 5 vizsgálati tartományt kezelnek, amelyet 23 „mutatóra” osztanak, és amelyek további 73 „almutatóra” épülnek. Az öt tartomány a következő: (1) intézményi kapacitás, annak működése; (2) a migránsok jogai, az alapvető szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés, országok integrációs politikája; (3) biztonságos és rendezett migráció, országok határellenőrzési és végrehajtási mechanizmusai, az emberkereskedelem és embercsempészet elleni küzdelem, re-integrációs politikák; (4) a munkaerő-migráció kezelése; (5) regionális és nemzetközi közös műveletek és egyéb partnerségek. Úgy tűnik, hogy a kiválasztott kategóriák elsősorban a „jó és hatékony” migrációs politikákra helyezik a hangsúlyt, ugyanakkor, bár az index politikaorientált célzatú, elméleti indoklása kevésbé egyértelmű.

MIPEX = Migrant Integration Policy Index (*Migráns integrációs politikai index*) Teljes bibliográfiai hivatkozás: [HUDDLESTON et al. 2015] Földrajzi lefedettség: 38 ország. Időkeret: 2004-2014 (2005 és 2006 hiányzik). Éves frissítések. A MIPEX-nek három fő célja van: (1) politikák időbeli összehasonlítása; (2) az integrációs eredmények változásainak nyomon követése; (3) a politikák változásainak nyomon követése. Elemzett politikák: (1) munkaerő-piaci mobilitás, (2) családegyesítés, (3) oktatás, (4) politikai részvétel, (5) hosszú távú maradás, (6) állampolgársághoz való hozzáférés, (7) megkülönböztetés-mentesség, (8) egészség.

Források és fogalom-meghatározások: Szakértői elemzés az országok politikáiról és jogszabályairól. Mértékegység: A politikák önmagukban. A MIPEX összesen 167 mutatót mutat be 8 szakpolitikai területre vonatkozóan, 4 alcsoportba csoportosítva (jogosultság, jogállás megszerzésének feltételei, jogállás biztonsága, jogálláshoz kapcsolódó jogok). A MIPEX az egyetlen mutató, amely – bár nem fedi le a bevándorlás minden területét – földrajzilag mind a 28 EU-tagállamot magában foglalja. Jelenleg nincs más index, amely ugyanazt a lefedettséget kínálná.

ORTEGA és PERI "index" = Tightness of immigration reforms over times (*"A bevándorlási reformok szilárdsága az idők során"*) Teljes bibliográfiai hivatkozás: [PERI and ORTEGA 2009] Földrajzi lefedettség: 14 ország. Időkeret: 1980-2005. Nincs információ a további frissítésekről. Ortega és Peri kutatása arra irányult, hogy a politikai korlátozások képesek-e csökkenteni a bevándorlási hullámokat. A szerzők a Mayda által összeállított korábbi adatbázisra, valamint a „Fondazione Rodolfo De Benedetti” „szociális reform adatbázisára” építettek. [MAYDA 2005], [FRDB] Mértékegység: A politikák változnak.

4.1.2. 2.csoport. Bevándorlási politikák (*Immigration policies*) Szektorális/ágazati megközelítés (*Sectoral approaches*)

Számos index, különösen a 2010-es évek előttié, az egységes politikai területekre összpontosítottak. Ezeket az indexeket általában konkrét célokra dolgozták ki, például a migrációt meghatározó tényezőkkel kapcsolatos mennyiségi kutatás részeként, vagy a migránsok munkaerő-piaci integrációjáról szóló ökonometriai tanulmányok keretében. A szakirodalom ezen ágazati megközelítéseinek legkiemelkedőbb példáit az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

CERNA INDEXE = Cerna's Index (*Cerna-féle index*)

Teljes bibliográfiai hivatkozás: [CERNA 2016] Földrajzi lefedettség: 20 ország. Az országokat „különböző migrációs történetek és tapasztalatok” alapján választották ki (1) a hagyományos telepes országok; (2) a vendégmunkásokkal/kolonikus múlttal rendelkező nyugat-európai országok; (3) új bevándorlási országok, valamint a (gazdasági) érdekcsoportok részvételének szintje a politikai döntéshozatalban. Időkeret és frissítés: Két pillanatfelvétel, egy a 2007-ből és egy a 2012-ből. Nincs információ a frissítésekről. Az országok közötti, tér- és időbeli politikai különbségek kimutatása érdekében Cerna a magas szintű képzettségű migránsokat célzó migrációs politikák politikai nyitottságát és korlátozó jellegét méri. A magasan képzett migránsokat Cerna úgy határozza meg, hogy „*azok, akik egyetemi végzettséggel rendelkeznek, az érintett ágazatokban (mint például a mérnöki tudományok, az orvostudomány, az információs kommunikáció és a technológia) és/vagy magas jövedelemmel rendelkeznek*”. A források hivatalos dokumentumok (pl. törvények, közigazgatási határozatok stb.) Az index "befogadási mechanizmusokra lebontva" és "munkavállalási engedélyekre vonatkozó jogok", összesen hat mutató: (1) számszerű felső határ, (2) munkaerő-piaci teszt, (3) munkavédelem, (4) munkáltatói hordozhatóság, (5) házastársi munkajogok, (6) állandó tartózkodási jogok" [CERNA 2016, 1615] Minden kategória pontszáma 0 (magasan nyitott) 3 (magasan korlátozó), majd az egyes pontszámok összeadódnak, és végül normalizálják 0 és 100 között. Nyers adatok nem állnak rendelkezésre.

The OPENNESS INDEX and MIGRANT RIGHTS INDEX (*Nyitottsági index és a migrációs jogok mutatója*). Az országok közötti, tér- és időbeli politikai különbségek kimutatása érdekében Cerna a magas szintű képzettségű migránsokat célzó migrációs politikák politikai nyitottságát és korlátozó jellegét méri. (Analógia.) Irodalom: [RUSH 2015] Elemzett politikák: magasan képzett migránsokra vonatkozó politikák, beleértve az ideiglenes programokat is. A magasan képzett migránsokat Cerna úgy határozza meg, hogy „*azok, akik egyetemi végzettséggel rendelkeznek, az érintett ágazatokban (mint például a mérnöki tudományok, az orvostudomány, az információs kommunikáció és a technológia) és/vagy magas jövedelemmel rendelkeznek*” [CERNA 2016]. A források hivatalos dokumentumok (pl. törvények, közigazgatási határozatok stb.) Az index a "befogadási mechanizmusokra lebontva" és "munkavállalási engedélyekre vonatkozó jogok", összesen hat mutatót jelöl meg: (1) számszerű felső határ, (2) munkaerő-piaci teszt, (3) munkavédelem, (4) munkáltatói hordozhatóság, (5) házastársi munkajogok, (6) állandó tartózkodási jogok. Minden kategória pontszáma 0 (magasan nyitott) 3 (magasan korlátozó), majd az egyes pontszámok összeadódnak, és végül

normalizálják 0 és 100 között. Nyers adatok nem állnak rendelkezésre. **DETERRENCE INDEX**, (*Elrettentési index*). Teljes bibliográfiai hivatkozás: [THIELEMANN 2004] Földrajzi lefedettség: OECD-országok (17). Időkeret: 1985-1999. Nincs információ a frissítésekről. Thielemann kiindulópontja az, hogy bár az EU politikai kezdeményezései nyomán „*a menedékkérők inkább a kevésbé fejlett országokból származnak, de a nyugat-európai országok közt a terhek egyenlőtlenül oszlanak meg*”. Elemzett politikák: menekültügyi politikák. Az index öt kulcsfontosságú intézkedést tartalmaz a három „elrettentési dimenzió” meghatározására: (1) hozzáférés-ellenőrzési politika: A befogadásra vonatkozó szabályok és eljárások (vízumpolitikák, fuvarozói szankciók) – itt az index ellenőrzi, hogy egy adott állam elfogadta-e a biztonságos harmadik országbeli gyakorlatot; (2) menekültügyi meghatározási eljárások (pl. fellebbezési jogok, kiegészítő védelem) – Az index ellenőrzi, hogy egy ország az uniós átlag alatt vagy felett van-e a menedékkérők azon százalékos arányára vonatkozóan, amelyet egy éven belül engedélyez a területén tartózkodásra, és 0 értéket vesz fel, ha a tartózkodási engedéllyel rendelkezők aránya meghaladja az uniós átlagot; (3) Integrációs politika (lakási feltételek, oktatási lehetőségek) – itt az index ellenőrzi, hogy a menedékkérők élvezik-e a következőket: a szabad mozgás kontra korlátozás; pénzbeli jóléti kifizetések; utalványok rendszere; a munkához való jog kontra tilalom. Források és fogalom-meghatározások: Az index az Évkönyvek két csoportján, az „OECD Trendek a nemzetközi migrációban”, [SOPEMI] és az Egyesült Államok Menekültügyi Bizottságán” (World Refugee Survey) alapul [THIELEMANN 2004, 55], [SOPEMI] Mértékegység: A politikák önmagukban. Kódolás, súlyozás és összesítés: A Thielemann minden egyes intézkedéshez létrehoz egy olyan hamis változót, amely minden olyan évben 1 értéket vesz fel, amikor egy intézkedés egy országban működött, az összes többi évben pedig 0 értéket. Ez egy indexet eredményez, amely 0 (legalacsonyabb elrettentés) és 5 (legmagasabb elrettentés) között van. Az aggregáció csak adalék, súlyozás nélkül. Nyers adatok nem állnak rendelkezésre. Az uniós jog változásai miatt sok korábbi kritérium elavulttá vált. Thielemann szerint a menekültügyi politika viszonylagos korlátozó jellege elhanyagolható tényező a menedékkérők elosztásának meghatározásában, összehasonlítva a menekültügy és a migráció hagyományos meghatározó tényezőivel, például a gazdasági tényezőkkel, a társadalmi tényezőkkel, valamint a kulturális és földrajzi közelséggel. Így a strukturális tényezők nagyobb valószínűséggel magyarázzák a relatív eloszlást, mint a politikával kapcsolatos tényezőket. Gazdasági szempontból a GDP és a munkanélküliségi ráta arányban áll a viszonylagos menekültügyi terhekkel. A második legfontosabb tényező a történelmi kapcsolatok, amelyek valószínűsítik a hálózati és lánc migrációs hatásokat.

ASYLUM POLICY INDEX (*Menekültügyi politikai index*)

Teljes bibliográfiai hivatkozás: [HATTON 2009] Földrajzi lefedettség: 19 OECD-ország.

Időkeret: 1996-2006. Nincs információ a frissítésekről. A menedékjogok európai áramlásának megértése érdekében Hatton index-et dolgozott ki a menedékkérők áramlására vonatkozó politikák hatásának megragadására. Csoportosította azokat a módszereket, amelyekkel a kormányok „*korlátozhatják azt a számot, amelyre menedéket adnak*”. Először is: „*csak azoknak a kérelmezőknek engednek hozzáférést, akik az ország területén tartózkodnak, és szigorítják a határellenőrzést a vízumkötelezettségek, a fokozott biztonsági ellenőrzések és az illegális beutazás megakadályozását célzó egyéb intézkedések révén*”, egy ország hatékonyan korlátozhatja a menedékjoghoz való hozzáférést, [HATTON 2009, 196] Elemzett politikák: menekültügyi politikák. Források és fogalom-meghatározások: (1) Az OECD nemzetközi migrációs kilátásai; ECRE-jelentések (*ECRE= European Council on Refugees and Exiles*); Az USA Menekültügyi és Bevándorló Bizottsága [HATTON 2009, 211] [ECRE]; Mértékegység: Szakpolitikai változás (az 1997-es alapértékhez képest). Az index 15 mutatóból áll. Figyelembe véve az 1997-es alapértéket, az egyes országok pontszáma -1-gyel csökken, ha az elfogadott politika nagyvonalú a menedékkérők számára, vagy fordítva, ha a politika korlátozó jellegű. Az index a következő kódoláson alapul: (1) A területre való belépés feltételei = Vízumkövetelmények, határellenőrzések, emberkereskedelemre vonatkozó szankciók, fuvarozói felelősség, tengeri alkalmazások; (2) A kérelmek feldolgozásával és a státusz meghatározásával kapcsolatos feltételek = A menekült meghatározása, nyilvánvalóan megalapozatlan kérelmek, a feldolgozás felgyorsítása, kiegészítő jogállás, fellebbezések; (3) A menedékkérők jólétére vonatkozó feltételek = fogva tartás, deportálás, foglalkoztatás, ellátáshoz való hozzáférés, családegyesítés. Nyers adatok nem állnak rendelkezésre .

A JRC jelentésben szereplő „indexek vonatkozásában rengeteg információ áll rendelkezésre a régóta létező célországok és az OECD-országok részéről. Ugyanakkor indexek lefedettsége az OECD-n kívüli országok esetében továbbra is rendkívül korlátozott. Még az uniós migrációs politikák nemzeti szintű elemzését is hátráltatja az adatok hiánya, mivel csak a MIPEX legújabb verziója fedi le az összes tagállamot. Az átfogó migrációs politikai indexek kialakításának jövőbeli kihívása abban rejlik, hogy kevésbé erőforrás-igényes módon, de rendszeresen kell frissíteni az adatokat és szélesíteni a földrajzi lefedettséget. A bevándorlási politikák mellett a kivándorlást is vizsgálni kell. **Számos – mennyiségi és minőségi – szakmai/tudományos tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a migrációs politikák ritkán működnek.** Például a migrációt meghatározó tényezőkkel kapcsolatos mennyiségi kutatás

megállapította, hogy a gazdasági, demográfiai és társadalmi tényezők fontosabbak, mint a politika és politikai körülmények a migrációs áramlások és összetétel meghatározásában [HOOGHE et. 2008]

Kvalitatívabb megközelítésekben az esettanulmányok és az összehasonlító kutatások azonosították bebizonyították a kormányok migráció alakítására tett kísérleteinek korlátait. [CZAIKA and DE HAAS]

Ortega és Peri nem értenek egyet ezzel a negatív értékeléssel, mivel azzal érvelnek, hogy „a belépésre vonatkozó szigorúbb jogszabályok jelentősen visszatartják a bevándorlást. Minden olyan reform, amely “6%-kal” szigorúbb szabályokat vezetett be a bevándorlók belépésére vonatkozóan az legalább “10 %-kal” csökkentette a bevándorlási áramlást”. [PERI and ORTEGA 2009, 3]

Röviden summázva: a migrációs politikákra vonatkozó indexekre szükség lenne, előállításuk azonban túl sok szubjektív elemet tartalmaz és a rendelkezésre álló adatbázis egyelőre nem garantálja az egyenszilárd indexek kvalitatív és kvantitatív előállítását.

4.2. Összetett index?

Logikai bukfencknek tűnhet, hogy a 3.1. alfejezetben tárgyalt 2017-ben megjelentetett anyag időben megelőzi a most következő 2015-ös datálású tanulmányt. Ahhoz, hogy érthetőbb legyen az okfejtés, szükséges ismerni a háttérinformációkat is. A fentebb felsorolt és röviden bemutatott indexek is mutatják a helyzet heterogenitását. „*A határokon átnyúló bevándorlási politikák mérése és magyarázata*” című, 2015-ös írásukban a szerzők a migrációs politika olyan **összetett indexének** felállítását tűzték ki célul, amely lehetővé teheti az országok és az idők közötti összehasonlítást. [RAYP et al. 2015](*Merész vállalkozás!*) Ehhez különféle matematikai/statisztikai megoldásokhoz folyamodtak, és a JRC Jelentésben is felsorolt indexeket, adatokat (is) vették alapul. A Bayes-i elméleti megközelítésre, mint keretre is támaszkodtak, amely szerintük, a szakirodalomban rendelkezésre álló valamennyi bevándorlás-politikai intézkedésekből származó információt egyesítheti. Ezt a keretet arra használták, hogy egyetlen mutatót állítsanak fel az általános bevándorlás-politika korlátozó jellegére. „*A bayesi gondolkodás azon az egyszerű modellen alapul, hogy meglévő tudásból indul ki, amelyet kombinálva, konfrontálva az adatok által közvetített tapasztalatokkal, a tudás magasabb szintre emelhető. Mindez támpontot nyújt ahhoz, hogy bizonytalan helyzetekben dönthessünk, jó keretet teremt a tudományos gondolkodásnak, alapot ad a különböző szakterületeken a módszer helyes kialakítására. Ugyanakkor a bayesi megközelítés egy sor elemét (elsősorban a szubjektív valószínűség létjogosultságát a tudományos módszertanban, és a szubjektív priorokat) máig*

is erősen vitatják. Így van ez a statisztikában is, amelyet talán a leginkább közvetlen módon érintett a bayesi gondolkodás. A bayesi statisztika ennél fogva gyökeresen különbözik a klasszikustól: mások az induló feltevései, mások az eszközei és természetesen eredményei is. Igen lényeges különbség az, hogy a bayesi statisztika szakít a klasszikus statisztika ismételt mintákon alapuló koncepciójával, és ebből következően minden ezekhez kapcsolódó eredményt (becslési kritériumok, konfidenciasávok, szignifikanciaszintek stb.) negligál, illetve átértelmez. Ezzel a klasszikus statisztika egy sajátos elmentmondását oldja fel („egy mintából számolunk, több minta feltételezésével értékelünk”). Igaz, helyette bevezeti a már említett szubjektivitást, aminek keveredése az objektív valószínűségekkel komoly értelmezési nehézségeket vet fel.” [HUNYADI 2011,1169] A szakpolitika eszközeinek megfelelő részmutatókat: (1) belépés (beleértve a család újraegyesítését), (2) tartózkodási és (3) integrációs politikák. A becsült migrációs politikai indexeket ezt követően empirikusan elemezték. Annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a kiszámított politikai index bizonytalanságát, azt a Gibbs-mintavételi módszerrel becsülték meg. Az eredményeik egyértelműen jelzik a migrációs politikában az országok közötti pozitív korrelációt, amely intuitívan hihető, de amelyet eddig figyelmen kívül hagytak a szakirodalom. (A Gibbs-mintavételt általában a statisztikai következtetések eszközeként használják, különösen a bayesi következtetések kapcsán. Ez egy olyan algoritmus, amely véletlenszerű számokat használ fel, és alternatívája a statisztikai következtetések determinisztikus algoritmusainak, például az elvárás-maximalizálási algoritmusnak.) [KEHL and VÁRPALOTAI]

A fenti módszertant alapul véve Rayp et. komoly algoritmusokat felállítva, sok szubjektív elemet és valószínűségi hatást feltételezve alakították ki a maguk „összetett index-ét”. (A hivatkozott anyagban a részletes leírás megtalálható.)

Sikerült megtalálni az összetett migrációs politikai index-t? Vélhetően a próbálkozás az első lépések egyikeként kezelendő. **Az új bevándorlási problémák tényleges kezelése a migrációs politikák összefüggésében nehezen érthető. A fő ok az, hogy a bevándorlási politikákat nehéz számszerűsíteni, ami megakadályozta eddig is a bevándorlási politika egyetemes mértékének kialakítását.** Más szerzők „átfogóbb” szakpolitikai irányvonalat alakítanak ki azáltal, hogy meghatározzák a különböző szakpolitikai dimenziók jelentős változásait, és azokat egyetlen indexbe integrálják. Ez utóbbi jellemzően a politikai változások időzítését és irányát határozza meg, ahol a nullától való eltérés a bevándorlási jog egy bizonyos dimenziójának szükségét jelentősen megnöveli vagy csökkenti. [LEBLANG et. 2007], [MAYDA 2010]

Az árfogó indexekhez, átfogó és kompatibilis adatbázisok kellene. A legátfogóbb az ENSZ Nemzetközi Bevándorlási Politikai Adatbázisa (*IIPD= the UN's International Immigration Policies Database*), amely viszonylag objektív tájékoztatást nyújt mind az 193 ENSZ-tagállam, 1976-2011 közötti bevándorlási és kivándorlási politikájáról és kormányzati nézeteiről. Probléma a bevándorlási politikákra vonatkozó átfogó és összehasonlítható adatok heterogén jellege akadályozta egy szisztematikus módszer kidolgozását a bevándorlási politikák mérésére és osztályozására az egyes országokban, idősorokhoz kapcsolva. Ez nem akadályozza meg a különféle szervezeteket abban, hogy saját indexeiket közöljék. A Center for Global Development évente közlésezi, a Fejlesztési Index-et (*CDI= Commitment to Development Index*), amely a világ azon leggazdagabb országait jellemzi, amelyek a szegény országokat úgy is segítik, hogy a migránsok előtt a határok megnyitják. Ehhez társul a Queen's University által kidolgozott multikulturalizmus-politikai index (*MPCI= The Multiculturalism Policy Index*).

Léteznek emellett ország-politikai és intézményi értékelések is. A CPIA (*CPIA= Country Policy and Institutional Assessment*) a Világbank által kiadott éves index széles körben elfogadott a szakirodalomban, mint a fejlődés és az intézményi hatékonyság átfogó mutatója. Az országokat 16 különböző kritérium alapján sorolja fel négy nagy csoportba: Gazdasági irányítás, strukturális politikák, társadalmi befogadásra és méltányosságra irányuló politikák, valamint a közszektor vezetése és intézményei. A CPIA-index szerint 1 (alacsony/gyenge intézmények) és 6 (magas/erős intézmények). [HOSNY 2020]

Kétségtelen, hogy egy ország bevándorlási politikáját valószínűleg egy nagy, összetett és többdimenziós kritériumrendszer fogja csak értelmezni, és ezért nem egyszerű egyetlen reprezentatív mutatóra redukálni. A legtöbb rendelkezésre álló mutató azonban általában a migrációs politika bizonyos aspektusaira összpontosít, például az állampolgársági politikákra, az integrációs politikákra vagy a megkülönböztetés-mentességre vonatkozó politikákra, figyelmen kívül hagyva a lehetséges kölcsönhatásokat vagy a kompenzációs hatásokat. A bevándorlási politika meglévő mutatóiból hiányzó adatok túlnagysága tovább súlyosbítja ezt a problémát, ezért került beemelésre az elemzésekbe a bayesi módszer. Az indexeknél maradva, létezik az ún. Bayes-i bevándorlási politikai index (*BIPI= Bayesian immigration policy index*) a kutatók szerint „*képes megbirkózni az alapul szolgáló mutatók mérési hibájával, lehetővé téve, hogy az információkat még mindig viszonylag megbízhatatlan mutatókban használjuk fel.*”

A nem megszokott megközelítéseknél maradva Hix és Noury az Európai Parlamenti képviselők szavazati magatartása alapján vizsgálta az uniós migrációs

politika meghatározó tényezőit. A bevándorlási jog vagy politika ezen elemzésekben használt mutatói kimaradtak az átfogó politikai mutatókból, így a globális bevándorlási politikára gyakorolt hatás nem tisztázott. [HIX and NOURY]

Úgy tűnik, hogy a migrációs politikákra vonatkozó összetett index kialakítása a jelenlegi probléma-megközelítéssel nem oldható meg belátható időn belül...

5. Befejező gondolatok

A tudomány, a szakma, a politika – más-más - érdektől vezérelve - mindig is kiemelt szerepet tulajdonított a folyamatok, a jelenségek pontos meghatározásának, a mérésnek. A tudományokban, a társadalomban a nagy változások köthetők a mérési lehetőségek és módszerek gyors fejlődéséhez is. A gazdaságtudomány, más társadalomtudományok számára a mérés módszertanát, valamint annak gyakorlatát a statisztika alapozza meg. A folyamatok, így a társadalmi-gazdasági folyamatok követéséhez, a jelenségek megbízható értékeléséhez szükséges a statisztikai adatok gyűjtése, feldolgozása és használata, illetve a statisztikai módszerek alkalmazása. A globalizált világ működtetése során hatalmas mennyiségű adat, információ keletkezik. A világban, a társadalmakban lejátszódó folyamatok ismerete minden fellelhető és alkalmazható adatra alapozva, a szerteágazóbb információk elemzését követeli meg. A rejtett összefüggések feltárása egyre bonyolultabb vizsgálati módszereket igényel. A migráció és a migrációkezelés a globális és társadalmi folyamatokba beágyazottan, de önálló folyamatokként viselkednek. Igény a számszerűsítésre, mérésre. A probléma ott kezdődik, hogy mikor, hol, mit és hogyan mérjünk? A statisztika tudománya erre képes lenne választ adni, de az igények, megrendelések, elvárások sok esetben az eredményt prejudikálva várják a statisztikai produktumot.

A szelektált, redukált, a rész-egész viszonyát sajátosan értelmező megközelítések torz képet rajzolhatnak a valóságról. Jelen tanulmány kísérletet tett arra, hogy a migrációval kapcsolatos három témakörben rámutasson arra, hogy „mennyi is annyi”? Elolvastva a három blokkot, látható, hogy statisztikai csapdahelyzetek egész sora nehezíti a valós kép felvázolását. A politika szereti a származtatott adatokat. Ilyent bármikor lehet produkálni, ha van elegendő elemi adat. Ez pedig a másik problémát hozza előtérbe: jelenleg a migrációt érintően olyan sok adat áll rendelkezésre, hogy szinte áttekinthetetlen és kezelhetetlen, másrészt a valós helyzetkép felvázolásához szükséges, hiteles, naprakész adatokból pedig hiány van, ehhez még hozzátartozik az elérhetőség kérdése is.

Nem lehet pontosan tudni, hogy az átutalások valós volumene mekkora, nem lehet tudni, hogy az átutalások a nemzetgazdaságok GDP-jében milyen arányt képviselnek, nem lehet tudni, hogy az átutalások lebonyolítását végző intézmények mekkora hasznot húznak ebből, nem lehet tudni, mekkora a nem hivatalosan tranzitáló pénzek aránya? Ugyan így nem lehet pontosan tudni, hogy milyen területi eloszlásban, hol hány muszlim él, milyen a társadalmi státusuk és a létszámuk alakulása mennyire befolyásolja a lokális, regionális és globális folyamatokat. A bizonytalan kiindulásból keletkező származtatott adatok nehéz hitelesnek tekinteni.

Pesszimistának tűnhetnek a fentiek. Valójában az objektív megközelítések fontosságának az elismerése lenne a lényeg. Erre próbálta a tanulmány egy célzott „mintavétellel” ráirányítani a figyelmet.

Feldolgozott és felhasznált irodalom jegyzéke

- ABDIH et al. 2009 Abdih, Yasser, Ralph Chami, Michael Gapen, and Amine Mati (2009) “Fiscal Sustainability in Remittance-Dependent Economies”, IMF Working Paper no. 09/190. Washington: International Monetary Fund. https://www.researchgate.net/publication/228312480_Fiscal_Sustainability_in_Remittance-Dependent_Economies (Letöltve: 2020.10.12.)
- AFP, 2018 AFP (2018), “Will Saudi crown prince reform Wahhabism in Europe?”, available at: www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-5601565/will-saudi-crown-prince-reform-wahhabism-europe.html (Letöltve: 2020.10.12.)
- AGGARWAL et al. 2011 Aggarwal, Reena., Erel, Isil., Ferreira, Miguel. and Matos, Pedro: Does governance travel around the world? Evidence from institutional investors. 2011. Journal of Financial Economics, 100(1), pp.154-181. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.602.7727&rep=rep1&type=pdf> (Letöltve: 2020.10.12.)
- ALESHKOVSKI et al. Aleshkovski, Ivan and Iontsev, Vladimir: Mathematical models of migration, In: Systems Analysis and models of integrated worlds systems. Vol.-II. Department of Population, Faculty of Economics, Moscow State ‘Lomonosov’ University, Russia, 2006. <https://www.eolss.net/Sample-Chapters/C15/E1-26-09-06.pdf> (Letöltve: 2020.02.03.)
- ALVAREZ et al. 2015 Alvarez, Sandra Paola; Briod, Pascal; Ferrari, Olivier; and Rieder, Ulrike: How reliable are the data? 2015. Migration Policy Practice Vol.(2): 42-46.

old.https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/events/other/workshop/2015/docs/MPP_Issue_21.pdf
(Letöltve: 2020.07.15.)

- AMELINA and FAIST Amelina, Anna and Faist, Thomas: “Turkish migrant associations in Germany: between integration pressure and transnational linkages”, 2008. *Revue Européenne Des Migrations Internationales*, Vol. 24 No. 2, pp. 91-120, available at: <https://journals.openedition.org/remi/4542> (Letöltve: 2020.10.12.)
- AMUEDO et al. 2004 Amuedo-Dorantes, C. and Pozo, S.: “Workers’ Remittances and the Real Exchange Rate: A Paradox of Gifts,” 2004. *World Development* 32 (8): pp.1407-1417
https://www.researchgate.net/publication/223050404_Workers%27_Remittances_and_the_Real_Exchange_Rate_A_Paradox_of_Gifts (Letöltve: 2020.10.12.)
- ARIZALA et al. 2018 Arizala, Francisco, Matthieu Bellon, Margaux MacDonald, Montfort Mlachila, and Mustafa Yenice : “Regional Spillovers in Sub-Saharan Africa: Exploring Different Channels”, 2018. IMF Spillover Notes no. 18/01. Washington, D.C.: International Monetary Fund.
<https://www.imf.org/en/Publications/Spillover-Notes/Issues/2018/08/01/Regional-Spillovers-in-Sub-Saharan-Africa-Exploring-Different-Channels-46063> (Letöltve: 2020.10.24.)
- BANAI 2019 Banai Tibor Péter: Miért nem értjük a muszlimokat, a muszlimok miért nem értenek minket? Az iszlám rendszeréről, *Kultúra és Közösség, Művelődéstörténeti Folyóirat*, IV. folyam X. évfolyam 2019/III. szám. (5-17.old.) ISSN 0133-2597
http://epa.niif.hu/02900/02936/00042/pdf/EPA02936_kultura_es_kozosseg_2019_03_005-018.pdf (Letöltve: 2020.10.12.)
- BARAJAS et al. 2010 Barajas, Adolfo, Ralph Chami, Connel Fullenkamp, and Anjali Garg : “The Global Financial Crisis and Workers’ Remittances to Africa: What’s the Damage?”, 2010. IMF Working Paper no. 10/24. Washington: International Monetary Fund.
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2010/wp1024.pdf> (Letöltve: 2020.10.24.)
- BEINE et al. 2016 Beine, Michel; Boucher, Anna. Katherine; Burgoon, Brian; Crock, Mary: ‘Comparing Immigration Policies: An Overview from the IMPALA Database’, 2016. *International Migration Review*, 50:4, 827–863.
https://www.researchgate.net/publication/277088846_Comparing_Immigration_Policies_An_Overview_from_the_IMPALA_Database (Letöltve: 2020.10.05.)

- BETTIN et al. Bettin, Giulia, Andrea F. Presbitero, and Nikola Spatafora : “Remittances and Vulnerability in Developing Countries”, 2014. IMF Working Paper no. 14/13. Washington, D.C.: International Monetary Fund. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2014/wp1413.pdf> (Letöltve: 2020.10.12.)
- BJERRE et al. 2015 Bjerre, Liv; Helbling, Marc; Römer, Friederike; Zobel, Malisa : Conceptualizing and Measuring Immigration Policies: A Comparative Perspective, 2015. *International Migration Review*, 49:3, 555–600. https://www.researchgate.net/publication/262529127_Conceptualizing_and_Measuring_Immigration_Policies_A_Comparative_Perspective (Letöltve: 2020.11.04.)
- BORG 2009 Joseph P. Borg: Muammar Gaddafi's thoughts on 'Islamic victory', Muammar Kadhafi gondolatai az iszlám győzelemről, 2009. április 14. *Times of Malta* <https://timesofmalta.com/articles/view/muammar-gaddafis-thoughts-on-islamic-victory.252750> (Letöltve: 2020.10.12.)
- BRIEF 29 Migration and Remittances, Recent Developments and Outlook, Special Topic: Transit Migration, April 2018. Development Brief 29, World Bank Group. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30280/129443-BRI-PUBLIC-Knowledge-Note-Add-Series-Migration-and-Development-Brief-29.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Letöltve: 2020.05.21.)
- BRIEF 32 Migration and Development Brief 32: COVID-19 Crisis Through a Migration Lens, April 2020. World Bank, Washington, DC. <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-32-covid-19-crisis-through-migration-lens> (Letöltve: 2020.11.13.)
- BUGAMELLI and PATERNO Bugamelli M., and F. Paterno (2009a) “Do Workers’ Remittances Reduce the Probability of Current Account Reversals”, *World Development* 37 (12): pp. 1821–1838. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.188.9579&rep=rep1&type=pdf> (Letöltve: 2020.10.12.)
- CASTLES 2019 Castles, Stephen: International migration at the beginning of the twenty-first century: global trends and issues, (Nemzetközi migráció a huszonegyedik század elején: Globális tendenciák és kérdések) 19 March 2019, <https://doi.org/10.1111/issj.12185>, This article is reprinted from *International Social Science Journal*, 2000; 52: 269–281,

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/issj.12185> (Letöltve: 2019.10.22.)

- CERNA 2016 Cerna, Lucie : ‘The crisis as an opportunity for change? High-skilled immigration policies across Europe’, 2016. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 42:10, 1610–1630, https://www.researchgate.net/publication/299368982_The_crisis_as_a_n_opportunity_for_change_High-skilled_immigration_policies_across_Europe (Letöltve: 2020.11.09.)
- CHAMI et al. 2003 Chami, Ralph, Connel Fullenkamp, and Samir Jahjah: “Are Immigrant Flows a Source of Capital for Development?”, 2003. IMF Working Paper no. 03/189. Washington, D.C.: International Monetary Fund. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2003/wp03189.pdf> (Letöltve: 2020.10.13.)
- CHAMI et al. 2006 Chami, Ralph, Thomas F. Cosimano, and Michael T. Gapen: “Beware of Emigrants Bearing Gifts: Optimal Fiscal and Monetary Policy in the Presence of Remittances,” 2006. IMF Working Paper no. 06/61. Washington: International Monetary Fund. https://www.researchgate.net/publication/5125066_Beware_of_Emigrants_Bearing_Gifts_Optimal_Fiscal_and_Monetary_Policy_in_the_Presence_of_Remittances (Letöltve: 2020.10.13.)
- CHAMI et al. 2008 Chami, Ralph, Adolfo Barajas, Thomas Cosimano, Connel Fullenkamp, Michael Gapen, and Peter J. Montiel (2008) “Macroeconomic Consequences of Remittances”, 2018. IMF Occasional Paper no. 259. Washington, D.C.: International Monetary Fund. <https://www.imf.org/en/Publications/Occasional-Papers/Issues/2016/12/31/Macroeconomic-Consequences-of-Remittances-20547> (Letöltve: 2020.10.12.)
- CHAMI et al. 2018 Chami, Ralph, Ekkehard Ernst, Connel Fullenkamp, and Anne Oeking (2018) “Is There a Remittance Trap?”, 2018. *IMF Finance & Development* 55 (3): pp. 44-47. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2018/09/pdf/is-there-a-remittance-trap-chami.pdf> (Letöltve: 2020.10.13.)
- CLEMENS and McKENZIE Clemens, Michael. A. and McKenzie, David. J.: Why Don’t Remittances Appear to Affect Growth? 2014. CGD Working Paper 366, Center for Global Development, Washington, DC. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2433809 (Letöltve: 2020.10.03.)

- CODY 2020 Cody, John: Muslim population of Europe could triple in 30 years; Hungary, Poland, Czechia, and Slovakia buck the trend, (Európa muszalmán lakossága 30 év alatt megháromszorozódhat; Magyarország, Lengyelország, Csehország és Szlovákia eltér a trendtől) report, Remix News, April 16, 2020
<https://rmx.news/article/article/muslim-population-of-europe-could-triple-in-30-years-but-not-in-hungary-poland-czechia-and-slovakia-report> (Letöltve: 2020.09.12.)
- COORAY and MALLIK Cooray, A. and D. Mallik (2013) "International Business Cycles and Remittance Flows", *The B.E. Journal of Macroeconomics*, 13 (1): pp. 1–33. https://www.researchgate.net/publication/47372298_International_Business_Cycles_and_Remittance_Flows/link/0912f505710c7257540000/download (Letöltve: 2020.10.12.)
- CRAIGWELL et al. 2011 Craigwell, Roland, Mahalia Jackman, and Winston Moore (2010) "Economic volatility and remittances", *International Journal of Development Issues* 9 (1): pp.25-42.
<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download;jsessionid=86B21365F791F3584348C8E3A581F277?doi=10.1.1.551.1679&rep=rep1&type=pdf> (Letöltve: 2020.10.12.)
- CZAIKA and DE HAAS Czaika, Mathias, and De Haas, Hein: *The Effectiveness of Immigration Policies*, 2013. *Population and Development Review*, 39:3, 487–508. https://www.researchgate.net/publication/260416416_The_Effectiveness_of_Immigration_Policies (Letöltve: 2020.12.04.)
- DANCYGIER 2018 Dancygier, Rafaela. M: "Muslim voters and the European left", 6.Febr. 2018.Foreign Affairs,
<https://www.foreignaffairs.com/articles/europe/2018-02-06/muslim-voters-and-european-left> (Letöltve: 2020.10.12.)
- DATA PORTAL Migration Data Portal, Remittances, Last updated on 10 June 2020, Migration & Development ,
<https://migrationdataportal.org/themes/remittances> (Letöltve: 2020.09.30.)
- DE HAAS et al. 2015 de Haas, Hein; Natter, Katharina; Vezzoli, Simona: 'Conceptualizing and measuring migration policy change', 2015. *Comparative Migration Studies*, 3:1, 1–21.
https://www.researchgate.net/publication/304203984_Conceptualizing_and_Measuring_Migration_Policy_Change (Letöltve: 2020.04.11.)
- DE HAAS et al. 2016 de Haas, Hein;Natter, Katharin; Vezzoli, Simona: 'Growing Restrictiveness or Changing Selection? The Nature and Evolution of

- MigrationPolicies', 2016. *International Migration Review*,
<http://doi.wiley.com/10.1111/imre.12288>,
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/imre.12288> (Letöltve:
2020.08.04.)
- DÖRRENBACHER et al. Dörrenbacher, Nora; Mastenbroek; Toshko, Dimiter. D.: National Parliaments and Transportation of EU Law: A Matter of Coalition Conflict?. April 2015. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, Vol. 53, Issue 5, pp. 1010-1026.
http://dimiter.eu/Data_files/jcms2015_2/National%20Parliaments%20and%20Transposition%20of%20EU%20Law%20preprint.pdf (Letöltve: 2020.11.25.)
- ECRE European Council on Refugees and Exiles, Asylum Information Database (AIDA), European Database of Asylum Law (EDAL), European Legal Network on Asylum (ELENA), <https://www.ecre.org/> (Letöltve: 2020.11.30.)
- ELLERMANN 2006 Ellermann, Antje: Street-level democracy: How immigration bureaucrats manage public opposition, 2006. *West European Politics*, 29:2, 293–309.
https://www.researchgate.net/publication/228431119_Street-level_democracy_How_immigration_bureaucrats_manage_public_opposition (Letöltve: 2020.11.28.)
- FRDB The Social Reforms database of the Fondazione Rodolfo De Benedetti' https://www.frdb.org/page/data/categoria/international-data/scheda/frdb-iza-social-reforms-database/doc_pk/9027 (Letöltve: 2020.11.04.)
- GEST et al. 2014 Gest, Justin; Boucher, Chatherine, Anna; Challen, Suzanna; Burgoon, Brian : Measuring and Comparing Immigration, Asylum and Naturalization Policies Across Countries: Challenges and Solutions', 2014. *Global Policy*, 5:3, 261–274.
https://www.researchgate.net/publication/262232025_Measuring_and_Comparing_Immigration_Asylum_and_Naturalization_Policies_Across_Countries_Challenges_and_Solutions (Letöltve: 2020.11.14.)
- GMC New York Declaration for Refugees and Migrants. (Biztonságos, rendezett és szabályozott migrációról szóló globális paktum) <https://www.unhcr.org/new-york-declaration-for-refugees-and-migrants.html>; <https://www.unhcr.org/584689257.pdf>(Letöltve: 2020.01.04.)
- GONZALES et al. 2016 Gonzalez-Garcia, Jesus, Eral Hitaj, Montfort Mlachila, Arina Viseth, and Mustafa Yenice : “Sub-Saharan African Migration: Patterns and

- Spillovers”, 2016. IMF Spillover Notes no. 9. Washington, D.C.: International Monetary Fund. ISBN: 978-1-47554-666-8 (paper) <http://www.imf.org>.
https://www.elibrary.imf.org/doc/IMF062/23789-9781475546668/23789-9781475546668/Other_formats/Source_PDF/23789-9781475558821.pdf (Letöltve: 2020.10.24.)
- GOODMANN 2013 Wallace Goodman, Sara: Concluding Remarks: What Can We Learn from Citizenship Policy Indices?, in Antje Ellermann (ed.), Symposium: How to Measure Immigration Policies?, 2013. vol.1. No.2. Migration and Citizenship Newsletter of the American Political Science Association, 48–54. http://www.marc-helbling.ch/wp-content/uploads/test/migcit-newsletter-vol1-2_summer-2013.pdf (Letöltve: 2020.11.01.)
- GOODMANN 2015 Wallace Goodman, Sara: Conceptualizing and Measuring Citizenship and Integration Policy: Past Lessons and New Approaches, 2015. Comparative Political Studies, 48:14, 1905–1941. https://www.researchgate.net/publication/280493231_Conceptualizing_and_Measuring_Citizenship_and_Integration_Policy_Past_Lessons_and_New_Approaches (Letöltve: 2020.11.24.)
- HACKETT 2017 Hackett, Conrad: 5 facts about the Muslim population in Europe (5 tény az európai muszlim népességről) Pew Research Center, November 29, 2017 <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/11/29/5-facts-about-the-muslim-population-in-europe/> (Letöltés: 2020.09.22.)
- HACKETT-LIPKA Hackett, Conrad and Lipka, Michael: The demographic factors that make Islam the world’s fastest-growing major religious group, (A demográfiai tényezők, amelyek az iszlámot a világ leggyorsabban növekvő vallási csoportjává teszik) The Religious and Ethnic Future of Europe, Scripta Instituti Donneriani Aboensis, 28 Apr. 2018, pp. 11–14. doi:10.30674/scripta.70064. https://www.researchgate.net/publication/324227164_The_demographic_factors_that_make_Islam_the_world%27s_fastest-growing_major_religious_group (Letöltve: 2020.09.13.)
- HATTON 2009 Hatton, Timothy J. : ‘The Rise and Fall of Asylum: What Happened and Why?’, 2009. The Economic Journal, 119:535, F183–F213. https://www.researchgate.net/publication/240269147_The_Rise_and_Fall_of_Asylum_What_Happened_and_Why (Letöltve: 2020.11.08.)
- HELBLING and KALKUM Helbling, Marc, and Kalkum, Dorina: ‘Migration Policy Trends in OECD countries’, 2017. Journal of European Public Policy,

https://www.researchgate.net/publication/319161845_Migration_Policy_Trends_in_OECD_countries (Letöltve: 2020.11.09.)

- HELBLING et al. 2017 Helbling, Marc; Bjerre, Liv; Römer, Friederike; Zobel, Malisa: Measuring immigration policies: the IMPIC database. Research. Published: 06 March 2017. European Political Science volume 16, pages79–98 (2017), <https://link.springer.com/article/10.1057/eps.2016.4> (Letöltve: 2020.11.24.)
- HIPUMDD 2017 Handbook for Improving the Production and Use of Migration Data for Development. 2017.Global Knowledge Partnership for Migration and Development (KNOMAD), World Bank, Washington, D.C.: 65-78. (Letöltve: 2020.10.12.)
- HIX and NOURY Hix, Simon; Noury, Abdoul: Politics, not economic interests: Determinants of migration policies in the European Union1. International Migration Review, 41(1):182{205, 2007. https://www.researchgate.net/publication/227694319_Politics_Not_Economic_Interests_Determinants_of_Migration_Policies_in_the_European_Union1 (Letöltve: 2020.11.14.)
- HOOGHE et al. 2008 Hooghe, Marc; Trappers, Ann; Meuleman, Bart; Reeskens, Tim: Migration to European Countries: A Structural Explanation of Patterns, 1980–2004', 2008. International Migration Review, 42:2, 476–504. https://www.researchgate.net/publication/215559084_Migration_to_European_Countries_A_Structural_Explanation_of_Patterns_1980-2004 (Letöltve: 2020.11.24.)
- HOSNY 2020 Hosny, Amr. S: Remittance Concentration and Volatility: Evidence from 72 Developing Countries, (Átutalási koncentráció és változékonyság: Bizonyítékok 72 fejlődő országból), IMF Working Paper, Strategy, Policy and Review Department, Authorized for distribution by Mark Flanagan, January 2020, WP/20/15. © 2020 International Monetary Fund <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2020/01/17/Remittance-Concentration-and-Volatility-Evidence-from-72-Developing-Countries-48905> (Letöltve: 2020.11.03)
- HOSNY 2020 Hosny, Amr. S: Remittance Concentration and Volatility: Evidence from 72 Developing Countries, (Átutalási koncentráció és változékonyság: Bizonyítékok 72 fejlődő országból), IMF Working Paper, Strategy, Policy and Review Department, Authorized for distribution by Mark Flanagan, January 2020, WP/20/15. © 2020 International Monetary Fund <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2020/01/17/Remittance-Concentration-and-Volatility-Evidence-from-72-Developing-Countries-48905>

ce-Concentration-and-Volatility-Evidence-from-72-Developing-Countries-48905 (Letöltve: 2020.11.03)

- HUDDLESTON et al. 2015 Huddleston, Thomas; Bilgili, Ozge; Joki, Anne-Linde and Vankova, Zvezda: Migrant Integration Policy Index 2015. <https://www.mipex.eu/sites/default/files/downloads/files/mipex-2015-book-a5.pdf> (Letöltve: 2020.11.08.)
- HUNGARY TE Trading Economics, Hungary Remittances1995-2020 Data, <https://tradingeconomics.com/hungary/remittances> (Letöltve: 2020.10.22.)
- HUNYADI 2011 Hunyadi László: Bayesi gondolkodás a statisztikában, Statisztikai Szemle, 2011. 89. évf. 10–11. szám. http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2011/2011_10-11/2011_10-11_1150.pdf (Letöltve: 2020.11.06.)
- HYDER et al. Hyder, A., J. Behrman, and H. Kohler (2015) “Negative Economic Shocks and Child Schooling: Evidence from Rural Malawi”, Development Southern Africa 32 (4): pp. 458-476. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2152540 (Letöltve: 2020.10.13.)
- IFAD 2020 International Day of Family Remittances, 16 June, A családi átutalások nemzetközi napja. <https://www.un.org/en/observances/remittances-day> (Letöltve: 2020.10.24.)
- IMF 2005 IMF: “Two Current Issues Facing Developing Countries”, Chapter 2 in World Economic Outlook, October 2005. Washington, D.C.: International Monetary Fund. <https://www.elibrary.imf.org/view/IMF081/07992-9781589064294/07992-9781589064294/ch02.xml?language=en&redirect=true> (Letöltve: 2020.11.01.)
- IMF 2009 Balance of Payments and International Investment Position Manual, Sixth Edition (BPM6) © 2009 International Monetary Fund, 6th ed. Previously published as: Balance of payments manual. ISBN 978-1-58906-812-4 <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf> (Letöltve: 2020.11.11.)
- IOM EIU 2016 IOM – The Economist Intelligence Unit (2016). „A jól irányított migráció mérése: a 2016-os migrációs irányítási index”, London https://publications.iom.int/system/files/pdf/migration_governance_in_dex_2016.pdf (Letöltve: 2020.11.11.)

- JACK and SURI Jack, W. and T. Suri (2014) "Risk Sharing and Transactions Costs: Evidence from Kenya's Mobile Money Revolution", *American Economic Review* 104 (1): pp. 183-223.
<https://pdfs.semanticscholar.org/931c/14aa39222a426dce1b6e6d8e058e2b2b6fcc.pdf> (Letöltve: 2020.10.14.)
- KEHL and VÁRPA- Kehl Dániel; Várpalotai Viktor A modern bayesi elemzések eszköztára
 LOTAI és alkalmazása *Statisztikai Szemle*, 2013. 91. évfolyam 10. szám 975-979.
http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2013/2013_10/2013_10_971.pdf
- KETTANI Kettani, Houssain: Muslim Population in Europe, 1950-2020. , Article in *International Journal of Environmental Science and Development* · January 2010, DOI: 10.7763/IJESD.2010.V1.29, All content following this page was uploaded by Houssain Kettani on 21 May 2014.
https://www.researchgate.net/publication/241278288_Muslim_Population_in_Europe_1950_-_2020
 (Letöltve: 2020.10.04.)
- KEYES 2020 Keyes, Daniel: Business Insider, Global remittance volume is projected to fall 20% in 2020 due to the effects of the coronavirus, *Business Insider*, a globális átutalási volumen 2020-ben várhatóan 20 %-kal csökken a coronavirus hatásai miatt,**Daniel Keyes**
 Apr 23, 2020, 5:04 PM, <https://www.businessinsider.com/global-remittance-volume-set-to-plunge-in-2020-2020-4> (Letöltve: 2020.11.14.)
- KISS 2019 Kiss Judit: Tényekkel a migrációs tévhitek ellen, *Gondolatok Szentes Tamás A nemzetközi migráció ügye a szélsőséges nézetek tükrében című előadása kapcsán, Magyar Tudomány* 2019/01 Tematikus összeállítás • Globalizáció, migráció, Európai Unió, https://mersz.hu/dokumentum/matud__397/ (Letöltve: 2020.09.23.)
- KSH SDG Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://www.ksh.hu/sdg> (Letöltve: 2020.11.23.)
- LEBLANG et al. Leblang, David; Fitzgerald, Jennifer; Teets, Jessica.C: Defying the law
 2007 of gravity: The political economy of international migration. Ms., Department of Political Science, University of Colorado, Boulder, 2007.
https://www.researchgate.net/publication/228120577_Defying_the_Law_of_Gravity_The_Political_Economy_of_International_Migration
 (Letöltve: 2020.11.18.)

- LEFEBVRE   Statemets from Archbishop Marcel Lefebvre: Can the Koran Encourage Hatred and Violence?
<https://fsspx.news/en/content/29456> (Letöltve: 2020.10.02.)
- LEVITT 1998   Levitt, Peggy: Social Remittances: Migration Driven Local-Level Forms of Cultural Diffusion. 1998. *International Migration Review* 32(4) 926-948.
https://is.muni.cz/el/1423/jaro2012/SAN202/um/SocialRemittances_MigrationDrivenLocal-LevelFormsofCulturalDiffusion.pdf (Letöltve: 2020.07.11.)
- MAYDA 2005   Mayda, Anna Maria: International Migration: A Panel Data Analysis of Economic and Non-Economic Determinants, 2005. IZA Discussion Paper, 1590 <https://ssrn.com/abstract=725441>.
https://www.researchgate.net/publication/5135811_International_Migration_A_Panel_Data_Analysis_of_Economic_and_Non-Economic_Determinants
(Letöltve: 2020.11.21.)
- MAYDA 2010   Mayda, Anna Maria: International Migration: a Panel Data Analysis of the Determinants of Bilateral Flows. *Journal of Population Economics*, 23:1249{1274, 2010.
https://www.researchgate.net/publication/227593045_International_Migration_A_Panel_Data_Analysis_of_the_Determinants_of_Bilateral_Flows
(Letöltve: 2020.11.19.)
- MITRA et al. 2016   Mitra, Pritha, Amr Hosny, Gohar Minasyan, Mark Fischer, and Gohar Abajyan: “Avoiding the New Mediocre: Raising Long-Term Growth in the Middle East and Central Asia”, 2016. *Middle East and Central Asia Department Paper no.16/01*. Washington, D.C.: International Monetary Fund.
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/dp/2016/mcd1601.pdf> (Letöltve: 2020.10.12.)
- MUNCK and VERKUILEN   Munck, Gerardo.L. and Verkuilen, Jay: ‘Conceptualizing and measuring democracy: Evaluating alternative indices’, 2002. *Comparative Political Studies* 35(1): 5–34.
https://www.researchgate.net/publication/238208023_Conceptualizing_And_Measuring_Democracy_Evaluating_Alternative_Indices/link/53ee26080cf23733e80b2faf/download
(Letöltve: 2020.11.21.)
- NCUBE and BRIXIOVA   Ncube, Mthuli and Zuzana Brixiova: “Remittances and their Macroeconomic Impact: Evidence from Africa”, 2013. *AfDB Working Paper no. 188*. Tunisia: African Development Bank.

https://www.findevgateway.org/sites/default/files/publications/files/re-mittances_and_their_macro-economic_impact_evidence_from_africa.pdf (Letöltve: 2020.10.13.)

- OSTROM-
SEDIKIDES Ostrom, Thomas M. and Sedikides, Constantine: Out-Group Homogeneity Effects in Natural and Minimal Groups, A csoporton kívüli homogenitási hatások érvényesülése a természetes és a minimál csoportokban *Psychological Bulletin* 1992, Vol. 112, No. 3, 536-552, <http://www.soton.ac.uk/~crsi/outgroupphomo.pdf>, https://www.academia.edu/28746701/Out_group_homogeneity_effect_s_in_natural_and_minimal_groups (Letöltve: 2020.10.12.)
- PERI and ORTEGA Peri, Giovanni, Ortega, Francesc: The Causes and Effects of International Labor Mobility: Evidence from OECD Countries 1980–2005, 2009. Human Development Research Paper, New York: United Nations Development Programme (UNDP). https://www.researchgate.net/publication/40534184_The_Causes_and_Effects_of_International_Labor_Mobility_Evidence_from_OECD_Countries_1980-2005 (Letöltve: 2020.11.02.)
- PEW RC <https://www.pewresearch.org/> (Letöltve: 2020.09.22.)
- PEW RC 2017 Europe's Growing Muslim Population, Muslims are projected to increase as a share of Europe's population – even with no future migration, (Európa növekvő muzulmán népessége, a muzulmánok az előrejelzések szerint az európai népesség arányában növekedni fognak – még jövőbeli migráció nélkül is) 2017. 29. November, Pew Research Center, <https://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/> (Letöltve: 2020.10.01.)
- PHAM and HOANG Pham, Huyen; Hoang, Pham, Van: Measuring the Climate for Immigrants: A State-by-State Analysis, in Carissa Byrne Hessick and Gabriel J Chin (eds.), *Strange Neighbors. The Role of States in Immigration Policy*. 2013. New York: New York University Press. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1986128 (Letöltve: 2020.11.28.)
- POSNER-WEYL Posner, Eric.A. and Weyl Glen: A Radical Solution to Global Income Inequality: Make the U.S. More Like Qatar, /November 7, 2014. <https://newrepublic.com/article/120179/how-reduce-global-income-inequality-open-immigration-policies> (Letöltve: 2019.10.12.)

- PRESS 2018 Press, Elizabeth.: “Turkish prime minister says ‘assimilation is a crime against humanity’”, 2018. The Local, available at: www.thelocal.de/20080211/10293 (Letöltve: 2020.10.12.)
- PRESSTV 2017 PRESSTV (2017), “Belgium voices alarm over spread of Saudi-backed Wahhabism”, available at: www.presstv.com/detail/2017/02/08/509719/belgium-saudi-arabia-wahhabism-daesh (accessed 30 December 2018).
- PRIES 2010 Pries, Ludger: Transnationalisierung. Theorie und Empirie grenzüberschreitender Vergesellschaftung. VS Verlag für Sozialwissenschaften/ Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH. 2010.(59-63.old.)
<https://www.schweitzer-online.de/ebook/Pries/Transnationalisierung/9783531925950/A17795762/>, (Letöltve: 2020.04.12.)
- QUINN 2020 Quinn, Dennis: Sharp decline in remittances expected in 2020 amid COVID-19 lockdowns in top sending nations, Az átutalások meredek csökkenése 2020-ben várható a COVID-19 lezárásai közepette a csúcsküldő országokban By Dennis Quinn, June 22, 2020
<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2020/06/22/sharp-decline-in-remittances-expected-in-2020-amid-covid-19-lockdowns-in-top-sending-nations/> (Letöltve: 2020.11.14.)
- RAPAPORT and DOCQUIER 2006 Rapoport, H. and F. Docquier : “The Economics of Migrants’ Remittances”, In S. Kolm and J. Mercier Ythier (eds.), 2006 Handbook on the Economics of Giving, Altruism and Reciprocity, vol. 2, Elsevier, pp. 1135–1198.
https://www.researchgate.net/publication/5135746_The_Economics_of_Migrants%27_Remittances (Letöltve: 2020.10.03.)
- RATHA 2003 Ratha, Dilip: Workers Remittances: An Important and Stable Source of External Development Finance, 2003. Global Development Finance, World Bank, Washington DC.
https://www.researchgate.net/publication/254666406_Workers'_Remittances_An_Important_and_Stable_Source_of_External_Development_Finance/link/54733c0b0cf24bc8ea19df3c/download (Letöltve: 2020.10.03.)
- RATHA X Ratha, Dilip : Leveraging Migration and Remittances for Development, A migráció és a pénzáttalások ösztönzése a fejlesztés érdekében, United Nations, Un Chronicle, é.n.
<https://www.un.org/en/chronicle/article/leveraging-migration-and-remittances-development> (Letöltve: 2020.11.23.)

- RAYP et al. 2015 Rayp, Glenn; Ruysen, Ilse; Standaert, Samuel; Measuring and Explaining Cross-Country Immigration Policies, A határokon átnyúló bevándorlási politikák mérése és magyarázata, July 13, 2015. Ghent University, https://www.researchgate.net/publication/312498382_Measuring_and_Explaining_Cross-Country_Immigration_Policies (Letöltve: 2020.11.25.)
- ROSTAN 2019 Rostan, Pierre and Rostan, Alexandra: When will European Muslim population be majority and in which country? (Mikor lesz az európai muzulmán lakosság többsége és melyik országban?) Publication date: 29 August 2019, ISSN: 2398-4007, <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/PRR-12-2018-0034/full/html> (Letöltve: 2020.09.30.)
- ROSTOVÁNYI 2011 Rostoványi Zsolt: Európai (euro-)iszlám vagy iszlám Európában, GROTIUS E-KÖNYVTÁR 2011, [http://www.grotius.hu/doc/pub/FIQXWM/2011_5_rostov%C3%A1ny_i_eur%C3%B3pai%20\(eur%C3%B3-iisl%C3%A1m%20vagy%20iszl%C3%A1m%20eur%C3%B3p%C3%A1ban.pdf](http://www.grotius.hu/doc/pub/FIQXWM/2011_5_rostov%C3%A1ny_i_eur%C3%B3pai%20(eur%C3%B3-iisl%C3%A1m%20vagy%20iszl%C3%A1m%20eur%C3%B3p%C3%A1ban.pdf) (Letöltés: 2020.10.01.)
- ROSTOVÁNYI 2011 [ROSTOVÁNYI 2011] Rostoványi Zsolt: Európai (euro-)iszlám vagy iszlám Európában, GROTIUS E-KÖNYVTÁR 2011, [http://www.grotius.hu/doc/pub/FIQXWM/2011_5_rostov%C3%A1ny_i_eur%C3%B3pai%20\(eur%C3%B3-iisl%C3%A1m%20vagy%20iszl%C3%A1m%20eur%C3%B3p%C3%A1ban.pdf](http://www.grotius.hu/doc/pub/FIQXWM/2011_5_rostov%C3%A1ny_i_eur%C3%B3pai%20(eur%C3%B3-iisl%C3%A1m%20vagy%20iszl%C3%A1m%20eur%C3%B3p%C3%A1ban.pdf) (Letöltés: 2020.10.01.)
- ROSTOVÁNYI 2019 Rostoványi Zsolt: Európa és az iszlám: a migrációs válság kihívásai, Magyar Tudomány, 2019/01. https://mersz.hu/dokumentum/matud__396 (Letöltve: 2020.10.01.) (Letöltve: 2020.10.12.)
- RUSH 2016 Ruhs, Martin: The price of rights. 2015. Oxford: Princeton University Press. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/psp.1926> ; <https://law.adelaide.edu.au/system/files/media/documents/2019-02/ch12-alr-35-1-reilly.pdf> (Letöltve: 2020.11.08.)
- SCHENGEN DATA Schengenisainfos News, Statistics, EU's Population in 2020 Stands at Almost 448 Million, July 16, 2020. <https://www.schengenisainfo.com/news/eus-population-in-2020-stands-at-almost-448-million/> (Letöltve: 2021.09.01.)
- SCIPIONI and URSO Scipioni, Marco; Urso, Giulia: Migration Policy Indexes, This publication is a Technical report by the Joint Research Centre (JRC),

- the European Commission's science and knowledge service. Ispra: European Commission, 2017, © European Union, 2017. https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/migration_policy_index_04.04.2018.pdf (Letöltve: 2020.11.23.)
- SDG Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. UN, A/RES/70/1. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf> (Letöltve: 2020.11.09.)
- SHOAIB 2015 Shoaib, Daniyal.: Five charts that puncture the bogey of Muslim population growth, From Muslims overtaking Hindus to Bangladeshi immigration, much of the right wing's rhetoric on demographics is belied by data. 08. Apr. 2015. <https://scroll.in/article/705283/five-charts-that-puncture-the-bogey-of-muslim-population-growth> (Letöltve: 2020.10.12.)
- SÍITA Az iszlám különböző ágai: Az iszlám síita ága, Briefing 2016.január, Európai Parlament, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573914/EPRS_BRI\(2016\)573914_HU.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/573914/EPRS_BRI(2016)573914_HU.pdf)
- SOPEMI SOPEMI 2010-2020. International Migration Outlook: SOPEMI 2010 – 2020, <https://www.oecd.org/migration/mig/45612617.pdf>; <https://www.oecd.org/migration/international-migration-outlook-1999124x.htm>(Letöltve: 2020.10.08.)
- SPIILIMBERGO 2009 Spilimbergo, Antonio: Democracy and foreign education. 2009. American Economic Review, 528–543. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2007/wp0751.pdf>
- SUNNITA Az iszlám különböző ágai: Az iszlám szunnita ága, Briefing 2016. február, Európai Parlament, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/577963/EPRS_BRI\(2016\)577963_HU.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/577963/EPRS_BRI(2016)577963_HU.pdf) (Letöltve: 2020.10.12.)
- TEKE 2020 Teke András: Emberi biztonság és migráció (Human Security and Migration) Az emberi biztonság koncepciójától a „Biztonságos, rendezett és szabályozott migrációról szóló globális paktum”-ig „From The Conception of Human Security to The Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration”, 2020. Kiadja: A MRTT, Felelős kiadó: dr. Kovács Gábor főtktár, 200. pld. ISBN: 978-615-814441-2-4.
- THIELEMANN 2004 Thielemann, Eiko R. :‘Why asylum policy harmonisation undermines refugee burden-sharing’, 2004. European Journal of Migration and

- Law, 6, 47–65 .
https://www.researchgate.net/publication/277225444_Why_EU_policy_harmonisation_undermines_burden-sharing (Letöltve: 2020.11.09.)
- THOMANN and SAGER   Thomann, Eva and Sager, Fritz: (2017). Toward a better understanding of implementation performance in the EU multilevel system, 2017. *Journal of European Public Policy*,, 1–23.
https://www.researchgate.net/publication/316864948_Toward_a_better_understanding_of_implementation_performance_in_the_EU_multilevel_system (Letöltve: 2020.11.25.)
- TUCCIO and WAHBA   Tuccio, Michele; Wahba, Jackline: Working Paper Social Remittances, 2020. GLO Discussion Paper, No. 609, Econstor, <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/222445/1/GLO-DP-0609.pdf> (Letöltve: 2020.11.01.)
- UNGA 2018   United Nations, 72/281. International Day of Family Remittances; Seventy-second session; Agenda item 14, Resolution adopted by the General Assembly on 12 June 2018; Distr.: General 18 June 2018. <https://undocs.org/A/RES/72/281> (Letöltve: 2020.10.24.)
- VALETTE 2018   Valette, Jérôme.: Do migrants transfer productive knowledge back to their origin countries?. 2018. *The Journal of Development Studies*, 54(9), pp.1637-1656. <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01425451/file/2016.22.pdf> (Letöltve: 2020.11.01.)
- WARNER 2010   Bill Warner: Sharia törvény nem muzulmánoknak, Eredeti kiadás: Center for The Study of Political Islam. Copyright © 2010. CSPI, LLC. Published by CSPI, LLC. Printed in USA, Dzsihádfigyelő.
- WDI   The World Bank, How do you define remittances? World Development Indicators (WDI)
<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/114950-how-do-you-define-remittances> (Letöltve: 2020.09.30.)
- WEAVER 2017   Weaver, Matthew. “Burqa bans, headscarves and veils: a timeline of legislation in the west”, 2017. 14 Mart. *The Guardian*, www.theguardian.com/world/2017/mar/14/headscarves-and-muslim-veil-ban-debate-timeline (Letöltve: 2020.10.12.)
- WORLD BANK 2006   World Bank 2006: Global Economic Prospects 2006: Economic Implications of Remittances and Migration. Washington, DC. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/7306/343200GEP02006.pdf> (Letöltve: 2020.10.03.)

WORLDDOMETER <https://www.worldometers.info/world-population/>
(Letöltve: 2021.09.01.)

WORLDDOMETER <https://worldpopulationreview.com/continents>, (Letöltve: 2021.09.01.)
CONT

WORLDDOMETER EWorldometer, European Countries by population (2020),
<https://www.worldometers.info/population/countries-in-europe-by-population/> (Letöltve: 2021.09.01.)

WORLDDOMETER Worldometer, EU Countries by population(2020)
EU <https://www.worldometers.info/population/countries-in-the-eu-by-population/> (Letöltve: 2021.09.01.)

Szerzői névjegy: Dr. Teke András PhD. ny. határőr ezredes, határőrségi főtanácsos, a (volt) Határőrség Országos Parancsnokság Integrációs és Stratégiai Tervező, majd Stratégiai Tervező és Minőségfejlesztési (önálló) Osztály Vezetője (2001-2007).

Kutatási területe: az őrzés, mint tevékenység rendszerszemléletű vizsgálata, a biztonság, határbiztonság összefüggései, a biztonságkutatás összefüggései, a rendészeti/rendvédelmi szervek stratégiai és jövőtervezésének, projekttervezésének-irányításának, minőségfejlesztésének-irányításának, vezetés-irányításának-szak-

irányításának problémái, vezetés-elméleti problémák, biztonsági folyamat és rendszerelemzések módszertana. A problémamegoldás és feladatvégzés biztonsági-környezeti elemzése, összefüggései. Helyi és területi biztonsági kérdések koordinálása.

A Nemzetközi Migrációs Konferenciáról korábban megjelent kiadványok:

☞ **Megoldási lehetőségek a migrációkezelésben. Működik-e a közös európai menekültügyi rendszer?** Tudományos Konferencia, Budapest, 2016. június 8-9. (124 old.) ISBN 978-963-88484-5-1

☞ **Változások a migrációkezelésben 2016-2017-ben Európában és Magyarországon,** Tudományos Konferencia, Budapest, 2017. június 15-16. (135 old.) ISBN 978-615-80567-2-4

☞ **Európa határokkal – Határok nélkül? Mobilitás – legalitás – illegálitás,** Tudományos Konferencia, Budapest, 2018. szeptember 19. (142 old.) ISBN 978-615-80567-5-5

☞ **Az idegenrendészeti intézményrendszer átalakulásának tapasztalatai Magyarországon és kitekintés az intézményrendszer változásaira az Európai Unióban,** Tudományos Konferencia, Budapest, 2019. szeptember 17-18. (167 old.) ISBN 978-615-81441-0-0